

Een evenement in tijden van terreurdreiging is:

- ☐ veilig
- ☐ niet veilig

De invloed van de terreurdreiging op de evenementensector
Laura Schippers - 275085

Afstudeerscriptie

Student:	Laura Schippers
Studentnummer:	275085
Cohort:	september 2012
E-mail:	laura.schippers@student.stenden.com
Telefoon:	06 - 30 11 12 82
Stagebureau:	D&B Eventmarketing
Afdeling:	Operatie
Opdrachtgever:	Pieter Bas Boertje
E-mail:	pieterbas@db-eventmarketing.nl
Telefoon:	0294 - 26 15 17
Stagebegeleider:	Lara Roos
E-mail:	lara@db-eventmarketing.nl
Begeleider:	Dinie Middelbrink
E-mail:	dinie.middelbrink@stenden.com
2e beoordelaar:	Eva Janssen
E-mail:	eva.janssen@stenden.com
Versie:	1
Inleverdatum:	06-06-2016

Authenticiteitverklaring

Verklaring

1. Ik heb deze scriptie zelf vervaardigd.
2. De scriptie is niet eerder benut door anderen of door mijzelf, zijnde onderdeel van een eerdere aanvraag voor het behalen van een graad of diploma.
3. De scriptie vormt een verslag van een onderzoek dat door mijzelf verricht is.
4. Alle citaten in deze scriptie zijn conform APA als zodanig herkenbaar, tevens wordt de bron van ieder citaat specifiek en conform APA vermeld.

Naam: Laura Schippers

Handtekening:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Laura Schippers', with a long horizontal line extending to the right.

Datum: 6 juni 2016

Samenvatting

Deze scriptie bevat een onderzoek naar de mogelijkheden om te anticiperen op de veranderingen die de terreurdreiging in de evenementensector teweeg brengt. De aanleiding voor dit onderzoek zijn de terroristische aanslagen in Parijs (2015) en Brussel (2016) geweest en de vraag vanuit de stageverlenende organisatie wat deze aanslagen voor invloed kunnen hebben op de evenementensector en dan in het bijzonder op de organisatie van evenementen.

Het doel van dit onderzoek was het in kaart brengen van de gevolgen van de terreurdreiging op de evenementensector en daarbij welke maatregelen de organisatie moet treffen om te anticiperen op deze veranderingen met het oog op veiligheid. Door deze gevolgen in kaart te brengen en adviezen te geven ten behoeve van de veiligheid kan de organisator van evenementen op een veiligere en efficiëntere manier werken.

De aanleiding en doelstelling hebben geresulteerd in de volgende probleemstelling: 'Hoe kan de organisator van evenementen anticiperen op de veranderingen die de terreurdreiging met zich meebrengt?'. Ter ondersteuning van de probleemstelling zijn er onderzoeksvragen geformuleerd om zo meer inzicht te krijgen in het probleem en de kernbegrippen.

Dit onderzoek omvat alleen kwalitatief onderzoek waarbij er gebruik is gemaakt van literatuuronderzoek en praktijkonderzoek. Met betrekking tot het literatuuronderzoek zijn de relevant bevonden en als betrouwbaar beoordeelde bronnen samengevat en vergeleken. Met betrekking tot het praktijkonderzoek hebben er diepte-interviews plaatsgevonden met personen uit de evenementen- en veiligheidsbranche en met een politieagent van regio Midden Nederland.

Op basis van het literatuuronderzoek en het praktijkonderzoek zijn de gevolgen van de terreurdreiging in kaart gebracht. Vervolgens is het begrip veiligheid gedefinieerd en is de verantwoordelijkheidsrol tijdens een evenement in kaart gebracht. Uiteindelijk is er gekeken welke veranderingen er al hebben plaatsgevonden op het gebied van veiligheidsmaatregelen en is er onderzocht hoe er op deze gevolgen en veranderingen kan worden ingespeeld.

De resultaten op deze onderwerpen zijn verkregen door het literatuuronderzoek en door de input van de respondenten tijdens het praktijkonderzoek. De respondenten hebben hierbij aangegeven welke mogelijkheden zij zien om te anticiperen op de veranderingen die de terreurdreiging teweeg brengt en hoe de veiligheid tijdens evenementen kan worden verbeterd.

In de conclusie wordt beschreven dat de organisator van evenementen kan anticiperen op de veranderingen die de terreurdreiging met zich meebrengt door een proactieve rol aan te nemen als het aankomt op samenwerken en communicatie. De organisator moet het initiatief nemen in een samenwerking met de desbetreffende politie en gemeente om de plannen voor en de risico's van een evenement beter op elkaar af te stemmen. Daarnaast moet de organisator van evenementen voor elk evenement, ongeacht de grootte, een risicoanalyse opstellen waarbij er naar het specifieke evenement wordt gekeken. Vervolgens moet de organisator van de risicoanalyse een vertaalslag maken naar een veiligheidsplan waarin alle maatregelen concreet zijn beschreven en waar de verantwoordelijkheidsverdeling en het communicatieplan staan beschreven. Dit plan moet ten alle tijden met de betrokken partijen worden doorgenomen en waarnodig verder worden afgebakend.

Om te kunnen anticiperen op de veranderingen die de terreurdreiging met zich meebrengt is er vanuit de conclusie een vertaalslag gemaakt naar implementeerbare aanbevelingen. Deze aanbevelingen moeten bijdragen aan de doelstelling voor dit onderzoek. De aanbevelingen geformuleerd bij dit onderzoek zijn als volgt:

- De organisator van evenementen moet het initiatief nemen in een samenwerking met diverse partijen;
- Er moeten vanuit de branche als geheel structurele maatregelen worden genomen in tijden van terreurdreiging;
- De organisator moet een format creëren voor de risicoanalyse welke vertaalbaar is naar het veiligheidsplan;
- De communicatie van het veiligheidsplan moet een vast onderdeel worden van het organisatietraject;
- De organisator moet met regelmaat kritisch reflecteren op eigen manier van handelen.

Summary

This thesis shows the results of an investigation regarding the possibilities on how to anticipate on the changes caused by the threat of terrorism in the event sector. The internship company wanted to research this topic after the recent terrorist attacks in Paris (2015) and Brussels (2016). The company wants to know how these attacks have influenced the events sector and particularly what the effects are on the way events are organized.

The aim of this research was to identify the effects of the threat of terrorism on the events sector and to see which actions by the organization are required to anticipate on these changes in order to organize safe events in the future. By identifying these consequences and providing an advice, the internship company will be able to organize events safer and more efficiently in the future

Two qualitative research methods were used for this research. The literature research provides a summary of relevant and reliable sources regarding the threat of terrorism. Whereas the practical research containing in-depth interviews with individuals from the event- and safety industry and a policemen located in Central Netherlands provide a deeper insight in this topic..

Based on the literature and practical research the consequences of the threat of terrorism are shown. Furthermore, the definition of safety is explained and the division of responsibilities during an event mentioned. Next, the changes that have already occurred in the field of security measures are illustrated. Finally, an overview is provided of the required response to these impacts and changes.

The results of this research were obtained by the literature research and by the input of the respondents during the practical research. The respondents shared their opinions on the opportunities they expected from the changes coming from the threat of terrorism and how the safety at events can be improved.

The conclusion describes how the event organizer can anticipate on the changes coming from the threat of terrorism by adopting a proactive role when it comes to collaboration and communication. The organizer must take the initiative in cooperation with the respective police forces and municipalities to discuss the risks and plans for the event. In addition, the organizer must, regardless of the size of the event, draw up a risk analysis for the specific event. This risk analysis must be used by the event organization to develop a safety plan. This safety plan covers all safety measures and the division of the responsibility and communication protocols. This plan must be taken in consideration by all parties and, if necessary, be further defined.

To anticipate on the changes coming from the threat of terrorism the conclusion have been transformed into implementable recommendations. These recommendations should contribute to the aim of this research. The recommendations have been formulated as follows:

- The event organizer should take the initiative to cooperate with various stakeholders;
- The industry should standard protocols with structural measures in times of terrorist threats;
- The organizer must create a format for the risk analysis which can be easily transformed into a safety plan;
- Communication of the safety plan must be an integral part of the organization process;
- The organizer should reflect critically on their own course of actions regularly.

Voorwoord

Beste geïnteresseerde,

Voor u ligt mijn scriptie, geschreven in het kader van de afronding van de opleiding Vrijtijdskunde aan Stenden Hogeschool te Leeuwarden. Het onderwerp voor dit afstudeeronderzoek is tot stand gekomen door de terroristische aanslagen in Parijs en de vraag vanuit de stageverlenende organisatie wat hiervan het effect zou zijn op de evenementensector. Door middel van mijn afstudeeronderzoek hoop ik een bijdrage te kunnen leveren aan het optimaliseren van de veiligheid rondom evenementen.

Ik wil graag een aantal personen bedanken die mij tijdens het schrijven van mijn afstudeeronderzoek hebben begeleid en/of gesteund. Allereerst wil ik de medewerkers van D&B Eventmarketing bedanken voor het bieden van een leuke en vooral leerzame stageperiode. In het bijzonder wil ik mijn stagebegeleider Lara Roos bedanken voor haar begeleiding en voor het meedenken en meewerken aan mijn afstudeeronderzoek.

Mijn dank gaat tevens uit naar mijn afstudeerbegeleider Dinie Middelbrink voor haar begeleiding, de adviezen, de welwillendheid en de kritische blik op mijn afstudeeronderzoek. De respondenten van de interviews wil ik bedanken voor hun genomen tijd en moeite om bij te dragen aan mijn afstudeeronderzoek en mij te voorzien in informatie en diverse inzichten.

Tot slot wil ik graag mijn ouders, vriend en vriendinnen bedanken voor hun steun, adviezen, feedback en de af en toe benodigde peptalk tijdens mijn afstudeerperiode.

Vol trots presenteer ik nu het eindresultaat van mijn afstudeeronderzoek. Ik wens u veel plezier toe bij het lezen van dit onderzoek.

Laura Schippers,
Dronten, 2016

De student die het afstudeeronderzoek heeft uitgevoerd, wordt vanaf nu betiteld als: de onderzoeker. Het afstudeeronderzoek is in opdracht van D&B Eventmarketing, hierna te noemen: de stageverlenende organisatie.

Inhoudsopgave

Authenticiteitverklaring	3
Samenvatting.....	4
Summary	6
Voorwoord	7
Inhoudsopgave	8
Lijst van bijlagen	10
1.0 Inleiding	11
1.1 Context	11
1.2 Aanleiding.....	13
1.3 Doelstelling.....	14
1.4 Probleemstelling.....	14
1.5 Onderzoeksvragen.....	14
1.6 Begripsafbakening	14
2.0 Methode	16
2.1 Methode en onderzoeksinstrumenten	16
2.2 Deelnemers van dit onderzoek	21
2.3 Uitvoering van het onderzoek.....	22
2.4 Betrouwbaarheid, validiteit en bruikbaarheid	22
2.5 Beperkingen.....	23
3.0 Literatuuronderzoek.....	24
3.1 Leisure en evenementensector	24
3.2 Veiligheid en veiligheidsbeleving	25
3.3 Veiligheidsmaatregelen	28
3.4 Organisatietraject.....	29
3.5 Risicoanalyse	31
3.6 Veiligheidsverantwoordelijkheid.....	35
3.7 Terreurdreiging.....	36
4.0 Resultaten.....	38
4.1 Invloed terreurdreiging op Leisure sector	38
4.2 Gevolgen terreurdreiging op evenementensector	38
4.3 Organisatie van evenement	39
4.4 Definitie veiligheid en veiligheidseisen	40

4.5 Verantwoordelijkheid veiligheidszorg.....	41
4.6 Verandering veiligheidsmaatregelen	43
4.7 Inspelen gevolgen terreurdreiging	44
5.0 Analyse	46
5.1 Invloed terreurdreiging op Leisure sector.....	46
5.2 Gevolgen terreurdreiging op evenementensector	46
5.3 Organisatie van evenement	47
5.4 Definitie veiligheid en veiligheidseisen	47
5.5 Verantwoordelijkheid veiligheidszorg.....	48
5.6 Verandering veiligheidsmaatregelen	49
5.7 Inspelen gevolgen terreurdreiging	49
6.0 Conclusie	51
6.1 Onderzoeksvragen.....	51
6.2 Probleemstelling.....	53
7.0 Aanbevelingen.....	54
8.0 Reflectie.....	57
8.1 Literatuuronderzoek.....	57
8.2 Onderzoeksmethode	57
8.3 Onderzoekresultaten	57
8.4 Vervolgstappen.....	58
Bibliografie	59
Bijlagen	62
I. Opzet voor het interview.....	62
II. Interviewvragen.....	63
III. Transcript interview Daniëlle Rexwinkel	67
IV. Transcript interview Syan Schaap	76
V. Transcript interview Robrecht Baving.....	86
VI. Transcript interview Mari van Dorst	99
VII. Transcript interview Lara Roos.....	108
VIII. Transcript interview Madeline Spronk.....	113
IX. Transcript interview Sandra Schouten	118
X. Codering interviews.....	127

Lijst van bijlagen

- I. Opzet voor het interview
- II. Interviewvragen
- III. Transcript interview Daniëlle Rexwinkel
- IV. Transcript interview Syan Schaap
- V. Transcript interview Robrecht Baving
- VI. Transcript interview Mari van Dorst
- VII. Transcript interview Lara Roos
- VIII. Transcript interview Madeline Spronk
- IX. Transcript interview Sandra Schouten
- X. Codering interviews

1.0 Inleiding

In dit hoofdstuk zal allereerst een toelichting worden gegeven op de terroristische dreigingen van afgelopen periode in Europa en de daarbij behorende terreurdreiging. Hierbij zal ook het effect van de terreurdreiging op de Leisure sector worden beschreven. Volgend hierop zal de aanleiding voor het onderzoek worden beschreven en de daarbij behorende doelstelling. Tot slot worden de probleemstelling en de onderzoeksvragen toegelicht.

1.1 Context

De dreiging van een terroristische aanslag op evenementen zowel binnen als buiten Europa is niet iets van de laatste maanden. In juni 2005 was er een concrete melding van Al Qa'ida dat zij een aanslag zouden plegen op het evenement Sail in Amsterdam. Er werd gedreigd dat Amsterdam de eerste zou zijn in een reeks van terroristische aanslagen op Europese hoofdsteden, indien het Westen zich niet zou terugtrekken uit Irak. Het evenement heeft wel doorgang gevonden en er zijn extra maatregelen getroffen om de veiligheid van de bezoekers te garanderen. Een daadwerkelijke terroristische aanslag is uitgebleven (Schaap, Rosenthal, van Duin, & Spaaij, 2009).

Maar deze dreiging van terroristische aanslagen gaat verder terug. In de 19e eeuw was deze dreiging voornamelijk gericht op grote nationale bijeenkomsten van volken, zoals feestdagen en toespraken van politieke leiders. Het hoofddoel van de terroristische partijen was hierbij voornamelijk gewelddadige intimidatie om te onderhandelen met de autoriteiten (Muller, Rosenthal, Helsloot, & van Dijkman, 2009). Om deze vorm van terrorisme te bestrijden, was het van belang dat de landen die werden bedreigd samen gingen werken om zo hun positie tegenover de terroristen te versterken. Veelal bleef deze samenwerking uit omdat de autoriteiten van mening waren dat deze samenwerking een negatieve invloed zou hebben op de commerciële positie van het land. Het tegengaan van terrorisme kost een lang veel geld en zolang er geen concrete aanslagen plaatsvonden waren veel landen niet bereid hierin te investeren (Townshend, 2014). Na de aanslagen op 11 september 2001 in New York en de daarop volgende aanslagen in Londen en Madrid, werd de aantrekkelijkheid voor terroristen om aanslagen te plegen op grote groepen die voor een bepaalde tijd samen komen pas goed duidelijk voor de Europeanen in West-Europa (Muller, Rosenthal, Helsloot, & van Dijkman, 2009). Vanaf dit moment was het niet ondenkbaar dat ook Nederland en omliggende landen doelwit zouden worden van een terroristische aanslag.

Eind 2015 en begin 2016 hebben er diverse terroristische aanslagen plaatsgevonden die specifiek invloed hebben gehad op de Leisure sector en in het bijzonder de eventensector. Door deze gebeurtenissen zijn er verschillende evenementen niet doorgegaan en moesten er bij andere evenementen maatregelen worden getroffen om ze wel door te kunnen laten gaan. Onderstaand zullen deze diverse gebeurtenissen worden toegelicht.

Op 13 november 2015 hebben in Parijs 7 terroristisch aanslagen plaats gevonden die 140 mensen het leven hebben gekost. Van deze 7 aanslagen hebben er 5 aanslagen plaats gevonden op Leisure gerelateerde locaties waaronder een voetbalstadium, een theater en verschillende restaurants. Deze aanslagen zijn dezelfde avond nog opgeëist door de soennitische jihadi's van de Islamitische Staat (IS). Daarbij kondigde zij mede aan dat Frankrijk meerdere aanslagen kon verwachten. Hetzelfde weekend geeft premier Rutte aan dat de grote evenementen in Nederland gewoon door kunnen gaan, maar dat de politie wel extra alert zal zijn (Aanslagen Parijs: de feiten op een rij, 2015).

Op 17 november 2015 wordt de oefeninterland tussen Nederland en Duitsland afgelast omdat er rondom het Duitse stadium in Hannover een 'concrete dreiging' zou zijn. De Duitse politie zou door de Franse veiligheidsdienst zijn geïnformeerd dat er zich drie bommen in en rondom het stadium zouden bevinden. Op last van de Duitse politie is besloten om de wedstrijd af te lassen.

Een dag eerder werd de oefeninterland tussen België en Spanje om dezelfde reden afgelast (Duitsland-Nederland afgelast wegens terreurdreiging, 2015). De Duitse veiligheidsdienst heeft later die avond laten weten dat er geen verdachte pakketten of aanwijzingen voor een aanslag zijn gevonden. Toch wil de Duitse politie niet uitsluiten dat er nooit sprake van een dreiging is geweest (Hommes, 2015).

Op 30 december 2015 maakte Yvan Mayeur, burgemeester van de stad Brussel, bekend dat het traditionele eindejaarsvuurwerk en alle ander festiviteiten rondom Oud en Nieuw in Brussel worden afgelast vanwege de terreurdreiging. Zowel het Orgaan voor de Coördinatie en Analyse als het crisiscentrum lieten weten dat de terreurdreiging dermate hoog was dat de veiligheid voor alle bezoekers niet kon worden gewaarborgd (Veen, 2015).

Op 22 maart 2016 zijn er twee terroristische aanslagen gepleegd in Brussel. Deze twee aanslagen hebben plaatsgevonden op een luchthaven en een metrostation. Na de eerste explosie op luchthaven Zaventem wordt een bommelding gedaan voor het metrostation. De Minister van Binnenlandse Zaken en het crisiscentrum houden een spoedberaad en besluiten om alle toegangswegen naar de luchthavens van België te sluiten. Het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD) zet België op niveau 4 van het dreigingsniveau. Alle metrostations in de stad worden gesloten en er is een nationale lockdown ingesteld voor de stad Brussel. Nog dezelfde middag eist IS de verantwoordelijkheid voor de aanslagen in Brussel op (Aanslagen in België, 2016).

Naar aanleiding van de aanslagen in Brussel worden ook alle treinstations in de grotere steden van Nederland extra beveiligd. Station Hoofddorp wordt compleet afgezet vanwege verdacht gedrag door aanwezige reizigers. Volgens Dick Schoof, Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) is de terroristische dreiging in Nederland substantieel, wat inhoudt dat de kans op een aanslag reëel aanwezig is. Nu er een concrete aanslag heeft plaatsgevonden in België en daarmee de kans voor een aanslag in Nederland reëel is geworden, heeft dit automatisch effect op de Leisure sector. Eerder werd genoemd dat de terroristen het voornamelijk hebben voorzien op grote groepen mensen die tijdelijk bij elkaar komen. Binnen de Leisure sector en daarmee de evenementensector worden verschillende evenementen georganiseerd waarbij grote groepen mensen bij elkaar komen en waarbij de dreiging voor een terroristische aanslag nu ook reëler is geworden.

De dreiging die heerst wordt beschreven als een Jihadistische dreiging. De gebeurtenissen in Frankrijk en België bevestigen onder andere dit dreigingsbeeld, omdat soortgelijke aanslagen ook in Nederland voorstelbaar worden. Toch zijn er op dit moment nog geen concrete aanwijzingen voor een op handen zijnde terroristische aanslag (Steur, 2015). Ondanks het feit dat er geen concrete dreiging is, zijn de controles langs de grens aangescherpt en is het beveiligingsniveau op de luchthavens tot een maximaal niveau gebracht. De NCTV is elke dag alert om het dreigingsniveau, wanneer noodzakelijk, op te schroeven (Tientallen doden en gewonden na terreuraanslagen in Brussel, 2016). Frank van Kappen, generaal buiten dienst, geeft aan dat Nederland vooral in deze tijd erg voorzichtig is met het opschalen van het dreigingsniveau. Wanneer het dreigingsniveau in Nederland wordt opgeschaald naar 'kritiek' krijgt het land te maken met veel economische schade en veel onrust onder de bevolking. Daarnaast kunnen veel evenementen bij het opschalen van het dreigingsniveau waarschijnlijk geen doorgang meer vinden. Dit zorgt ook in de Leisure sector voor veel economische schade. De NCTV heeft gemeld dat Nederland regelmatig wordt genoemd in verklaringen van terroristische netwerken waarbij specifieke doelen worden bedreigd. Van Kappen geeft aan dat, ondanks het dreigingsniveau substantieel is, alle partijen op scherp staan om dit niveau op te schalen (Dreigingsniveau: waarom schalen we in Nederland niet op?, 2015).

Naar aanleiding van deze gebeurtenissen en het dreigingsniveau in Nederland is het belang van veiligheid in Nederland en daarbij ook het belang van veiligheid in de Leisure sector toegenomen. In Parijs is duidelijk geworden dat IS het ook op Leisure gerelateerde plaatsen voorzien kan hebben. In deze tijd is het voor een Leisure manager van belang om meer aandacht te geven aan veiligheid binnen de sector. Veiligheid heeft altijd een rol gespeeld binnen de Leisure operations van de sector, maar naar aanleiding van de gebeurtenissen is het van belang dat er meer rekening moet worden gehouden en dat er voorzorgsmaatregelen worden getroffen. Het aspect veiligheid is dus voor de Leisure sector als voor de toekomstige Leisure manager van toenemend belang.

Binnen de Leisure sector vallen ook de evenementen. Een kenmerk van een evenement is het bijeenkomen van grote groepen mensen voor een relatief korte tijdsduur. Evenementen kunnen door diverse partijen worden georganiseerd, zoals evenementenbureaus en samengestelde projectgroepen. Binnen een evenementenbureau of een projectgroep is er altijd een projectmanager verantwoordelijk voor het organiseren en uitvoeren van het evenement. Het is voor de projectmanager van belang dat hij of zij voldoende aandacht besteedt aan het garanderen van de veiligheid voor de bezoekers en hier maatregelen voor treft. Helemaal in tijden van terreurdreiging is het extra van belang dat deze veiligheidsrisico's door de projectmanager in acht worden genomen en dat hier maatregelen voor worden getroffen. Wanneer de projectmanager onvoldoende maatregelen treft of helemaal geen maatregelen treft kan hij of zij verantwoordelijk worden gesteld voor de gevolgen die hiermee gepaard gaan vanwege nalatigheid. Het is voor de organisatoren van belang inzicht te krijgen in de toegenomen gevaren bij het organiseren van evenementen en daarbij ook in te spelen op deze gevaren.

1.2 Aanleiding

Naar aanleiding van de terrorisme gerelateerde gebeurtenissen in Europa en de diverse afgelaste evenementen door terroristische dreiging, ontstond vanuit de stageverlenende organisatie D&B Eventmarketing de vraag of de sector, dan wel de organisatoren van evenementen negatieve gevolgen zullen ervaren van deze dreiging en gebeurtenissen en hoe zij hiermee om dienen te gaan.

D&B Eventmarketing is een evenementenbureau welke zich voornamelijk richt op de business to business markt. Al meer dan 30 jaar organiseren zij evenementen voor de grotere corporaties binnen Nederland. D&B Eventmarketing is verdeeld in verschillende afdelingen waaronder een financiële, sales, creatieve en operationele afdeling. De vraag voor dit onderzoek is voornamelijk voortgekomen vanuit de operationele afdeling.

Negatieve gevolgen voor de organisatie kunnen onder meer het teruglopen van bezoekersaantallen, toenemende kosten voor het opschalen van de veiligheid of het beschadigen van het imago en de verantwoordelijkheid van de organiserende partij zijn. Voor de organiserende partij is het van belang dat al deze gevolgen in kaart worden gebracht, zodat hierop kan worden ingespeeld tijdens de organisatie van evenementen.

De onderzoeker heeft naar aanleiding van de gebeurtenissen, het belang voor de toekomstige Leisure manager en de vraag vanuit de stageverlenende organisatie besloten zich verder in dit onderwerp te verdiepen. Na deze verdieping acht de onderzoeker het van belang dat er onderzoek wordt gedaan naar de huidige situatie tijdens evenementen als het aankomt op veiligheid. Hierbij kan er worden gekeken naar eisen en maatregelen. Daarnaast is het van belang om te onderzoeken wat de veranderingen op het gebied van veiligheid zijn voor de sector en voor de organiserende partij. Vervolgens is het van belang dat de onderzoeker ondervindt wat de gevolgen van deze terroristische dreiging op de organisatie van evenementen zijn en hoe er kan worden geanticipeerd op deze gevolgen. Het anticiperen op deze gevolgen zal er toe moeten leiden dat organisatoren beter zijn voorbereid op een terreurdreiging en dat er preventief meer maatregelen zijn getroffen ten behoeven van de veiligheid.

1.3 Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is dat de onderzoeker in een tijdsbestek van tien maanden in kaart gaat brengen wat de invloed is van de terroristische dreiging op de organisatie van evenementen, welke gevolgen dit met zich meebrengt en hoe er op deze gevolgen kan worden ingespeeld. De onderzoeker gaat aantonen wat de veranderingen op het gebied van veiligheid zijn en wat de (negatieve) gevolgen zijn van de terroristische dreiging op de organisatie van evenementen. Het is voor de organiserende partij, en daarbij de verantwoordelijke projectmanager, van belang dat er inzicht wordt verkregen in de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen, zodat er op deze gevolgen kan worden ingespeeld. Wanneer er duidelijk in kaart is gebracht wat de gevolgen zijn, kan de projectmanager de organisatie van de veiligheid tijdens een evenement op een meer concrete, efficiëntere en veiligere werkwijze aanpakken. Op deze manier kan de veiligheid tijdens een evenement worden gewaarborgd en kan financiële schade worden voorkomen.

Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek wil de onderzoeker aanbevelingen doen voor de organisatoren van evenementen en daarbij ook aan de stageverlenende organisatie, over de maatregelen die zij moeten treffen om de veiligheid tijdens hun evenementen te optimaliseren en in te spelen op alle bijkomende gevolgen van de terroristische dreiging. Deze maatregelen zullen er toe leiden dat veiligheid beter wordt gewaarborgd, financiële schade wordt voorkomen en de imago en de behaalde resultaten van een organisatie geen negatieve invloeden zullen ervaren.

1.4 Probleemstelling

De probleemstelling die naar aanleiding van de context, de doelstelling en de vraag vanuit de stageverlenende organisatie is geformuleerd, luidt als volgt: 'Hoe kan de organisator van evenementen anticiperen op de veranderingen die de terreurdreiging met zich meebrengt?'.

1.5 Onderzoeksvragen

Deze onderzoeksvragen zijn door de onderzoeker opgesteld om antwoord te krijgen op de eerder geformuleerde probleemstelling. De deelvragen zullen eerst algemeen beginnen met begripsbepaling en vervolgens specifiek ingaan op onderwerpen gerelateerd aan de probleemstelling:

1. Welke invloed heeft de terreurdreiging op de Leisure sector?
2. Welke gevolgen brengt de terreurdreiging met zich mee voor de evenementensector?
3. Wat valt er onder de organisatie van een evenement?
4. Wat is veiligheid en wat zijn de veiligheidseisen waar elk evenement aan moet voldoen?
5. Bij wie ligt de verantwoordelijkheid voor de veiligheidszorg van een evenement?
6. Wat is er op het gebied van veiligheidsmaatregelen veranderd naar aanleiding van terroristische aanslagen in Parijs en Brussel (2015/2016)?
7. Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?

1.6 Begripsafbakening

De kernbegrippen van dit onderzoek zullen worden beschreven om te voorkomen dat deze op verschillende manieren worden geïnterpreteerd of voor een leek van de sector onduidelijk zijn. De onderzoeker toont hiermee aan voor welke definitie van een begrip is gekozen, zodat het duidelijk is binnen welke grenzen het onderzoek is afgekaderd en wat de onderzoeker met een begrip bedoelt.

Kijkend naar de probleemstelling en het onderwerp van dit onderzoek is besloten om de begrippen: organisatie, evenement, terrorisme, terreurdreiging en veiligheid af te bakenen. Deze begrippen vormen samen de basis voor de geformuleerde probleemstelling. Gezien het feit dat deze begrippen niet variabel zijn, is er voor gekozen om een eenduidige omschrijving van het begrip te geven.

Organisatie

Binnen dit onderzoek staat de term 'organisatie' voor het verantwoordelijk team / de verantwoordelijk projectmanager die het evenement organiseert. De organisatie is verantwoordelijk voor het behalen van een resultaat binnen een voorafgestelde periode. Daarnaast is de organisatie verantwoordelijk voor de communicatie met alle derde partijen, de voortgang van het proces en het inspelen op onverwachte gebeurtenissen (Grit, Project management, 2014).

Evenement

Een evenement is een speciale, tijd- en plaatsgebonden gebeurtenis die door een initiatiefnemer bewust is gepland en die gericht is op een bepaalde doelgroep om met een bewust gekozen vorm een bepaald doel te realiseren (Verhaar, 2010).

Daarnaast kan een evenement nog worden onderverdeeld in publieksevenementen en zakelijke evenementen. Publieksevenementen kenmerken zich doordat ze een algemene ofwel ideële doelstelling nastreven. Daarnaast zijn ze gericht op een publiekelijk belang en heeft de organiserende partij vaak weinig invloed op wie er komt. Een zakelijke evenement kenmerkt zich door het feit dat het een bedrijfsdoelstelling heeft en vaak gebruikt wordt als marketing communicatie middel. Dit soort evenementen wordt opgezet vanuit een bedrijfsbelang en de organisatie kan wel degelijk invloed uitoefenen op wie er komt (Verhaar, 2010).

Dit onderzoek zal zich richten op publieksevenementen onder normale omstandigheden en zonder aanwezigheid van belangrijke personen zoals het koningshuis.

Terrorisme

Onder terrorisme wordt het aanjagen van angst door middel van geweldpleging verstaan. Door het kweken van angst wil de terroristische groep reacties oproepen bij mensen die niet het slachtoffer zijn geworden van het geweld, om op deze manier druk op deze groep uit te oefenen (Muller, Rosenthal, Helsloot, & van Dijkman, 2009).

Terreurdreiging

Het begrip terreurdreiging staat voor een samenleving die geïntimideerd wordt door de voortdurende dreiging van een groot onheil en zich ook daarnaar gaat gedragen. Deze dreiging ontwricht de samenleving wat leidt tot onrust (Muller, Rosenthal, Helsloot, & van Dijkman, 2009).

Veiligheid

Onder veiligheid wordt de toestand verstaan waarbij iets of iemand vrij is van gevaar en schade. Dit kan worden gespecificeerd in het feit dat veiligheid de mate van afwezigheid van gevaar is of wel de aanwezigheid van beschermende maatregelen tegen gevaarlijke situaties (Veiligheid, 2016).

2.0 Methode

In dit hoofdstuk zal worden beschreven welke onderzoeksmethode wordt gebruikt om dit onderzoek tot uitvoer te brengen. Vervolgens wordt er beschreven welke onderzoeksinstrumenten hiervoor worden ingezet en hoe de dataverzameling zal verlopen. Uiteindelijk zal er toelichting worden gegeven op de betrouwbaarheid, validiteit en bruikbaarheid van dit onderzoek.

2.1 Methode en onderzoeksinstrumenten

Om een duidelijk beeld van het onderwerp te krijgen, is er voorafgaand aan dit onderzoek desk research uitgevoerd. Op deze manier werd er een duidelijk beeld gecreëerd van de sector en de ontwikkelingen die op dit moment gaande zijn. De begrippen 'organisatie', 'evenement', 'terrorisme', 'terreurdreiging' en 'veiligheid' zijn verduidelijkt, waardoor het makkelijker werd om gerichte en relevante informatie te zoeken.

Dit onderzoek is gebaseerd op kwalitatief onderzoek. Dit houdt in dat er geen cijfermatige gegevens worden verzameld, maar dat er literatuur, teksten, video's en interviews worden geanalyseerd (Verhoeven, 2011). Om een duidelijk beeld te krijgen van de huidige situatie zal er gebruikt worden gemaakt van literatuuronderzoek. Binnen dit literatuuronderzoek zal er gebruik worden gemaakt van primair onderzoek en secundair onderzoek. Primair onderzoek betreft een onderwerp welke voor het eerst wordt behandeld (Verhoeven, 2011). De informatie verkregen uit de interviews met de deelnemers van dit onderzoek valt onder primair onderzoek. Secundair onderzoek betreft geen nieuwe onderwerpen, maar onderzoek waarin door andere auteurs over al behandelde onderwerpen wordt gerapporteerd (Verhoeven, 2011). De gebruikte boeken, websites, artikelen en vaktijdschriften gebruikt voor dit onderzoek, vallen onder secundair onderzoek. Op deze manier kan de nieuwe informatie, de gebruikte bronnen en eerdere onderzoeken met elkaar vergeleken worden om zo een duidelijk beeld van de werkelijkheid te creëren. Er zal informatie worden verzameld over de huidige veiligheidssituatie in Nederland, de veranderingen op dit gebied, de eisen die aan veiligheid worden gesteld en de invloeden van de gebeurtenissen van eind 2015 en begin 2016 op de evenementensector. Ook wordt er gekeken tot waar de verantwoordelijkheid van de organisatie ligt en wat de organisatie eraan kan doen om in te spelen op de gevolgen van deze dreiging. Daarnaast wordt er ook gekeken of er al eerder soort gelijk onderzoek is gedaan zodat deze informatie met de nieuwe onderzoeksresultaten kan worden vergeleken, om zo een meer objectief beeld van de werkelijkheid te creëren. Door al deze verschillende vormen van literatuur met elkaar te vergelijken kan er beter worden beoordeeld welke acties ondernomen moeten worden om de gevolgen te beperken en het doel van dit onderzoek te behalen.

De meeste artikelen die voor dit onderzoek worden gebruikt, zijn afkomstig van de Full tekst database van Stenden Hogeschool. Daarnaast is er ook gebruikt worden gemaakt van de artikelen van verschillende kranten en- nieuwswebsites en van de website van het Ministerie van veiligheid en justitie. De boeken die in eerste instantie leidraad zijn geweest voor dit onderzoek zijn:

- o Zakelijke en publieksevenementen (Kaarsgaren, 2007)
- o Projectmanagement (Verhaar, 2010)
- o Veilige evenementen (Schaap, Rosenthal, van Duin, & Spaaij, 2009)
- o Crisis (Muller, Rosenthal, Helsloot, & van Dijkman, 2009)
- o Events2 (Straeten, 2014)
- o Manifestaties & Events (Saerens, 2007)

Deze boeken zijn hiervoor gekozen omdat dit allemaal recente publicaties zijn en de inhoud van deze boeken alle begrippen binnen dit onderzoek behandelen. Door het al omvatten van de begrippen zijn de boeken geschikt voor dit onderzoek omdat zij zich op hetzelfde onderwerp focussen binnen dezelfde sector als dit onderzoek.

Daarnaast zal er tijdens dit onderzoek ook gebruik worden gemaakt van meerdere interviews om op deze manier data te verzamelen. Om optimale response te krijgen van de geïnterviewde persoon, heeft de onderzoeker er voor gekozen om gebruik te gaan maken van een diepte interview. Op deze manier is de inbreng van de respondent maximaal en kan er geen invloed worden uitgevoerd op zijn of haar antwoorden (Verhoeven, 2011). Er zal gebruikt worden gemaakt van een topiclijst zodat er alle ruimte is voor eigen inbreng maar er wel een rode draad door het onderzoek loopt. De interviewvragen zijn deels gebaseerd op de onderzoeksvragen geformuleerd voor dit onderzoek en deels gebaseerd op het literatuuronderzoek van dit onderzoek. De combinatie van deze twee vormen van onderzoek hebben uiteindelijk geleidt tot een complete lijst met interviewvragen. Deze interviewvragen zijn vooraf gecontroleerd en vervolgens herschreven waarna zij opnieuw gecontroleerd en goedgekeurd zijn. De topiclijst en de opbouw van de interviews zijn te vinden in bijlage I en II van dit onderzoek.

Om deze manier van dataverzameling extra betrouwbaar te maken, zal het interview plaats vinden in een gesloten ruimte met alleen de interview nemer en de interview gever als aanwezige, om zo de externe invloeden op de antwoorden van de respondent te minimaliseren. Daarnaast zal elk interview ook worden opgenomen met een opnamerecorder. Voorafgaand aan het interview wordt er bij de respondent nagegaan of hij of zij bezwaar heeft tegen het maken van een opname. De opnames van de interviews worden door de onderzoeker letterlijk uitgeschreven in een transcript. De transcripten van de interviews zijn te vinden in de bijlagen III tot en met IX van dit onderzoek. Nadat de transcripties zijn uitgewerkt vindt er open codering plaats. Dit houdt het toekennen van overkoepelende kernbegrippen in, aan de interviews. Vervolgens vindt er axiaal coderen plaats waarbij de kernbegrippen met elkaar worden vergeleken en de overeenkomsten en verschillen worden beschreven (Verhoeven, 2011). De uitkomsten van het coderen van de interviews kunnen door de onderzoeker worden gebruikt in de resultaten en de analyse van dit onderzoek. De codering van de interviews is te vinden in bijlage X van dit onderzoek.

Voor de dataverzameling ten behoeve van het antwoorden van de deelvragen zal er een combinatie worden gemaakt van meetinstrumenten bestaande uit primaire en secundaire literatuur. Per deelvraag zal worden aangegeven welke meetinstrumenten, en daarbij welke bronnen, zijn gebruikt om tot beantwoording van de deelvragen te komen.

Deelvraag 1: Welke invloed heeft de terreurdreiging op de Leisure sector?

Voor het beantwoorden van de eerste deelvraag is er gebruik gemaakt van literatuuronderzoek. Daarnaast is deze vraag ook gesteld aan de respondenten van de interviews, waaruit ook input is verkregen. De volgende bronnen zijn hiervoor gebruikt:

Meetinstrument	Soort bron	Auteur / respondent	Titel	Jaar
Literatuuronderzoek	Online artikel	Assendelft, R.	Wij zijn met meer!	2016
Literatuuronderzoek	Online artikel	Onbekend	Puur en samen, dé trend voor 2016	2016
Literatuuronderzoek	Online artikel	Vermeulen, T.	Toerisme in Vlaanderen groeit ondanks de terreurdreiging	2016
Literatuuronderzoek	Online artikel	Weikamp, S.	Festivals in Nederland	2015
Interview	Persoonlijke communicatie	Rexwinkel, D.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Roos, L.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Schaap, S.		2016

Interview	Persoonlijke communicatie	Schouten, S.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Spronk, M.		2016

Deelvraag 2: Welke gevolgen brengt de terreurdreiging met zich mee voor de evenementensector?

De tweede deelvraag zal deels beantwoord worden door literatuuronderzoek, maar voornamelijk door de respons uit de interviews. Doordat alle respondenten meerder jaren werkzaam zijn in de sector kunnen zij een reëel beeld schetsen over de verandering die zij merken in de markt naar aanleiding van de gebeurtenissen in Parijs en Brussel. Daarnaast zal hieruit ook blijken of de gevolgen voor elk bedrijf verschillend zijn of dat ze in zekere zin overeenkomen.

Meetinstrument	Soort bron	Auteur / respondent	Titel	Jaar
Literatuuronderzoek	Artikel uit tijdschrift	Elst, C.	Dreiging een nieuwe realiteit	2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Baving, R.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Dorst, M. van		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Roos, L.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Schaap, S.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Spronk, M.		2016

Deelvraag 3: Wat valt er onder de organisatie van evenementen?

De derde deelvraag zal beantwoordt worden door de interviews met de projectmanagers en op basis van de gevonden literatuur over dit onderwerp.

Meetinstrument	Soort bron	Auteur / respondent	Titel	Jaar
Literatuuronderzoek	Boek	Kaarsgaren, L.	Zakelijke en publieksevenementen	2007
Literatuuronderzoek	Boek	Kuiper, G.	Eventmanagement	2013
Literatuuronderzoek	Boek	Verhaar, J.	Projectmanagement	2010
Interview	Persoonlijke communicatie	Roos, L.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Spronk, M.		2016

Deelvraag 4: Wat is veiligheid en wat zijn de veiligheidseisen waar elk evenement aan moet voldoen?

Het eerste deel van de vierde deelvraag zal voornamelijk door literatuuronderzoek worden beantwoord. De respondenten van de interviews hebben wel hun visie gegeven over wat voor hen veiligheid is, maar voor een meer betrouwbaar antwoord zal de literatuur worden gebruikt. De tweede helft van de deelvraag zal door een combinatie van literatuuronderzoek en respons uit de interviews worden beantwoordt. Door deze beide meetinstrumenten in te zetten, kan er een duidelijk beeld worden geschetst tussen de vastgestelde eisen en de uiteindelijke uitvoering hiervan.

Meetinstrument	Soort bron	Auteur / respondent	Titel	Jaar
Literatuuronderzoek	Boek	Ficq-Weijnen, A.	Prisma Woordenboek	2016
Literatuuronderzoek	Boek	Kuiper, G & Smit, B	De Imagineer	2011
Literatuuronderzoek	Boek	Saerens, I.	Manifestaties & evenementen	2007
Literatuuronderzoek	Boek	Schaap, S.	Veilige evenementen	2009
Literatuuronderzoek	Online artikel	Heiden, S.	Wat is veilig?	2013
Interview	Persoonlijke communicatie	Baving, R.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Dorst, M. van		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Rexwinkel, D.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Roos, L.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Schaap, S.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Schouten, S.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Spronk, M.		2016

Deelvraag 5: Bij wie ligt de verantwoordelijkheid voor de veiligheidszorg van een evenement?

De vijfde deelvraag zal eerst op basis van literatuuronderzoek worden beantwoordt. Vervolgens wordt er een vergelijking gemaakt van de resultaten met de respons van de geïnterviewden. Op deze manier kan er worden gemeten of de vastgestelde veiligheidsverantwoordelijkheid ook bekend is bij alle betrokken partijen.

Meetinstrument	Soort bron	Auteur / respondent	Titel	Jaar
Literatuuronderzoek	Boek	Kaarsgaren, L.	Zakelijke en publieksevenementen	2007
Literatuuronderzoek	Boek	Saerens, I.	Manifestaties & evenementen	2007
Literatuuronderzoek	Boek	Schaap, S.	Veilige evenementen	2009
Literatuuronderzoek	Boek	Straeten, K. van de	Events2	2014
Interview	Persoonlijke communicatie	Baving, R.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Dorst, M. van		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Rexwinkel, D.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Roos, L.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Schaap, S.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Schouten, S.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Spronk, M.		2016

Deelvraag 6: Wat is er op het gebied van veiligheidsmaatregelen veranderd naar aanleiding van terroristische aanslagen in Parijs en Brussel (2015/2016)?

De zesde deelvraag zal eerst beantwoordt worden door literatuuronderzoek. Hierbij wordt er gekeken welke maatregelen er in de sector zijn doorgevoerd als het aankomt op veiligheid. Vervolgens wordt de vraag verder beantwoord door de respons van de geïnterviewden. Hierbij wordt er gekeken of deze maatregelen ook daadwerkelijk zijn doorgevoerd en of de geïnterviewden in hun eigen vakgebied nog extra maatregelen hebben doorgevoerd.

Meetinstrument	Soort bron	Auteur / respondent	Titel	Jaar
Literatuuronderzoek	Online artikel	Onbekend	Maatregelen in Nederland na aanslagen Brussel	2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Baving, R.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Dorst, M. van		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Rexwinkel, D.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Roos, L.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Schaap, S.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Schouten, S.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Spronk, M.		2016

Deelvraag 7: Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?

De zevende deelvraag zal worden beantwoordt door verwerking van de respons van de geïnterviewden en resultaten verkregen uit de literatuur.

Meetinstrument	Soort bron	Auteur / respondent	Titel	Jaar
Literatuuronderzoek	Interview	Baretzky, R.	Terrorisme op events	2007
Literatuuronderzoek	Boek	Schaap, S.	Veilige evenementen	2009
Interview	Persoonlijke communicatie	Baving, R.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Dorst, M. van		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Rexwinkel, D.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Schaap, S.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Schouten, S.		2016
Interview	Persoonlijke communicatie	Spronk, M.		2016

2.2 Deelnemers van dit onderzoek

Voor dit onderzoek zullen er interviews plaatsvinden met zeven verschillende personen. Deze personen zijn allemaal betrokken bij evenementen en / of werkzaam in de veiligheidssector. Door de diversiteit aan beroepen van de respondenten, maar wel de gezamenlijke visie op evenementen en veiligheid, kan het onderwerp van deze scriptie vanuit verschillende oogpunten worden belicht. Op deze manier zal er een meer betrouwbaar beeld van de werkelijkheid ontstaan en zal duidelijk worden waar de verschillen en verbeterpunten liggen voor de veiligheid. De respondenten voor dit onderzoek zijn door de onderzoeker zowel telefonisch als per mail benaderd.

Er zal een interview worden gehouden met Daniëlle Rexwinkel, politie expert op het gebied van openbare orde en veiligheid en hoofdagent bij politie Midden Nederland. Daarnaast heeft zij tijdens haar opleiding tot politiekundige ook een scriptie geschreven over ongeveer hetzelfde onderwerp als deze scriptie. Dit interview zal inzicht geven in de bestuurlijke kant van veiligheid. Daarnaast zal er ook een interview worden gehouden met Syan Schaap, strategisch adviseur in organisatie, risicomanagement en crisismanagement. Daarnaast is hij ook schrijver van het boek 'Veilige Evenementen' en is er onlangs een artikel van hem verschenen over de terreurdreiging op de evenementensector in het vaktijdschrift 'De Eventmanager'. Daarnaast is hij directeur van de Event Safety Institute, een onafhankelijk expertisecentrum voor evenementenveiligheid. Mede door zijn ervaring, recente publicaties en zijn expertise, is hij een zeer geschikte respondent om input te geven voor dit onderzoek.

Naast de bestuurlijke kant van veiligheid wordt het onderzoek ook bekeken vanuit het oogpunt van de veiligheidsindustrie. Hiervoor zal er een interview plaatsvinden met Robrecht Baving, Hoofd ontwikkeling, advies en kwaliteit op het gebied van security en crowd management bij The Security Company. Hij zal zijn visie geven over de veranderingen in de markt en het toenemende belang van veiligheid. Daarnaast zal hij ook informatie verschaffen over de werkzaamheden van The Security Company en de rol van dit bedrijf tijdens beveiliging in tijden van terreurdreiging.

Binnen de veiligheidsindustrie heb je naast de beveiliging door personen ook beveiliging door middel van materialen. Om een beter inzicht te krijgen in dit aspect van veiligheid, zal er een interview plaats vinden met Mari van Dorst. De heer Van Dorst is eigenaar van Crowd Support, dat een onderdeel is van de Safety Group. Dit bedrijf is gespecialiseerd op het gebied van evenementenbeveiliging en crowd management. Zij waren op Koningsdag jongstleden verantwoordelijk voor de verkeersveiligheid in de stad Zwolle tijdens het bezoek van de koning en zijn familie. De heer Van Dorst zal informatie verschaffen over de verandering in de markt naar aanleiding van de terreurdreiging en op welke manier concepten de veiligheid tijdens evenementen kunnen bevorderen.

Ook zal een interview worden gehouden met Lara Roos, projectmanager bij D&B Eventmarketing. Zij is al meerdere jaren senior projectmanager en is nu zes jaar werkzaam bij D&B Eventmarketing. Zij organiseert voornamelijk zakelijk evenementen en binnen D&B ook de meer complexere evenementen. Hierdoor heeft zij ook veelvuldig te maken met veiligheidsaspecten op locaties en ten behoeve van personen.

Daarnaast zal er een interview worden gehouden met Madeline Spronk, projectmanager bij Sublime FM waar zij momenteel drie jaar werkzaam is. Zij organiseert naast meetings, voornamelijk publieksevenementen in samenwerking met de partners van Sublime FM. Voor deze publieksevenementen heeft zij veelal te maken met voorafgestelde veiligheidseisen, veiligheidsbedrijven en evenementen met hoge bezoekersaantallen. Door het interviewen van Lara Roos en Madeline Spronk wordt er inzicht verkregen in de organisatorische kant van veiligheid.

Als laatste zal er een interview plaats vinden met één van de klanten van D&B Eventmarketing, KPN onder vertegenwoordiging van Sandra Schouten - Baas. Zij is projectmanager bij KPN en was samen met Lara Roos verantwoordelijk voor het organiseren van de jaarlijkse Rijksmuseum Top in het Rijksmuseum. Dit evenement vond afgelopen jaar twaalf dagen na de aanslagen in Parijs plaats en had een verhoogd risico door de aanwezigheid van meerdere politieke personen. Zij zal haar visie geven over de behoefte die er bij klanten speelt als het aankomt op veiligheid en de communicatie van veiligheid. Daarnaast verteld zij ook over de verandering in de markt en de vele belangen die met veiligheid voor een bedrijf verstrengeld zijn.

De onderzoeker zal in goed overleg met de geïnterviewde personen besluiten of hun respons anoniem of openbaar zal worden verwerkt.

2.3 Uitvoering van het onderzoek

Om dit onderzoek tot stand te brengen zullen de eerder genoemde onderzoeksinstrumenten worden gebruikt om data te verzamelen. Allereerst is er gestart met het bezoeken van werkcolleges over het schrijven van een scriptievoorstel en het afbakenen van het onderwerp. Vervolgens heeft er een gesprek plaatsgevonden met de opdrachtgever om zo een duidelijk beeld te krijgen van de doelstelling van dit onderzoek.

Aansluitend heeft er literatuuronderzoek plaatsgevonden om op deze manier inzicht te krijgen in het onderwerp, de situatie en het probleem. De benodigde informatie is gebaseerd op de eerder gestelde onderzoeksvragen van dit onderzoek. Vervolgens zullen er interviews plaatsvinden die ook voor data zorgen. Deze interviews worden met audio apparatuur opgenomen en vervolgens als transcript uitgewerkt, om verkeerde interpretatie te voorkomen. De data uit het literatuuronderzoek en uit de interviews zal worden vergeleken en worden verwerkt in de resultaten van dit onderzoek. Vervolgens worden deze resultaten geanalyseerd en zal er op basis van deze analyse een conclusie naar voren komen welke antwoord zal geven op de eerder geformuleerde probleemstelling. Met het beantwoorden van de probleemstelling zal de doelstelling van dit onderzoek moeten worden behaald.

Aan de hand van de conclusie zullen verschillende aanbevelingen worden gedaan waarmee de eerder geformuleerde probleemstelling kan worden opgelost en welke ook aansluit op het doel van dit onderzoek.

2.4 Betrouwbaarheid, validiteit en bruikbaarheid

Betrouwbaarheid

Volgens Nel Verhoeven (2011), is een onderzoek betrouwbaar wanneer het vrij is van toevallige fouten en het moet een zekere mate van herhaalbaarheid bevatten (Verhoeven, 2011). Dit onderzoek kan in grote mate als betrouwbaar worden ervaren, doordat het onderzoeksvoorstel in een voorstadium door twee verschillende personen wordt nagekeken. Op deze manier zullen fouten in het voorstadium van het onderzoek vroegtijdig worden ontdekt en kunnen deze worden verbeterd. Na deze fasen hebben er drie verschillende onafhankelijke personen naar het onderzoek gekeken, waardoor de kans op subjectiviteit maximaal is afgenomen.

Daarnaast zal er een open interview worden gehouden, waardoor de respondent vrij is om zijn mening te geven en de uitkomsten objectief blijven. Daarbij zal de onderzoeker het interview middels een geluidsrecorder op nemen om er zeker van te zijn dat antwoorden niet verkeerd worden overgenomen. Vervolgens zullen deze resultaten worden uitgeschreven in een letterlijk transcript, waardoor er geen verkeerde interpretaties kunnen ontstaan. Dit onderzoek kan herhaaldelijk worden uitgevoerd, zonder dat de resultaten hierbij in grote maten van elkaar verschillen.

Wordt er een interview direct na een terroristisch aanslag gehouden dan kan het zijn dat de respondent heftiger reageert dan in een rustige periode, maar in grote lijnen zal de uitkomst van het onderzoek gelijk zijn.

Validiteit

Voor de validiteit van dit onderzoek is het belangrijk dat het onderzoek vrij is van systematische fouten en dat er ook daadwerkelijk wordt gemeten wat de onderzoeker wil weten (Verhoeven, 2011). Voor de validiteit van dit onderzoek is het belangrijk dat de topiclijst voor het interview door verschillende personen wordt gecontroleerd. Op deze manier kan er worden bepaald of alle benodigde informatie wordt verzameld en of de lijst geen foutieve of overbodige informatie bevat. Om te voorkomen dat er sociaal wenselijke antwoorden komen op de vragen tijdens het interview zal de onderzoeker voorafgaand aangeven dat het onderzoek los staat van het stageverlenende bedrijf en de antwoorden geen invloed zullen hebben op de samenwerking. Als laatste komt het de validiteit ook ten goede dat er begripsafbakening heeft plaatsgevonden in dit onderzoek, zodat er een eenduidig beeld is gevormd wat er met een begrip wordt bedoeld en antwoorden of conclusies niet verkeerd kunnen worden geïnterpreteerd.

Bruikbaarheid

De bruikbaarheid van het onderzoek heeft mede betrekking op de betrouwbaarheid en de validiteit (Verhoeven, 2011). Dit onderzoek kan als bruikbaar worden ervaren omdat de betrouwbaarheid en de validiteit van dit onderzoek goed zijn beoordeeld. De onderzoeksresultaten zijn toepasbaar voor de projectmanagers van de stageverlenende organisatie, maar ook voor externe projectmanagers en organisatieteams. Wanneer de onderzoeksresultaten een duidelijk beeld geven over de gevolgen van de terrorismedreiging op de organisatie van evenementen met betrekking op veiligheid kan de organisatie hiermee aan de slag gaan door maatregelen te treffen om deze invloeden op te vangen dan wel te beperken.

2.5 Beperkingen

Een mogelijke beperking binnen dit onderzoek kan zijn dat er niet genoeg personen binnen de veiligheidsbranche worden geïnterviewd om een algemeen beeld voor de branche te vormen. Voor dit onderzoek is er gekozen om binnen de veiligheidsbranche diverse niveaus te interviewen, waaronder de politie en een beveiligingsbedrijf. Deze keuze is gemaakt op basis van beschikbare tijd en data verzameling. Deze resultaten zullen leidend zijn voor dit onderzoek. Wanneer er met nog meer bedrijven binnen de veiligheidsbranche wordt gesproken, kan het zijn dat beeld voor de branche afwijkt.

Een andere beperking voor dit onderzoek kunnen de externe invloeden zijn tijdens een interview die effect hebben op de respons van de respondent. Ondanks de voorzorgsmaatregelen van de onderzoeker om het interview in een afgesloten ruimte af te nemen, kan het zijn dat er in de ruimte ernaast bouwwerkzaamheden actief zijn. Deze geluiden kunnen een negatief effect hebben op het denk vermogen van de respondent en dit kan de betrouwbaarheid van zijn antwoorden beïnvloeden.

Als laatste mogelijke beperking kan het onderzoeken vanuit organisatorisch oogpunt ook van invloed zijn op de resultaten van dit onderzoek. Ondanks dat het onderzoek vanuit organisatorisch oogpunt is ingestoken, zouden resultaten kunnen afwijken wanneer ook de mening van bezoekers van evenementen zouden worden meegenomen.

3.0 Literatuuronderzoek

In dit hoofdstuk wordt de literatuur met betrekking tot de probleemstelling en de onderzoeksvragen beschreven. Op deze manier wordt er meer inzicht verkregen over het probleem, de relatie met de kernbegrippen en de afbakening van het onderzoek.

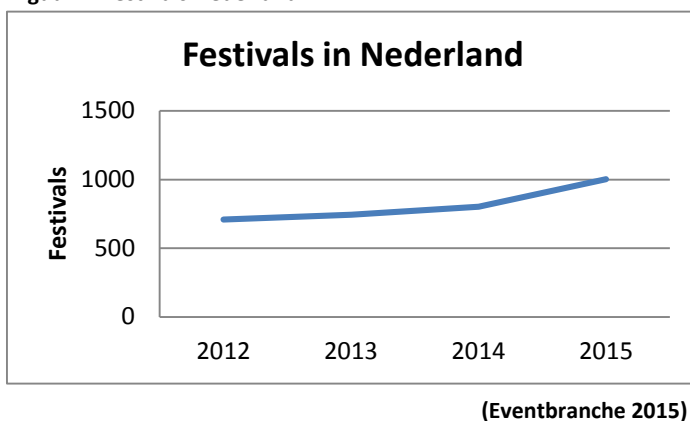
3.1 Leisure en evenementensector

In deze subparagraaf wordt de invloed van de terreurdreiging op de Leisure sector en op de evenementensector beschreven. Er wordt beschreven welke gevolgen deze dreiging met zich meebrengt en welke veranderingen al gaande zijn in deze twee sectoren.

De Leisure industrie is een grote speler in de Nederlandse markt als het aankomt op uitgaven van consumenten. Nederlandse huishoudens geven ongeveer twintig procent van hun besteedbaar inkomen uit in deze sector (Trends en ontwikkelingen Leisure, 2016). De huidige terreurdreiging kan van negatieve invloed zijn op de uitgaven binnen deze sector. Reinoud van Assendelft, Leisure consultant en voormalig commercieel directeur van De Efteling, bevestigt deze negatieve economische gevolgen. Hij stelt dat de aanslagen in België het land tenminste 4 miljard euro heeft gekost aan misgelopen omzet door gesloten restaurants, luchthavens en openbare voorzieningen (Assendelft, 2016). Binnen deze 4 miljard euro vallen ook alle kosten die moeten worden gemaakt voor extra beveiliging en preventie. Volgens Assendelft (2016) zal het effect voor de Leisure sector alsmaar toenemen. De beurswaarden van vliegtuigmaatschappijen en hotelketens daalden na de aanslagen in Brussel met vier procent (Assendelft, 2016). Ondanks de daling in beurswaarde heeft de Belgische Leisure sector alsnog een groei doorgemaakt (Vermeulen, 2016). Binnen de Leisure sector heeft het toerisme in België een groei gemaakt van 2,2 procent. Gezien de stijgende lijn van de afgelopen jaren was er gehoopt op een groei van 4,1 procent. Na de aanslagen in Parijs en Brussel was de verwachting van een groei totaal verdwenen (Vermeulen, 2016).

Trendwachter Goof Lukken merkt ook een verandering op in de Leisure sector door de terreurdreiging. Waar mensen voorheen nog kozen voor familieparken en publiekstrekkingen, hebben zij steeds meer behoefte aan authentieke en unieke belevenissen. Deze behoefte bestond al langer, maar is met de terreurdreiging meer toegenomen (Puur en samen, dé trend voor 2016, 2015). Deze belevenissen worden veelal in de omgeving van de woonplaats ondernomen. Kuiper & Smit (2011) kunnen deze veranderende trend beamen. Unieke belevenissen die meer betekenis geven, spreken het individu op een persoonlijke manier aan en daar is steeds meer behoefte aan (Kuiper & Smit, De Imagineer, 2011). Ondanks deze trend blijft het aantal festivals in Nederland wel groeien en daarbij ook de bezoekersaantallen (Weikamp, 2015). In figuur 1 en figuur 2 is een stijging van het aantal festivals en de toenemende bezoekersaantallen inzichtelijk gemaakt.

Figuur 1. Festivals Nederland

Figuur 2. Bezoekersaantallen festivals

Het is nog onduidelijk of deze stijging in het aantal bezoekersaantallen blijft aanhouden in 2016. Ondanks het feit dat het aantal festivals nog niet is afgenomen door de terreurdreiging is het lastig in te schatten wat er gaat gebeuren met de bezoekersaantallen (Weikamp, 2015). Direct na de aanslagen in Parijs en Brussel zijn er wel tientallen evenementen afgelast vanwege de terreurdreiging. Organisaties van evenementen konden de veiligheid niet garanderen en hebben er voor gekozen om de evenementen niet door te laten gaan, dan wel te verplaatsen. Twee weken na de aanslagen werd het merkbaar in de markt dat evenementen weer hun doorgang vonden (Tientallen evenementen afgelast om terreurdreiging, 2015).

Naast het aflasten van evenementen en het teruglopen van bezoekersaantallen, brengt de terreurdreiging ook economische gevolgen met zich mee. Horecazaken, handelszaken maar ook het Ministerie van Defensie moeten enorme kosten maken om de veiligheid op te schalen. Al deze kosten lopen samen op tot een paar miljoen euro per dag. Ondanks dat veiligheid ten alle tijden voorop gaat, moet er wel per situatie worden bekeken hoe groot het belang is dat de veiligheid wordt opgeschaald. Wanneer er overal maximale middelen worden ingezet, lopen de kosten en daarmee de schade voor de economie voor het land enorm op (Economische schade terreurdreiging, 2015).

Voor de evenementenbranche is het belangrijk om rekening te houden met de nieuwe realiteit binnen Europa. Namelijk het feit dat je nooit kan weten waar of wanneer er iets gaat gebeuren. Dit nieuwe fenomeen is duidelijk kenbaar geworden tijdens de aanslagen in Parijs en Brussel (Elst, 2016). Het grootste gevolg is het besef dat is ontstaan onder de eventmanagers dat er iets moet worden gedaan met veiligheid. Er is alleen nog geen eenduidig antwoord hoe je dit als organisator moet doen en welk mate van beveiliging het veiligheidsgevoel verhoogd. Volgens Syan Schaap, directeur van het Event Safety Institute, hoeft het veiligheidsbeleid niet van elk evenement worden verhoogd of aangescherpt. Alleen wanneer er een reëel scenario is dat er een dreiging is voor het evenement, moet je daar consequenties aan verbinden. Wanneer er concrete aanwijzingen zijn dat het evenement een verhoogd risico loopt, moet hier op worden ingespeeld. De heer Schaap stelt dat voornamelijk de overheid hierin een belangrijke rol moet spelen (Elst, 2016). Gerbrig Reitsma, lid van de genootschap voor eventmanagers en operations manager Benelux bij Artexis Easyfairs, kan dit beamen. Kort na de aanslagen in Parijs deed mevrouw Reitsma de organisatie van twee vakbeurzen in Brussel. De overheid nam alleen een adviserende rol aan, waardoor de keuze voor het wel of niet door laten gaan van de beurzen nog steeds bij de organisatie zelf lag. Mevrouw Reitsma koos ervoor het evenement te verplaatsen, maar andere evenementen in Brussel gingen gewoon door. Mevrouw Reitsma stelt dat eventmanagers in deze tijd behoefte hebben aan overleg, sturing en welwillendheid van partners. De heer Schaap benadrukt dit door te stellen dat omgaan met terreurdreiging vraagt om nauwe samenwerking met overheden en politie (Elst, 2016). Door deze nauwe manier van samenwerken kan de veiligheid worden verbeterd.

Binnen de Leisure sector heeft de terreurdreiging voornamelijk gezorgd voor extra kosten voor het inzetten van extra beveiliging en het niet kunnen halen van de minimale capaciteit door attractieparken en hotels. Ondanks dit gevolg heeft de terreurdreiging nog niet geleid tot de organisatie van minder evenementen. In de evenementensector is het besef ontstaan dat een terroristische aanslag reëel is geworden en de vraag voor de overheid om hier structurele maatregelen in te treffen.

3.2 Veiligheid en veiligheidsbeleving

In deze subparagraaf wordt de definitie van veiligheid gegeven. Vervolgens wordt omschreven wat het belang is van de veiligheidsbeleving van de bezoeker en hoe hier op kan worden ingespeeld. Vervolgens wordt er omschreven of de terreurdreiging al van invloed is geweest op het algemene veiligheidsgevoel in Nederland.

Veiligheid kan op verschillende manieren worden geïnterpreteerd. Volgens het Prisma woordenboek (2004) betekent veiligheid: zonder gevaar (Ficq-Weijnen, 2004). Een andere definitie is 'de mate waarin wordt voorkomen dat de beschikbaarheid van handelen (door mensen) en middelen (door de techniek) wordt aangetast (Vakgebied veiligheid, 2016). Daarnaast wordt veiligheid ook wel omschreven als zijnde de aanwezigheid van beschermende maatregelen tegen mogelijke gevaren of juist de mate van afwezigheid van deze mogelijke gevaren (Veiligheid, 2016). Het begrip veiligheid kan zowel rationeel als denkbeeldig zijn. Wanneer een situatie aan alle veiligheidsmaatregelen voldoet, hoeft het niet zo te zijn dat deze situatie ook veilig is. Andersom geldt hetzelfde, wanneer iemand zich veilig voelt in een bepaalde situatie kan het best zijn dat deze situatie niet aan alle veiligheidsvoorwaarden voldoet (Heiden, 2013).

Saerens (2007) onderscheidt twee verschillende vormen van veiligheid, de passieve vorm en de actieve vorm (Saerens, 2007). De passieve veiligheid heeft betrekking op de genomen organisatorische maatregelen van de infrastructuur. De organiserende partij moet er voor instaan dat al het aanwezige materiaal, de installaties en de gebruikte ruimte voldoende garanties op veiligheid bieden. Actieve veiligheid heeft betrekking op het inzetten van personeel om de veiligheid te waarborgen. De organiserende partij moet zorg dragen dat er voldoende vaardig en opgeleid personeel aanwezig is voor het beheren van het evenement (Saerens, 2007).

Een ander uitleg van dit begrip houdt in dat veiligheid voornamelijk het beheersen van risico's is (Veiligheid, 2014). Verder geeft Fijnaut (2007) aan dat veiligheid in feite een onverzadigbare toestand is waar je geen genoeg van kan hebben. Er is geen standaard definitie aan te koppelen omdat veiligheid in vele opzichten weer iets anders betekend (Fijnaut, 2007).

Voor de bezoeker van een evenement is het belangrijk dat er een gevoel van veiligheid wordt ervaren. Wanneer mensen in hun primaire behoeftes zijn voorzien hebben zij de meeste behoefte aan zekerheid en veiligheid. Dit blijkt uit de behoeftehiërarchie van Maslow te zien in figuur 3 (Berge & Oteman, 2015).

Figuur 3. Piramide van Maslow

De onderste twee lagen van de piramide behoren tot de basisbehoeften van de mens. Veiligheid valt dus ook onder deze basis behoeften. Wanneer deze twee basisbehoeften zijn behartigd zijn mensen eerder gemotiveerd om iets te gaan doen. Het is dus van belang dat mensen het als veilig ervaren om een bepaald evenement te bezoeken. Wanneer dit gevoel van veiligheid er is, zullen zij er eerder voor kiezen om te komen (Kuiper & Smit, De Imagineer, 2011). Het is dus van belang dat er wordt ingespeeld op het veiligheidsgevoel van de bezoeker.

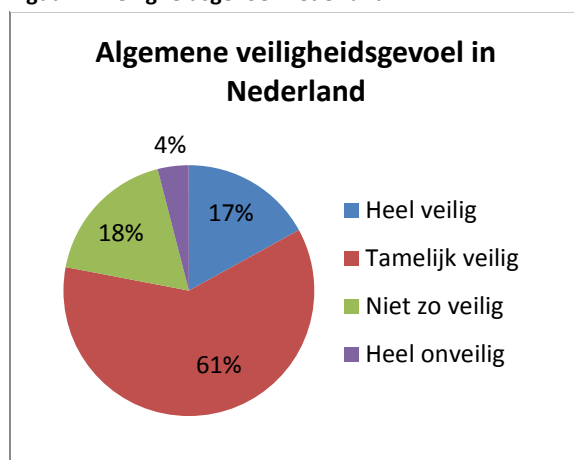
Factoren die hier onder meer mee te maken hebben zijn, de mate waarin er aandacht is voor het probleem veiligheid, de reactie van de organiserende partij op verbetering van de veiligheid, de zichtbaarheid dat er aan veiligheid wordt gewerkt en het verloop van de communicatie van de veiligheid (Smeets, 2013). Door de manier van handelen en communiceren kan de organiserende partij de veiligheidsbeleving dus versterken. Daarnaast is het voor de organiserende partij ook van belang om een omgeving te creëren welke overzichtelijk, beheersbaar, voorspelbaar en aantrekkelijk is. Wanneer de omgeving sociale orde uitstraalt en een verzorgde indruk wekt, wordt de veiligheidsbeleving alleen maar versterkt.

Ook is het zo dat de samenstelling van de bezoekers van invloed kan zijn op de veiligheidsbeleving. Wanneer er veel verschillende etnische achtergronden op een evenement aanwezig zijn, is de veiligheidsbeleving vaak lager. Hier kan op worden ingespeeld door preventief te handelen en te zorgen dat een bepaalde groep geen bezoeker wordt van een evenement. Ook kan een organisator zich verdiepen in de sociale context van de doelgroep en hier vervolgens op inspelen (Smeets, 2013).

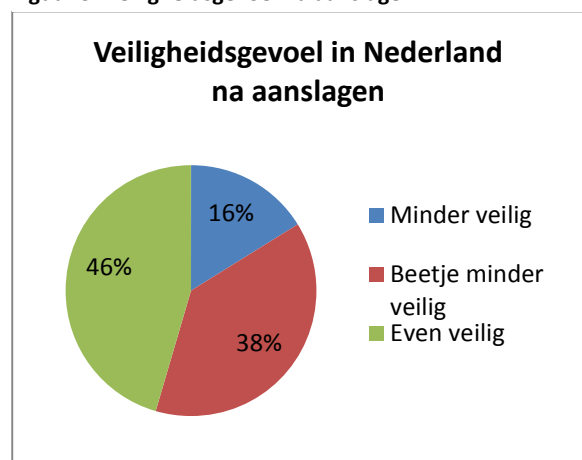
Volgens Rippen & Bos (2008) is het voor de veiligheidsbeleving belangrijk dat de organisator aantoont dat het belang van de bezoeker voorop staat (Rippen & Bos, 2008). Dit gebeurt al door bij het opstellen van het programma prioriteiten te stellen. Het is niet mogelijk om het elke bezoeker naar de zin te maken, daarom is het van belang om voorafgaand aan het evenement goed onderzoek te doen naar de doelgroep en te gaan voor het belang van de meest betrokkenen. Wanneer de organisator kan aantonen dat er alles aan wordt gedaan om de belangen van de doelgroep te behartigen, wordt de beleving vergroot en neemt hiermee het veiligheidsgevoel toe (Rippen & Bos, 2008).

Lubbe (2015) stelt dat een organisator van een evenement niet de enige partij is welke invloed kan hebben op de veiligheidsbeleving van de bezoeker (Lubbe, 2015). Wanneer er in Nederland een algeheel gevoel van onveiligheid heerst, is het voor de organiserende partij lastiger om hierop in te spelen. Uit een onderzoek onder 18.301 opinieleiden van EenVandaag Opiniepanel is gebleken dat een deel van de Nederlanders zich minder veilig voelt na de terroristische aanslagen. Ongeveer de helft van de ondervraagde zegt zich minder veilig te voelen in Nederland. Één derde hiervan geeft aan om deze reden meer waakzaam te zijn op openbare plekken zoals evenementen (Lubbe, 2015). In onderstaande tabellen wordt inzichtelijk gemaakt welke invloed de aanslagen in Parijs hebben gehad op de veiligheidsbeleving van Nederlanders.

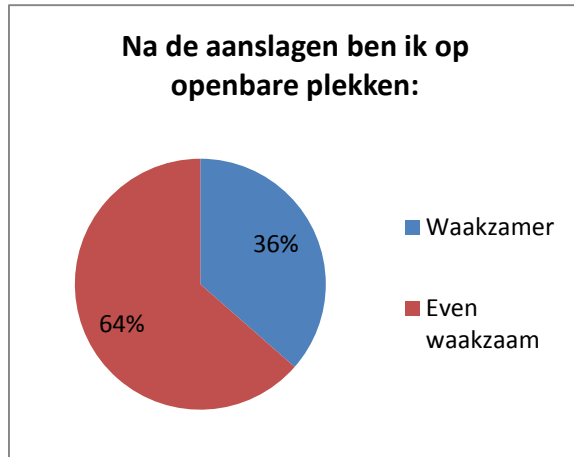
Figuur 4. Veiligheidsgevoel Nederland

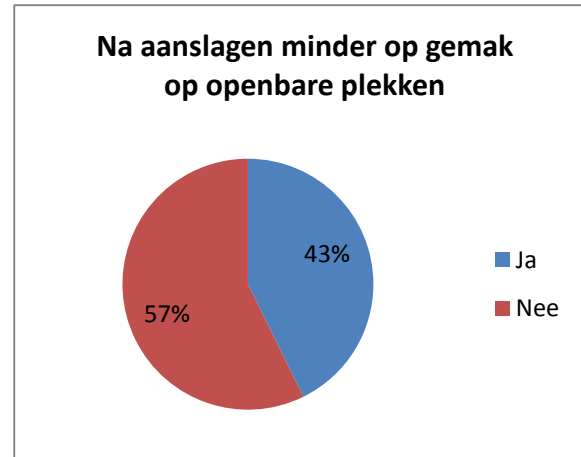
Figuur 5. Veiligheidsgevoel na aanslagen

Figuur 6. Waakzaamheid openbare plekken

Figuur 7. Relaxed op openbare plekken

Uit bovenstaande tabellen kan worden opgemaakt dat 80 % van de Nederlanders zich veilig tot tamelijk veilig voelde in Nederland voor de aanslagen. Na de aanslagen in Parijs is ongeveer de helft van de ondervraagden zich minder veilig tot een beetje minder veilig gaan voelen in Nederland. Nog eens één derde van deze ondervraagden is zich daardoor waakzamer gaan gedragen op openbare plekken zoals evenementen en 43 % voelt zich minder op zijn gemak op deze plekken. Vooral voor deze groep is het belangrijk dat er een sterke veiligheidsbeleving is bij een evenement. Wanneer deze bezoekers al waakzamer naar een evenement gaan en ze daarbij een lage vorm van veiligheidsbeleving ervaren, wordt dit gevoel alleen maar sterker wat uiteindelijk voor onrust kan zorgen tijdens een evenement (Smeets, 2013).

Onder veiligheid wordt de toestand verstaan waarbij iets of iemand vrij is van gevaar en schade. Dit kan worden gespecificeerd in het feit dat veiligheid de mate van afwezigheid van gevaar is of wel de aanwezigheid van beschermende maatregelen tegen gevaarlijke situaties. Dit kan worden onderverdeeld in passieve veiligheid en actieve veiligheid. Daarnaast is het voor de organisator van belang om in te spelen op de veiligheidsbeleving van de bezoeker. Dit kan worden gedaan door zichtbare en onzichtbare maatregelen te treffen en te communiceren over de veiligheid. Over het algemeen is algemene veiligheidsbeleving in Nederland niet heel erg aangetast door de terreurdreiging.

3.3 Veiligheidsmaatregelen

In deze subparagraaf worden de maatregelen beschreven welke kunnen worden getroffen door de organisatie ten behoeve van de veiligheid op een evenement.

Een belangrijke factor voor het verbeteren van veiligheid van een evenement is het inzetten van beveiliging. Afhankelijk van het soort evenement kan worden bepaald in welke mate beveiliging moet worden ingezet. Ook bij deze afweging speelt de doelgroep en de logistieke situatie een rol (Kaarsgaren, 2007). Volgens Duykeren (2012) is het voor de waarborging van de veiligheid ook van belang dat de organisatieleden en de crew van het evenement duidelijk van de bezoekers te onderscheiden zijn. Dit kan onder meer worden gedaan door polsbandjes, pasjes of herkenbare T-shirts te gebruiken. Deze regel geldt bovenal voor het beveiligingsteam. Dit team moet duidelijk van de crew en de bezoekers te onderscheiden zijn. Wanneer dit niet het geval is, is het in geval van nood niet duidelijk wie er moet worden aangesproken en naar wie er moet worden geluisterd (Duykeren, 2012). Verder geeft van Straeten (2014) aan dat een professioneel onthaal met een goede begeleiding van de bezoekers van belang is om de veiligheid te verbeteren. Het veiligheidsgevoel van de bezoeker zal positief toenemen wanneer er bij binnenkomst een ordelijke toon wordt gezet en het duidelijk is dat er aandacht wordt besteed aan de veiligheid (Straeten, 2014).

Naast de veiligheidsbeleving van de bezoeker is het ook van belang dat de veiligheid van materialen op orde is. Hierbij kan gedacht worden aan dranghekken, bewegwijzering in gevallen van nood en alle aanwezige materialen op het terrein. Voor het plaatsen van tenten, tribunes en attracties moet altijd worden nagegaan of hier vergunningen voor nodig zijn. Daarnaast moeten al deze aanwezige materialen ook worden gecontroleerd of ze in orde zijn en of ze veiligheidsgarantie kunnen bieden. Voor de check van de materialen en het coördineren van de veiligheid is het aan te raden om een veiligheidscoördinator aan te stellen die hier zorg voor draagt (Straeten, 2014). Schaap (2009) vult hierbij aan dat het ook van belang is dat er voldoende aandacht wordt besteed aan het managen van het publiek. Paden moeten breed genoeg zijn, er moeten geen hinderlijke materialen op de paden staan en de nooduitgangen moeten duidelijk zijn aangegeven (Schaap, Rosenthal, van Duin, & Spaaij, 2009). Wanneer het ,voorafgaand aan het evenement, bekend is dat het evenement een verhoogd risico heeft, is het van belang dat er ook politie, EHBO en brandweer wordt ingezet. Een verhoogd risico kan veroorzaakt worden door een terreurdreiging, de mate van de populariteit van een artiest, de doelgroep, de weersomstandigheden en het bezoek van een bijzondere gast op het evenement (Kaarsgaren, 2007). De kans op calamiteiten en onrust is bij deze risico evenementen groter, waardoor het van belang is hulpdiensten vroegtijdig op de hoogte te stellen van de situatie.

Om de veiligheid tijdens een evenement te garanderen kunnen er diverse veiligheidsmaatregelen worden getroffen. Deze maatregelen kunnen bestaan uit het gebruiken van veiligheidsmaterialen of het inzetten van beveiliging. Het is voor de veiligheid van belang dat alle aanwezige materialen op het terrein vooraf worden gecontroleerd op kwaliteit en veiligheidsgarantie.

3.4 Organisatietraject

In deze subparagraaf wordt er informatie gegeven over het opzetten van een organisatie team. Daarnaast wordt het organisatie traject beschreven en wordt er hierbij aangegeven op welk veiligheidsaspect in elke fase moet worden gelet.

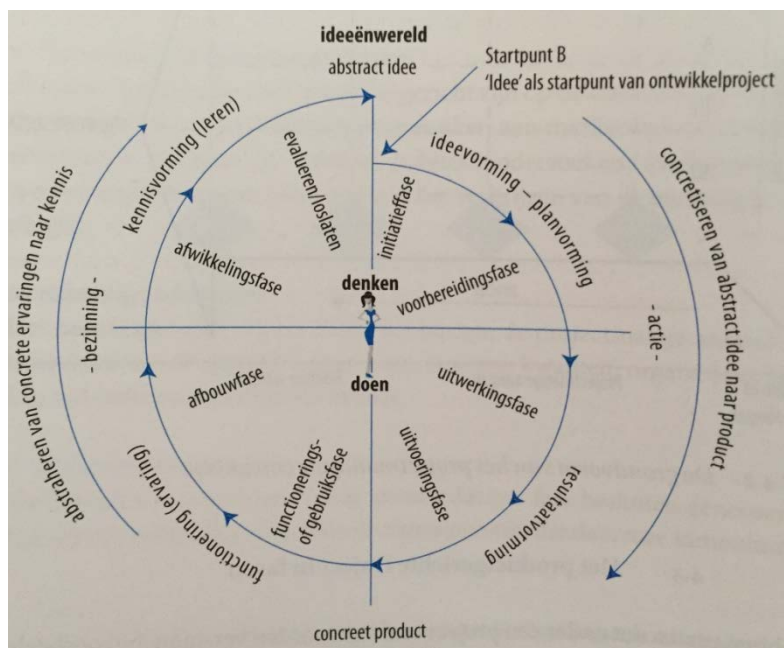
Het is voor de organisatoren van een evenement van belang dat er voorafgaand aan het evenement wordt geïnventariseerd wat de risico's zijn. Voordat deze risico's kunnen worden geïnventariseerd is het van belang dat de organisatie en daarmee het organisatie team van het evenement op orde is. Voor de basis van de organisatie van een evenement is het belangrijk dat het organisatie team bestaat uit mensen met verschillende vaardigheden en kennis (Kaarsgaren, 2007). Kuiper (2013) vult hierbij aan dat het na het vormen van het project team belangrijk is voor de project manager om draagvlak te creëren (Kuiper, 2013). Door draagvlak te creëren en de teamleden het gevoel te geven dat zij allemaal van waarde zijn voor de organisatie van het evenement, creëer je een bepaalde goodwill die van belang is tijdens de uitvoer van het evenement. Tegen het einde van het organisatie traject zijn er vaak al lange dagen gemaakt en kunnen er irritaties ontstaan. Het is vooral in de uitvoeringsfase van belang dat alle teamleden met voldoende energie en inzet hun taken vervullen. Wanneer dit niet het geval is gaat dit ten koste van de kwaliteit van het evenement en daarbij ook ten koste van de kwaliteit van de veiligheid (Kuiper, 2013).

Daarnaast is het voor zowel het voortraject als de uitvoeringsfase van belang dat er een duidelijke taakverdeling is (Kaarsgaren, 2007). Door het inzetten van verschillende krachten en de duidelijke taakverdeling kan er projectmatig worden gewerkt. Voor een optimaal resultaat bij projectmatig werken kan het organiseren van een evenement worden opgedeeld in verschillende fases. In de eerste fase, de initiatiefase, worden de randvoorwaarden en uitgangspunten voor het evenement bepaald. Hierbij wordt er een basisconcept ontwikkeld en wordt er naast een plan van aanpak ook een kostenschatting gemaakt. Voor deze kostenschatting is het van belang dat er al gekeken is naar de veiligheid. Deze kosten moeten immers ook worden opgenomen in de begroting. Vanaf de eerste fase van een evenement wordt er al gekeken naar veiligheid. In de tweede fase, de voorbereidingsfase, wordt het concept verder uitgewerkt, het programma samengesteld en wordt er een definitieve planning opgesteld.

Ook in deze planning is het wederom van belang dat de veiligheid in acht wordt genomen. Zo moet er onder andere rekening worden gehouden met de aanvraag tijd voor vergunningen en de inspectieronde van de hulpdiensten op het evenemententerrein, voorafgaand aan het evenement. Daarnaast wordt er in deze fase ook gekeken naar mogelijke risico's en worden hier plannen voor geschreven. In de derde fase, de uitwerkingsfase, worden de plannen uit de voorgaande fasen vertaald naar praktische werkzaamheden. Dit is ook het moment dat leveranciers, waaronder de beveiligingsbedrijven, worden ingeschakeld. Er worden concrete afspraken gemaakt over het inzetten van beveiligingsinstrumenten en het inzetten van beveiliging.

In de uitvoeringsfase, de vierde fase, is de daadwerkelijk opbouw, uitvoer en afbouw van het evenement. Tijdens de opbouw moet er door een veiligheidscoördinator in de gaten worden gehouden of constructies veilig zijn, materialen zijn gecontroleerd en alle vooraf besproken veiligheidsinstrumenten aanwezig zijn. Tijdens de daadwerkelijke uitvoer van het evenement worden alle veiligheidsinstrumenten in de gaten gehouden en is de beveiliging actief. Tijdens de afbouw zal de veiligheidscoördinator er wederom zorg voor dragen dat de veiligheidsvoorschriften worden nageleefd en er veilig wordt gewerkt. In de laatste fase, de afwikkelingsfase, wordt alles rondom de nazorg van een evenement geregeld. Tijdens deze fase zal ook de evaluatie plaats vinden. Ook tijdens de evaluatie is het van belang dat het aspect veiligheid wordt besproken, zowel wat er goed ging, waar tegenaan werd gelopen en wat de volgende keer anders zou moeten (Verhaar, 2010).

Figuur 8. Projectweg van diverse fasen

(Verhaar, 2010)

In bovenstaand figuur is schematisch weergegeven hoe de verschillende fasen zich tot elkaar verhouden en wat er bij elke fase komt kijken. In de middelste cirkel staan de verschillende fasen en de deelfasen vermeld. In de buitenste cirkel wordt het gewenste faseresultaat beschreven (Verhaar, 2010).

Kuiper (2013) vult hierbij aan dat het van belang is om gedurende alle fasen goed de financiële situatie in de gaten te houden. Het is van belang dat de projectmanager een realistisch beeld heeft van de gemaakte kosten en het overgebleven besteedbare budget. Wanneer er onverwachte gebeurtenissen zich voordoen en er moeten extra maatregelen worden getroffen is het van belang dat de projectmanager snel kan schakelen met de kosten die hiervoor gemaakt moeten worden.

Wel stelt Kuiper (2013) dat het beschikbare budget nooit ten kostte mag gaan van de veiligheid. Wanneer een evenement vraagt om extra beveiliging, maar dit is niet in de begroting opgenomen, is het wel zaak dat het alsnog gebeurt. De veiligheid van de bezoekers moet in alle gevallen voorop staan (Kuiper, 2013). Om deze onverwachte kosten voor te zijn is het volgens Grit (2012) van belang om een scenarioanalyse uit te voeren over je begrotingen (Grit, 2012). Een scenarioanalyse houdt in dat er verschillende varianten van de begroting worden gemaakt. Hierbij valt te denken aan een reële begroting, een optimistische begroting en een pessimistische begroting. Vervolgens worden de uitkomsten van de verschillende scenario's met elkaar vergeleken en komen hier gemiddelde kosten uit. Deze gemiddelde kosten kunnen uiteindelijk worden gecommuniceerd naar de klant en zullen hoogstwaarschijnlijk alle kosten van het evenement dekken (Grit, 2012).

De basis voor het organiseren van een evenement is het vormen van een organisatieteam bestaande uit personen met diverse vaardigheden. Vervolgens is het organisatietraject van een evenement op te delen in vijf fasen, namelijk de initiatieffase, voorbereidingsfase, uitwerkingsfase, uitvoeringsfase en de afwikkelingsfase. In elke fase moet het aspect veiligheid worden meegenomen. Daarnaast is het ook van belang dat er voldoende budget beschikbaar is om veiligheidsmaatregelen te treffen. Hiervoor kan er een scenarioanalyse worden uitgevoerd op de begroting van het evenement.

3.5 Risicoanalyse

In deze subparagraaf worden de randvoorwaarden voor een risicoanalyse besproken. De aspecten benodigd voor deze risicoanalyse worden besproken en er wordt aangegeven hoe de risicoanalyse kan worden omgezet in een veiligheidsplan.

Zoals eerder besproken in het fase model, moet er tijdens de voorbereidingsfase ook rekening worden gehouden met de risico's die een evenement met zich mee brengt. Het is van belang dat de organiserende partij voorafgaand aan een evenement goed op de hoogte is van al deze risico's. Volgens Verhaar (2010) is het van belang dat men voorafgaand aan een evenement altijd een risicoanalyse uitvoert (Verhaar, 2010). Er moet ten alle tijden een brainstorm plaatsvinden van de mogelijke gevaren die het evenement met zich mee brengt. Zo moet er per onderdeel worden gekeken naar de financiële, commerciële, juridische, organisatorische, praktische en technische risico's. Vervolgens kan er een selectie worden gemaakt van de belangrijkste risico's en kunnen hier maatregelen voor worden bedacht (Verhaar, 2010). Ook Schaap (2009) kan bevestigen dat het van belang is om een selectie van het aantal risico's te bestrijden, omdat het onmogelijk is om alle risico's in te dammen (Schaap, Rosenthal, van Duin, & Spaaij, 2009). Bij het selecteren van de risico's kan er worden gekeken naar de risico's die de grootste kans hebben om te gebeuren en daarbij ook het grootste effect zullen hebben. Daarnaast zijn er ook risico's met een hele kleine kans van gebeuren, maar wel met een onacceptabel effect. Een terroristische aanslag op een evenement is hier een voorbeeld van. Voor deze risico's is het technisch gezien niet mogelijk om een afweging te maken. Vaak worden maatregelen getroffen op basis van de afweging van de organisatoren uit het oogpunt van imago, commercie en maatschappelijke betrokkenheid. Het is wel van belang dat deze risico's worden meegenomen in de risicoanalyse (Schaap, Rosenthal, van Duin, & Spaaij, 2009).

Om een duidelijk beeld te krijgen van de ernst van de risico's en de aannemelijkheid kan er gebruik worden gemaakt van de risicoanalysematrix. De risicoanalysematrix is te zien in figuur 9.

Figuur 9: Risicoanalysematrix

	Kans	Bijna niet denkbaar	Denkbaar maar onwaarschijnlijk	Mogelijk in grensgeval	Zeer wel mogelijk	Te verwachten
Effect						
Beperkt: Letsel zonder verzuim EHBO of (ernstig) hinder						
Belangrijk: Letsel met verzuim EHBO of (ernstig) hinder						
Ernstig: Letsel met irreversibel effect (invaliditeit)						
Zeer ernstig: Een dode						
Een ramp: Enkele doden						

aanvaardbaar risico	lage risico	ernstig risico	zeer ernstig risico	onaanvaardbaar risico

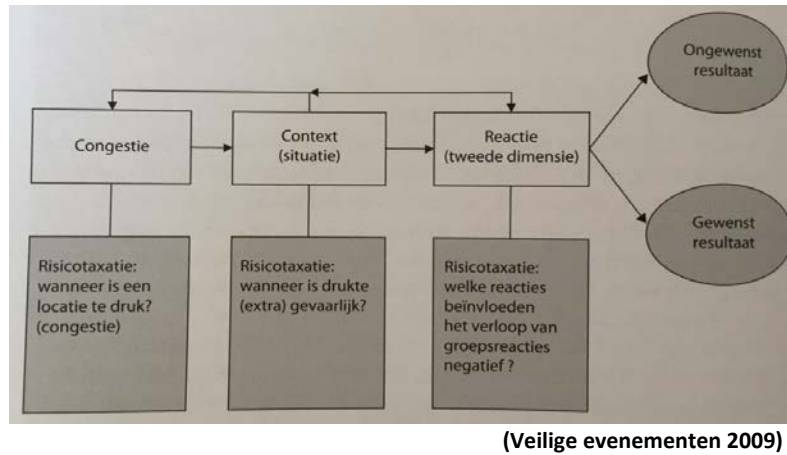
(Kuipers, 2013)

In de categorie effect wordt er onderscheid gemaakt tussen beperkt effect, belangrijk effect, ernstig effect, zeer ernstig effect en een ramp. Tegenover deze effecten wordt de kans gezet dat het ook daadwerkelijk gaat gebeuren. Deze kansen zijn onderverdeeld in bijna niet denkbaar, denkbaar maar onwaarschijnlijk, mogelijk in grensgevaar, zeer wel mogelijk en te verwachten. Vervolgens wordt er door middel van lichte en donkere kleuren aangegeven hoe groot het risico is. Door middel van deze categorisering kan er beter worden bepaald aan welke risico's prioriteit moet worden gegeven (Kuiper, 2013).

Bij deze risico's kan er een onderscheid worden gemaakt tussen interne en externe bedreigingen van de veiligheid. Interne veiligheidsrisico's zijn risico's die bezoekers lopen in een vervoersmiddel naar het evenement toe en de risico's die worden gelopen door aanwezigheid op een evenement. Ook brandveiligheid, constructies en instortingsgevaar vallen binnen de interne bedreigingen. Externe veiligheidsrisico's zijn risico's die mensen lopen door ontwikkelingen, ongevallen en incidenten buiten het evenemententerrein. Plotseling opstekend noodweer, mensen raken onderdookd, of juist enorme hitte waardoor mensen juist uitgedroogd kunnen raken zijn voorbeelden van externe risico's. Ook een verkeersongeluk in de buurt van een evenement kan tot veiligheidshinder zorgen voor toestromend publiek of een grote publieksstroom welke onverwachts op gang komt, zijn allemaal voorbeelden van externe risico's (Schaap, Rosenthal, van Duin, & Spaaij, 2009).

Het veiligheidsrisicomodell kan gebruikt worden om een risicoanalyse te maken ter voorbereiding op een evenement. In figuur 10 is dit veiligheidsrisicomodell te zien.

Figuur 10. Veiligheidsrisicomodel

Dit model is gebaseerd op de drie elementen die bij een evenement komen kijken, het situatieprofiel, het menigteprofiel en de veiligheidsorganisatie. Deze drie elementen vormen de kern voor het veiligheidsmodel en daarbij dus de basis voor de risicoanalyse. Het model bestaat uit drie stappen waar twee mogelijke effecten uit voort komen. Bij het congestiescenario moet worden bepaald welke risico's het gedrag van een menigte met zich meeneemt en hoe dit gedrag kan worden voorkomen. In de tweede stap van het model kan vervolgens worden bepaald in welke situationele omstandigheden de menigte zich begeeft. Wanneer de contextfactoren duidelijk afgebakend zijn kan er worden gekeken hoe er op deze factoren kan worden ingespeeld om de risico's te verminderen. Wanneer het menigteprofiel en het situatieprofiel afgebakend zijn, kan de veiligheidsorganisatie bepalen hoe er op deze factoren reageert gaat worden. De veiligheidsorganisatie kan hier vervolgens op in spelen door noodmaatregelen te treffen om het gedrag van menigte te beïnvloeden.

Vervolgens kunnen hier twee soorten resultaten uit voort komen, het gewenste resultaat en het ongewenste resultaat. Bij een ongewenst resultaat, bijvoorbeeld de menigte niet onder controle hebben bij een ontruiming, zal er paniek ontstaan wat leidt tot onrust en ongewenst gedrag. Het is voor de veiligheidsorganisatie lastiger om nog op deze situatie in te spelen (Schaap, Rosenthal, van Duin, & Spaaij, 2009). Van Duykeren (2012) bevestigt dit onvoorspelbare gedrag in panieksituaties (Duykeren, 2012). In eerste instantie zullen mensen proberen zich zo lang mogelijk normaal en sociaal te gedragen in panieksituaties. Wanneer blijkt dat de ontruiming stroef en moeizaam verloopt en de tijd begint te dringen, gaan mensen onverwachts en vaak ook asociaal reageren. In noodsituaties zoeken mensen graag bekenden op zoals vrienden of familie, wat wederom als belemmering van de ontruiming zal leiden. Daarnaast zoeken mensen in geval van nood naar punten waar ze bekend mee zijn, waardoor veel mensen naar de ingang zullen gaan om daar naar buiten te gaan. Dit zal wederom leiden tot verstoring van de ontruiming. Om dit soort gedragingen te voorkomen is het voor de organisatie van belang dat hier voorafgaand aan het evenement al goed is over nagedacht en dat er maatregelen zijn getroffen. Daarnaast is het tijdens de noodsituatie van belang dat er goed gecommuniceerd blijft worden en er geen informatie wordt achtergehouden. Wanneer er informatie wordt achtergehouden of er valse informatie wordt verstrekt zal dit de onrust alleen maar vergroten (Duykeren, 2012). Bij een gewenst resultaat ontstaat er effectief groepsgegedrag. Voorafgaand aan het evenement heeft een veiligheidsorganisator goed op de mogelijke risico's ingespeeld, waardoor mensen zich veilig voelen en alle acties die moeten worden ondernomen om mensen veilig te stellen gehoorzaam zullen volgen (Schaap, Rosenthal, van Duin, & Spaaij, 2009).

Rutherford Silvers (2008) vindt het voornamelijk van belang dat een risicoanalyse is gebaseerd op het specifieke evenement zelf en niet op vergelijkbare evenementen (Rutherford Silvers, 2008). Waar het bij een risicoanalyse vaak mis gaat, is het feit dat een analyse is gebaseerd op een standaard type evenement die binnen hetzelfde gebied valt.

Bijvoorbeeld evenementen met meer dan duizend bezoekers, evenementen met een camping of evenementen welke op een open veld plaatsvinden. Een evenement met duizend religieuze bezoekers behoeft andere maatregelen dan een evenement met duizend leden van een motorclub. Het gevaar bij het maken van een risicoanalyse ligt hem dus niet in het kijken naar het specifieke evenement zelf, maar alleen te kijken naar het feit dat het een evenement is uit de categorie meer dan duizend bezoekers. Rutherford Silvers (2008) beaamt hier het belang, beschreven in het veiligheidsrisicomodel, dat er moet worden gekeken naar het menigteprofiel, maar dat er daarnaast ook oog moet zijn voor kenmerkende eigenschappen van het desbetreffende evenement. Het is van belang om alle aspecten van het evenement na te gaan en te bedenken welke mogelijke risico's eraan verbonden zijn. Daarnaast is het verstandig om ook naar vergelijkbare evenementen te kijken. Op basis van deze informatie kan er inzicht worden verkregen in de veiligheidsmaatregelen die moeten worden genomen en is er een indicatie van het gedrag van het publiek op een evenement onder normale omstandigheden.

Daarnaast benoemd zij ook het belang van het betrekken van de organisatie en het personeel in deze risicoanalyse. Wanneer zij vanaf het begin af aan betrokken zijn bij dit proces, zullen zij maatregelen beter begrijpen en ook adequater kunnen handelen in geval van noodsituaties (Rutherford Silvers, 2008).

Op het onderzoeken van het menigteprofiel vult Kaarsgaren (2007) aan dat het van belang is om niet alleen te kijken naar de gedragingen van de groep (Kaarsgaren, 2007). Om de risico's duidelijk in kaart te brengen is het ook van belang dat er wordt gekeken of het publiek wordt geconfronteerd met gevaarlijke stoffen, dieren, voertuigen of gevaarlijke hoeveelheden alcohol en drugs. Mogelijk moet er op basis van het menigteprofiel en de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen extra maatregelen worden getroffen om in te spelen op deze risico's en zo de veiligheid te garanderen (Kaarsgaren, 2007).

Nadat alle risico's door middel van een risicoanalyse in kaart zijn gebracht, moet er nog worden vastgesteld hoe er wordt ingespeeld en omgegaan met deze risico's. Dit wordt beschreven in het veiligheidsdossier. Dit veiligheidsdossier brengt alle veiligheidsbehoeften in kaart en bestaat uit een volledige operationele planning. In deze planning worden alle voorzieningen, materialen, afspraken, rollen en taken van het personeel beschreven. Het is voor dit dossier van belang dat het niet alleen uit theorie bestaat, maar dat het ook praktisch uitvoerbaar is en duidelijk wordt gecommuniceerd en doorgesproken met alle betrokken partijen. Het plan moet zo worden opgesteld dat alle maatregelen direct uitgevoerd kunnen worden door de verantwoordelijke persoon en controleerbaar zijn voor de projectmanager of ze zijn voltooid. Van belang is dat er in dit plan niet alleen wordt meegenomen wat er tijdens de uitvoer gebeurt in tijden van een ramp, maar ook wat er al preventief is gebeurd om veiligheidsincidenten te voorkomen. Voor een compleet veiligheidsdossier moeten in ieder geval de informatieve maatregelen, organisatorische maatregelen, infrastructurele maatregelen, technische maatregelen en de hoeveelheid mankracht worden beschreven. Daarnaast kan dit veiligheidsdossier nog worden aangevuld met een noodplan. In dit plan staat de coördinatie beschreven in geval van calamiteiten en noodzakelijke stopzetting van een evenement. Daarnaast staat ook het evacuatieplan beschreven en de waarschuwingsprocedure van het publiek en de hulpdiensten. De regeling op het vlak van commando en de bestuurlijke coördinatie moet duidelijk zijn en onder alle medewerkers de taakverdeling per discipline (Saerens, 2007). Grit (2012) vult daarbij aan dat het ook van belang is dat in dit plan de wijze van ontruiming is omschreven en de gegevens van alle aanwezige hulpverleners staan vermeld (Grit, 2012). Communicatie van deze plannen en communicatie tijdens noodsituaties is van groot belang om veiligheid te garanderen.

Voor het in kaart brengen van de risico's moet er gebruik worden gemaakt van een risicoanalyse. Binnen deze analyse moet er worden gekeken naar alle aspecten van het specifieke evenement en moeten hiervoor de risico's in kaart worden gebracht. Deze risico's moeten vervolgens vertaald worden in een veiligheidsplan.

3.6 Veiligheidsverantwoordelijkheid

In deze subparagraaf wordt er ingegaan op de verdeling van de verantwoordelijkheidsrol bij een evenement. Er wordt hierbij gekeken naar de verantwoordelijkheid van de organisatie bij normale omstandigheden en bij buitengewone omstandigheden.

Kijkend naar de verantwoordelijkheid tijdens een evenement, is er een verschil op basis van de omstandigheden. Primair gezien is de burgemeester verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid in de gemeente waar een evenement plaatsvindt (Kaarsgaren, 2007).

Er ligt echter een verschil tussen het optreden in verband met veiligheid tussen normale en buitengewone omstandigheden (Schaap, Rosenthal, van Duin, & Spaaij, 2009). Als organisator ben jij verantwoordelijk voor de veiligheid van de gasten binnen alle normale omstandigheden. Het is dan ook belangrijk dat hier op alle punten rekening mee wordt gehouden en alle mogelijke risico's worden ingedekt (Straeten, 2014). Wanneer er zich buitengewone omstandigheden voordoen is de burgemeester opnieuw verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid. Dit moet dan ten alle tijden in goed overleg gaan met de organiserende partij, omdat zij vaak sneller kunnen schakelen en meer middelen hebben om in te zetten. Wanneer een crisissituatie zich voordoet is het van belang dat de overheid dan ook de gehele controle overneemt, wanneer zij slechts gedeeltelijk de controle overnemen blijft de verantwoordelijkheid voor de gevolgen en veiligheid bij de organiserende partij (Schaap, Rosenthal, van Duin, & Spaaij, 2009).

Waar de gemeente verantwoordelijk is voor de openbare orde, is het de taak van de organisatie van het evenement dat deze openbare orde niet wordt verstoord. Zij zijn hier dan ook verantwoordelijk voor en moeten er aantoonbaar alles aan hebben gedaan om deze verstoring te voorkomen. Deze verantwoordelijkheid ligt bij de organisatie omdat zij de initiatiefnemer zijn van het evenement en daarbij dus ook de materiële voordelen zullen ontvangen (Saerens, 2007). Schaap (2009) stelt dat de gemeente verantwoordelijk is wanneer er zich buitengewone omstandigheden voordoen op een evenement (Schaap, Rosenthal, van Duin, & Spaaij, 2009). Deze verantwoordelijkheid gaat echter pas naar de gemeente als blijkt dat de organisator er alles aan heeft gedaan om deze buitengewone omstandigheden te voorkomen. Wanneer blijkt dat de organiserende partij niet voldoende voorzorgsmaatregelen heeft getroffen of niet voorzichtig genoeg is geweest, blijft de verantwoordelijkheid voor slachtoffers en gevolgen bij de organisatie (Saerens, 2007).

Voor de organisatie is het verstandig om een veiligheidsverantwoordelijke aan te stellen tijdens een evenement. Deze persoon is de contactpersoon voor alle hulpdiensten en voor alle aangetrokken partijen die zorgen voor de veiligheid tijdens het evenement. Het is voor deze persoon van belang dat hij van de organisatie vrijheid van handelen heeft om op deze manier snel en effectief te communiceren. Deze persoon is ook verantwoordelijk voor de briefing van alle betrokken personeelsleden, die verantwoordelijk zijn voor hun eigen discipline (Saerens, 2007). Het is verstandig om iemand anders dan de hoofdorganisator hiervoor verantwoordelijk te maken. Wanneer er tijdens een noodsituatie moet worden opgeschaald en er overleg moet plaatsvinden met gemeente en overheid is het fijn dat de organisator zich hierop kan richten en de veiligheidsverantwoordelijke alles op het terrein onder controle houdt (Straeten, 2014).

Wanneer er is vastgesteld wie de verantwoordelijkheid draagt voor de diverse aspecten van een evenement is het van belang dat er met korte lijnen kan worden gecommuniceerd. In een alarmeringsschema moeten de contactpersonen en de telefoonnummers van de organisatie, de veiligheidsverantwoordelijke, de hulpdiensten en betrokken instellingen worden opgenomen. Dit alarmeringsschema moet voorafgaand aan een evenement goed worden doorgesproken met alle betrokken partijen. In dit schema wordt duidelijk aangegeven wie met wie contact moet opnemen in geval van nood (Saerens, 2007). Voor de communicatie raadt van der Straeten (2014) aan om op het evenemententerrein gebruik te maken van walkietalkies. Op deze manier is de communicatie niet afhankelijk van stroomvoorzieningen of mobiel bereik en is er zekerheid dat er gecommuniceerd kan worden (Straeten, 2014).

Binnen het crisiscentrum, welke tijdelijk opgericht wordt op het evenemententerrein, doet de organisator er verstandig aan om een ervaren persoon op de hoofdpост te zetten. Er komt in tijden van nood ontzettend veel informatie binnen en het is dan van belang om rustig te blijven en met korte lijnen en duidelijke informatie te kunnen werken (Straeten, 2014). De hele crisisorganisatie is erbij gebaat wanneer er direct handelingen volgen op hetgeen wat gecommuniceerd wordt. De doelstellingen van deze crisiscommunicatie zijn betekenis geven aan de situatie, zorgen voor schadebeperking en het voorzien in informatie. Het is van belang dat deze drie doelstellingen altijd worden meegenomen tijdens het communiceren. Wanneer er wordt gewerkt op basis van deze doelstellingen zal de communicatie het meest effectief verlopen en kunnen er snel handelingen worden verricht. Het is de verantwoordelijkheid van de organisatie dat alle personeelsleden op de hoogte zijn van deze manier van communiceren (Regtvoort & Siepel, 2004).

Wat betreft de verantwoordelijkheidsrol tijdens een evenement is de organisator binnen alle normale omstandigheden verantwoordelijk voor de veiligheid en de openbare orde. Wanneer buitengewone omstandigheden zich voordoen is de burgemeester opnieuw verantwoordelijk mits het aantoonbaar is dat er bij de organisator geen sprake is geweest van nalatigheid. Tijdens het evenement doet de organisator er verstandig aan om een veiligheidscoördinator aan te stellen die deze rol van hem overneemt, zodat hij of zij niet gebonden is aan het crisiscentrum tijdens noodsituaties.

3.7 Terreurdreiging

In deze subparagraaf wordt er gediscussieerd of er een verschil in risico is voor een zakelijk evenement of een publiekevenement. Daarnaast wordt er beschreven of er verstandig aan wordt gedaan om wel of niet over terrorisme te communiceren in combinatie met evenementen.

Men kan bij zichzelf nagaan of er naar aanleiding van de aanslagen in Parijs (2015) meer aandacht moet worden besteed aan bepaalde onderdelen, zoals het organisatorische aspect. Volgens Ricardo Baretzky, voorzitter van het Europees Instituut voor Certified Public Controllers (ECIPC), is dit vooral bij de publiekevenementen het geval waar geen strenge controle tot toegang is. Volgens hem wordt het voor terroristen interessant om een aanslag te plegen op een plek waar veel mensen aanwezig zijn en waar veel bedrijven bij betrokken zijn (Baretzky, 2015).

Daarnaast maakt hij ook een onderscheid tussen publiekevenementen zoals een concert en een publiekevenement zoals Koningsdag. Ricardo Baretzky stelt dat de publiekevenementen waar de politie en de overheid veel bij betrokken zijn, meer kans maken op een aanslag dan een evenement waar dit niet het geval is. Het voornaamste doel van de terroristen is om chaos te scheppen in het bestuur van een land om daarmee een bepaalde angst te creëren. Deze angst wordt voornamelijk gecreëerd als er een aanslag plaatsvindt op een openbaar evenement, omdat dit indirect aantoonbaar dat de overheid niet in voldoende mate kan beschermen. Voor de zakelijke evenementen ziet Baretzky daarom minder gevaar, omdat deze evenementen niet publiekelijk bekend zijn en daarom ook minder interessant zijn om aandacht mee te verkrijgen (Baretzky, 2015).

Ook Muller (2009) kan beamen dat terroristen juist de publieksevenementen uitkiezen om toe te slaan (Muller, Rosenthal, Helsloot, & van Dijkman, 2009). Deze terroristische organisaties zijn erop ingesteld om een maximaal effect te creëren door te dreigen met mogelijke aanslagen. Deze organisaties slaan vaak toe op vitale objecten en doen dit vooral op symbolische momenten op de kalender (Muller, Rosenthal, Helsloot, & van Dijkman, 2009). Uit de gebeurtenissen van eind 2015 zoals het afzeggen van het Oud en Nieuw vuurwerk in Brussel blijkt dat deze dreigementen ook daadwerkelijk het gewenste effect op leveren.

Schaap (2009), daarentegen stelt dat het niet verstandig is om terrorisme bij elk evenement centraal te stellen, omdat dit leidt tot veel onrust onder de bevolking. Wanneer er wel degelijke dreiging is maar nog geen concrete aanleiding tot actie is het volgens Schaap (2009) niet verstandig om dit naar de gasten te communiceren (Schaap, Rosenthal, van Duin, & Spaaij, 2009). Met het niet centraal stellen van het terrorisme tijdens een evenement, moet niet worden gesteld dat er men er niet alert op moet zijn. Organisaties zullen ten alle tijden rekening moeten houden met de risicoanalyse en waar nodig via de politie over inlichtingen beschikken over het dreigingsbeeld (Schaap, Rosenthal, van Duin, & Spaaij, 2009).

Omdat terroristen het eerder hebben voorzien op grote groepen mensen bij een evenement waar veel partijen bij betrokken zijn, is de kans voor een terroristische aanslag op een publieksevenement groter dan voor een zakelijk evenement. Wanneer er daadwerkelijk een dreiging is voor een aanslag op een evenement is het niet verstandig om dit te centraal te stellen in de communicatie. Dit zal alleen maar leiden tot onrust.

4.0 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten verkregen uit de interviews weergegeven. Deze resultaten zullen per deelvraag worden beschreven. De transcripten van deze interviews en de codering daarvan zijn terug te vinden in bijlage I t/m VIII van dit onderzoek.

4.1 Invloed terreurdreiging op Leisure sector

De deelvraag behorend bij dit onderzoeksresultaat luidt als volgt: "Welke invloed heeft de terreurdreiging op de Leisure sector?". Aan de respondenten is de volgende interviewvraag met betrekking tot dit onderzoeksresultaat gesteld: "Wat is de invloed van de terreurdreiging op de Leisure sector?".

Mevrouw Rexwinkel geeft aan dat de terreurdreiging voornamelijk voor onrust en onwetendheid heeft gezorgd in de Leisure sector. Veel burgers hebben het gevoel dat ze wel iets met dit onderwerp moeten, maar niemand kan beschrijven wat ze ermee moeten. Daarnaast zorgt het ook voor onrust onder de burgers om zelf te moeten bepalen of het bezoeken van een vrijetijdsactiviteit wel of niet veilig is (D. Rexwinkel, persoonlijke communicatie, 25 mei 2016). Naast deze onrust brengen de extra veiligheidsmaatregelen die zijn getroffen ten behoeve van de veiligheid ook extra kosten met zich mee voor de sector, zo stelt de heer Schaap (S. Schaap, persoonlijke communicatie, 17 mei 2016). Mevrouw Rexwinkel kan dit negatieve gevolg beamen. Het opschalen van de veiligheid en het continue op scherp zetten van beveiligingsteams kost een land heel veel geld (D. Rexwinkel, persoonlijke communicatie, 25 mei 2016). Toch heeft de terreurdreiging geen effect gehad op de aanvragen voor evenementen in de Leisure sector. Mevrouw Roos geeft aan dat de vraag voor evenementen niet is teruggelopen in de periodes na de aanslagen in Parijs en Brussel (L. Roos, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016). Mevrouw Spronk bevestigt dit door aan te geven dat ook zij geen terugloop heeft gemerkt in de aanvraag en organisatie van evenementen (M. Spronk, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016). Mevrouw Schouten merkt echter wel een verschil in de bezoekersaantallen. Zij geeft aan dat bezoekersaantallen in de Leisure sector wel degelijk teruglopen vlak na een terreuraanslag. Ondanks dat gasten niet letterlijk zeggen dat dit komt door de terreurdreiging is er uit hun functie en reden wel op te maken dat dit zeker van invloed is geweest (S. Schouten, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

Er kan worden gesteld dat de voornaamste negatieve gevolgen op de Leisure sector naar aanleiding van de terreurdreiging de gecreëerde onrust en de extra kosten zijn. De tijdelijke terugloop van bezoekersaantallen kan hieraan worden toegevoegd. De positieve invloed op de Leisure sector is de constante lijn in de aanvraag en organisatie van evenementen. Deze aanvraag is noch minder noch meer geworden na de terroristische aanslagen in Parijs en Brussel.

4.2 Gevolgen terreurdreiging op evenementensector

De deelvraag behorend bij dit onderzoeksresultaat luidt als volgt: "Welke gevolgen brengt de terreurdreiging met zich mee voor de evenementensector?". Aan de respondenten is de volgende interviewvraag met betrekking tot dit onderzoeksresultaat gesteld: "Wat zijn de gevolgen van de terreurdreiging op de evenementensector?".

De heer Schaap geeft aan dat er naar aanleiding van de terreurdreiging duidelijk meer vraag is voor risicoanalyses en veiligheidsplannen. Direct na de aanslagen in Parijs en Brussel is de vraag hiervoor gestegen. De toenemende vraag hangt ook samen met het feit dat de overheid een actievere rol heeft aangenomen in het beoordelen van de veiligheid en hierdoor ook kritischer is geworden naar organisatoren van evenementen en hun plannen (S. Schaap, persoonlijke communicatie, 17 mei 2016).

De heer Baving stelt dat er naar aanleiding van de gebeurtenissen in de gehele sector meer bewustzijn is gecreëerd. Hij bevestigt het feit dat de vraag naar plannen en diensten is toegenomen en geeft daarnaast aan dat er ook meer aandacht is voor awareness en profiling. Awareness heeft hierbij meer te maken met het voorafgaand kijken naar de mogelijke risico's en profiling, het in kaart brengen van je bezoekers en het daarbij behorende bezoekersprofiel. Als reden voor deze toenemende belangstelling noemt de heer Baving het besef bij de organisatoren van evenementen dat een aanslag realistischer is geworden en dat ze daar wel op voorbereid moeten zijn (R. Baving, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016). Naast de toenemende aandacht voor awareness en profiling vult de heer Van Dorst aan dat er ook een toenemende vraag is naar specialisten. Veiligheidsconcepten veranderen wanneer het risico van een terroristische aanslag hierin wordt meegenomen en voor zaken als bommeldingen zullen specialistische partijen moeten worden ingeschakeld. Ondanks dat dit kan leiden tot minder werkzaamheden voor beveiligingsbedrijven noemt de heer Van Dorst het een positieve ontwikkeling dat hier specialisten voor worden benaderd. Tot nu toe heeft de terreurdreiging alleen nog maar gezorgd voor meer vraag naar de diensten van de heer van Dorst. Wel moet de kanttekening hierbij worden geplaatst dat er voornamelijk na een terroristische aanslag een piek is in het aantal aanvragen en dat dit ook geleidelijk weer afneemt naarmate de aanslag langer geleden is (M. van Dorst, persoonlijke communicatie, 27 mei 2016).

Mevrouw Roos geeft aan dat er naast de toenemende vraag voor plannen ook meer bewustzijn is gecreëerd bij de opdrachtgevers van evenementen. Zij zijn zich meer bewust van het feit dat het samen brengen van grote groepen mensen bepaalde risico's met zich meebrengt en hebben hier ook meer vragen over bij de organisatoren van evenementen (L. Roos, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016). Mevrouw Spronk bevestigt dit besef bij de opdrachtgevers en geeft daarnaast aan dat ook evenementenorganisatoren nog eens kritisch naar hun eigen werkwijze en maatregelen zijn gaan kijken naar aanleiding van de terreurdreiging (M. Spronk, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016). Mevrouw Schouten ziet deze verandering ook en stelt dat de organisatie van evenementen hierdoor intensiever is geworden (S. Schouten, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

Als gevolg van de terreurdreiging op de evenementensector is er meer vraag gekomen voor risicoanalyses en veiligheidsplannen, is er meer bewustzijn gecreëerd onder organisatoren en opdrachtgevers, neemt de vraag naar specialisten toe en wordt de organisatie van evenementen intensiever.

4.3 Organisatie van evenement

De deelvraag behorend bij dit onderzoeksresultaat luidt als volgt: "Wat valt er onder de organisatie van een evenement?". Deze deelvraag kon niet naar alle respondenten in een interviewvraag worden vertaald en is daarom alleen gesteld aan Lara Roos en Madeline Spronk. De interviewvraag met betrekking tot dit onderzoeksresultaat was als volgt: "Wat valt er voor u onder de organisatie van een evenement?".

Volgens mevrouw Roos bestaat de organisatie van een evenement uit drie delen, namelijk het voortraject, de uitvoer en het na traject. In het voortraject wordt het concept gecreëerd en ook afgebakend. Wanneer dit helder is worden locaties en leveranciers benaderd voor het realiseren van het evenement. Gedurende dit hele traject wordt de veiligheid en de daarbij behorende veiligheidsmaatregelen meegenomen en doorgevoerd. Dit gebeurt op alle aspecten die bij de uitvoerfase komen kijken zoals techniek, catering, registratie en entertainment. In het na traject wordt bij de afbouw wederom de veiligheid in acht genomen en wordt er met de klant geëvalueerd over het evenement (L. Roos, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016). Mevrouw Spronk beaamt het feit dat de organisatie van een evenement in verschillende aspecten kan worden opgedeeld en dat deze aspecten zelf kunnen worden gefaciliteerd of dat deze kunnen worden uitbesteed (M. Spronk, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016).

Er kan worden gesteld dat de organisatie van een evenement uit drie verschillende fases bestaat: het voortraject, de uitvoerfase en het na traject. Daarnaast wordt het voortraject opgedeeld in verschillende aspecten zoals conceptontwikkeling, locatie, catering, techniek, entertainment en veiligheid.

4.4 Definitie veiligheid en veiligheidseisen

De deelvraag behorend bij dit onderzoeksresultaat luidt als volgt: "Wat is veiligheid en wat zijn de veiligheidseisen waar elk evenement aan moet voldoen?". Aan de respondenten zijn de volgende interviewvragen met betrekking tot dit onderzoeksresultaat gesteld: "Wat is volgens u veiligheid?" en de vervolgvraag "Aan welke veiligheidseisen moet een evenement voldoen?".

De definitie van veiligheid wordt door de respondenten anders ingevuld. Mevrouw Rexwinkel stelt dat veiligheid een situatie is die goed geprepareerd is en waar duidelijke plannen voor liggen. Veiligheid moet altijd de eerste prioriteit zijn (D. Rexwinkel, persoonlijke communicatie, 25 mei 2016). De heer Schaap stelt dat veiligheid voornamelijk de beleving is dat je vrijgesteld bent van schade en dat deze pas wordt ervaren wanneer deze beleving er niet is. Daarnaast is hij ook van mening dat de ultieme veilige situatie niet gecreëerd kan worden, omdat het financiële aspect dan te zwaar meeweegt (S. Schaap, persoonlijke communicatie, 17 mei 2016). Ook mevrouw Schouten stelt dat veiligheid een beleving is. Deze beleving wordt deels gecreëerd door de zichtbare veiligheidsmaatregelen die zijn getroffen en voor het andere deel door het onbewust ervaren van de onzichtbare genomen maatregelen. De mate van de veiligheidsbeleving van de bezoeker wordt wel beïnvloedt door het referentiekader van deze persoon (S. Schouten, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

De heer Baving stelt daartegenover dat veiligheid zeker deels iets psychisch is maar dat het voornamelijk een proces is. Alle partijen in het krachtenveld welke van invloed zijn op de veiligheid, vormen samen het proces. Uiteraard kunnen er wel middelen en maatregelen worden gebruikt om dit proces positief te beïnvloeden (R. Baving, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016). De heer van Dorst maakt ditzelfde onderscheid. Hij onderscheidt binnen veiligheid de daadwerkelijke en de veronderstelde veiligheid. Binnen de daadwerkelijke veiligheid kan weer een onderscheid worden gemaakt tussen beveiliging en veiligheid. Onder beveiliging valt de moedwillige verstoreng van de openbare orde zoals terrorisme. Onder veiligheid wordt de niet moedwillige ordeverstoring verstaan zoals slecht weer (M. van Dorst, persoonlijke communicatie, 27 mei 2016). Ook mevrouw Spronk sluit zich hierbij aan door te stellen dat veiligheid een combinatie is van een daadwerkelijke veilige situatie en een veilig gevoel (M. Spronk, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016).

Mevrouw Roos stelt als laatste dat veiligheid de maatregelen zijn die zijn getroffen. Wanneer er een plan B is voor de voorafgestelde risico's dan kan er volgens haar gesproken worden van veiligheid (L. Roos, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016).

De definitie van veiligheid wordt door de respondenten anders ingevuld. Vier van de zeven respondenten geeft aan dat veiligheid voornamelijk een beleving is. Daarnaast geven ook vier van de zeven respondenten aan dat veiligheid een proces is en het treffen van maatregelen tegen ongewenste omstandigheden.

Voor wat betreft de veiligheidseisen stelt de heer Schaap dat deze eisen altijd overeen moeten komen met wat de wet verplicht. Zo moet er bij het vaststellen van de eisen worden gekeken naar de wetgeving op het gebied van brandveiligheid, noodroutes en de maximale capaciteit van personen in een ruimte (S. Schaap, persoonlijke communicatie, 17 mei 2016). Mevrouw Roos kan zich hierin vinden door te stellen dat zij altijd werken volgens de veiligheidseisen van de evenementenveiligheidsnorm.

Door de ervaring die zij heeft en daarmee de kennis over de veiligheidseisen stelt zij zelf niet nog aparte eisen aan een evenement. Er wordt gewerkt met een combinatie van de veiligheidseisen van de locatie en de evenementenveiligheidsnorm (L. Roos, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016).

De heer Van Dorst en mevrouw Spronk stellen ook beide niet zelf de veiligheidseisen voor een evenement vast. De heer Van Dorst doet dit niet omdat het volgens hem de taak van de vergunningverlener is om hier eisen voor te stellen en dat zij alleen benodigde maatregelen hoeven te stellen (M. van Dorst, persoonlijke communicatie, 27 mei 2016). Mevrouw Spronk stelt zelf geen veiligheidseisen aan een evenement om dezelfde reden als mevrouw Roos (M. Spronk, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016).

De werkwijze van de heer Baving staat hier recht tegenover. Hij werkt altijd volgens het krachtenveld evenementenveiligheid. Binnen dit krachtenveld vallen de aspecten organisator, activiteit, locatie, bezoeker, overheden en toeleveranciers. Hij stelt dat er voor elk aspect uit het krachtenveld eisen moeten worden gesteld om zo optimale veiligheid te creëren (R. Baving, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

De veiligheidseisen waar een evenement aan moeten voldoen worden deels gebaseerd op de eisen die bij de wet verplicht zijn gesteld en die zijn bepaald door de evenementenveiligheidsnorm. Daarnaast worden er aanvullende eisen gesteld door de aspecten, welke een bepaald risico vormen, uit het krachtenveld.

4.5 Verantwoordelijkheid veiligheidszorg

De deelvraag behorend bij dit onderzoeksresultaat luidt als volgt: "Bij wie ligt de verantwoordelijkheid voor de veiligheidszorg van een evenement?". Aan de respondenten zijn de volgende interviewvragen met betrekking tot dit onderzoeksresultaat gesteld: "Wie is er verantwoordelijk voor de veiligheid tijdens een evenement?" en de vervolgvraag "Wat is het belang van een risicoanalyse of een veiligheidsplan?". Deze vervolgvraag is gesteld omdat de begrippen risicoanalyse en veiligheidsplan vaak werken genoemd bij het beantwoorden van de eerste vraag.

Over de verantwoordelijkheidsrol van de diverse personen op een evenement waren de meningen van de respondenten verdeeld. Voor mevrouw Rexwinkel is het duidelijk dat de organisatie verantwoordelijk is voor alles wat er op het evenemententerrein gebeurt. De politie is verantwoordelijk voor de zaken die daarbuiten gebeuren. Deze verantwoordelijkheidsrol is de laatste jaren wel verschoven, waardoor deze nu meer bij de organisatie ligt en de politie zich steeds meer terug trekt. Ondanks het feit dat deze scheidingslijn voor haar heel duidelijk is, is zij van wel van mening dat het in het belang van de veiligheid is dat er duidelijkere afspraken worden gemaakt rondom deze verdeling (D. Rexwinkel, persoonlijke communicatie, 25 mei 2016). De heer Schaap benoemt ook dat de organisatie verantwoordelijk is voor de zaken die op het evenemententerrein gebeuren. Hij vult hierbij aan dat het van belang is dat de evenementenbranche en zijn vertegenwoordigers meer sturing geven aan het invullen van deze verantwoordelijkheidsrol (S. Schaap, persoonlijke communicatie, 17 mei 2016).

De heer Baving stelt dat er wel kan worden gesproken van een gedeelde verantwoordelijkheid. Ondanks dat een beveiligingsbedrijf de veiligheid voor zijn rekening neemt is het uiteindelijk wel het evenement van de organisator en zal deze dan ook verantwoordelijk blijven. Voor de verdeling van deze verantwoordelijkheid benoemt hij het belang om dit te omschrijven in het veiligheidsplan en het daarbij ook goed af te bakenen. Hij is van mening dat iedereen zijn eigen verantwoordelijkheid moet pakken, maar om het zeker voor het onzekere te nemen moet deze verdeling wel in het veiligheidsplan worden opgenomen (R. Baving, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

Ook de heer Van Dorst stelt dat er gedeelde verantwoordelijkheid is en dat dit ten alle tijden moet worden opgenomen in het veiligheidsplan. Er zijn nog wel verbeterpunten voor het nadrukkelijker verdelen van deze rol (M. van Dorst, persoonlijke communicatie, 27 mei 2016).

Waar de veiligheidsindustrie aangeeft dat de organisatie verantwoordelijk is, geeft mevrouw Roos aan dat de verantwoordelijkheid van elke leverancier bij de partij zelf ligt. Uiteraard moet de organisatie er wel alles aan hebben gedaan om risico's te voorkomen, maar mocht er wel iets gebeuren dan is dit de verantwoordelijkheid van de leverancier of er is sprake van gedeelde smart. Voor de klant zal de organisatie wel ten alle tijden het schakelpunt zijn en dus verantwoordelijk. Mevrouw Roos geeft aan dat de verdeling van de verantwoordelijkheid wel vaak een grijs gebied is (L. Roos, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016).

Projectmanager Spronk bevestigt dit grijze gebied. Voor haar is het niet altijd duidelijk wie welke verantwoordelijkheid draagt en daarom acht zij het ook van belang dat hier speciale protocollen voor worden ontwikkelt. Op deze manier kan iedereen zijn verantwoordelijkheid pakken en wordt niet alles bij de beveiliging neergelegd (M. Spronk, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016).

Mevrouw Schouten geeft aan dat het tijdens al hun evenementen duidelijk is bij wie welke verantwoordelijkheid ligt omdat dit allemaal is afgebakend in een projectplan. Daarnaast wordt er ook duidelijk over gecommuniceerd wie welke rol heeft en wat er van deze persoon wordt verwacht. Zij moet hier wel bij toegeven dat dit mede mogelijk is doordat er bij KPN budget voor wordt vrijgemaakt en dat dit bij organisaties met minder budget waarschijnlijk minder goed is geregeld. Toch is de klant in haar ogen ten alle tijden verantwoordelijk (S. Schouten, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

Wat betreft de verantwoordelijkheid voor de veiligheid is het lastig hier een unaniem antwoord uit te krijgen. Drie van de zeven respondenten geeft aan dat deze verantwoordelijkheid duidelijk bij de organisatie ligt. De organisatoren van evenementen geven daarbij aan dat die verantwoordelijk deels wordt doorspeeld aan hun leveranciers, maar dat dit ook vaak een grijs gebied is. De opdrachtgever van evenementen geeft juist weer aan dat de opdrachtgever zelf ten alle tijden verantwoordelijk is. Er bestaat dus nog geen duidelijkheid over in invulling van deze rol. Om hier duidelijkheid in te krijgen is het belang van de risicoanalyse en het veiligheidsplan meermaals benoemd.

Mevrouw Rexwinkel vindt dat er meer prioriteit moet worden gegeven aan het opnemen van terreurdreiging in de risicoanalyse. Vaak wordt dit onderwerp alleen kort na een aanslag meegenomen in een risicoanalyse en zakt het daarna weer weg. Momenteel zitten we in een substantiële fase van terreurdreiging wat inhoudt dat er een reële kans is dat er een aanslag komt. Het is daarom volgens haar van belang dat deze vorm van gevaar altijd wordt meegenomen in de risicoanalyse. Het gevaar zit hem juist in het onderschatten van risico's. Daarnaast vindt zij ook dat er voor elk evenement, met vergunning, een risicoanalyse moet worden gedaan en dat het van belang is dat er altijd naar het specifieke evenement wordt gekeken (D. Rexwinkel, persoonlijke communicatie, 25 mei 2016).

De heer Schaap stelt ook dat er ten alle tijden een risicoanalyse moet worden uitgevoerd welke uiteindelijk wordt doorvertaald in een veiligheidsplan. In de risicoanalyse is het van belang dat alle verschillende profielen die komen kijken bij een evenement worden meegenomen. Voornamelijk het bezoekersprofiel acht hij hier van belang. Naast de aspecten die er bij komen kijken, moeten de risico's die je niet kan voorkomen maar waar je wel op voorbereid moet zijn ook worden meegenomen. Het denken in protocollen is hierbij gevaarlijk en er moet ten alle tijden naar het specifieke evenement worden gekeken.

De gemeente moet hierin ook een actievere rol gaan spelen en van de organisator eisen dat hij moet aantonen dat zijn plannen functioneren. Concurrentie in de branche maakt het wel moeilijker om de tijd te nemen voor deze plannen omdat er snel gewerkt moet worden voor weinig geld (S. Schaap, persoonlijke communicatie, 17 mei 2016).

De heer Baving kan zich vinden in het feit dat men zich ook moet voorbereiden op de risico's die je niet kan voorkomen. Op basis van profielen acht de heer Baving het activiteitenprofiel voornamelijk van belang. Voor een risicoanalyse is het volgens hem van belang dat iedereen dezelfde risico's gebruikt en dat de plannen die hieruit voortkomen kort en praktisch zijn. Daarnaast is het ook van belang dat de evaluaties van eerdere edities, wanneer deze er zijn, worden meegenomen in de risicoanalyse. Meneer Baving gelooft dat het voor organisatoren van evenementen makkelijker wordt om een risicoanalyse te maken wanneer er meer een standaard format wordt gevormd welke kan worden vertaald in een veiligheidsplan (R. Baving, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016). Mevrouw Schouten kan zich vinden in het idee dat er meer een standaard format zal moeten gecreëerd. Daarnaast is zij het er ook mee eens dat er voor elk evenement een risicoanalyse moet worden gemaakt en dat alle aspecten hierin belicht moeten worden. Zij vult hier nog op aan dat het wel van belang is dat deze plannen, voortkomend uit de risicoanalyse, goed worden afgebakend en dat de rolverdeling duidelijk moet zijn (S. Schouten, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

De heer Van Dorst maakt een onderscheid in het belang van een risicoanalyse. Binnen de Safety Group maken zij, net als de overheid, een verschil in reguliere evenementen, aandachtsevenementen en risico-evenementen. De evenementen worden geclassificeerd en op basis daarvan wordt er bepaald of er een risicoanalyse moet worden gemaakt. Als deze er komt is het wel van belang dat alle aspecten hierin worden meegenomen. De risicoanalyse vormt de basis voor de maatregelen die de organisator gaat nemen (M. van Dorst, persoonlijke communicatie, 27 mei 2016).

De respondenten zijn het erover eens dat het belang van een risicoanalyse groot is en dat er binnen de risicoanalyse naar alle aspecten van het evenement moet worden gekeken. De maatregelen die op basis van de risicoanalyse worden genomen moeten ten alle tijden worden vermeld in een veiligheidsplan waarbij de verantwoordelijkheidsrol duidelijk is omschreven en afgebakend. Daarnaast zijn zij er ook voorstander van als er een standaard format komt voor de risicoanalyse zodat iedereen met dezelfde plannen werkt.

4.6 Verandering veiligheidsmaatregelen

De deelvraag behorend bij dit onderzoeksresultaat luidt als volgt: "Wat is er op het gebied van veiligheidsmaatregelen veranderd naar aanleiding van terroristische aanslagen in Parijs en Brussel (2015/2016)?" Aan de respondenten is de volgende interviewvraag met betrekking tot dit onderzoeksresultaat gesteld: "Zijn er binnen het bedrijf veranderingen geweest aan de veiligheidseisen of -maatregelen en wat waren deze veranderingen?".

Direct na de aanslagen ondervond mevrouw Rexwinkel een stijging in het aantal maatregelen dat voor een evenement moest worden genomen. Toch trekt zij enkele maatregelen wel in twijfel omdat deze wel werden ingezet maar niet op de juiste manier werden benut. Daarnaast merkt zij ook op dat gemeentes strenger zijn geworden in het verlenen van vergunning. Ook het belang van monitoren is na de terroristische aanslagen toegenomen en dit is volgens haar ook een goede maatregel om kwaadwillige personen vroegtijdig op te sporen (D. Rexwinkel, persoonlijke communicatie, 25 mei 2016).

Ook de heer Schaap ondervond een positieve groei in het gebruik van maatregelen maar moet hier wel aan toevoegen dat deze maatregelen structureel moeten worden genomen willen ze ook daadwerkelijk effect hebben.

Hij is van mening dat maatregelen meer effect hebben wanneer deze maatregelen gezamenlijk door de overheden en brancheverenigingen worden genomen en niet op individueel vlak. Daarnaast vindt hij zowel voor als na de terroristische aanslagen dat het voorkomen van gevaar de belangrijkste maatregel is. Wel moet hier een kanttekening worden geplaatst. Maatregelen voor een evenement zijn vaak op basis van acht uur. Dit weegt vaak niet op tegen de kosten die hiervoor worden gemaakt, dus in deze gevallen is het wel van belang dat de organisatie goed duidelijk heeft waar ze verantwoordelijkheid voor willen pakken en waar ze maatregelen voor treffen (S. Schaap, persoonlijke communicatie, 17 mei 2016). De heer Baving benadrukt het belang van het nemen van structurele maatregelen voor de veiligheid. Daarbij is het belangrijk dat er maatregelen worden genomen voor alle aspecten uit het krachtenveld en dat de organisatie iets heeft geleerd van eerder gemaakte fouten (R. Baving, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

De heer Van Dorst merkt niet zozeer een groei in het aantal maatregelen dat wordt genomen, maar ziet voornamelijk dat er meer aandacht wordt besteed aan de maatregelen die altijd al werden genomen. Deze zijn nog eens extra onder een vergrootglas gelegd en er is gekeken of ze ook daadwerkelijk doen waar ze voor bedoeld zijn. Daarnaast acht hij het ook van belang dat de maatregelen die worden genomen altijd ergens toe leiden. Ze moeten een risico wegnemen of de impact ervan verkleinen. Wanneer dit niet het geval is heeft de maatregel waarschijnlijk geen enkel effect of zorgt het juist voor meer overlast (M. van Dorst, persoonlijke communicatie, 27 mei 2016). Mevrouw Spronk zegt hierbij dat je bij het nemen van maatregelen altijd moet kijken in hoeverre je verplicht bent om daar iets aan te doen (M. Spronk, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016).

Mevrouw Roos is bij de maatregelen meer ingegaan op de inhoud hiervan. Zo stelt zij dat het van belang is dat er altijd conform norm wordt gewerkt door de leveranciers en dat er in de plannen en in het draaiboek al rekening wordt gehouden met de maatregelen die zijn genomen. Zo staat in de plattegrond bijvoorbeeld al ingetekend waar de nooduitgangen zijn, hoe de mensenstroom zal verlopen en hoeveel mensen op een bepaald tijdstip in een ruimte zijn (L. Roos, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016). Ook mevrouw Schouten is meer ingegaan op de inhoudelijke kant van de maatregelen. Zo acht zij het van belang dat een gastenlijst op voorhand wordt gecheckt en dat de locatie en de omgeving van de locatie vooraf worden gecheckt. Daarnaast moeten er volgens haar maatregelen zijn getroffen voor alle punten die uit de risicoanalyse zijn gekomen zodat er in geval van nood acuut kan worden ingespeeld op de gebeurtenis (S. Schouten, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

Er kan worden gesteld dat drie van de zeven respondenten een duidelijke groei heeft gezien in het aantal maatregelen na de terroristische aanslagen. Één respondent geeft aan dat er niet zozeer extra maatregelen zijn bijgekomen, maar dat de maatregelen die er al waren nog eens zijn bekeken en waarnodig verscherpt. Wel zijn de respondenten het erover eens dat maatregelen meer structureel moeten worden genomen, willen ze effect hebben. Elke maatregel moet worden genomen om een risico te verkleinen. Als dit niet het geval is heeft het geen nut om een maatregel te treffen.

4.7 Inspelen gevolgen terreurdreiging

De deelvraag behorend bij dit onderzoeksresultaat luidt als volgt: "Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?". Aan de respondenten is de volgende interviewvraag met betrekking tot dit onderzoeksresultaat gesteld: "Waar liggen volgens u de verbeterpunten voor de veiligheid naar aanleiding van de terreurdreiging?".

Om de veiligheid te verbeteren geeft mevrouw Rexwinkel het belang van samenwerken aan. Zij vindt dat er meer een driehoek moet worden gecreëerd tussen de politie, de organisatie en de gemeente. Wanneer er in een vroegtijdig stadium contact met elkaar is, kunnen plannen beter op elkaar worden afgestemd en kan er in geval van nood beter worden samengewerkt (D. Rexwinkel, persoonlijke communicatie, 25 mei 2016).

De heer Schaap beaamt de mening dat er beter moet worden samengewerkt door hulpdiensten en gemeentes. Bij een verbeterde samenwerking kan er sneller worden gewerkt en geschakeld. Hier komt ook een stuk communicatie bij kijken. De heer Schaap vindt dat de politie en de overheden meer moeten communiceren en informatie moeten delen als het aankomt op terreurdreiging. Wanneer zij in een vroegtijdig stadium weten dat een evenement een verhoogd risico met zich meedraagt vindt hij dat de organisator verplicht is dit te weten.

Daarnaast vindt hij ook dat evenementenorganisaties binnen de branche beter met elkaar moeten samenwerken en samen afspraken moeten gaan maken. Als er meer wordt samengewerkt kunnen er duidelijkere afspraken worden gemaakt en kan de veiligheid structureel worden geregeld. Hij vindt het van belang dat er voor zowel de kennis en kunde als voor het treffen van structurele maatregelen geld moet worden geïnvesteerd.

Aanvullend noemt de heer Schaap dat de kloof tussen papier en praktijk verkleind moet worden en dat plannen praktischer moeten worden gemaakt. Plannen moeten daadwerkelijk naar de praktijk worden gecommuniceerd willen ze van toegevoegde waarde zijn. Afsluitend stelt hij dat de politie meer zichtbaar aanwezig moet zijn op evenementen om zo het veiligheidsgevoel te vergroten (S. Schaap, persoonlijke communicatie, 17 mei 2016).

De heer Baving stelt voor verbetering van de veiligheid dat er concreter moet worden gekeken naar evenementen en het bijbehorende krachtenveld. Evenementen mogen niet in een bepaalde categorie worden geplaatst, maar moeten allemaal individueel worden bekeken en beoordeeld. Daarbij komt ook het belang van achteraf evalueren. De punten die voortkomen uit de evaluatie kunnen worden gebruikt ter verbetering van de veiligheid in de aankomende jaren. Daarnaast stelt hij dat het ook van belang is dat er moet worden genotuleerd over de maatregelen die wel zijn genomen, maar ook over de maatregelen die niet zijn genomen. Dit komt zowel het inschatten van de risico's als de verantwoordelijkheidsrol ten goede. Als laatste stelt de heer Baving dat het van belang is dat organisatoren van evenementen meer specialisten gaan inschakelen en niet denken dat ze alles zelf wel kunnen (R. Baving, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

Ook de heer Van Dorst benoemt het belang van communiceren van de verantwoordelijkheidsrol ter verbetering van de veiligheid. Daarnaast vindt hij, nu een terroristische aanslag reëler is geworden, dat organisatoren zich hier ook op moeten voorbereiden. Het is hierbij wel van belang dat er niet in maatregelen wordt gedacht, maar in veiligheidsconcepten. Organisatoren moeten leren om meer conceptueel te gaan denken en hier veiligheidsconcepten bij te bedenken in plaats van alleen losse maatregelen. Het is van belang dat alle maatregelen samenhangen in een concept en dat het doel van het concept is om risico's te voorkomen dan wel er op voorbereid te zijn (M. van Dorst, persoonlijke communicatie, 27 mei 2016).

Mevrouw Spronk stelt dat er meer aandacht moet komen voor protocollen ten behoeve van de veiligheid en dat deze ook voor de gehele branche gelijk zijn (M. Spronk, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016). Mevrouw Schouten geeft als laatste punt ter verbetering van de veiligheid dat de evenementenorganisatoren een meer actieve en adviserende rol moeten aannemen over de veiligheid naar hun opdrachtgevers (S. Schouten, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

Concluderend kan er worden gesteld dat het de veiligheid ten goede zou komen wanneer er meer wordt samengewerkt tussen de diverse partijen en er beter wordt gecommuniceerd. Daarnaast moet er meer concreet naar evenementen worden gekeken en moeten er alleen maatregelen worden getroffen op basis van veiligheidsconcepten. Het is van belang dat er meer wordt samengewerkt met specialisten op diverse gebieden en dat de organisatie hier een actieve en adviserende rol op zich neemt.

5.0 Analyse

In dit hoofdstuk worden de resultaten verkregen uit het literatuuronderzoek en uit het praktijkonderzoek met elkaar vergeleken. Deze resultaten zullen per deelvraag worden beschreven. Er zal per deelvraag een verdeling worden gemaakt uit welk meetinstrument de resultaten zijn verkregen.

5.1 Invloed terreurdreiging op Leisure sector

De deelvraag behorend bij dit onderzoeksresultaat luidt als volgt: "Welke invloed heeft de terreurdreiging op de Leisure sector?".

Literatuuronderzoek

De terreurdreiging heeft diverse invloeden gehad op de Leisure sector. Zo zijn de kosten die moesten worden gemaakt om extra maatregelen te treffen enorm gestegen, maar daarnaast zijn ook de kosten voor het verplicht tijdelijk sluiten van bedrijven en het niet halen van minimale capaciteit voor bijvoorbeeld hotels en vliegtuigmaatschappijen gestegen (Assendelft, 2016). Daarbij komend vond er ook een verandering plaats in de vrijetijdsbesteding waar mensen voor kozen. Waar mensen voorheen nog vaker naar attractieparken gingen, kiezen zij nu eerder voor een unieke of authentieke belevenis in hun eigen omgeving (Puur en samen, dé trend voor 2016, 2015). Ondanks deze verschuiving heeft de Leisure sector nog wel een groei doorgemaakt ten opzichte van eerdere jaren. Deze groei was alleen minder groot dan vooraf gesteld (Vermeulen, 2016). Opvallend is dat er vlak na de aanslagen wel tientallen evenementen zijn afgelast, maar dat het aantal festivals in Nederland nog niet is afgenomen (Weikamp, 2015).

Praktijkonderzoek

Uit de interviews is duidelijk geworden dat de terreuraanslagen voornamelijk hebben geleid tot onrust en onwetendheid in de Leisure sector. Daarnaast benoemen de respondenten ook dat de terreuraanslagen hebben geleid tot extra kosten in deze sector. Uit de literatuur blijkt dat er geen afname is geweest in het aantal festivals en ook de respondenten geven aan dat zij nog geen afname hebben gemerkt in het aantal aanvragen voor evenementen. Wel was er tijdelijk sprake van een afname in de bezoekersaantallen kort na de aanslagen in Parijs en Brussel bij evenementen.

5.2 Gevolgen terreurdreiging op evenementensector

De deelvraag behorend bij dit onderzoeksresultaat luidt als volgt: "Welke gevolgen brengt de terreurdreiging met zich mee voor de evenementensector?".

Literatuuronderzoek

Een gevolg welke de terreurdreiging met zich meebrengt is het feit dat evenementenorganisatoren rekening moeten houden met de nieuwe realiteit en dat een aanslag op hun evenement reëel is. Het grootste gevolg naar aanleiding van de evenementensector is dat er een besef is ontstaan onder de evenementenorganisatoren dat er iets moet worden gedaan aan de veiligheid en dat men ten alle tijden voorbereid moet zijn op deze terreurdreiging. Daarnaast is er als gevolg van deze dreiging ook meer behoefte aan sturing en besluitvorming vanuit de overheid. Het wordt voor evenementenorganisatoren makkelijker wanneer er vastgestelde afspraken zijn voor deze situaties en zij deze niet zelf hoeven te bepalen (Elst, 2016).

Praktijkonderzoek

Ook de respondenten van dit onderzoek noemen als gevolg op de evenementensector het besef en het bewustzijn dat is gecreëerd ten behoeve van de veiligheid. Naast het feit dat zij zelf een toename merken in het veiligheidsbesef, merken zij dit besef ook op bij hun opdrachtgevers. De vraag naar risicoanalyses en veiligheidsplannen is na de terroristische aanslagen ook toegenomen.

Daarnaast geven zij aan dat de vraag naar specialisten op het gebied van veiligheid en terreurdreiging is toegenomen en dat de organisatie van een evenement hierdoor ook intensiever is geworden.

5.3 Organisatie van evenement

De deelvraag behorend bij dit onderzoeksresultaat luidt als volgt: "Wat valt er onder de organisatie van een evenement?".

Literatuuronderzoek

Uit de literatuur is gebleken dat de basis voor de organisatie van een evenement het organisatieteam is. Het is van belang dat dit organisatieteam bestaat uit diverse personen met allemaal verschillende vaardigheden. Daarnaast is een belangrijke taakverdeling noodzakelijk en moet er één projectleider worden aangesteld (Kaarsgaren, 2007). Om een organisatieteam optimaal te laten functioneren is het van belang om het organisatieproces op te delen in diverse fasen. De fasen die je doorloopt bij het organiseren van een evenement zijn de initiatieffase, voorbereidingsfase, uitwerkingsfase, uitvoeringsfase en de afwikkelingsfase. In al deze fasen wordt er al rekening gehouden met de veiligheid, zowel preventief als uitvoerend en evaluerend. Naar aanleiding van de terreurdreiging is de grondlegging in de eerste fase meer van belang geworden. Tijdens de eerste fase worden de randvoorwaarden van het evenement vastgesteld. In deze fase is het al van belang dat de risico's in kaart zijn gebracht en zijn meegenomen in het initiatiefrapport. Dit initiatiefrapport wordt met alle betrokken partijen gedeeld. Door de veiligheidsmaatregelen en bijkomende risico's in dit rapport op te nemen zijn alle partijen hiervan op de hoogte en kan er in een vroegtijdig stadium worden beoordeeld welke maatregelen moeten worden getroffen (Verhaar, 2010). Omdat de kosten voor extra veiligheidsmaatregelen bij een verhoogd risico flink kunnen stijgen is het van belang om de kosten gedurende het gehele organisatieproces in te gaten te houden en vanaf het begin iets ruimer in te steken voor onverwachte kosten (Kuiper, 2013).

Praktijkonderzoek

Uit de resultaten van de interviews komen drie verschillende fasen terug, het voortraject, de uitvoerfase en het na traject. Nadat de respondent hier dieper op in ging werd duidelijk dat zij wel de eerder genoemde vijf fasen doorloopt, maar dat sommige van deze fasen zijn samengevoegd waardoor er uiteindelijk drie fasen overblijven. Binnen de fasen voortraject wordt er nog wel een verdeling gemaakt in de aspecten conceptontwikkeling, locatie, catering, techniek, entertainment en veiligheid.

5.4 Definitie veiligheid en veiligheidseisen

De deelvraag behorend bij dit onderzoeksresultaat luidt als volgt: "Wat is veiligheid en wat zijn de veiligheidseisen waar elk evenement aan moet voldoen?".

Literatuuronderzoek

In de literatuur worden er diverse definities voor het begrip veiligheid gegeven. Volgens het Prisma woordenboek (2004) betekent veiligheid: zonder gevaar (Ficq-Weijnen, 2004). Een andere definitie is 'de mate waarin wordt voorkomen dat de beschikbaarheid van handelen (door mensen) en middelen (door de techniek) wordt aangetast (Vakgebied veiligheid, 2016). Daarnaast wordt veiligheid ook wel omschreven als zijnde de aanwezigheid van beschermende maatregelen tegen mogelijke gevaren of juist de mate van afwezigheid van deze mogelijke gevaren (Veiligheid, 2016). Het begrip veiligheid kan zowel rationeel als denkbeeldig zijn. Wanneer een situatie aan alle veiligheidsmaatregelen voldoet, hoeft het niet zo te zijn dat deze situatie ook veilig is. Andersom geldt hetzelfde, wanneer iemand zich veilig voelt in een bepaalde situatie kan het best zijn dat deze situatie niet aan alle veiligheidsvoorwaarden voldoet (Heiden, 2013). Om een persoon de beslissing te laten maken om een evenement te laten bezoeken en een gevoel van veiligheid te laten ervaren, is het van belang dat de veiligheidsbeleving wordt gemaximaliseerd (Kuiper & Smit, 2011).

Saerens (2007) onderscheid twee verschillende vormen van veiligheid, de passieve vorm en de actieve vorm (Saerens, 2007). De passieve veiligheid heeft betrekking op de genomen organisatorische maatregelen van de infrastructuur. De organiserende partij moet er voor instaan dat al het aanwezige materiaal, de installaties en de gebruikte ruimte voldoende garanties op veiligheid bieden. Actieve veiligheid heeft betrekking op het inzetten van personeel om de veiligheid te waarborgen. De organiserende partij moet zorg dragen dat er voldoende vaardig en opgeleid personeel aanwezig is voor het beheren van het evenement (Saerens, 2007).

Veiligheidseisen worden hierbij gesteld op basis van de risico's welke voort zijn gekomen uit de risicoanalyse (Schaap, Rosenthal, van Duin, & Spaaij, 2009). Daarnaast moeten de veiligheidseisen welke op voorhand al gesteld zijn door de wet aan materialen en installaties ook ten alle tijden worden nageleefd (Saerens, 2007).

Praktijkonderzoek

Net als in de literatuur waren ook de meningen van de respondenten verdeeld over de invulling van de definitie van het begrip veiligheid. Vier van de zeven respondenten geeft aan dat veiligheid voornamelijk een beleving is, welke kan worden aangewakkerd door het nemen van zichtbare en onzichtbare maatregelen. Daarnaast geven ook vier van de zeven respondenten aan dat veiligheid een proces is, waarbij men risico's identificeert en hier maatregelen voor neemt. Één respondent geeft aan dat de definitie van veiligheid kan worden omschreven als het treffen van maatregelen tegen ongewenste omstandigheden.

Daarnaast geven zes van de zeven respondenten aan dat zij niet zelf veiligheidseisen stellen aan een evenement, maar werken volgens de eisen die bij wet verplicht zijn gesteld en die zijn bepaald door de evenementenveiligheidsnorm. Één respondent geeft aan wel zelf eisen te stellen aan een evenement. Deze eisen worden gesteld op basis van de risico's voortkomend uit het krachtenveld.

5.5 Verantwoordelijkheid veiligheidszorg

De deelvraag behorend bij dit onderzoeksresultaat luidt als volgt: "Bij wie ligt de verantwoordelijkheid voor de veiligheidszorg van een evenement?".

Literatuuronderzoek

De literatuur maakt duidelijk dat primair gezien de burgemeester verantwoordelijk is voor de openbare orde en veiligheid in de gemeente waar het evenement plaatsvindt (Kaarsgaren, 2007). Wel moet er hierbij een onderscheid worden gemaakt tussen de verantwoordelijkheid in normale omstandigheden en bij buitengewone omstandigheden. Bij normale omstandigheden is een organisator van een evenement, de initiatiefnemer, altijd verantwoordelijk. Deze persoon moet ook rekening houden met de veiligheid van de deelnemers en alle voorafgestelde risico's indekken (Straeten, 2014). Wanneer buitengewone omstandigheden zich voordoen zoals een terreurdreiging is de gemeente opnieuw verantwoordelijk omdat de openbare orde dan wordt verstoord (Schaap, Rosenthal, van Duin, & Spaaij, 2009). Deze verantwoordelijkheid ligt alleen bij de gemeente wanneer het aantoonbaar is dat de organisatie alle mogelijke maatregelen heeft genomen en uitgevoerd om risico's te verkleinen. Het moet duidelijk zijn dat er geen sprake is geweest van nalatigheid door de organisator (Saerens, 2007).

Praktijkonderzoek

Wat betreft de verantwoordelijkheid voor de veiligheid is het lastig hier een unaniem antwoord uit te krijgen vanuit de resultaten van de respondenten. Drie van de zeven respondenten geeft aan dat deze verantwoordelijkheid duidelijk bij de organisatie ligt. De organisatoren van evenementen geven daarbij aan dat die verantwoordelijk deels wordt doorspeeld aan hun leveranciers, maar dat dit ook vaak een grijs gebied is. De opdrachtgever van evenementen geeft juist weer aan dat de opdrachtgever zelf ten alle tijden verantwoordelijk is.

Er bestaat dus nog geen duidelijkheid over de daadwerkelijk verantwoordelijke persoon tijdens een evenement. De respondenten gaven aan dat van belang is een risicoanalyse te maken en het daaruit voortkomende veiligheidsplan. In dit veiligheidsplan dient exact omschreven te worden wie voor welk aspect verantwoordelijk is en tot waar deze verantwoordelijkheid loopt. Op deze manier is er minder onduidelijkheid over de verantwoordelijkheidsrol van diverse partijen bij een evenement.

5.6 Verandering veiligheidsmaatregelen

De deelvraag behorend bij dit onderzoeksresultaat luidt als volgt: "Wat is er op het gebied van veiligheidsmaatregelen veranderd naar aanleiding van terroristische aanslagen in Parijs en Brussel (2015/2016)?".

Literatuuronderzoek

Uit de literatuur is gebleken dat de veiligheidsmaatregelen in Nederland vooral kort na de aanslagen zijn verscherpt. Zo werd er direct extra beveiliging ingezet op de luchthavens, treinstations en parlementaire gebouwen. Daarnaast werden er ook grenscontroles uitgevoerd op de wegen naar Duitsland en België. Ook bij evenementen zijn er extra maatregelen getroffen ten behoeve van de veiligheid. De politie moest meer zichtbaar aanwezig zijn, er kwam een verscherpte toegangscontrole waarbij ook jassen en tassen werden gecontroleerd en er was meer beveiliging aanwezig. Deze maatregelen waren al zichtbaar bij de Passion in Amersfoort wat vlak na de aanslagen in Brussel plaatsvond (Maatregelen in Nederland na aanslagen Brussel, 2016).

Praktijkonderzoek

Deze extra getroffen maatregelen zijn niet onopgemerkt gebleven. Drie van de zeven respondenten heeft een duidelijke groei gezien in het aantal maatregelen na de terroristische aanslagen. Één respondent geeft aan dat er niet zozeer extra maatregelen zijn bijgekomen, maar dat de maatregelen die er al waren nog eens zijn bekeken en waarnodig verscherpt. Wel zijn de respondenten het erover eens dat maatregelen meer structureel moeten worden genomen willen ze effect hebben. Elke maatregel moet worden genomen om een risico te verkleinen. Als dit niet het geval is heeft het geen effect om een maatregel te treffen.

5.7 Inspelen gevolgen terreurdreiging

De deelvraag behorend bij dit onderzoeksresultaat luidt als volgt: "Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?".

Literatuuronderzoek

Uit de literatuur wordt duidelijk dat het voor de verbetering van de veiligheid van belang is dat er extra maatregelen worden getroffen. Dit betekent niet dat er meteen voor alle evenementen maatregelen moeten worden genomen. Baretzky (2015) stelt dat voornamelijk publieksevenementen waar veel politie en overheden bij aanwezig zijn een verhoogd risico hebben op een aanslag (Baretzky, 2015). De terroristische organisaties zijn erop ingesteld om een maximaal effect te creëren. Bij een publieksevenement wordt er meer effect behaald dan bij een zakelijk evenement, omdat hier vaak meer mensen bij betrokken zijn en het meer bekend is.

Schaap (2009) noemt als mogelijkheid om in te spelen op de terreurdreiging om terrorisme niet centraal te stellen bij elk evenement. Het is wel belangrijk om hier maatregelen voor te treffen en alle partijen op scherp te zetten, maar het zorgt voor te veel onrust als er continue over wordt gecommuniceerd terwijl er nog geen concrete aanwijzing voor een dreiging is (Schaap, Rosenthal, van Duin, & Spaaij, 2009).

Praktijkonderzoek

De respondenten zijn het erover eens dat het de veiligheid ten goede zou komen wanneer er meer wordt samengewerkt tussen de diverse partijen en er beter wordt gecommuniceerd. Ook moet er een standaard format komen voor de risicoanalyse, zodat iedereen dezelfde werkwijze hanteert.

Daarnaast moet er meer concreet naar evenementen worden gekeken en moeten er alleen maatregelen worden getroffen op basis van veiligheidsconcepten. Het is van belang dat er meer wordt samengewerkt met specialisten op diverse gebieden en dat de organisatie hier een actieve en adviserende rol in speelt.

6.0 Conclusie

In dit hoofdstuk zal er antwoord worden gegeven op de onderzoeksvragen geformuleerd bij dit onderzoek. Vervolgens wordt er op basis van het literatuuronderzoek en het praktijkonderzoek antwoord gegeven op de probleemstelling: 'Hoe kan de organisator van evenementen anticiperen op de veranderingen die de terreurdreiging met zich meebrengt?'.

6.1 Onderzoeksvragen

In deze subparagraaf zal per onderzoeksvraag antwoord worden gegeven door een combinatie van de resultaten uit het literatuuronderzoek en het praktijkonderzoek te gebruiken.

1. Welke invloed heeft de terreurdreiging op de Leisure sector?

Het grootste gevolg van de terreurdreiging op de Leisure sector zijn de extra kosten die het met zich meebrengt. Deze kosten worden gemaakt door zowel de aanbieders van vrijetijdsactiviteiten zoals attractieparken, als door organisatoren van evenementen. Ondanks het feit dat de bezoekersaantallen kort na de terroristische aanslagen wel even terug liepen hebben deze aanslagen geen invloed gehad op de frequentie van het aantal evenementen en festivals welke in de Leisure sector worden georganiseerd. Wel heeft er een verschuiving plaatsgevonden in de keuze van de vrijetijdsactiviteit in de Leisure sector. Waar mensen voorheen eerder kozen voor attractieparken kiezen zij nu eerder voor authentieke belevenissen in de omgeving.

2. Welke gevolgen brengt de terreurdreiging met zich mee voor de evenementensector?

Het grootste gevolg naar aanleiding van de terreurdreiging op de evenementensector is het besef dat het met zich heeft meegebracht. Na de aanslagen is er meer besef en bewustzijn gecreëerd bij organisatoren van evenementen en opdrachtgevers van evenementen ten behoeve van de veiligheid. Dit bewustzijn heeft geleid tot een toenemende vraag voor risicoanalyses en veiligheidsplannen. Daarnaast is er ook meer behoefte ontstaan voor het inzetten van specialisten ten behoeve van de veiligheid op gebieden als terreurdreiging en bommeldingen bij evenementen. Ook is er als gevolg van deze dreiging meer behoefte aan sturing en besluitvorming vanuit de overheid. Het wordt voor evenementenorganisatoren makkelijker wanneer er vastgestelde afspraken zijn voor deze situaties en zij deze niet zelf hoeven te bepalen.

3. Wat valt er onder de organisatie van een evenement?

De basis voor het organiseren van een evenement is het vormen van een organisatieteam bestaande uit personen met diverse vaardigheden. Vervolgens is het organisatietraject van een evenement op te delen in vijf fasen, namelijk de initiatieffase, voorbereidingsfase, uitwerkingsfase, uitvoeringsfase en de afwikkelingsfase. Al deze fasen moeten worden doorlopen voor het organiseren van een evenement. Van belang is dat er in de eerste fase, de initiatieffase, al aandacht wordt besteed aan de veiligheid en dat de risico's in kaart worden gebracht. Deze risico's worden via het initiatierapport gecommuniceerd naar alle betrokken partijen, zodat zij op de hoogte zijn van de maatregelen die moeten worden genomen.

4. Wat is veiligheid en wat zijn de veiligheidseisen waar elk evenement aan moet voldoen?

Veiligheid is een combinatie van daadwerkelijke veiligheid en veronderstelde veiligheid. Voor de daadwerkelijke veiligheid moet de organisator van een evenement voldoen aan de verplichte maatregelen gesteld voor dat evenement op basis van de risicoanalyse. Voor de veronderstelde veiligheid is het van belang dat de organisator een positieve invloed uitoefent op de veiligheidsbeleving van de bezoeker door het inzetten van zichtbare veiligheidsmaatregelen zoals beveiliging en toegangscontrole.

De veiligheidseisen waar elk evenement aan moeten voldoen zijn gebaseerd op wat er bij de wet verplicht is om te doen en welke voortkomen uit het werken onder de evenementenveiligheidsnorm. Daarnaast is het ook de taak van de vergunningverlener uit de desbetreffende gemeente om eisen te stellen op basis van de vastgestelde wetten en regels uit deze gemeente.

5. Bij wie ligt de verantwoordelijkheid voor de veiligheidszorg van een evenement?

Binnen de verantwoordelijkheid voor de veiligheidszorg van een evenement kan er een onderscheid worden gemaakt tussen verantwoordelijkheid bij normale omstandigheden en verantwoordelijkheid bij buitengewone omstandigheden. Bij normale omstandigheden is een organisator van een evenement, de initiatiefnemer, altijd verantwoordelijk. Het moet aantoonbaar zijn dat deze persoon maatregelen heeft getroffen ten behoeve van de veiligheid en voorzorgsmaatregelen heeft genomen voor risico's waar men geen invloed op heeft. Communicatie van deze verantwoordelijkheidsrol is daarbij van groot belang om ook iedereen zijn verantwoordelijkheid te laten nemen. In de meest optimale situatie wordt deze verdeling opgenomen en afgebakend in het veiligheidsplan. Bij buitengewone omstandigheden is de burgemeester van de gemeente waar het evenement plaatsvindt verantwoordelijk mits er bij de organisator aantoonbaar geen sprake is van nalatigheid.

6. Wat is er op het gebied van veiligheidsmaatregelen veranderd naar aanleiding van de terroristische aanslagen in Parijs en Brussel (2015/2016)?

De verandering die heeft plaatsgevonden in de veiligheidsmaatregelen na de terroristisch aanslagen is dat het aantal maatregelen aanzienlijk is toegenomen. Deze extra maatregelen zijn vertaald in het inzetten van extra beveiliging, verscherpte toegangscontroles en meer zichtbare aanwezigheid van politie. Daarnaast zijn de veiligheidsmaatregelen die al werden genomen nog eens onder een vergrootglas gelegd om na te gaan of ze ook daadwerkelijk het gewenste effect opleveren. Wanneer de toegevoegde maatregelen een risico niet verkleinen of wegnemen heeft het geen effect om deze maatregelen te treffen.

7. Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?

Om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen en daarbij de veiligheid te verbeteren is het van belang dat diverse partijen zoals de overheden, gemeentes en de organisatie beter met elkaar gaat samenwerken en hun plannen beter op elkaar afstemmen. Voor deze samenwerking is het ook van belang dat er specialisten worden ingeschakeld voor onderwerpen waar alle partijen geen expertise in hebben. Er moet een standaard format komen voor een risicoanalyse en een veiligheidsplan zodat alle partijen op dezelfde manier werken en dit veiligheidsplan moet naar alle partijen worden gecommuniceerd. In dit veiligheidsplan moet ook worden opgenomen wie er verantwoordelijk is voor welk aspect binnen het evenement. Daarnaast is het van belang dat er concreet naar elk evenement wordt gekeken welke maatregelen dit evenement behoeft en dat deze maatregelen ook daadwerkelijk worden genomen en worden vertaald in een veiligheidsconcept. Hoewel organisatoren wel voorbereid moeten zijn op alle risico's hoeft terrorisme niet bij elk evenement centraal te worden gesteld. Dit is alleen nodig wanneer er sprake is van een concrete dreiging. In andere gevallen zal het vele communiceren over terrorisme in combinatie met een evenement leiden tot onrust bij de bezoekers.

6.2 Probleemstelling

In deze subparagraaf zal de probleemstelling van dit onderzoek worden beantwoordt door middel van de verkregen resultaten uit het literatuuronderzoek en het praktijkonderzoek. De probleemstelling geformuleerd voor dit onderzoek luidt als volgt: *'Hoe kan de organisator van evenementen anticiperen op de veranderingen die de terreurdreiging met zich meebrengt?'*.

De organisator van evenementen kan anticiperen op de veranderingen die de terreurdreiging met zich meebrengt door een proactieve rol aan te nemen als het aankomt op samenwerken en communiceren. De organisator moet het initiatief nemen in een samenwerking met de desbetreffende politie en gemeente om de plannen voor en de risico's van een evenement beter op elkaar af te stemmen. Bij een betere samenwerking tussen de diverse partijen kan er in geval van nood sneller worden geschakeld en komt de handelingswijze in noodsituaties met elkaar overeen. Het is van belang dat al deze maatregelen structureel worden genomen vanuit de branche.

Daarnaast moet de organisator van evenementen voor elk evenement, ongeachte de grootte, een risicoanalyse opstellen waarbij er naar het specifieke evenement wordt gekeken en alle aspecten van het evenement hierin worden meegenomen. Vervolgens moet de organisator van de risicoanalyse een vertaalslag maken naar een veiligheidsplan waarin alle maatregelen concreet zijn beschreven en waar de verantwoordelijkheidsverdeling en het communicatieplan staan beschreven. Dit plan moet ten alle tijden met de betrokken partijen worden doorgenomen en waarnodig verder worden afgebakend. De veiligheidsconcepten welke voortkomen uit de risicoanalyses moeten worden gecontroleerd op effectiviteit. Waarnodig kan de organisator voor de totstandkoming van deze veiligheidsconcepten specialisten inzetten als de organisator zelf niet over voldoende kennis of kunde beschikt. Door deze manier van handelen en de proactieve houding bij de organisatie van elk evenement in te zetten kan de organisator anticiperen op de veranderingen die de terreurdreiging met zich meebrengt. Deze manier van handelen zal de veiligheid tijdens evenementen vergroten en leidt uiteindelijk het behalen van de doelstelling van dit onderzoek.

7.0 Aanbevelingen

Om te kunnen anticiperen op de veranderingen die de terreurdreiging met zich meebrengt is er vanuit de conclusie een vertaalslag gemaakt naar implementeerbare aanbevelingen. Deze aanbevelingen moeten bijdragen aan de doelstelling voor dit onderzoek. Door middel van de aanbevelingen moet het voor de organisatoren van evenement en daarbij voor de stageverlenende organisatie duidelijk worden welke handelingen ondernomen moeten worden om de veiligheid tijdens evenementen te optimaliseren en te anticiperen op de veranderingen ten gevolgen van de terreurdreiging.

1. Initiatief nemen in samenwerking

Uit het praktijkonderzoek is gebleken dat er behoefte is aan meer samenwerking tussen diverse partijen. Momenteel wordt er of niet samengewerkt of wordt de samenwerking pas in een later stadium van de organisatie opgepakt, waardoor alle plannen al zijn geschreven. Dit leidt er toe dat plannen niet met elkaar overeen komen en niet alle partijen voldoende geïnformeerd zijn over het evenement. De organisator van een evenement is de initiatiefnemer en daarbij de schakel tussen de diverse partijen. Daarom is het raadzaam dat hij of zij een proactieve houding aanneemt in het aangaan van deze samenwerking. De aanbeveling is dan ook dat de organisator van evenementen het doornemen van de plannen met de diverse partijen als vast onderdeel in zijn voortraject opneemt.

Het is aanbevolen dat de organisator al in het voortraject een afspraak inpland met de desbetreffende gemeente en politie om de plannen voor het evenement door te spreken en daarbij gezamenlijk te kijken naar de risico's die dit evenement met zich meebrengt. Na het doorspreken van de plannen is het voor de gemeente makkelijker te bepalen aan welke vergunningseisen het evenement moet voldoen. Vervolgens moet de organisator een vervolgspraak inplannen om de risicoanalyse gebaseerd op de eerder gemaakte plannen met de partijen door te spreken. Om tot een optimaal resultaat te komen is het van belang dat alle partijen op de hoogte zijn van de vastgestelde risico's. Op basis van deze risico's kan er worden bepaald welke partij voor welke risico's maatregelen gaat nemen. De betrokken partijen moeten de maatregelen vervolgens weer terugkoppelen aan de organisator zodat hij of zij op de hoogte is van alle handelingen die zowel vooraf als tijdens het evenement worden ondernomen. Als blijkt dat niet alle plannen en maatregelen met elkaar overeenkomen is er voor de organisator nog ruimte voor verbetering en aanvulling. Het is de organisator aan te bevelen om deze werkwijze direct door te voeren in zijn werkwijze. Doordat de maatregel individueel kan worden genomen en direct toepasbaar is op een komend evenement is het voor deze doelstelling realistisch als hij binnen drie weken is geïmplementeerd.

2. Structurele maatregelen getroffen door de branche doorvoeren tijdens evenementen

Uit het praktijkonderzoek is gebleken dat er binnen de evenementen- en veiligheidsbranche behoefte is aan meer structurele maatregelen voor problemen zoals terreurdreiging. Deze maatregelen kunnen door een samenwerking tussen de NCTV en de brancheverenigingen tot stand worden gebracht. De aanbeveling is dat er een besluitdocument tot stand wordt gebracht wanneer een evenement wel of geen doorgang kan vinden en wanneer deze wel of geen extra maatregelen heeft.

Het is de brancheverenigingen (Genootschap voor Eventmanagers) aan te bevelen om een bijeenkomst te organiseren voor de eventmanagers in Nederland om de behoeftes rondom de verduidelijking van dit onderwerp te bespreken. De ervaringen en gedachten over wanneer een evenement wel of niet door kan gaan bij terreurdreiging volgens de eventmanagers, moet hierbij centraal staan. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de interactieve tool Buzzmasters. Bij deze tool kunnen de deelnemers van het evenement inloggen op een website, waardoor zij meteen kunnen meedoen met de discussie.

De antwoorden en meningen van de deelnemers zijn hierbij direct zichtbaar op het grote scherm. Het is raadzaam om hierbij een dagvoorzitter in te zetten die de opkomende antwoorden aanhaalt en bespreekt met de zaal. Dit programma kan ook statistieken meten in de zaal en al deze resultaten komen aan het einde van de bijeenkomst overzichtelijk in een document.

Het document met de resultaten moet vervolgens door het Genootschap van Eventmanagers worden aangeboden bij de NCTV. Het is vervolgens de taak van de NCTV om in combinatie met de resultaten van de bijeenkomst en hun eigen kennis over de ernst van de dreiging een besluitdocument te creëren. In dit besluitdocument moet worden vastgelegd wanneer er sprake is van terreurdreiging bij een evenement. In welke gevallen een evenement wel of geen doorgang kan vinden en hoe het besluit wordt gecommuniceerd wanneer het evenement niet door kan gaan. En vervolgens moet er in het document staan welke extra maatregelen getroffen dienen te worden als er wel een verhoogde terreurdreiging is voor een evenement, maar dit evenement nog wel doorgang kan vinden.

Dit document kan vervolgens worden verspreidt in de branche. Daarnaast kan er ook wederom een bijeenkomst worden georganiseerd in samenwerking met de NCTV en het Genootschap voor Eventmanagers om het document met alle eventmanagers door te spreken. Gezien de vele betrokken partijen en de vele handelingen die ondernomen moeten worden is het raadzaam om een jaar in te calculeren voor het implementeren van deze aanbeveling.

3. Format creëren voor de risicoanalyse en het veiligheidsplan

Uit het literatuuronderzoek is gebleken dat er diverse mogelijkheden zijn om een risicoanalyse te maken. Uit het praktijkonderzoek is vervolgens gebleken dat er binnen de evenementen- en veiligheidsbranche behoefte is aan een standaard document (handleiding) waar een risicoanalyse aan moet voldoen. Het is daarom aanbevolen voor de organisator van evenementen om een standaard document te ontwikkelen voor de risicoanalyse die naar alle betrokken partijen wordt gecommuniceerd. Dit document kan tot stand worden gebracht in een samenwerking met specialisten op het gebied van veiligheid.

Het is voor de organisator van evenementen raadzaam om contact te leggen met diverse bedrijven uit de veiligheidsbranche om informatie te verzamelen voor de eisen van een risicoanalyse. Daarnaast kan de organisator ook gebruik maken van het krachtenveld om tot deze eisen te komen. Het krachtenveld bestaat uit de krachten organisator, activiteit, locatie, bezoeker, overheden en toeleveranciers. De organisator kan door middel van dit krachtenveld alle aspecten nagaan en besluiten welke risico's hierbij komen kijken. Daarbij moet er wel worden gekeken of de getroffen maatregel ook daadwerkelijk effect heeft. Wanneer de maatregel geen risico verkleint of beperkt, is het overbodig om deze maatregel te treffen. Een groot voordeel van het gebruik van dit krachtenveld is dat je altijd naar het specifieke evenement kijkt en daardoor beter de risico's kan inschatten. Op deze wijze kan er ook beter per onderdeel worden gekeken of deze maatregel effect zal hebben.

Wanneer al deze informatie is verzameld is het voor de organisator van belang dat deze informatie en aandachtspunten worden verwerkt in een standaard document. Net als dat er een standaard document voor een draaiboek bestaat is het van belang dat er ook een standaard document voor de risicoanalyse komt. De organisator kan dit document verzenden aan alle betrokken partijen, zodat iedereen gebruik maakt van dezelfde risicoanalyse en dan hoogstwaarschijnlijk ook dezelfde risico's in kaart brengt. Wanneer de risicoanalyse met de betrokken partijen wordt besproken is het makkelijker om deze met elkaar te vergelijken en waar mogelijk zaken toe te voegen, omdat iedereen met hetzelfde format werkt.

Voor deze aanbeveling moet er contact worden gelegd met diverse specialisten uit de branche en moeten er afspraken worden ingepland met deze mensen. Daarnaast moet de informatie verkregen uit de gesprekken worden verwerkt in het standaard format voor de risicoanalyse. Omdat het tijd kost om contact te leggen, afspraken te maken en deze informatie te verwerken is de tijdsindicatie voor het implementeren van deze aanbeveling door de onderzoeker op twee maanden gesteld.

4. Communicatie veiligheidsplan vast onderdeel van organisatietraject

Uit het literatuuronderzoek is gebleken dat er een duidelijke verdeling is wie welke verantwoordelijkheid draagt tijdens een evenement. Uit het praktijkonderzoek is gebleken dat er binnen de branche onduidelijkheid bestaat over de verdeling van deze verantwoordelijkheidsrol en dat het van belang is dat hier voorafgaand aan een evenement duidelijk over wordt gecommuniceerd. De aanbeveling is dan ook dat de communicatie van deze verdeling van verantwoordelijkheid een standaard onderdeel wordt van de draaiboekbespreking.

De risicoanalyse gemaakt door de organisator moet ten alle tijden worden vertaald naar een veiligheidsplan. In dit plan staat beschreven welke acties worden ondernomen in geval van nood, met wie er gecommuniceerd moet worden en wat de maatregelen zijn. Daarnaast geeft dit plan ook inzicht in de reikwijdte van de verantwoordelijkheid van de organisator. Het is raadzaam voor de organisator om het doorspreken van het veiligheidsplan, en daarmee de verdeling van de verantwoordelijkheid, op te nemen als vast onderdeel tijdens de draaiboekbespreking. Wanneer deze verdeling duidelijk wordt doorgesproken tijdens de draaiboekbespreking met de leveranciers en de opdrachtgever kunnen er geen onduidelijkheden ontstaan over de verdeling van deze rol. Daarnaast stelt het partijen ook in de gelegenheid om elkaar aan te spreken als zaken niet volgens afspraak zijn gedaan. Ook kan er op dit moment worden bepaald waar de bevoegdheden van de organisator en de leveranciers ophoudt en waar de hulpdiensten voor moeten worden ingeschakeld.

Al met al is de communicatie van dit veiligheidsplan van het grootste belang, omdat het plan geen effect heeft wanneer het alleen op papier is vastgesteld. Deze aanbeveling kan bij de eerstvolgende draaiboekbespreking door de organisator worden geïmplementeerd. Dit zal naar schatting uitkomen op een implementatie binnen een tijdsbestek van vijf weken.

5. Kritisch blijven op eigen manier van handelen

Uit het literatuuronderzoek is duidelijk geworden wat het organisatietraject van een evenement inhoudt. Uit het praktijkonderzoek is gebleken dat het voor de organisator van een evenement van belang is dat er kritisch wordt gekeken naar eigen handelen en dat er niet te routinematig wordt gewerkt. Een aanbeveling voor de organisator is dan ook dat hij of zij na elk evenement kritisch op zichzelf reflecteert hoe er is gehandeld en waar de verbeterpunten liggen.

Het is de organisator aan te bevelen om na elk evenement een evaluatie in te plannen met de opdrachtgever van het evenement. Na elk evenement zal voor deze aanbeveling neerkomen op een reflectie één keer per zes weken. Hierin kan het evenement worden geëvalueerd, maar kan de opdrachtgever ook reflecteren op de handelswijze van de organisator. Wanneer een opdrachtgever spreekt over een chaotisch verloop van de toegangscontrole kan de organisator dit meenemen in de organisatie van andere evenementen door te evalueren waar dit mis is gegaan en wat de organisator hieraan kan doen om dit in het vervolg beter te laten verlopen. Daarnaast kan de organisator ook werken aan de persoonlijke feedback van de opdrachtgever en zich hierin verder ontwikkelen. Het is van belang voor de organisator en indirect voor de waarborging van de veiligheid dat de organisator kritisch blijft op zijn eigen manier van handelen en niet te routinematig te werk gaat.

8.0 Reflectie

In dit hoofdstuk zal er worden gereflecteerd op het literatuuronderzoek, de gehanteerde onderzoeksmethode, de onderzoeksuitkomsten en de vervolgstappen van dit onderzoek. Daarnaast wordt er ook aangegeven wat er met dit onderzoek wordt gedaan.

8.1 Literatuuronderzoek

In de opstartfase van dit onderzoek was het lastig om een duidelijk afgebakende probleemstelling te formuleren. Er was veel theorie beschikbaar over terrorisme, terreurdreiging en evenementen en het was daarom ook lastig te bepalen voor welke afbakening ik zou gaan. Op basis van de vraag van de stageverlenende organisatie, de interesse van de onderzoeker en de beschikbare literatuur is er voor gekozen het onderzoek te richten op de organisatorische kant. Er moesten veel bronnen met elkaar worden vergeleken om tot een reëel beeld van de werkelijkheid te komen en het was af en toe lastig om literatuur te vinden wat zowel over terreurdreiging als over evenementen ging. Uiteindelijk is er wel voldoende literatuur gevonden, maar meermaals moest er ook goed door de onderzoeker worden gekeken welke literatuur over de verschillende onderwerpen in combinatie gebruikt kon worden. Het theoretische kader heeft uiteindelijk wel voldoende handvatten geboden om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen. Volgens de onderzoeker is er voor dit onderzoek dan ook voldoende literatuuronderzoek gedaan. De gedefinieerde kernbegrippen en geformuleerde onderzoeksvragen hebben uiteindelijk wel voldoende informatie op basis van literatuur geboden om antwoord te kunnen geven op de probleemstelling. Deze beantwoording van de probleemstelling ging wel in combinatie met de resultaten uit het praktijkonderzoek.

8.2 Onderzoeksmethode

De onderzoeker is, ook na het uitvoeren van dit onderzoek, nog steeds van mening dat de gebruikte onderzoeksmethode de juiste was. Door de combinatie van literatuuronderzoek en praktijkonderzoek kon de werkelijke situatie en de gewenste situatie goed met elkaar worden vergeleken. Wat betreft de onderzochte doelgroep is de onderzoeker van mening dat er mogelijk meer concrete uitslagen uit dit onderzoek waren voortgekomen als er meer projectmanagers waren geïnterviewd. Het onderzoek is voornamelijk gericht op wat organisatoren kunnen doen op te anticiperen op de gevolgen van de terreurdreiging, dus voor de dataverzameling was het misschien goed geweest als er meerdere projectmanagers waren geïnterviewd. Dit neemt niet weg dat resultaten van de andere interviews ook voor relevante en interessante data hebben gezorgd. Daarnaast moet er ook een kanttekening worden geplaatst bij het interviewen van meerdere projectmanager. De onderzoeker heeft ondervonden dat het moeizaam was om projectmanagers van andere (concurrerende) bedrijven bereid te vinden voor een interview. Veelal kwam de reactie terug dat er geen tijd was of dat ze niet geïnteresseerd waren om hier aan mee te werken. Voor een mogelijk vervolg onderzoek is het aan te raden om dit door een onafhankelijke partij te laten doen, zodat er geen nadelige gevolgen worden ondervonden door de stageplaats van de onderzoeker.

8.3 Onderzoekresultaten

Door de juiste combinatie tussen literatuuronderzoek en praktijkonderzoek hebben de onderzoekresultaten voldoende inzicht gegeven om aanbevelingen te formuleren. Er is een concreet stappen plan doorlopen waarbij eerst literatuur is verzameld, vervolgens is er data verzameld uit de praktijk en zijn deze resultaten met het literatuuronderzoek vergeleken. Hier konden duidelijke conclusies uit worden opgemaakt, waardoor het voor de onderzoeker makkelijker werd om met concrete aanbevelingen te komen. De onderzoeker is ook tevreden over de uitkomsten van dit onderzoek en was ook verrast over het feit dat er voornamelijk verbeterpunten liggen in het voortraject dan in de maatregelen zelf die worden genomen. Dit had de onderzoek op voorhand niet bedacht. Hierdoor was het ook extra interessant om dieper op de onderwerpen in te gaan en uit te zoeken wat er moest gebeuren om deze aanbevelingen door te voeren.

De resultaten van dit onderzoek zijn bruikbaar voor de organisatoren van evenementen in de evenementen- en veiligheidsbranche en kunnen worden gebruikt om de veiligheid tijdens hun evenementen te verbeteren. De resultaten zijn voornamelijk bruikbaar voor organisatoren van publieksevenementen, omdat er bij deze evenementen vaker sprake is van betrokken partijen als gemeente en politie. De stageverlenende organisatie kan deze resultaten gebruiken om kritisch te kijken naar de eigen manier van handelen ten behoeve van de veiligheid en hun werkwijze te verscherpen dan wel aan te passen.

8.4 Vervolgstappen

Zoals de onderzoeker eerder aangaf is het voor vervolgonderzoek over ditzelfde onderwerp van belang dat dit onderzoek wordt gedaan door een onafhankelijke partij. Dit zal het voor de onderzoeker mogelijk makkelijker maken om projectmanagers van evenementenbureaus bereid te vinden om mee te werken. Daarnaast kan het ook interessant zijn om de politie van Noord-Nederland en Zuid-Nederland mee te nemen in dit onderzoek om na te gaan of zij dezelfde verbeterpunten voor de veiligheid ervaren als de politie van Midden-Nederland in dit verslag.

Verder kan het voor vervolgonderzoek ook interessant zijn om aanbeveling twee over het besluitdocument te vertalen in een onderzoek. Hierbij kan er worden onderzocht waar exact behoefte aan is in de branche, welke randvoorwaarden er aan een besluitdocument zitten en welke partijen benodigd zijn om tot realisatie van dit document te komen. Wanneer hier onderzoek naar wordt gedaan, wordt de aanbeveling concreter en daarbij ook makkelijker implementeerbaar.

Bibliografie

- Aanslagen in België.* (2016, maart 22). Opgeroepen op maart 23, 2016, van De Standaard: http://www.standaard.be/cnt/dmf20160322_02196804
- Aanslagen Parijs: de feiten op een rij.* (2015, november 15). Opgeroepen op januari 15, 2016, van NOS: <http://nos.nl/artikel/2069132-aanslagen-parijs-de-feiten-op-een-rij.html>
- Assendelft, R. v. (2016, maart 24). *Wij zijn met meer!* Opgeroepen op mei 6, 2016, van Pretwerk: <http://pretwerk.nl/opinie/wij-zijn-met-meer/42209>
- Baretzky, R. (2015, april 13). Terrorisme op events. (K. v. Straeten, Interviewer)
- Berge, L. t., & Oteman, M. (2015). *Inleiding organisatiekunde*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Dreigingsniveau: waarom schalen we in Nederland niet op?* (2015, November 25). Opgeroepen op maart 23, 2016, van RTL Nieuws: <http://www.rtlnieuws.nl/nieuws/binnenland/dreigingsniveau-waarom-schalen-we-nederland-niet-op>
- Duitsland-Nederland afgelast wegens terreurdreiging.* (2015, november 17). Opgeroepen op januari 15, 2016, van Voetbal International: <http://www.vi.nl/nieuws/duitsland-nederland-afgelast-vanwege-terreurdreiging.htm>
- Duykeren, G. v. (2012). *Crowd management & Bezoekers gedrag*. Den Haag: TSC Academy.
- Economische schade terreurdreiging.* (2015, november 27). Opgeroepen op mei 18, 2016, van HLN: <http://www.hln.be/hln/nl/32616/Terreurdreiging-in-Belgie/article/detail/2539088/2015/11/27/Economische-schade-terreurdreiging-51-7-miljoen-euro-per-dag.dhtml>
- Elst, C. v. (2016). Dreiging een nieuwe realiteit. *De Eventmanager*, 26 - 28.
- Ficq-Weijnen, A. (2004). *Prisma Woordenboek*. Utrecht: Uitgeverij Het Spectrum B.V.
- Fijnaut, C. (2007). *Politie - Studies over haar werking en organisatie*. Deventer: Kluwer.
- Grit, R. (2014). *Project management*. Groningen: Noordhoff Uitgevers B.V.
- Grit, R. (2012). *Zo organiseer je een Event*. Noordhoff Uitgevers b.v.: Groningen.
- Heiden, S. v. (2013, augustus 30). *Wat is veilig?* Opgeroepen op mei 19, 2015, van Expand: <http://www.expand.nl/hr-weblog/wat-is-veilig>
- Hommes, K. (2015, november 22). Aanslag vrijdeld door afgelasten Duitsland-Nederland. *Trouw*, p. 3.
- IS eist verantwoordelijkheid aanslagen op.* (2015, november 13). Opgeroepen op januari 15, 2016, van BNR: <http://www.bnr.nl/nieuws/buitenland/774859-1511/zeker-40-doden-bij-aanslagen-in-parijs>
- Kaarsgaren, L. (2007). *Zakelijke en publieksevenementen*. Amsterdam: Pearson Education Benelux.

- Kuiper, G. (2013). *Eventmanagement*. Bussum : Uitgeverij Coutinho.
- Kuiper, G., & Smit, B. (2011). *De Imagineer*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Lubbe, R. (2015). *Veiligheidsgevoel na aanslagen Parijs*. EenVandaag Opiniepanel.
- Maatregelen in Nederland na aanslagen Brussel*. (2016, maart 22). Opgeroepen op maart 26, 2016, van NU.nl terreur in Europa: <http://www.nu.nl/terreur-in-europa/4234479/maatregelen-in-nederland-aanslagen-brussel.html>
- Muller, E., Rosenthal, U., Helsloot, I., & van Dijkman, E. (2009). *Crisis*. Deventer: Kluwer.
- Puur en samen, dé trend voor 2016*. (2015, december 17). Opgeroepen op mei 6, 2016, van Buitenpaden: <http://buitenpaden.nl/puur-en-samen-de-trend-voor-2016/>
- Regtvoort, F., & Siepel, H. (2004). *Risico- en crisiscommunicatie*. Bussum: Coutinho.
- Rippen, J., & Bos, M. (2008). *Events & Beleven*. Amsterdam: Boom.
- Rutherford Silvers, J. (2008). *Risk management for Meetings and Events*. Amsterdam: Elsevier.
- Saerens, I. (2007). *Manifestaties & Evenementen*. Brussel: Politeia nv .
- Schaap, S., Rosenthal, U., van Duin, M., & Spaaij, R. (2009). *Veilige evenementen*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers .
- Smeets, E. (2013). *Veiligheidsbeleving*. Opgeroepen op mei 19, 2016, van Centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid: <http://www.ccv-veiligheidsbeleving.nl/oorzaken/institutionele-omgeving>
- Steur, G. v. (2015, november 9). *Beleidsimplicaties dreigingsbeeld Terrorisme Nederland*. Opgeroepen op februari 22, 2016, van Nationaal Coördinator Terrorismebestreiding en Veiligheid: <https://www.nctv.nl/onderwerpen-a-z/dtn.aspx>
- Straeten, K. v. (2014). *Events 2; Hoe organiseer je een geslaagd evenement*. Tielt: Uitgeverij Lannoo Groep.
- Tientallen doden en gewonden na terreuraanslagen in Brussel*. (2016, maart 22). Opgeroepen op maart 23, 2016, van NOS: <http://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2094412-tientallen-doden-en-gewonden-na-terreuraanslagen-brussel.html>
- Tientallen evenementen afgelast om terreurdreiging*. (2015, november 21). Opgeroepen op mei 18, 2016, van Eventplanner: https://www.eventplanner.nl/nieuws/7419_tientallen-evenementen-afgelast-om-terreurdreiging.html
- Townshend, C. (2014). *Terrorisme*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Trends en ontwikkelingen Leisure*. (2016). Opgeroepen op Mei 6, 2016, van ING: <https://www.ing.nl/zakelijk/kennis-over-de-economie/uw-sector/leisure/trends-en-ontwikkelingen-leisure.html>

Vakgebied veiligheid. (2016). Opgeroepen op februari 17, 2016, van NVVK Veiligheidskunde:
<http://www.veiligheidskunde.nl/website/domeinen/over-nvvk/vakgebied>

Veen, C. v. (2015, december 30). Nieuwjaarsvuurwerk in Brussel afgelast om terreurdreiging. *NRC next*, pp. 2-3.

Veiligheid. (2014). Opgeroepen op mei 19, 2015, van Infra site:
http://www.infrasite.nl/definitions/definition.php?ID_content=1091

Veiligheid. (2016). Opgeroepen op februari 17, 2016, van Rijksinspecties:
<http://www.rijksinspecties.nl/>

Verhaar, J. (2010). *Projectmanagement; Een professionele aanpak van evenementen*. Den Haag: Boom Lemma uitgevers .

Verhoeven, N. (2011). *Wat is onderzoek?* Den Haag: Boom Lemma Uitgevers.

Vermeulen, T. (2016, maart 21). *Toerisme in Vlaanderen groeit ondanks de terreurdreiging*. Opgeroepen op mei 6, 2016, van NRIT Media:
http://www.nritmedia.nl/kennisbank/36065/Toerisme_in_Vlaanderen_groeit_ondanks_de_terreurdreiging/

Weikamp, S. (2015, juni 9). *Festivals in Nederland*. Opgeroepen op mei 6, 2016, van Event Branche:
<http://www.eventbranche.nl/nieuws/festivals-in-nederland-801-festivals-22-7-miljoen-bezoekers-445-miljoen-euro-aan-bestedingen-10488.html>

Bijlagen

I. Opzet voor het interview

De interviews gebruikt voor dit onderzoek zijn opgesteld aan de hand van Verhoeven (2011). Op opbouw van de interviews ziet er als volgt uit:

- A. Introductie
 - De onderzoeker stelt zichzelf voor en bedankt de geïnterviewde op voorhand voor zijn / haar medewerking;
 - de onderzoeker licht het onderzoek toe en omschrijft het gespreksdoel;
 - de onderzoeker geeft een omschrijving van de opbouw van het gesprek en geeft een schatting van de tijdsduur van het interview;
 - de onderzoeker legt het belang van de te verkrijgen informatie uit en de daarmee samenhangende waardering van de deelname;
 - de onderzoeker geeft aan hoe de informatie naderhand verwerkt zal gaan worden.
- B. Interview
 - De onderzoeker introduceert het hoofdonderwerp en stelt de interviewvragen aan de hand van de topiclijst. Tijdens dit interview is er ruimte voor de eigen inbreng van de geïnterviewde.
- C. Afronding
 - De onderzoeker bouwt het gesprek langzaam af;
 - de onderzoeker vraagt tijdens de afronding expliciet naar eventuele eigen inbreng van de geïnterviewde en verdere vragen en/of opmerkingen;
 - de onderzoeker vat het gesprek samen en geeft de geïnterviewde de mogelijkheid om nog wat aan te vullen en/of op te merken.

II. Interviewvragen

Omdat er voor dit onderzoek gebruik wordt gemaakt van een diepte interview wordt er gewerkt met een topic lijst in plaats van met concrete interview vragen. Met deze werkwijze is de inbreng van de respondent maximaal. De topic lijsten zijn opgedeeld in de verschillende categorieën respondenten die worden geïnterviewd. Aan alle respondenten zal wel dezelfde hoofdvraag worden gesteld, namelijk: **'Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?'**. Deze hoofdvraag wordt aangevuld met vragen welke gebaseerd zijn op de literatuur en onderzoeksvragen van dit onderzoek.

Interview Daniëlle Rexwinkel - Politie openbare orde en veiligheid

Hoofdvraag: Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?

- Topics:
- Wat is de invloed van de terreurdreiging op de Leisure sector?
 - Wat zijn de gevolgen van de terreurdreiging op de evenementensector?
 - Wat is de invloed op de beveiliging van evenementen en nationale feesten?
 - Wat is volgens u veiligheid?
 - Wat is er veranderd op het gebied van veiligheid en veiligheidseisen?
 - Bij wie ligt de verantwoordelijkheid voor deze veiligheid?
 - Waar stopt de rol van de politie en neemt de speciale eenheid het over?
 - Hoe groot is het risico voor Nederland dat de dreiging met zich mee neemt?
 - Is veiligheid volgens u belangrijker geworden de laatste maanden?
 - Waar liggen volgens u de verbeterpunten voor de veiligheid tijdens evenementen?

Interview Syan Schaap - Event Safety Institute

Hoofdvraag: Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?

- Topics:
- Wat is de invloed van de terreurdreiging op de Leisure sector?
 - Wat zijn de gevolgen van de terreurdreiging op de evenementensector?
 - Wat is de invloed op de beveiliging van evenementen en nationale feesten?
 - Wat is volgens u veiligheid?
 - Aan welke veiligheidseisen moet een evenement voldoen?
 - Wat is het belang van een risico analyse of een veiligheidsplan?
 - Wie is er verantwoordelijk voor de veiligheid tijdens een evenement?
 - Heeft de terreurdreiging al voelbare gevolgen voor de sector?
 - Is er meer vraag naar veiligheidsadvies naar aanleiding van de gebeurtenissen in Parijs en Brussel?
 - Is veiligheid volgens u belangrijker geworden de laatste maanden?
 - Waar liggen verbeterpunten voor de veiligheid?

Interview Robrecht Baving - The Security Company

Hoofdvraag: Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?

- Topics:
- Wat is de invloed van de terreurdreiging op de Leisure sector?
 - Wat zijn de gevolgen van de terreurdreiging op de evenementensector?
 - Wat is de invloed op de beveiliging van evenementen en nationale feesten?
 - Is er een merkbare verandering in de vraag naar veiligheid na de aanslagen in Parijs en Brussel?

- Wat is volgens u veiligheid?
- Aan welke veiligheidseisen moet een evenement voldoen?
- Wat is het belang van een risico analyse of een veiligheidsplan?
- Wie is er verantwoordelijk voor de veiligheid tijdens een evenement?
- Heeft de terreurdreiging al voelbare gevolgen voor de sector?
- Hebben er binnen het bedrijf veranderingen plaatsgevonden aan de veiligheidseisen?
- Is veiligheid volgens u belangrijker geworden de afgelopen maanden?
- Waar liggen verbeterpunten voor de veiligheid?

Interview Mari van Dorst - Crowd Support

Hoofdvraag: Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?

- Topics:
- Wat is de invloed van de terreurdreiging op de Leisure sector?
 - Wat zijn de gevolgen van de terreurdreiging op de evenementensector?
 - Wat is de invloed op de beveiliging van evenementen en nationale feesten?
 - Is er een merkbare verandering in de vraag naar veiligheid na de aanslagen in Parijs en Brussel?
 - Wat is volgens u veiligheid?
 - Aan welke veiligheidseisen moet een evenement voldoen?
 - Wat is het belang van een risico analyse of een veiligheidsplan?
 - Wie is er verantwoordelijk voor de veiligheid tijdens een evenement?
 - Heeft de terreurdreiging al voelbare gevolgen voor de sector?
 - Hebben er binnen het bedrijf veranderingen plaatsgevonden aan de veiligheidseisen?
 - Is veiligheid volgens u belangrijker geworden de afgelopen maanden?
 - Waar liggen verbeterpunten voor de veiligheid?

Interview Lara Roos - D&B Eventmarketing

Hoofdvraag: Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?

- Topics:
- Wat is de invloed van de terreurdreiging op de evenementensector?
 - Wat valt er voor u onder de organisatie van een evenement?
 - Wat is veiligheid volgens u?
 - Welke veiligheidseisen heeft u bedrijf gesteld waar een evenement aan moet voldoen?
 - Heeft de terreurdreiging invloed gehad op de werkwijze van het organiseren van een evenement?
 - Wordt er gewerkt met een risico analyse of een veiligheidsplan?
 - Wat valt er binnen jouw verantwoordelijkheid als het aankomt op veiligheid?
 - Worden er bij risicovolle evenementen vooraf afgestemd bij wie welke verantwoordelijkheid ligt?
 - Zijn er al duidelijk merkbare gevolgen in de sector? (afnamen aanvraag evenementen) -> is terreurdreiging dan ook de oorzaak?
 - Ga je bij publieke evenementen anders te werk dan bij zakelijke evenementen?
 - In hoeverre worden de veiligheidsmaatregelen gecommuniceerd met de klant?
 - Waar liggen verbeterpunten voor de veiligheid tijdens evenementen?

Interview Madeline Spronk - Sublime FM

Hoofdvraag: Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?

- Topics:
- Wat is de invloed van de terreurdreiging op de evenementensector?
 - Wat valt er voor u onder de organisatie van een evenement?
 - Wat is veiligheid volgens u?
 - Welke veiligheidseisen heeft u bedrijf gesteld waar een evenement aan moet voldoen?
 - Heeft de terreurdreiging invloed gehad op de werkwijze van het organiseren van een evenement?
 - Wordt er gewerkt met een risico analyse of een veiligheidsplan?
 - Wat valt er binnen jouw verantwoordelijkheid als het aankomt op veiligheid?
 - Worden er bij risicovolle evenementen vooraf afgestemd bij wie welke verantwoordelijkheid ligt?
 - Zijn er al duidelijk merkbare gevolgen in de sector? (afnamen aanvraag evenementen) -> is terreurdreiging dan ook de oorzaak?
 - Ga je bij publieksevenementen anders te werk dan bij zakelijke evenementen?
 - In hoeverre worden de veiligheidsmaatregelen gecommuniceerd met de klant?
 - Waar liggen verbeterpunten voor de veiligheid tijdens evenementen?

Interview Sandra Schouten - KPN

Hoofdvraag: Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?

- Topics:
- Heeft de terreurdreiging gevolgen voor uw sector? (bijvoorbeeld minder KPN evenementen)
 - Hebben de gebeurtenissen invloed gehad over het wel of niet laten organiseren van een evenement?
 - Hebben de gebeurtenissen invloed gehad op de keuze voor de organiserende partij?
 - Wat is volgens u veiligheid?
 - Zijn er extra maatregelen getroffen voor de veiligheid?
 - Wordt er gecommuniceerd over wie er verantwoordelijk is voor de veiligheid tijdens het evenement? (alles voor D&B of deels KPN?)
 - Is er bereidheid meer geld te investeren als dit de veiligheid ten goede komt?
 - Moeten de extra eisen wel of niet naar bezoekers worden gecommuniceerd?
 - Wat valt hierbij binnen de rol en verantwoordelijkheid van de organisator?
 - Waar liggen volgens u verbeterpunten als het aankomt op organisatie van de veiligheid?

Interview projectmanagers - D&B Eventmarketing & Xsaga

Hoofdvraag: Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?

- Topics:
- Wat is de invloed van de terreurdreiging op de evenementensector?
 - Wat valt er voor u onder de organisatie van een evenement?
 - Wat is veiligheid volgens u?
 - Welke veiligheidseisen heeft u bedrijf gesteld waar een evenement aan moet voldoen?
 - Heeft de terreurdreiging invloed gehad op de werkwijze van het organiseren van een evenement?

- Wordt er gewerkt met een risico analyse of een veiligheidsplan?
- Wat valt er binnen jouw verantwoordelijkheid als het aankomt op veiligheid?
- Worden er bij risicovolle evenementen vooraf afgestemd bij wie welke verantwoordelijkheid ligt?
- Zijn er al duidelijk merkbare gevolgen in de sector? (afnamen aanvraag evenementen) -> is terreurdreiging dan ook de oorzaak?
- Ga je bij publieksevenementen anders te werk dan bij zakelijke evenementen?
- In hoeverre worden de veiligheidsmaatregelen gecommuniceerd met de klant?
- Waar liggen verbeterpunten voor de veiligheid tijdens evenementen?

III. Transcript interview Daniëlle Rexwinkel

Voorafgaand aan het interview heeft de onderzoeker mevrouw Rexwinkel bedankt voor haar medewerking aan dit onderzoek. Vervolgens heeft de onderzoeker het onderzoek verder toegelicht en het doel van dit interview beschreven. De opbouw van het gesprek is omschreven en een schatting van de tijdsduur van het interview is gegeven. Tevens heeft de onderzoeker het belang uitgelegd van de te verkrijgen informatie en de daarmee samenhangende waardering van de deelname. Tot slot heeft de onderzoeker aangegeven hoe de informatie na afloop verwerkt zal worden.

O: Onderzoeker

DR: Daniëlle Rexwinkel

O: Allereerst nogmaals hartelijk dank dat je wilt meewerken aan dit onderzoek. Heb je er bezwaar tegen als ik je naam gebruik in dit onderzoek of wil je liever dat ik deze gegevens anoniem verwerk.

DR: Nee hoor, is geen probleem.

O: Zoals ik net al in de introductie vertelde onderzoek ik dus de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen en hierbij kijk ik voornamelijk naar het organisatorische deel. Om daarin ook een breder beeld te krijgen neem ik ook de visie van de politie en beveiligingsbedrijven mee op om deze manier een goed beeld van de werkelijkheid te krijgen. De hoofdvraag die bij elk interview leidend zal zijn is de vraag: 'Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?'. En door middel van de verschillende vragen uit de topiclijst wil ik uiteindelijk tot antwoorden komen.

DR: Doe je dit onderzoek alleen voor je stagebedrijf of vind je het zelf ook interessant?

O: Ja ik vind dit onderwerp zeker interessant. Het onderwerp is ook in samenwerking to stand gekomen, dus dat was erg fijn. En hoe meer ik er mee bezig ben en dingen erover lees, hoe interessanter ik het ook vind worden.

DR: Nou het is ook een leuk onderwerp inderdaad.

O: Ja, zeker. Zou je misschien eerst kort kunnen beschrijven over het verslag dat je hier zelf over hebt gemaakt. Ik had van je collega Wim van Oorschot begrepen dat je zelf ook een scriptie over dit onderwerp hebt geschreven?

DR: Nou ik werk sinds 2006 bij de politie en toen ben ik begonnen met een mbo opleiding op agent op straat te kunnen zijn. Daar heb ik drie jaar over gedaan en toen ben ik in de noodhulp terecht gekomen wat inhoudt op straat werken en surveillance diensten draaien. Op een gegeven moment kwam ook binnen de politie steeds meer behoefte aan hbo geschoolde mensen, omdat we veelal een mbo organisatie zijn en ook de managers en leidinggevende zijn mensen met een mbo opleiding. En toen kwam er een mooie kans voor mij om een hbo opleiding te doen, de politiekundige opleiding. Daar ben ik in 2013 mee gestart en daar ben ik net een maand mee klaar.

O: Oh, kort geleden!

DR: Ja, dus ik ben het afgelopen half jaar ook druk bezig geweest met een scriptie en ik heb daarvoor stage gelopen bij het Bureau Conflict en Crisisbeheersing, dat zit in Bilthoven van onze politie-eenheid. Die houden zich bezig met conflict en crisisbeheersing in de meest brede zin van het woord.

Ze zijn bijvoorbeeld ook degene die evenementen voorbereiden of verbeterplannen schrijven, noem maar op.

O: Ja.

DR: En toen merkte ik daar eigenlijk ook dat terrorisme een steeds belangrijker onderwerp wordt en dat mensen er ook steeds meer mee doordrongen worden dat wij daar ook iets mee moeten. Dus toen heb ik onderzocht hoe het in regio Midden-Nederland ging voor die politie eenheid. Daar heb ik ook specifiek op gefocust. Bij regio Amsterdam zou je dan misschien ook wel andere uitkomsten hebben, omdat zij veel meer met grote feesten en evenementen te maken hebben dan de regio Midden Nederland. Dus ik heb eigenlijk onderzocht hoe Midden Nederland omgaat met terroristische dreigingen bij evenementen. Ik heb daarvoor een aantal evenementen geanalyseerd, hoe de politie zijn plannen heeft gemaakt en of ze er überhaupt wel iets voor hadden bedacht.

O: Ja, precies. Oké, nou dat is goed om te weten. Dan de eerst vraag, merken jullie al een invloed op de Leisure sector dan wel op de eventensector van de terreurdreiging?

DR: Wat bedoel jij precies met de Leisure sector?

O: De sector waar de deelgebieden sport, kunst en cultuur, recreatie, toerisme en evenementen onder vallen. Dus eigenlijk alle gelegenheden die mensen in hun vrije tijd kunnen bezoeken.

DR: Nou wat wij voornamelijk merken is dat iedereen vindt dat wij iets moeten met dit onderwerp, maar dat het ook heel moeilijk is. Want wat kan je nou doen om te zorgen dat de kans van zo'n aanslag op een evenement kleiner wordt. Maar vooral kunnen we daar wel wat aan doen. We hebben bijvoorbeeld na de aanslagen in Brussel, de Passion gehad in Amersfoort. Dat was natuurlijk best wel even spannend vooral omdat de Passion een Christelijk evenement is en dat is natuurlijk wel een kenmerk die het evenement aantrekkelijk maken voor een aanslag uit Jihadistische hoek. Maar het is een openbaar evenement, waar iedereen naar toe kan en je hebt geen toegangskaartje te betalen dus je hebt ook niet een soort van toegangscontrole. Hoe gaan we dat aanpakken? Nou uiteindelijk hebben ze dan grote borden gemaakt met 'let op, u kunt gefouilleerd worden in verband met de huidige dreiging'. Mensen pikte dat wel, maar dat was best wel even spannend hoe burgers hierop zouden reageren. En wat ik heel erg merkte was dat het vanuit de politie en ook vanuit de gemeente het gevoel was dat de burgers dat niet willen en dat ze dat niet zouden pikken, want het is toch een soort van inbraak op de privacy en op de vrijheid. Maar dat was niet zo, iedereen begreep het. Maar, dat klinkt dan misschien heel lullig, maar daarvoor was Brussel in dit geval in ons voordeel, omdat iedereen ervan op de hoogte was dat die aanslagen daar waren geweest dus dan beleven mensen het ook anders. Ik denk ook dat als je het nu doet, want nu is het toch alweer een tijdje geleden dat Europa opgeschrikt is, dat het veel minder leeft en mensen zich eerder afvragen of het wel allemaal nodig is.

O: Ja.

DR: Je merkt heel erg dat het een onderwerp is dat wel leeft, maar dat we nog niet zo goed weten wat we er nou mee moeten.

O: En als de aanslagen in Brussel niet waren geweest, waren jullie dan als nog gaan fouilleren bij de Passion?

DR: Ik denk het niet, nee.

O: Omdat er toen een minder concrete dreiging was?

DR: Ja! En waar ik tijdens mijn onderzoek ook wel tegenaan liep was dat de dreiging op zich heel actueel is de dreiging is ook best wel groot. Alleen we zijn niet in staat, en dan vooral de politie, we hebben wel honderd onderwerpen die onze aandacht vragen. We kunnen ze niet alle honderd even serieus nemen, dat kan gewoon niet want je hebt ..

O: .. onvoldoende tijd ..

DR: .. ja en ook niet genoeg marge daarvoor. Dus wat is dan bij een evenement het grootste risico. En dan merk je toch dat een terroristische aanslag als dreiging toch wat eerder naar onderen wordt geschoven op de prioriteitenlijst, omdat er gedacht wordt dat het niet een heel realistisch scenario is. Maar door Brussel bijvoorbeeld, merk je dat dit soort risico's wel wat meer omhoog schuift in de prioriteitenlijst. Nederland heeft nog steeds tot nu toe, gelukkig, geen aanslag gehad, maar daardoor hebben sommige mensen ook het gevoel van dat heeft een reden dat dat hier nog niet geweest is, want wij zijn anders. Maar dat zijn we niet. Ik heb ook heel veel experts geïnterviewd die allemaal zeggen dat het gaat gebeuren. De vraag is alleen wanneer het gaat gebeuren. Wat moeilijk is, is om mensen te laten realiseren dat het gewoon echt een dreiging is net als een openbare orde verstoring en dat het niet ehm ..

O: .. even een hype is die speelt ..

DR: .. nee precies! Het is wel echt iets serieus.

O: Oké. Beveiligen jullie nog steeds alle evenementen extra, waaronder ook Koningsdag kortgeleden, of neemt dat allemaal weer af?

DR: Nou Koningsdag weet ik dan niet zo goed, omdat dat in een andere eenheid is georganiseerd, maar ik kan mij goed voorstellen dat daar wel extra maatregelen zijn genomen. Wat bijvoorbeeld hier in Biddinghuizen hebben gehad was 'De Opwekking' en zometeen hebben we ook Defqon en Lowlands. En dan merk je wel dat dit scenario dit jaar voor het eerst wordt meegenomen en dat dit ook wordt uitgewerkt. Dat wordt niet meteen vertaald in extra beveiligingsmaatregelen, maar het wordt wel gewoon één van de scenario's. Wij maken altijd risico's inschatting op verschillende gebieden, bijvoorbeeld voor het onwel worden van mensen of voor slecht weer of over openbare orde problemen. En nu maakt voor het eerst een terroristische aanslag ook onderdeel daarvan uit. Maar er worden niet zozeer extra beveiligingsmaatregelen genomen, nu niet meer nee. Zo na Brussel dan wel ..

O: .. maar nu neemt dat dan weer een beetje af ..

DR: .. ja, inderdaad.

O: Oké. Wanneer is volgens u een evenement veilig? En wat wordt er verstaan onder veiligheid bij de politie?

DR: Ik denk dat het nooit honderd procent veilig is en dat er altijd risico's zijn. Ik denk dat je een evenement veilig kan noemen, vanuit ons gezien, als we goed geprepareerd zijn. Dus dat we goed gekeken hebben samen met de organisatie en de gemeente wat realistische risico's zijn. En hoe gaan we die aanpakken als ze plaats vinden.

Ik vind het onveilig op het moment als we bijvoorbeeld niet hebben nagedacht over wat we gaan doen als het slecht weer is of wat we gaan doen als er hooligans naar een evenement willen komen om onrust te stoken. Dan vind ik het ook heel onveilig. Maar als we daar over nagedacht hebben en we hebben dat uitgewerkt en de plannen liggen klaar, dan heb ik wel het gevoel dat we het goed

hebben voorbereid. Natuurlijk kan er dan nog steeds van alles gebeuren, veelal onverwachte dingen, maar ja honderd procent uitsluiten dat kan ook niet.

O: Nee, dat lukt nooit.

DR: Nee.

O: Bij wie ligt de verantwoordelijkheid voor de veiligheid tijdens evenementen? Is er een duidelijke afsplitsing over waar jullie verantwoordelijkheid ligt en waar de verantwoordelijkheid voor de organisatie ligt?

DR: In principe wordt dat goed afgesproken. De organisatie van het evenement is verantwoordelijk, dat is op zich heel simpel. Wat we vroeger hadden, was dat de politie er dan een beetje doorheen liep, dus dan was het allemaal een beetje onduidelijk maar had de politie wel een hele grote rol binnen de openbare orde. En wat je nu heel goed ziet is dat het bij afgesloten evenementen, zoals tentfeesten als Lowlands en Defqon heel duidelijk is. Deze evenementen zijn omheind, dus het is heel duidelijk dat alles wat er binnen die hekken gebeurt onder de verantwoordelijkheid van de organisatie valt. Het is dan ook zaak dat zij beveiliging en openbare orde teams regelen. Maar op het moment dat zij een beroep op ons doen, moeten we er ook meteen klaar voor zijn. Alles wat dan buiten het evenement plaatsvindt, en dan niet net buiten het hek want dat valt nog binnen de verantwoordelijkheid van de organisatie, maar dat is dan weer voor de politie. Maar in principe is die verdeling wel duidelijk afgesproken en ook afgebakend. En de organisatie krijgt hierin ook een steeds grotere rol. De politie neemt steeds meer afstand van evenementen, omdat we het gewoon niet meer aankunnen aan capaciteit wat het vraagt. Dus je ziet daar wel een trend in dat er steeds minder politie bij evenementen komt en dat de organisatie steeds meer moet doen en voor steeds meer kosten op moet draaien om het veilig te houden.

O: Ja. Denk je dat dit ten koste gaat van de veiligheid, wanneer de organisatie dit zelf moet gaan regelen en financieren?

DR: Het kan wel, maar ik denk dat er dan veel duidelijkere vergunningseisen moeten komen en dat de gemeente dan zegt dat er voor bepaalde evenementen een minimaal x aantal aan beveiligers moet worden ingehuurd. Maar wat wel lastig is, is dat wij onafhankelijk zijn en dat wij niet worden betaald door de organisatie. Dus bij ons is veiligheid altijd prioriteit één. Bij een organisatie speelt het commerciële gewin ook een hele grote rol. Misschien ook wel de grootste, maar dat hangt heel erg van de organisatie af. Zij zijn ook gebaat bij een veilig verloop van het evenement, anders hoeven ze het het jaar erop niet opnieuw te doen. Maar wat je dan bijvoorbeeld wel eens zien, bij een groot festival als er toegangscontrole is en ze zeggen honderd procent toegangscontrole, dat dit vaak niet echt honderd procent is. Vaak zijn er te weinig beveiligers, waardoor de organisatie op een gegeven moment zegt laat het allemaal maar een beetje doorstromen ..

O: .. anders loopt het vast ..

DR: .. ja dan loopt die mensen massa steeds hoger op. Op dat moment glippen er dus mensen door de beveiliging heen en dit kan zeker ten koste van de beveiliging gaan.

O: Ja.

DR: Ja, ik heb niet zozeer het idee dat wij dat nou allemaal kunnen voorkomen, dat absoluut niet, maar ik denk wel dat er voor de politie maar één prioriteit is en dat is de veiligheid en op het moment dat iemand anders dat overneemt gaan er ook zaken als contracten en winst en dat soort zaken meespelen.

O: Ja, dan wordt dat ook belangrijk voor de organisatie.

DR: Ja, precies.

O: Ja, oké. Wat je nu in het nieuws en op tv meekrijgt is dat er ook steeds vaker speciale eenheden worden ingezet als het gaat om een melding van een terroristische dreiging, maar waar ligt de grens of jullie er heen gaan of dat de speciale eenheden erheen gaan.

DR: Ja, als de melding niet per se is dat er een terroristische aanslag is dan gaan wij er gewoon heen. Maar op het moment dat het bij de melding al duidelijk is dat het hier om gaat, bijvoorbeeld iemand die zichzelf heet opgeblazen en een spreuk riep waardoor je meteen denkt, dat is terrorisme, dan gaan we er nog steeds wel heen alleen zijn we er dan wel in getraind dat je dan afstand moet houden en dat we moeten wachten tot die specialistische eenheden er zijn. Maar dat is ook wel iets waar mijn collega's en ik een beetje mee aan het stoeien zijn, want we hebben er geen ervaring mee maar in hoeverre kan je afstand bewaren of moet je toch al wel bepaalde maatregelen gaan nemen. Maar in principe op het moment dat of wij of de melding duidelijk maakt dat het om terrorisme gaat, dan komen die eenheden er naar toe.

O: Oké, maar jullie gaan er dus wel altijd naar toe?

DR: Ja.

O: Oké, wat is volgens u het belang van een risicoanalyse?

DR: Ehm..

O: Zijn er wel eens evenementen, zoals een kleine braderie, dat je denkt laat maar zitten of wordt dit altijd gedaan?

DR: Het wordt niet altijd gedaan maar zou wel moeten. Natuurlijk voor een streekmarkt ofzo, snap ik op zich wel dat het niet altijd gedaan wordt. Maar het gevaar zit eigenlijk altijd in het onderschatten van evenementen. Bijvoorbeeld het Pieperfestival. Als mensen het horen denken ze vaak, oh joh lekker belangrijk dat Pieperfestival, vroeger viel dat samen met het hoogseizoen van de aardappels. Maar het is mega groot geworden en er is zo onwijs veel toestroom van mensen en daar komen dan weer allemaal parkeerproblemen bij kijken. Dus het onderschatten van een evenement is eigenlijk altijd gevaarlijk.

O: Ja.

DR: En een goede risicoanalyse voorkomt dat. Dan kan je vooraf al inschatten wat dat doet met de omgeving en wat zegt de sociale media erover en hoeveel mensen zijn ook van plan om te komen. Wat voor gevolgen heeft deze toestroom dan weer voor de infrastructuur of voor de veiligheid. Ik vind eigenlijk dat er voor elke vorm ook al is het een klein evenement tot een heel groot evenement, dat er altijd een analyse moet worden gemaakt. Behalve bij evenementen waar geen vergunning voor hoeft worden aangevraagd, dat zijn vaak hele kleine evenementen zoals een buurtfeest, dan hoeft het niet. Maar op het moment dat er een vergunning bij komt kijken dan moet er gewoon een risicoanalyse gemaakt worden.

O: Heeft sociale media jullie werk dan ook makkelijker gemaakt, omdat jullie nu ook via Facebook kunnen zien hoeveel mensen van plan zijn om te komen?

DR: Ja dat maakt het zeker wel iets makkelijker. Wat ik wel merk is dat het geen hard concreet ding is, want niks zo vaag als allemaal mensen die roepen dat ze komen maar helemaal niet van plan zijn om te komen. Maar het is wel heel makkelijk om op die manier een inschatting te maken. Helemaal als er geen kaartverkoop is dan moet je het toch hebben van wat de organisatie zegt en wat er leeft onder de mensen. Dus dan is dat wel ideaal.

O: Hoe groot denk je dat de kans is dat het dreigingsniveau in Nederland wordt opgeschaald door de terroristische dreiging?

DR: Je bedoelt van die kritieke fasen?

O: Ja.

DR: Nou waar ik tijdens mijn onderzoek achter ben gekomen is dat wij nu op het niveau substantieel zitten en naar kritiek gaat het eigenlijk alleen als er een aanslag staat te gebeuren of als dat al is gebeurd. Maar de fasen kritiek hanteren kost zo ongelooflijk veel geld, dat we daar nu niet opzitten. Maar we zitten al wel in het aller hoogste niveau van substantieel. Dus het is niet een beetje substantieel, het is heel heel erg substantieel. Dus de dreiging is gewoon groot. Alleen we hebben geen concrete informatie of er morgen of overmorgen wat gaat gebeuren. Maar de dreiging is zeker wel zeer serieus.

O: Ja, je gaf net al aan dat je experts had gesproken die zeiden dat het meer de vraag was wanneer het gaat gebeuren in plaats van of het gaat gebeuren. Denk jij zelf ook dat het de vraag is wanneer het gaat gebeuren?

DR: Ja!

O: Ja?

DR: Ja, voor zover ik een glazen bol heb natuurlijk. Ik denk zeer zeker dat het de vraag is wanneer het gaat gebeuren. En ik weet niet zeker of het met een evenement zal zijn of dat het bijvoorbeeld ook op een luchthaven als Schiphol zou zijn of in het openbaar vervoer. Dus het is niet dat ik het gevoel heb dat het per se een evenement moet zijn, maar ik denk wel dat we er nog wel mee te maken gaan krijgen. Laatst bijvoorbeeld ook weer een oproep van IS aan mensen om in eigen land aanslagen te plegen. Ons beleid is er natuurlijk wel op gericht om mensen die willen uitreizen tegen te houden en ze in Nederland te houden, wat ik op zich snap want je laat iemand anders gaan waarvan je weet dat hij slachtoffers gaat maken. Maar die raken zodanig gefrustreerd dat ze misschien wel eerder denken van nou [begint zin opnieuw]. Dat zegt de AIVD ook, dan doen die mensen het wel in eigen land. Het wordt dus eigenlijk alleen maar reëler dat er wat gaat gebeuren.

O: Ja, want ik had inderdaad uit een ander interview begrepen dat doordat de zorg in Nederland beter is geregeld en jongeren met problemen beter worden begeleid dat de kans misschien kleiner is dat hier iets gaat gebeuren. Ervaren jullie dat ook?

DR: Ja, ik denk dat we wel heel goed zicht hebben op wie er aan het radicaliseren is en daar hebben we ook goede programma's voor die ook goed worden gemonitord en ik denk ook dat we daar wel heel sterk in zijn. Waar ze daar in Frankrijk of België eigenlijk helemaal geen zicht hebben, want in sommige wijken komt de politie daar niet eens.

Dus dan heb je er ook geen zicht op wie daar wonen en wat ze daar allemaal doen. Dus ik denk dat wij hier in Nederland met dit systeem al een hele grote meute uitschakelen. Maar je hebt natuurlijk altijd mensen die niet actief zijn op sociale media ..

O: .. die ergens op een zolderkamertje zitten ..

DR: .. ja exact. En daar werkt natuurlijk helemaal niks tegen. Dus daar kunnen we dan ook niks aan doen, maar ik denk zeker wel dat het helpt.

O: Is veiligheid volgens jou de laatste maanden steeds belangrijker geworden? En denk je dat dit op tijd genoeg is of geloof je dat er inderdaad eerst iets moest gebeuren voordat veiligheid prioriteit kreeg?

DR: Nou veiligheid is bij ons natuurlijk altijd prioriteit nummer één. Maar de veiligheid rondom terrorisme dat is wel de laatste maanden toegenomen en dat had naar mijn idee wel eerder moeten. Wat ik wel eens merk binnen onze organisatie is dat wij soms achter dingen aanlopen. Trends kan je natuurlijk voorspellen, maar daar zijn wij nog niet heel sterk in. Dus daarin merk je wel dat het makkelijker gaat worden als we daarvoor mensen gebruiken die daar expert in zijn of mensen die hoger opgeleid zijn. Dus we kunnen trends nu wel beter voorspellen, maar dan is het wel van belang dat we daar meteen op in gaan en niet eerst gaan wachten tot er wat gebeurd. Dat vind ik eigenlijk vanuit de overheid ook niet kunnen. Wij zijn natuurlijk voor de veiligheid van iedereen die hier op straat loopt, dus dan is het niet de bedoeling dat we gaan wachten tot er wat gebeurd. We hebben dat natuurlijk gehad met Pukkelpop met het slechte weer, we hadden zelf ook wel kunnen bedenken dat het slecht weer ging worden. Dat hadden ze tien jaar geleden ook wel gekund, ook al wordt het weer nu wel steeds meer onvoorspelbaar. Ik zeg dan niet dat die ramp had kunnen voorkomen, absoluut niet, ..

O: .. maar dan had er misschien meer preventief kunnen worden gehandeld ..

DR: .. ja, als gewoon iemand had bedacht 'goh wat gaan we doen als het slecht weer wordt', dan was er misschien een maatregel genomen. Dus ik vind dat we zeker hierin iets beter vooruit kunnen kijken.

O: Nou mijn volgende vraag was ook waar de verbeterpunten liggen voor de veiligheid. Is er naast dit eerdergenoemde nog meer waarvan je zegt, dat kan verbeterd worden?

DR: Ik denk dat de risicoanalyses wel wat beter kunnen. Je merkt soms dat bepaalde scenario's standaard deel uitmaken van een draaiboek, maar dat is het dan ook. Dus het wordt niet goed uitgewerkt en er wordt veelal met standaard kreten gewerkt. Ik vind dat dit zeker beter ontwikkeld mag worden. Ik denk ook dat er nog steeds veel meer verbinding met de organisatie gezocht kan worden. Dat er meer een driehoek wordt gevormd door organisatie, gemeente en politie. Wat je nu voornamelijk merkt is dat iedereen heel erg zijn eigen ding doet en dat ze zo nu en dan wel bij elkaar komen, maar dat is het dan ook. Maar de gemeente vraagt aan de politie om een risicoanalyse te maken als er een vergunning aanvraag wordt gedaan voor een evenement. De politie doet dit dan ook, maar dan vraag ik me af in hoeverre de politie dan al contact heeft met de organisatie over de plannen die zij hebben met het evenement. Dus blijft altijd wel een ontwikkelingspunt.

O: Dus meer de communicatie?

DR: Ja zeker een stukje communicatie en meer samenwerking. Ook tussen bijvoorbeeld ambulance, brandweer en politie.

Niet dat iedereen zijn eigen scenario's voorbereid, maar dat die scenario's zowel bij de ambulance als bij de brandweer als bij de politie voortkomen en dat er als er een incident is dat ze allemaal precies weten wat ze moeten doen. Dat werkt denk ik veel effectiever dan wanneer er een terroristische aanslag is en de brandweer zegt, wij gaan naar punt A terwijl de politie dan massaal naar punt B gaat. Dan zitten we elkaar ook aan te kijken van huh wat doen jullie.

O: De plannen moeten dus meer op elkaar afgestemd worden?

DR: Ja en de organisatie moet hier ook over geïnformeerd worden dat hier maatregelen voor getroffen zijn. Dus dan heb je een beetje samenwerking, een sterkere risicoanalyse en zeker meer met trends doen en zaken die spelen in de samenleving. Daar moet veel beter op worden ingespeeld. Sociale media gaat eigenlijk al wel heel goed moet ik zeggen, daar hebben wij ook wel teams voor die daar continue mee bezig zijn.

O: En zij houden dan puur in de gaten of ze iets verdachts tegenkomen?

DR: Ja, monitoren inderdaad en kijken wat er allemaal over een evenement wordt gezegd en wat interessante mensen zijn om in de gaten te houden omdat ze opmerkelijke uitspraken doen.

O: Uhu.

DR: Dus dan onderschep je natuurlijk al een heel groot deel. Dan kan het zijn dat de wijkagent daar bijvoorbeeld even op gesprek gaat en vraagt wat die persoon van plan is op dat evenement.

O: Want dat gebeurt wel dat de politie daar dan langs gaat?

DR: Ja, want vaak is het wel zo dat als bijvoorbeeld het Koningshuis komt, dan heb je vaak mensen die anti koningshuis zijn en daar op sociale media dan uitspraken over doen. Dan gaat de wijkagent erheen om te vragen of die persoon ook daadwerkelijk van plan is om het evenement te bezoeken en wat zijn bedoelingen dan zijn. We hebben in Nederland natuurlijk een hele open samenleving en iedereen mag demonstreren, maar dan hebben we hun in ieder geval al in kaart gebracht en dan weten we dat we hun in de gaten moeten houden. Dus dat gaat op zich al heel goed. Maar misschien kunnen er soms wel duidelijkere afspraken worden gemaakt, wat je ook in een eerdere vraag zei, over waar die grens ligt van wie welke verantwoordelijkheid is. Bij het ene evenement wordt dit heel duidelijk afgesproken en is het ook voor iedereen duidelijk en bij een ander evenement denk ik weer, oh het loopt allemaal een beetje door elkaar. Dus dat daar gewoon meer aandacht voor komt.

O: Ja.

DR: Het is natuurlijk ook wel wennen dat de organisatie steeds meer voor zijn rekening neemt en dat de politie zich steeds meer terug trekt. Het is voor ons wennen en het is voor de organisatie ook wennen.

O: Ja, want zij moeten een heel nieuw aspect leren wat zij vanaf nu ook moeten meepakken.

DR: Ja, inderdaad.

O: Ja, want ik loop nu dan tien maanden stage in de evenementensector en je merkt toch wel dat veiligheid niet altijd overal prioriteit is en dat plannen soms van het ene draaiboek naar het andere gaan. Soms wordt er niet eens meer naar het specifieke evenement zelf gekeken.

DR: Ja, zeker. En dat is ook wel logisch, want wat is nou het belang voor de evenementenorganisator, voornamelijk dat er een leuk evenement georganiseerd wordt en dat daar geld aan verdiend wordt. Dat is natuurlijk ook logisch, anders zouden ze allemaal failliet gaan. Dus dat is heel begrijpelijk, maar dan moet de politie misschien iets meer aan de tand voelen en ik denk ook dat de gemeente hierin wat strenger kan zijn. Wat je bijvoorbeeld wel eens ziet is dat een vergunning te laat wordt aangevraagd voor een evenement, maar dat een gemeente hem toch goedkeurt omdat ook zij er

belang bij hebben dat er een evenement georganiseerd wordt. Soms is het ook helemaal niet erg dat dit er door wordt gedrukt, want dan kan het prima maar dan zeg ik niet kinderachtig dat regels regels moeten zijn, want in samenspraak kan je hier heus wel eens van af stappen, maar ze mogen soms heus wel wat strenger zijn in het feit dat er vergunningseisen zijn en dat ze zich daar niet aan hebben gehouden en het evenement daarom moet worden afgekeurd. Maar dat is lastig, want er spelen zoveel belangen mee. Vanuit veiligheid is het heel makkelijk om te zeggen, maar als gemeente wil je ook geen slechte naam krijgen dus als jij op het laatste moment een evenement afblaast dan komt dit niet ten goede van je naam.

O: Nou eigenlijk allemaal wel duidelijk. Ik ben ook wel door mijn interview vragen heen. Ik weet niet of je nog een aanvulling hebt op dit interview of dat er zaken zijn waarvan je denkt dat ze interessant zijn om nog even naar te kijken.

DR: Ik weet niet in hoeverre jij de samenwerking meeneemt tussen de politie en de organisatie op dit vlak, maar ..

O: .. ja ik heb het wel deels meegenomen in een stukje communicatie en verantwoordelijkheid, maar uiteindelijk is er wel meer gekeken naar de organisatorische kant dan naar de samenwerking ..

DR: .. ja precies.

O: Maar wat ik nu wel al uit diverse interviews merk is dat voornamelijk de communicatie en samenwerking heel erg van belang zijn. Misschien ook wel interessant om je hier in een vervolg onderzoek op te richten.

DR: Ja, zeker maar het is ook meteen het moeilijkste eigenlijk. We hadden laatst een bijeenkomst op de politieacademie waar een hoofd van een beveiligingsbedrijf een lezing gaf. En die man smeekte ons bijna om informatie te delen en hem te helpen bij hoe hij dit allemaal moest aanpakken. En daar moeten wij ook heel erg aan wennen, want wat ik binnen de politie wel merk is dat wij een beetje een muur om ons heen hebben gebouwd van 'wij zijn van de politie en wij doen het op onze eigen manier'. Dat kon vroeger misschien, maar dat kan nu niet meer. Maar we zitten ook nog midden in een reorganisatie en een verschuiving van cultuur en dat maakt het soms best wel heel erg lastig. Wat je merkt is dat de jongere collega's wel heel erg geneigd zijn om die verbinding te zoeken met bijvoorbeeld zo'n beveiligingsbedrijf, maar dat sommige van de oude stempel dat nog wel heel erg lastig vinden.

O: Die houden de informatie voornamelijk voor zichzelf?

DR: Ja, die vinden dat je dat niet mag delen. Maar zonder de privacy van wie of wat te schaden kan je meer dan genoeg informatie delen. Dus dat zal de komende tien tot twintig jaar nog wel verder ontwikkelen, maar dat zal nog wel even tijd nodig hebben. En iedereen moet natuurlijk wennen aan zijn rol, zowel de organisatie die steeds meer verantwoordelijkheid krijgt en de politie die zich steeds meer terug trekt. Dat is voor iedereen even wennen.

O: Ja. Nou duidelijk, dankjewel voor je input voor dit onderzoek!

DR: Ja geen probleem. Mocht je nou nog vragen hebben die je vandaag of morgen of overmorgen nog binnenschieten, stel ze dan gerust. Dan kan ik daar nog antwoord op geven.

IV. Transcript interview Syan Schaap

Voorafgaand aan het interview heeft de onderzoeker de heer Schaap bedankt voor zijn medewerking aan dit onderzoek. Vervolgens heeft de onderzoeker het onderzoek verder toegelicht en het doel van dit interview beschreven. De opbouw van het gesprek is omschreven en een schatting van de tijdsduur van het interview is gegeven. Tevens heeft de onderzoeker het belang uitgelegd van de te verkrijgen informatie en de daarmee samenhangende waardering van de deelname. Tot slot heeft de onderzoeker aangegeven hoe de informatie na afloop verwerkt zal worden.

O: Onderzoeker

SS: Syan Schaap

O: Nogmaals hartelijk dank dat u wilt meewerken aan dit onderzoek. Voordat we beginnen wil ik nog even vragen of u er problemen mee heeft als uw naam wordt gebruikt en dat gegevens afkomstig zijn van u, of wilt u liever dat ik deze anoniem verwerk?

SS: Nee hoor, daar heb ik geen bezwaar tegen als mijn naam wordt gebruikt als respondent.

O: Oké, helemaal goed! De hoofdvraag die bij elk interview leidend zal zijn is de vraag: 'Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?'. Voorafgaand aan dit onderzoek heeft er literatuuronderzoek plaats gevonden waar al wat gevolgen naar voren zijn gekomen en door middel van de input van de respondenten kan er dan worden gekeken hoe hier het beste op kan worden ingespeeld, door middel van de ervaring die jullie hebben.

SS: Uhu.

O: Mijn eerste vraag is dan ook: 'Wat zijn volgens u de gevolgen van de terreurdreiging op de evenementensector?'.
SS: Uhm veel onzekerheid en daarbij ook mogelijke kostenverhogingen die dreigen als er extra voorschriften worden gesteld vanuit de gemeentes voor bijvoorbeeld vergunningen. Of als de politie zegt dat er voortaan bepaalde maatregelen moeten worden genomen bij alle evenementen.

O: Uhu.

SS: Ik denk dat dat voornamelijk in die branche tot zorgen leidt. Ook zal er enige maten van voorzichtigheid zijn om zich te uitten over dit onderwerp, omdat ze bang zijn zeg maar, ehm een beeld te creëren of er inderdaad een concrete dreiging is bij allerlei evenementen, waardoor bezoekers bang worden en waardoor media dat misschien gaat oppikken en allerlei verhalen gaan schrijven. Het valt op dat er eigenlijk maar weinig wordt gezegd over de terreurdreiging ..

O: .. ja ..

SS: .. en dan voornamelijk binnen de evenementensector.

O: Ja dat kwam ik inderdaad ook tegen in het literatuuronderzoek.

SS: Oké, ja! En wat je nu al een beetje ziet gebeuren bij festivals in België, dat heb je natuurlijk ongetwijfeld ook gelezen in de media is dat je kunt verwachten dat er wel bepaalde maatregelen structureel genomen zullen gaan worden.

O: Ja.

SS: Maar daar zitten we als Nederland blijkbaar nog net niet helemaal in. Misschien moet er eerst echt iets gebeuren in Nederland voordat we dat gaan doen, ik weet het niet, ik hoop het niet!

O: Nee inderdaad.

SS: Maar blijkbaar vinden wij in Nederland nog niet dat wij zo ver zijn dat we ook net als in België als festivals met elkaar moeten gaan afstemmen om metaaldetectors bij de ingang te gaan gebruiken. Dat soort afspraken worden er tussen festivals in Nederland nog niet gemaakt.

O: Nee klopt. Daarvoor is de dreiging dan nog niet concreet genoeg?

SS: Nee, ja dat is lastig te zeggen. Het hangt er natuurlijk ook altijd vanaf wat de verklaring is. Je probeert altijd te verklaren waarom dat nog niet gebeurt. Wij zijn een onderzoek- en adviesbureau dus dan kijk je wel van de buitenkant tegen de sector aan. Wij zijn niet zelf evenementen organisatoren, dus je weet nooit wat er precies speelt. Je ziet wel ongeveer wat er gebeurt en wat mij dan voornamelijk opvalt is dat de evenementensector behoorlijk versnipperd is. Er is niet een platform waarbij alle evenementen samenwerken of samen praten met elkaar over dit soort dingen. Volgens mij was dat in België ook niet zo, maar zijn ze gewoon vanuit de actuele dreiging bij elkaar gaan zitten ..

O: .. ja ..

SS: .. maar er is blijkbaar nog niet genoeg urgentie in Nederland op dit moment om dat te doen. Dus wat nu de stand van zaken lijkt te zijn is dat maatregelen worden genomen in individuele gevallen, als op lokaal niveau de gemeente of politie zeggen dat er extra maatregelen moeten worden getroffen. Maar het kan ook dat de organisator denkt er is nu iets gebeurd in Brussel of in Parijs, laten we toch maar een extra maatregel nemen. Maar dat zijn dan wel individuele keuzes die niet door een sector als geheel worden genomen.

O: Nee, dus dan is de invloed voornamelijk dat er voortaan per evenement moet worden gekeken wat de invloed is van gevaren.

SS: Ja deels wel, maar wat ik nu zeg is meer beschrijvend hoe het er nu aan toe gaat en dat er inderdaad per evenement wordt gekeken. Ik heb al een keer eerder voor Radio 1 na Parijs gezegd dat ik er voorstander van zou zijn als er meer één lijn wordt getrokken in de manier waarop dit soort maatregelen genomen worden.

O: Ja.

SS: Dat betekent niet dat ieder evenement voortaan toegangspoortjes nodig heeft of dat op ieder evenementen spotters nodig zijn om afwijkend gedrag te signaleren, maar het heeft ook wel iets vreemds als je naar 013 gaat dat je ander soort veiligheidsmaatregelen krijgt dan wanneer je naar Paradiso in Amsterdam gaat.

O: Ja, klopt. Oké, dan de volgende vraag: 'Wat verstaan jullie binnen dit bedrijf onder veiligheid?'. Al jullie hier dus ook advies in geven.

SS: Ja veiligheid, wat verstaan we daar onder. Dat er een zekere mate van bedreiging van de gezondheid is, dat er schade kan ontstaan. We richten ons, als het aankomt op veiligheid, met name op de veiligheid van het publiek.

En daarbij dus ook de veiligheid van de deelnemers en de bezoekers van evenementen.

Veiligheidsvraagstukken kunnen ook te maken hebben met meer de beleving van onveiligheid. Ook dat vinden wij hier heel erg belangrijk. Op het moment dat de veiligheidsbeleving negatief wordt beïnvloedt, vinden we dat daar ook iets mee gedaan moet worden en dat hier naar gekeken moet worden.

O: Ja.

SS: Dus dan is er niet een daadwerkelijke beschadiging van gezondheid, maar dan hebben mensen het idee dat dat wel kan gebeuren omdat het ergens steeds drukker wordt, ieder jaar drukker wordt en niemand daar wat aan lijkt te doen. Ja en veiligheid is soms [begint zijn zin opnieuw]. Het stomme van veiligheid is dat het pas wordt ervaren als het er niet is.

O: Dat je dan pas beseft, wat je mist.

SS: Ja, precies! En als je naar een evenement gaat denken de meeste bezoekers niet na over 'ben ik hier nou veilig?', want het is een soort van gegeven dat het daar gewoon veilig is. Net als de bezoekers van de monstertruck show in Haaksbergen.

O: Ja.

SS: Die gaan er vanuit dat ze gewoon naar een veilig evenement gaan. Daar denken ze niet eens over na, want ze gaan er vanuit dat ieder evenement veilig is. Daar gaan we in ieder geval met zijn alle van uit. Je merkt pas dat het onveilig is als het mis gaat.

O: Ja.

SS: Dat is het rare van veiligheid. Daardoor is het ook voor evenementenorganisatoren moeilijk om te bepalen wanneer iets extra veiligheid nodig heeft. Zolang het goed gaat lijkt er niet altijd direct een reden te zijn om iets meer te moeten doen, dan wat je tot nu toe doet.

O: Nee, klopt.

SS: En dan komt er altijd wel eens voorbij, want er aan de hand zou zijn als het dan een keer mis zou gaan. Ik bedoel als het al tien jaar goed is gegaan, is dit dan een garantie dat het de komende tien jaar ook goed blijft gaan. Als je bijvoorbeeld tien jaar mooi weer hebt gehad, weet je dan zeker dat het de komende tien jaar ook mooi weer blijft op die datum dat jij je evenement wilt uitvoeren. Ben je dan dus bereid om daar over na te denken en eventueel dus maatregelen te nemen voor als het een keer slecht weer wordt, wat moeten we dan doen. En dat is vaak de discussie die in die evenementensector zit. Als je een evenement vergelijkt met een gebouw of met het gewone normale maatschappelijke leven. Dan neem je daar veiligheidsmaatregelen voor die voor jaren zijn. Bijvoorbeeld de dijken die in Nederland zijn gebouwd en worden er gebouwen geplaatst die solide zijn en tegen brandgevaar zijn beschermd. Nooduitgangen worden zo gebouwd dat je er snel genoeg door kan vluchten en er geen brandbaar materiaal wordt gebruikt, maar een evenement is natuurlijk heel kort. Als het dan gaat over de risico's en de onveiligheid die je accepteert, die is dan bij een evenement soms ook wat groter dan bij een gebouw die ergens dertig jaar moet staan. Een brandvoorziening op een podium zal vaak geen sprinklerinstallatie zijn, omdat dat hartstikke duur is.

O: Ja.

SS: Waarschijnlijk wordt er ergens op de hoek van een podium een brandblusser of twee neergezet, maar dat is niet de beste brandblusservoorziening die je daar zou kunnen creëren. Dan gaan de kosten en baten tegen elkaar opwegen en de kosten van een sprinklerinstallatie zijn zo hoog, kan de organisatie dan accepteren dat ze niet de meest ideale veiligheidsmaatregelen hebben. Het evenement is natuurlijk maar acht uur, een vrij korte tijd, en dat zijn altijd zaken die wel meewegen op een evenement. Je kunt niet de ultieme veilige situatie creëren, je kunt dat wel doen, maar dat is eigenlijk al gauw zonde van het geld.

O: Ja, daardoor kan je waarschijnlijk nooit meer break even spelen.

SS: Nee, precies!

O: Oké, duidelijk verhaal. Als jullie adviseren voor een evenement, aan welke veiligheidseisen moet een evenementen dan sowieso voldoen?

SS: Nouja het begint bij wat er natuurlijk gewoon moet, dus wat staat er in de wet. Er staat niet heel erg veel over evenementen in de wet. Veiligheidseisen op het gebied van brandveiligheid die zijn er wel, maar die zijn voor een groot deel eigenlijk toegeschreven op gebouwen. Daar zijn wel een hele hoop relevante richtlijnen die ook best op evenementen toegepast kunnen worden.

O: Uhu.

SS: Wat belangrijk is [begint zijn zin opnieuw]. Wij zeggen ook altijd, probeer nou niet te rigide de wettelijke voorschriften van een gebouw toe te passen op een evenement, want ze zijn nooit bedoeld voor evenementen. Probeer altijd, ook als je adviseur van de brandweer bent en je gaat adviseren over de brandveiligheid van een evenement, probeer dan altijd na te denken over wat je goed genoeg vindt als de ultieme veilige situatie niet gecreëerd kan worden. Wat heel belangrijk is bij een evenement is dat het niet te druk wordt, dus dat er geen verdrukking plaats vindt omdat er te veel mensen op een te kleine ruimte komen.

O: Uhu.

SS: Dat mensen snel genoeg kunnen vluchten, dat is een hele belangrijke. Wat is dan snel genoeg, dat hangt weer af van de gevaarsetting. Wanneer je in een discotheek staat waar ze vuurwerk gaan afsteken, zoals toen in Roemenië een half jaar geleden waarbij mensen niet konden vluchten, dan is het echt belangrijk als je met vuur gaat werken of met brandbare materialen dat er sneller kan worden gevlucht dan dat je een evenement op een open veld hebt. Rookwolken die hier ontstaan gaan gewoon de open lucht in. Dus hoe snel, snel genoeg is hangt altijd af van de situatie. Je wilt natuurlijk ook niet dat er risico's ontstaan op meer moedwillige bedreigingen van de veiligheid, bijvoorbeeld kwaadwilligen die naar een evenement komen om daar de boel te verstieren. Een belangrijk aandachtspunt is bijvoorbeeld relschoppers die een evenement willen bezoeken, voetbalhooligans die elkaar tegen willen komen op een evenement.

O: En wat adviseren jullie dan als er eigenlijk al wordt verwacht dat er zulke bezoekers zullen komen op een evenement.

SS: Wat adviseren we dan, ja dat je eigenlijk altijd in eerste instantie moet proberen om te voorkomen dat het gaat gebeuren. Het klinkt misschien raar, maar heel veel veiligheidsplannen van evenementen zijn er met name op gericht om te zeggen, als het eenmaal gebeurd wat doen we dan? Maar dan zit je zoals wij dat zeggen aan de achterkant van het probleem.

O: Ja.

SS: Je moet aan de voorkant van het probleem proberen te komen. Als jij al weet dat er een groep Harley rijders van twee verschillen clubs naar jouw evenement komen en dat gaat problemen opleveren, probeer dan in contact te komen met organisatoren daarvan om te zeggen dat zij beter niet naar het evenement kunnen komen. Probeer ze weg te houden uit dat gebied en probeer maatregelen te nemen om te voorkomen dat het probleem gaat ontstaan. Dat is in ieder geval bij alle veiligheidsproblemen het aller belangrijkste. Probeer dingen in eerste instantie te voorkomen en dan pas als het eenmaal mis is, moet je natuurlijk wel adequaat kunnen reageren.

O: Ja, dat is inderdaad belangrijk.

SS: Heel veel evenementenveiligheidsplannen zijn met name een calamiteitenplan. Dat wil zeggen dat het al is gebeurd en je dan pas kijkt wat je gaat doen.

O: Ja, wat is volgens jullie het belang van een risicoanalyse of een veiligheidsplan? Adviseren jullie die altijd en maken jullie deze ook zelf voor evenementen?

SS: Ja, we maken ze ook wel eens, maar meestal adviseren we er alleen over. We geven er ook opleidingen in hoe zo'n plan eruit moet komen te zien en waar je aan moet denken wat een goede opzet is. De landelijke handreiking evenementenveiligheid, ik weet niet of je die al een keer bent tegengekomen, dat is een landelijke document met name voor de overheid.

O: Uhu.

SS: Dat document is in 2012 geschreven en daarin staat beschreven hoe je als gemeente en als veiligheidsregio je rol zou moeten pakken bij een evenement. Een van die dingen die daar kort in benoemd worden is het veiligheidsplan. Daarin wordt eigenlijk wel gezegd dat je voor ieder evenement een veiligheidsplan zou moeten hebben. Of het nou een braderie is of het is een groot dance feest. Alleen de diepgang en de uitgebreidheid van het plan hangt af van de risico's van jouw evenement. En daar is inderdaad die risicoanalyse ook zo belangrijk voor. Het is belangrijk om lang genoeg van te voren na te denken over wat er kan gebeuren tijdens je evenement en wat je misschien kan voorkomen door het nemen van preventieve maatregelen. Ook moet je kijken naar wat je niet kan voorkomen maar waar je op voorbereid moet zijn als het mis gaat. Dat is in feite je startpunt voor je veiligheidsplan.

O: Ja.

SS: Een organisatie moet dat in eerste instantie zelf kunnen doen en eigenlijk dan pas een plan gaan maken. Als dat is gebeurd kan er een vergunningaanvraag worden ingediend bij de gemeente, want ook de gemeente en de adviserende hulpdiensten moeten dat samen kunnen doen. Anders kunnen zij niet die rol vervullen die van het verwacht en weten zij niet of het veiligheidsplan van de organisatie wel goed genoeg is. Ze moeten het eigenlijk allebei kunnen.

O: Oké, maar het is dus eigenlijk wel van belang dat er voor elk evenement een risicoanalyse wordt gemaakt.

SS: Ja, als is het maar klein. Wij hebben bijvoorbeeld een carnavalsoptocht mogen bezoeken afgelopen voorjaar waarbij de organisator eigenlijk helemaal niet in staat was om coördinatie uit te voeren op de veiligheid. Dat kwam door allerlei redenen, want hij wist niet wie er mee ging doen, hij kon op deze manier ook niet de vergunningvoorschriften naar hun communiceren, hij had geen mensen om handhavend op te treden en dat zijn wel allemaal dingen waar je van te voren over na kan denken. Dat is dan eigenlijk je veiligheidsplan van die optocht.

Dat had moeten zijn hoe gaan wij voorkomen dat die dingen gaan gebeuren die vorig jaar ook zijn gebeurd. Terwijl dat maar een heel klein evenement was..

O: .. ja ..

SS: .. maar bij een braderie heb je misschien als enige veiligheidsplan een ontruimingplan voor als er noodweer komt. Hoe wordt er dan gezorgd dat zo snel mogelijk alle standhouders worden geïnformeerd en dat ze ook zo snel mogelijk het terrein kunnen verlaten. Maar als je te maken hebt met een groter evenement met ook drugsgebruik en allerlei groepen die elkaar misschien gaan opzoeken dan heb je een veel groter veiligheidsplan. **Ieder evenement heeft eigenlijk wel een veiligheidsplan nodig**, want het stomme is bij de overheid wordt altijd heel erg in protocollen gedacht, dat is daar ook wel nodig want je kunt niet iedere keer opnieuw het wiel uitvinden. **Terwijl veel gemeentes vaak zeggen wij vragen pas een veiligheidsplan vanaf een B evenement**. Ze verdelen dit dan onder in A, B en C evenementen..

O: .. uhu..

SS: .. A zijn de kleine evenementen, B zijn de middelgrote en C de echte grote evenementen. Dus heel vaak worden die A evenementen een beetje over het hoofd gezien. Een voorbeeld is de monstertruck in Haaksbergen. Dat was een A evenement, omdat er een vaste lijst van vragen is die zo'n gemeente beantwoordt om te beoordelen of het een A, B of C evenement is en in die lijst van vragen staat nergens de vraag 'Rijdt er een monstertruck rond?'.

O: Nee.

SS: Dus als je dan heel erg in protocollen denkt, dan denk je dus 'oh dit is een A evenement en hier hoef ik geen advies voor te vragen aan de politie'. **Bij een A evenement hoeven we ook geen veiligheidsplan op te vragen bij de organisatie dus we geven ze gewoon meteen die vergunning. Dus het denken in protocollen is hierin heel erg gevaarlijk.**

O: Ja, het is niet beter voor de veiligheid. Het werkt in ieder geval niet bevorderlijk.

SS: **Niet altijd voor de veiligheid nee.**

O: Nee, precies. Merken jullie nu al invloed van de terreurdreiging in de sector? Bijvoorbeeld meer adviesaanvragen bij jullie bureau?

SS: Ja, zeker. **Je ziet dat er een bredere ontwikkeling is, dan alleen de terreurdreiging. De afgelopen paar jaar is met name de overheid steeds meer actief is geworden in het waarmaken van haar rol als vergunningverlener en als beoordelaar van de veiligheid.**

O: Uhu.

SS: Dat is eigenlijk als sinds begin deze eeuw. Begin 2006 / 2009 met een aantal incidenten die toen hebben plaatsgevonden, onder andere de strandrellen in Hoek van Holland en in 2006 in Utrecht een ingestorte trap tijdens een evenement. **Je merkt dat de gemeente hier steeds actiever in wordt en dat leidt er al toe dat ze steeds kritischer zijn geworden op de plannen.** Waar een organisator vroeger er mee weg kwam door een vergunningaanvraag van 1 A4 in te leveren, **moet hij nu echt een veiligheidsplan schrijven en daarbij aantonen dat hij het waar kan maken.** **Dus er is een bredere ontwikkeling.** **Die terreurdreiging komt daar nog eens bovenop.** Enerzijds zorgt het ervoor dat de overheid nog meer vragen gaat stellen en anderzijds wordt die evenementensector zelf gedwongen om na te denken over wat zij zelf nodig en noodzakelijk vinden.

De Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid speelt hier een belangrijke rol in. Die zeggen op landelijk niveau wat er nodig is voor deze sector. Op dit moment is er wel een brief rondgegaan, die heb ik zelf niet gelezen maar heb ik wel van gehoord, maar deze brief is gegaan naar grote evenementenorganisatoren en daar is ook mee gesproken. Ook de veiligheidsregio's hebben deze brief ontvangen en daar is in gezegd dat de terreurdreiging op dit moment er nog niet toe leidt dat er structureel extra maatregelen moeten worden genomen, maar dat ze er wel voor zorgen dat de veiligheidsmaatregelen die ze toch al moesten nemen ook echt werken. Met name de ontruimingsplannen, dat die ook echt functioneren. Als er dan een keer wat gebeurd dat je ook echt snel dat terrein leeg hebt en mensen in veiligheid kan brengen. Dat zijn vaak nog papientijgers die plannen. Er staat vaak wel in 'de beveiliging gaat in geval van calamiteiten het terrein ontruimen', maar als je dan door vraagt blijkt soms dat de beveiliging helemaal niet weet dat zij die rol hebben. Pas als er een keertje iets zou gebeuren, dan zouden ze waarschijnlijk dan pas voor het eerst hun personeel instrueren over wat ze zouden moeten doen. Er zit dus nog echt een gat tussen papier en de praktijk. Dat is eigenlijk ook waar de NCTV ook van zegt, ga daar nou eens eerst aan werken de komende tijd. Als er toch nog extra maatregelen nodig zijn dan horen jullie dat vanzelf. Dat leidt er ook wel toe dat mensen bij ons meer vragen gaan stellen. Ze vragen ons voornamelijk nog een kritisch mee te kijken naar hun veiligheidsplan of hun te helpen met het opstellen van een ontruimingsplan.

O: Ja.

SS: Dat kan voor hele verschillende locaties zijn. Van gewoon een jaarlijks terugkerend dance festival tot en met de grotten in Valkenburg. Het is gewoon heel verschillend.

O: Dus jullie zijn wel voornamelijk evenement gericht, maar maken ook nog wel eens een uitstapje naar zaken daarbuiten?

SS: Ja! Onze zusterorganisatie Crowd Professionals, die zitten ook hier in dit gebouw, doet ook wel crowd management vraagstukken waar ontruimingsplannen dan ook bij komen kijken. Dit doen zij ook op andere plekken dan evenementen waar ook grote groepen mensen bij elkaar komen. Bijvoorbeeld in een museum of dus in een grottencomplex waar veel bezoekers en toeristen komen.

O: Dus jullie zusterorganisatie werkt meer in de Leisure sector breed?

SS: Ja.

O: Oké. Waar vindt u dat de verbeterpunten liggen voor de veiligheid?

SS: Bij evenementen in algemene zin? Ehm verbeterpunten voor de veiligheid. Nou wat ik net al aangaf, de kloof tussen papier en praktijk.

O: Uhu.

SS: Dus echt er voor zorgen dat de mensen die in de uitvoering een rol hebben dat zij ook goed geïnstrueerd zijn en goed getraind worden. Dat zij echt weten, als team, wat zij moeten doen als het een keer mis gaat.

O: Uhu.

SS: Maar ook hoe zij bijvoorbeeld het terrein snel kunnen ontruimen. Wat ook gewoon een probleem blijft in deze sector, is het feit dat er gewoon heel sterk concurrentie is.

Dat los je niet zomaar op, maar dat betekent dus dat beveiligingsbedrijven continue worden uitgedaagd om tegen zo laag mogelijke tarieven te leveren. Deze concurrentie leidt er ook toe dat je niet altijd de tijd hebt, of de tijd neemt om jezelf echt goed voor te bereiden en een op maat gemaakt plan te maken. Vaak worden zulke plannen ook als een soort gratis bijproduct geleverd bij het inzetten van een x aantal beveiligers. Als je iets gratis doet is het ook van menselijke aard dat je daar niet heel veel moeite voor doet.

O: Vaak kopieer en plak werk?

SS: Ja, veel kopiëren en plakken. Soms staat de datum van het jaar ervoor er nog op of de naam van een ander evenement. Of een organisatie die als EHBO organisatie wordt ingezet, maar die helemaal niet meer bestaat. Nouja, allerlei dingen waaruit je merkt dat er gewoon veel te routinematig wordt gewerkt. Dat los je ook niet zomaar op, maar eigenlijk zou er dus meer budget moeten zijn in die sector om die veiligheid gewoon structureel te organiseren. Het is alleen wel een markt waarin ieder dubbeltje wordt omgekeerd.

O: Ja, zeker.

SS: Zeker in de culturele sector, waar ook weinig wordt verdiend. Daar heerst vaak de vraag wie die kosten dan gaat betalen, of de overheid meer subsidie gaat geven. Hierin zie je dat de gemeentes de geldkranen steeds verder hebben dichtgedraaid de afgelopen jaren naar aanleiding van de bezuinigingen voortkomend uit de crisis. Die geldkranen gaan ook niet zomaar weer open.

O: Nee.

SS: Dus als cultureel evenement word je ook uitgedaagd om te voldoen aan de eisen gesteld door politie en overheid, maar dat moet je wel met minder geld gaan doen. Dan word je op dat moment toch wel in een redelijk vervelende positie geduwd.

O: Ja.

SS: Dat is natuurlijk wel waar je mee te maken hebt op dit moment.

O: Dus het is voornamelijk de kloof tussen papier en praktijk en dan de factor geld die een hele belangrijke rol speelt.

SS: Ja. Daar komt nog bij de expertise. Als het gaat om veiligheid expertise moet de organisatie zich afvragen of ze daar in willen investeren. Of ze bereid zijn om mensen hiervoor in opleiding te sturen of iemand in te huren die daar echt verstand van heeft. Alles wat geld kost en niet per se hoeft is in die sector al gauw een probleem. De grote evenementenorganisatoren hebben dat wel behoorlijk voor elkaar, die hebben mensen die daar echt voor vrijgemaakt zijn. Deze mensen hebben een productie of een crowd control rol binnen de organisatie en specialiseren zich hier ook echt in. Maar dat is wel maar een handvol groepje organisaties die daar echt mensen voor hebben. De rest van de organisaties huren er gewoon iemand voor in, bijvoorbeeld een beveiligingsbedrijf waarvan ze ook verwachten dat zij alle taken op zich nemen. Of ze doen het er zelf een beetje bij. Dan specialiseren ze zich er niet in, maar zeggen ze dat ze de coördinatie er ook wel bij doen. Dat gaat goed tot dat het een keertje heel erg mis gaat ..

O: .. ja ..

SS: .. en dan valt pas op dat ze er eigenlijk toch niet zo heel erg veel verstand van hadden. Het is natuurlijk ook veel werken met vallen en opstaan in dit wereldje.

Dan wordt het een keertje te druk en dan gaat het een keertje nog maar net goed. En dan pas het jaar daarop worden er maatregelen genomen om te voorkomen dat het dan weer zo druk wordt. Heel veel dingen gaan vaak maar net goed, maar er zijn ook een hoop missers in deze sector die vaak niet eens de media halen.

O: Ja.

SS: Dus inderdaad investeren in kennis en kunde is ook erg belangrijk. Maar dat is weer tegengesteld aan het feit dat er veel concurrentie is.

O: En dat alles voor de laagste prijs moet worden gedaan.

SS: Ja, exact.

O: Nou, duidelijk. Eigenlijk ben ik hierbij ook wel redelijk aan het einde van mijn interview gekomen.

SS: Nou, dat is mooi.

O: Mogelijk heeft u zelf nog een aanvulling voor dit interview, of weet u onderwerpen wat voor mij nog interessant is om nog even naar te kijken?

SS: Nou wat ik denk dat belangrijk is, is wie zijn nou eigenlijk de organisaties of verenigingen die een beetje sturing geven aan wat er in deze branche gebeurt. Ook voornamelijk over het onderwerp terrorisme en terreurdreiging. Is dat dan met name de overheid en zal het ervan afhangen wat de NCTV de komende jaren gaat roepen. Of zijn ook wel de brancheverenigingen bezig met het bedenken van richtlijnen zodat ze in bepaalde gevallen altijd dit doen of altijd dat doen. Ik ben benieuwd, ik weet dat niet zo goed. Er zijn verschillende brancheverenigingen, sommige richten zich meer op de zakelijke evenementen zoals CLC Vecta, IDEA en De Genootschap Van Eventmanagers. Zo heb je ook nog een aantal brancheverenigingen in de publieksevenementen, die ook behoorlijk actief zijn op het gebied van veiligheid. Je hoort niet altijd alles van wat ze daar achter de schermen met elkaar bespreken, maar ik ben wel benieuwd of zij meer een regierol gaan pakken om er eigenlijk voor te zorgen dat die sector met elkaar in gesprek gaat over de maatregelen die zij moeten nemen. Anders is het inderdaad afwachten tot dat de politie roept hoe het moet en vaak hoor je dat pas op het laatste moment en kan je er niks meer aan doen. Dat kan tot allerlei consternatie leiden. Als je op het laatste moment hoort dat iedereen gefouilleerd moet worden kost dat een hele hoop mankracht en poortjes die nog geregeld moeten worden. Het kan ook zijn dat evenementen daardoor niet eens meer door kunnen gaan. Dus dan kan je denk ik beter proberen als branche de regie op je proberen te nemen. Dit kan je doen door te stellen bij een bepaalde soort dreiging worden deze maatregelen getroffen. Dat kan je natuurlijk nog wel in overleg doen met de overheid ..

O: .. uhu ..

SS: .. maar je moet niet te afhankelijk worden van alle lokale partijen. Dus ik ben benieuwd of die sector daar toe in staat zal zijn, om zichzelf te organiseren op dat onderwerp.

O: Ja.

SS: En er is een hele hoop onzekerheid op dit onderwerp. Ik zeg dat vaak ook tegen politieagenten. Als het niet nodig is om de informatie achter te houden, deel deze dan. Als die politieagent weet dat er een concrete dreiging is op een evenement en dat speelt een dag voor het evenement of op het evenement zelf en dat het hele evenemententerrein moet worden ontruimd als de dreiging concreet wordt. Deel dan op hoofdlijnen die informatie wel met de organisator.

O: Ja.

SS: Als je dat niet doet, dan kan het wel eens te laat zijn. Dan gaat die bom straks af en wordt er gezegd: 'We wisten het wel, maar mochten die informatie niet delen.' Als je het wel had gedeeld had de organisator preventief alvast kunnen zeggen om een showonderdeel naar een andere locatie te verplaatsen, zodat die mensen niet op die onveilige locatie zijn. En dat is denk ik voor de politie nog wel moeilijk, omdat het niet echt in de politie cultuur zit om informatie te delen, zeker niet met private partijen.

O: Nee, klopt.

SS: Dus een evenementenorganisator zal niet heel snel horen dat er concrete informatie is over bedreiging van de veiligheid op het gebied van terrorisme. Maar daar zullen ze dus wel over na moeten gaan denken. Wat kunnen we delen en wanneer delen we dat, maar vooral waarom moet je dat delen. Wat wij ook nog wel zien als maatregel en waar wij ook nog wel eens voor benaderd worden is het inzetten van spotters. Dat zijn mensen die rondom het evenement afwijkend gedrag gaan signaleren.

O: Uhu.

SS: Bijvoorbeeld kort naar de aanslagen in Parijs werd daar om gevraagd bij verschillende evenementen. Wij leiden die mensen wel eens op. Af en toe zetten wij ook zelf wel eens iemand in die de coördinatie voert op een aantal van die spotters. Wanneer doe je dat dan, ja op dit moment is dat nog afhankelijk van de organisatie die zegt dat ze het toch wel fijn vinden om dat te doen. Het zou mooi zijn als we daar toch wat meer afspraken over maken met elkaar. Dan is het ook duidelijk wanneer het nodig is en wanneer de politie het doen en wanneer de beveiliging. Het zit eigenlijk nog heel erg in het begin van het nadenken over deze dreiging. Wat mij, zoals ik in het begin van dit gesprek al zei, een beetje zorgen baat is dat we zitten te wachten tot het een keer in Nederland gebeurd ..

O: .. voordat wij gaan samenwerken ..

SS: .. ja en hiervoor ook maatregelen nemen met elkaar. In de media is hier natuurlijk ook veel aandacht voor en ik heb een aantal keer interviews gegeven voor bijvoorbeeld de Passion in Amersfoort. Toen waren er ook wel een aantal vragen over of dit een evenement was met een verhoogde dreiging en of hier maatregelen voor moeten worden genomen of niet. Er valt voor heel veel evenementen iets te zeggen, omdat er bijvoorbeeld een VIP rondloopt die bij bepaalde lieden niet positief wordt gezien of omdat er een bepaalde bevolkinggroep aanwezig is of een bepaalde religie. Er zijn natuurlijk heel veel evenementen die misschien theoretisch een bepaalde verhoogde dreiging met zich meenemen, maar of je daar ook meteen wat mee moet. Voorlopig is de lijn, zolang er geen concrete informatie is hoef je er in principe niks mee. Om de burger gerust te stellen, willen we wel laten zien dat we er zijn. Dus misschien soms iets meer zichtbare aanwezigheid van politie en beveiliging. Alleen al om mensen gerust te stellen dat er wel wordt nagedacht over de veiligheid.

O: Ja.

SS: Maargoed, je kunt het ook allemaal niet voorkomen en daar moet je ook eerlijk in zijn.

O: Dat is waar. Nou bedankt in ieder geval voor dit gesprek en voor alle informatie die u heeft gegeven.

SS: Ja, geen probleem.

V. Transcript interview Robrecht Baving

Voorafgaand aan het interview heeft de onderzoeker de heer Baving bedankt voor zijn medewerking aan dit onderzoek. Vervolgens heeft de onderzoeker het onderzoek verder toegelicht en het doel van dit interview beschreven. De opbouw van het gesprek is omschreven en een schatting van de tijdsduur van het interview is gegeven. Tevens heeft de onderzoeker het belang uitgelegd van de te verkrijgen informatie en de daarmee samenhangende waardering van de deelname. Tot slot heeft de onderzoeker aangegeven hoe de informatie na afloop verwerkt zal worden.

O: Onderzoeker

RB: Robrecht Baving

O: Allereerst natuurlijk hartelijk dank dat u wilt meewerken aan dit onderzoek. Zoals ik net al in de introductie vertelde onderzoek ik dus de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen en hierbij kijk ik voornamelijk naar het organisatorische deel. Om daarin ook een breder beeld te krijgen neem ik ook de visie van de politie en beveiligingsbedrijven mee op om deze manier een goed beeld van de werkelijkheid te krijgen. De hoofdvraag die bij elk interview leidend zal zijn is de vraag: 'Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?'. En door middel van de verschillende vragen uit de topiclijst wil ik uiteindelijk tot antwoorden komen. Heeft u er nog bezwaar tegen als ik u naam vermeld in het verslag of wilt u liever dat de gegevens anoniem worden verwerkt?

RB: Nee hoor, prima.

O: Oké. Zou u kort willen toelichten wat u functie is bij The Security Company en hoe lang u hier al werkzaam bent.

RB: Ik doe eigenlijk van alles, maar in basis bij de The Security Company doe ik alle consultancy. We hebben ook een eigen academie met zestien opleidingen. We hebben een halfjaarlijkse minor bij de Hogeschool van Utrecht en daarnaast ook een samenwerking met de Hogeschool van Amsterdam. Dus ik ben ook leraar. Ik ben daarnaast ook juridisch en kwalitatief verantwoordelijk in dit bedrijf en ik werk nog bij een ander bedrijf en dat heet Crowd Care en ook daar doe ik de consultancy en de leergang.

O: Dus overkoepelend is uw functie voornamelijk advies geven?

RB: Ja de inhoudskant inderdaad. Dus je hebt operatiekant, daar hebben wij 15.000 mensen in dienst. Je kan een projectmanager krijgen of iemand met een hond of een hostesses wat je wilt, en we hebben dus de inhoudskant en die vertegenwoordig ik.

O: Oké. Dan de eerste vraag. Wat merkt u van de invloed van de terreurdreiging op de Leisure sector?

RB: Nou vooral dat we met elkaar, ik zeg even we in het algemeen, dat we ons meer bewust zijn en dat we ons beter kunnen voorbereiden. Zorg goed voor je processen en zorg goed voor je mensen. Verzeker je zaken ook en registreer wat je doet of wat je juist laat.

O: Ja.

RB: Dat is eigenlijk het belangrijkste. Ik weet niet met wie je allemaal hebt gesproken, maar ik denk dat je hard moet lachen als mensen echt denken dat hun evenement iets met terreur te maken zou hebben. Natuurlijk enkele evenementen daargelaten. Maar het doel van een terrorist kan je wel redelijk peilen.

O: Uhu.

RB: Maar in basis zijn wij veel meer bezig met het feit dat je je ervoor moet borgen dan dat je je er kan tegen wapenen.

O: Ja, dus u bedoeld meer preventief handelen?

RB: Ja zeker, zorg voor je processen en zorg voor je mensen. Dus als het fout gaat, gaat het fout. Maar als je er dan vervolgens niet voor hebt gezorgd dat je voor je mensen, je processen en je gasten iets hebt geregeld of voor hebt gezorgd. Dan is het pas echt verwijtbaar.

O: Ja. En merkt u dan een specifieke invloed op de evenementensector anders dan in de Leisure sector?

RB: Ja, noem mij maar het verschil tussen de Leisure sector en de evenementensector want deze zitten natuurlijk heel dicht in de buurt.

O: Ja dat is waar, maar de Leisure sector is natuurlijk wel breder. Daar heb je ook attractieparken en recreatiegebieden die doorgaans zijn en niet tijdelijk zoals een evenement.

RB: Dat is waar, maar het begrip crowd management speelt op die gebieden net zo goed.

O: Ja dat is waar.

RB: Mijn vakgebied is evenementenveiligheid en crowd management, dus dan maakt het mij niet zoveel uit of dat een demonstratie is, de Ziggo Dome of de Efteling. In basis is het een grote groep mensen, dan wel een spontaan evenement of een vooraf georganiseerd evenement. En wat het dan precies is of waar het plaats vindt, dat maakt voor mij niet zo veel uit. Dus op het gebied van crowd management of evenementenveiligheid merk ik bijna geen verschil.

O: Oké. Heeft u al invloed gemerkt op de beveiliging van evenementen en nationale feesten?

RB: Ja het begrip opschalen heb je vast wel voorbij zien komen.

O: Ja.

RB: Ja precies, nou dat is het ook wel. Awareness en profiling, heb je daar al iets van gehoord?

O: Nee dat ben ik nog niet zo specifiek tegen gekomen.

RB: Nou awareness is eigenlijk veel meer met elkaar bewust zijn en kijken waar je op kan letten en profiling is meer je bezoekers of je bezoekersgroep onderzoeken. En daar is veel meer aandacht voor de laatste jaren en dus ook in ons bedrijf en naar onze klant. Dus meer kijken hoe we anonieme mensen minder anoniem kunnen laten zijn en dan voornamelijk als zij slechte bedoelingen hebben. Dat talent wordt ontwikkeld in Israël want dat land wordt aan alle kanten bedreigd. En het gaat dus over contact maken met mensen. Als jij contact maak met mensen in de Leisure wereld of in de evenementenwereld. In basis is contact maken ook iets van hospitality.

En profiling is eigenlijk een vraag en kijk techniek hoe bezoekers in bepaalde situaties reageren en dat krijgt ook wat meer aandacht de laatste tijd.

O: Ja.

RB: Alleen terreur is helemaal niet iets van de laatste jaren. Dus het is ook een beetje vreemd dat terreur nu ineens zo interessant is, want ja terreur gaat al 300 jaar terug.

O: Dus het is niet zo dat het na Parijs ineens heel erg is opgeschaald?

RB: Nou je hebt wel altijd van die pieken en we zitten nu weer in zo'n piek, dus dat klopt wel. En het is absoluut dichterbij. Of het nou Engeland, Noorwegen, Frankrijk of België is, het is allemaal dichtbij en ik denk dat Nederland dan ook wel realistisch is. Dus daarom is het nu wel actueler, ja.

O: Oké. Ik heb ook een interview gehad met de politie en die gaaf ook aan dat ze na Brussel wel echt opgeschaald zijn, maar dat het nu wel weer is afgenomen. Maar dat is hier dus hetzelfde? Het hobbelt een beetje door met pieken en dalen?

RB: Nouja, vooral structureel nadenken over je werkprocessen en wat je doet met je mensen en je bezoekers is van belang. Je kijkt wat er kan gebeuren en wat je dan gaat doen.

O: Ja.

RB: Maar iedereen zal het tegen jou gezegd hebben en anders zal je het zelf wel begrijpen, mensen hebben tot jaren terug slechte bedoelingen en het zou fijn zijn als je ze van te voren kan aanspreken. Maar laten we wel wezen, we zijn natuurlijk geen opsporingsdienst. Dat is ook de taak van de overheid en de politie en soortgelijke. En als mensen slechte bedoelingen hebben en dat hoeft heus niet meteen een bomgordel te zijn, maar een evenement op stelten zetten en een statement maken dat kan er ook al onder vallen. Dat dat gebeurt dat is [begint zin opnieuw] Als het gebeurt dan gebeurt het, maar hoe we erop reageren daar zijn we wel mee bezig. En dat is voornamelijk een kwestie van voorbereiden en weten wat je processen zijn.

O: Ja, oké. Is er meer vraag voor jullie dienstverlening na de aanslagen?

RB: Ja, in het bijzonder awareness, profiling en bomhondjes. Die honden snuffelen dan en kunnen mensen met een bom eruit halen, voor zover dat wat waard is. Het is natuurlijk altijd een beetje een wassen neus. In basis is het ook meer opschaling en dat betekent in basis meer mensen, meer voertuigen en meer bepaalde posities die worden bekleed. Dat mensen nu toch bedenken dat ze meer inzet nodig hebben bij bijvoorbeeld de kleedkamers of de ingangen. Het wordt af en toe wel weer wat minder, maar in basis ..

O: .. er is wel meer vraag gekomen ..

RB: .. ja zeker. De hele veiligheidsbranche doet het eigenlijk wel goed door wat er is gebeurd.

O: Ja klopt, het heeft natuurlijk twee kanten.

RB: Ja het heeft zeker twee kanten. We hebben er in ieder geval niet minder werk door gekregen.

O: Nee.

RB: Maar daar staat ook weer iets anders tegenover. Dat mensen om allerlei redenen, tussen hun oren, in de kranten, in de media of door te praten met mensen of onbekendheid met het onderwerp misschien wel minder evenementen gaan bezoeken in de toekomst. En dat is natuurlijk wel het risico in onze branche, want we moeten het hebben van de bezoekers die daar een kaartje kopen en een drankje drinken of wat dan ook uitgeeft. Dus het is ook niet de bedoeling dat mensen straks thuis blijven.

O: Nee, dus aan de ene kant zorgt het voor meer werk, maar het kan ook erop uitdraaien dat er minder werk komt omdat mensen thuis blijven.

RB: Ja en dan komen er natuurlijk ook nog allemaal extra kosten bij voor organisatoren. Dus dat zal de toekomst laten blijken wat zij daarin gaan doen.

O: Ja, oké. Wat is volgens u veiligheid?

RB: Deels iets psychisch, maar het is voornamelijk een proces. Want een hekje meer of minder of een beveiliging meer of minder maakt het niet veiliger. Maar het met elkaar kijken naar het proces, dus wat is je analyse en wat is je activiteiten- en bezoekersprofiel en welke risicoanalyse laat je daar op los. Welke middelen en mensen heb je om daar op te kunnen reageren, welke communicatie hanteer je en welk leiderschap komt daar bij kijken. Eigenlijk alle partijen in het krachtenveld is gewoon het proces. Dus ik denk dat veiligheid een proces is, ja. En middelen en maatregelen zijn daarin hulpmiddelen. Je hebt misschien wel eens van de OBE maatregel gehoord de Organisatorische, Bouwkundige en Elektronische maatregelen. Nou die vormen samen ook een proces.

O: Ja.

RB: Dus ik denk dat mijn conclusie is dat veiligheid een proces is, mooier kan ik het niet maken.

O: Ik krijg inderdaad hele uiteenlopende antwoorden op deze vraag, dus dat is wel heel erg interessant. Hebben jullie vastgestelde veiligheidseisen waar een evenement aan moet voldoen?

RB: Absoluut.

O: Kunt u hier voorbeelden van geven?

RB: Nou het krachtenveld evenementenveiligheid of het krachtenveld crowd management wordt bepaald door het type activiteit dat je hebt.

O: Uhu.

RB: Het type organisator, het type publiek, het type locatie, de toeleveranciers en je overheden, die zes krachten die bepalen uiteindelijk het succes. We hebben betere plannen, we kijken beter hoe die krachten op elkaar inspelen. Dus met een beperktere organisator, een amateuristische organisatie, kan je best een feestje draaien. Voorbeeld hiervan is de Uitmarkt in Amsterdam. Deze markt is al knetter oud, dus de doelgroep die hier heen gaat is al heel erg bekend. Of de mensen die naar dat festival op Terschelling gaan, hoe heet dat ook alweer?

O: Oerol?

RB: Ja, Oerol dat is ook een hele bekende groep net als de groep die naar pinkpop gaat. De doelgroep en dus het publiek is heel erg bekend met hoe het werkt op de boot of bij de entree of in de binnenstad.

En een organisator die wellicht wat amateuristisch is of een nieuwe organisator die het evenement overneemt. Het publiek weet al wat ze moeten doen, hoe lang het gaat duren en hoe alles in zijn werk gaat en dat alles wel goed gaat komen. Diezelfde organisator op een kinderfeestje, bijvoorbeeld de stoomboot van Sinterklaas die volgende week in Zwolle aankomt. Is dat een uniek evenement? Voor die kinderen is het een uniek evenement, die organisator is daar nieuw en kent nog niet de lijntjes van de binnenstad of hoe je met ouders en kinderen om moet gaan. Dat hele effect alleen al in het krachtenveld op je organisator en je publiek heeft al een groot effect op elkaar. Dus laat staan als daar nog de rol van de overheid en de locatie bijkomt. Dus het is echt het krachtenveld wat uitmaakt of ..

O: .. welke maatregelen moeten worden getroffen ..

RB: .. ja dat is het inderdaad.

O: Wat is volgens u het belang van de risicoanalyse en het veiligheidsplan?

RB: Nou het zijn twee verschillende dingen. Bij de risicoanalyse is het voornamelijk van belang dat iedereen dezelfde risico analyse gebruikt en dat gebeurd nog niet zo veel. Dan heb je altijd verschillende uitkomsten en dan heb je er dus geen zak aan in mijn perceptie. Maar wat voornamelijk het belang is van een risicoanalyse, is dat je ook de zaken meeneemt waar je je niet op kan voorbereiden, zoals de veerkracht. Je hebt bij een groot evenement bedacht voor je risicoanalyse wat er allemaal kan gebeuren, slecht weer, treinen die niet rijden dus mensen moeten blijven slapen terwijl je daar niet op bent voorbereid. Allemaal vreemde scenario's, maar er kunnen ook dingen gebeuren waar je echt niet over hebt na kunnen denken omdat ze heel uitzonderlijk zijn. We hebben dit natuurlijk in 2009 gehad toen die auto op De Naald kwam, dat was duidelijk een terreuraanslag. Ja dat bedacht je niet en zeker niet voor die tijd. Of de damschreeuwer dat is ook zo'n voorbeeld. Daarvoor waren we er nog niet zo mee bezig, dus kan je het mensen dan kwalijk nemen, wel daarna. Nu moet je daar wel over nadenken en ervoor zorgen dat er geen voertuigen meer door kunnen, maar daarvoor waren we er ook niet mee bezig. Of een toren die instort, met alle respect, maar zullen we ons daar even niet druk om maken. Maar het kan dus wel gebeuren. En dan heb je te maken met veerkracht, dus denken we hetzelfde over risico's. Ik denk veel meer in publieksbelang en een politiemann denkt veel meer in opsporingsbelang en een brandweer denkt veel meer in vuurbelang. Dus het is wel handig als je hetzelfde model gebruikt, maar je moet dus voornamelijk in staat zijn om veerkracht te hebben. En wat betreft het plan, hoe korter hoe beter. Wij doen het in het onderwijs als mensen een fictief evenement moeten maken, dat ze het niet meer dan 40 pagina's mogen maken, uitgezonderd van de bijlage.

O: Uhu.

RB: Maar de samenvatting moet vier A4 zijn en je mag van mensen verwachten die zich echt committeren aan een evenement dat 4 A4 oké is. Maar als jij alleen achter de bar komt werken bij dat evenement kan ik jou niet verplichten die 4 A4 door te lezen.

O: Nee.

RB: Maar je hebt wel een rol achter die bar. Je maakt wel met een paar duizend mensen contact. En als er dan iets gebeurd dan ben jij wel de persoon waar ze aan gaan vragen wat er aan de hand is. Zelf heb je geen idee, want je bent nog nooit op dat evenement geweest. Dus het plan is niet zozeer de waarde, maar dat het praktische is en kort dat is wel van belang. En het moet ook onderverdeeld zijn in de verschillende profielen zoals ik eerder al zei. Bijvoorbeeld in een activiteitenprofiel is wat mij betreft het belangrijkste hoofdstuk wat ga je nou daadwerkelijk doen en waarom ga je dat doen.

Wat ga je nalaten en hoe gaat het publiek, de omgeving en de organisator hierop reageren. Dus vaak is het activiteitenprofiel voor mij het belangrijkste als ik ergens naar kijk.

O: Oké.

RB: Maar je moet je voorstellen hoeveel overleggen wij hebben en dat dan tweederde van de mensen het plan niet eens heeft gelezen. Fuck het plan, weet je wel. En mensen die dan gedurende een evenement [begint zin opnieuw]. Overheden hebben vaak te maken met onregelmatige werktijden. Dus de organisatie is er de hele dag, de beveiliging is er de hele dag, maar de betrokken politiemann en ambtenaar die wordt vervangen door een andere collega. Die werken in shifts.

O: Dus dan heeft het helemaal geen zin dat het overleg heeft plaatsgevonden?

RB: Nou wel een stuk minder in ieder geval. Dus het zit hem niet zozeer in het plan, maar meer in de communicatie overdracht en het verantwoordelijk maken en verantwoordelijk houden van bepaalde personen.

O: Maar u bent wel van mening dat hoe groot of klein een evenement ook is er moet altijd aan plan zijn?

RB: Ja! Maar het liefst, en wij zijn daar ook een voorvechter in en dat lukt ook aardig, willen we daar steeds meer een standaard in krijgen. Want wat hoort daar nou in.

O: Uhu.

RB: En als het niet van toepassing is op je evenement dan moet je het lekker leeg laten. Maar het format van wat het nou eigenlijk is, dan durf ik wel te zeggen dat wij dat als beste van de branche voor elkaar hebben. Wij doen ook de meeste evenementen, dus wij krijgen ook alle plannen van al onze klanten voorbij en er zijn ook klanten die het plan zelf niet kunnen maken of hulp nodig hebben en dan maken we zo'n plan samen.

O: Ja.

RB: Ja en dan gaat het vooral over wat ik al zei, dat activiteitenprofiel maar ook de evaluatie van voorgaande jaren is heel belangrijk. Want daar kan je toch lessen uit halen. Dat is niet standaard, dat er wordt geëvalueerd in deze branche.

O: Nee.

RB: Zowel bij de overheid niet als bij de particuliere kant niet. En als het de eerste editie is heb je wel referentiekaders van vergelijkbare evenementen. Daarom is Haaksbergen ook zo'n domme fout.

O: Ja.

RB: Want met alle respect, het is gewoon dom. Of het is in ieder geval heel erg onnadenkend geweest. Want de branche met monstertrucks is al jaren super goed geregeld en als je het dan ineens gaat doen op een klein veldje met allerlei mensen en een veel te grote auto en een gemeente die daar niet over heeft nagedacht, daar is gewoon over het algemeen niet zo goed over nagedacht.

O: Nee.

RB: Dus voor Haaksbergen hebben ze gedacht, dit is de eerste keer en zo gaan we het doen. Maar als ze de branche even waren gaan onderzoeken, in het Gelredome in Arnhem doen we al jaren evenementen met monstertrucks. Dan waren ze er misschien achtergekomen dat ze het niet zo moeten doen. Dat het ook gewoon een heel onvoorspelbaar iets is. Net als je iets met dieren gaat doen. Ga iets met paarden doen of met stieren of met honden. Daar moet je even over nadenken, hoe doet die branche dat nou.

O: Ja een vergelijkbaar evenement zoeken.

RB: Ja en die zijn er. En dan hadden het niet zo geregeld.

O: Nee.

RB: **Dus dat zijn de best practice lessons learned** en die zijn er zeker. Dus dat is mijn antwoord op jouw plan vraag.

O: Wie is er verantwoordelijk voor de veiligheid tijdens een evenement? Nemen jullie deze gehele verantwoordelijkheid op jullie of doen jullie dit gezamenlijk?

RB: **Ja zeker gezamenlijk.**

O: Maar wordt er wel duidelijk gecommuniceerd bij wie welke verantwoordelijkheid ligt?

RB: **Nou wat ik een heel erg sterk ding vind, misschien heb je daar al wel eens van gehoord maar dat is een liaison rol.**

O: Nee nog niet van gehoord.

RB: **Dat is een soort veiligheidsrol die vaak door een organisator met iets meer geld bij ons wordt ingehuurd of bij een ander bedrijf. En die heeft alle taken van veiligheid onder zich, dat kan zijn vervoer dat kan zijn de geneeskundige kant maar ook beveiliging en contact met brandweer en politie. En die rol, dat aan elkaar verbinden, dat is leuk maar in basis is het feestje niet van ons maar het is een feestje van een bedrijf.**

O: Ja.

RB: **En dat bedrijf heeft ook de eindverantwoordelijkheid en de vergunning. Maar aan de andere kant heeft de gemeente het vergunt en gezegd dit mag je doen in onze gemeente. Dus wij proberen heel erg vooraf en samen alle partijen bij elkaar, want we hebben een gezamenlijk belang en als het fout gaat zullen we ook gezamenlijk optreden en mag je dit van elkaar verwachten. En dat is ook wel de toon in de branche en dat is niet verkeerd.**

O: Nee, oké. Hebben er binnen jullie bedrijf veranderingen plaatsgevonden aan de veiligheidseisen?

RB: **Nou dat we zelf inhoudelijk dus meer kijken of het allemaal klopt en we zijn kritischer geworden. We zeggen soms ook nee tegen evenementen als we ons daar niet voor willen laten lenen.**

O: Komt dat omdat het dan te onveilig wordt?

RB: Ja of er zijn zaken waar je niet mee geassocieerd wil worden. Een goed voorbeeld is wat de laatste tijd namelijk hel goed gaat. Je hebt NME, de free fight sector en de kick boks sector.

Dat was altijd een beetje in het zwarte circuit, maar die hebben zich de laatste jaren veel meer geprofessionaliseerd. Maar dat waren dus altijd wel evenementen waarvan wij zeiden als bedrijf, daar willen we niet mee geassocieerd worden. Vaak gingen die evenementen verkeerd en waren er veel foute personen bij betrokken. Maar die branche word ook steeds professioneler en dat doen we dus weer. Maar daarnaast is de branche, en wij zijn natuurlijk een onderdeel van die branche, kijk maar naar jezelf. **Evenementen en evenementenveiligheid wordt steeds meer een hbo vak.** Je kunt morgen zomaar met je buurjongen en je twee beste vriendinnen een evenementenbureau beginnen, dus daar zit nog geen regelgeving in. Maar **er komt wel steeds meer een standaard en het liefst op een hbo denkniveau.** Dus dat gaat goed en een hele hoop mensen die bij ons op kantoor werken, ik werk hier nu negen jaar, waren vroeger mbo'ers en zijn nu hbo'ers en hier en daar zelfs een academicus. Die academici hebben we niet zo heel hard nodig, want het zijn natuurlijk andere denkers en we hebben voornamelijk die doeners nodig. Maar soms is het handig. We hebben veel relatie met de wetenschap, dus dat is ook wel gaande. Het is een beetje dat we ons allemaal de verantwoordelijkheid van een evenement [begint zin opnieuw]. Een evenement was vroeger sexy omdat iedereen het zo maar kon doen en je de taak van beveiliging en barman en organisator op je kon nemen. **Maar in 1995 is die wet ook veranderd en moet je ook een diploma hebben om in deze branche te mogen werken.** Wat dat betreft is er de afgelopen twintig jaar een hele hoop veranderd op het gebied van veiligheid, maar natuurlijk ook op alles wat nog meer met een evenement te maken heeft. **Dus het zit wel onder een vergrootglas.** Evenementen worden ingewikkelder als het gaat om lightshows als het gaat om aantallen. Vroeger hadden we geen evenementen van 60.000 mensen, maar tegenwoordig hebben we er wel twintig per jaar. Als je kijkt naar de Arena daar past het in, in het Goffelpark past het en het Maliveld in Den Haag, maar ook de rennersbaan in Groningen. Er zijn toch wel wat evenementen met dat soort aantallen.

O: Maar het is dus meer de **professionalisering van het bedrijf?**

RB: Absoluut!

O: Die maken dus een groei door.

RB: **Ja en dat is zeker iets van de afgelopen vijf jaar.** De minor die we hebben ontwikkeld start dit jaar voor de vijfde keer. **En de mensen die IVK hebben gestudeerd, dus Integrale Veiligheid Kunde, die opleiding is ongeveer een jaar of tien geleden gestart en de eerste mensen die daar van zijn afgestudeerd die werken nu dus in de branche. Dus dat speelt ook mee.**

O: Oké. Is veiligheid volgens u belangrijker geworden de afgelopen jaren?

RB: **Nou door het sociale media gebruik is het sowieso belangrijker geworden. Die laten steeds meer zien, waardoor er steeds meer gaat leven. En natuurlijk terreur. Tegenwoordig hebben we allemaal wat anoniemer terreur zoals IS en Al Qaida achtige groeperingen. Die groepen zijn allemaal minder tastbaar en daardoor zijn we misschien ook wel bang geworden en voorzigtiger.**

O: Uhu.

RB: Onze directeur werkt al 35 jaar in deze branche en als je het hem zou vragen, zou hij zeggen 'ja deels wel'. Want wat hij allemaal heeft meegemaakt was natuurlijk ook allemaal heel vervelend. Dus in basis wel en in basis heb je meer mensen met een grote mond en veranderd de samenleving. Dus ja, wel.

O: Waar liggen volgens u de verbeterpunten voor de veiligheid?

RB: Schoenmaker houdt je bij de leest. Dat betekent dat er veel mensen zijn die als ze een keer iets hebben gehoord over [begint zin opnieuw]. Laat ik het zo zeggen. Ik ga niet zomaar iets over brand adviseren, mijn god zeg dat is wel een vak apart. Maar er zijn wel heel veel mensen die één keer een evenement hebben gedaan in de binnenstad van Appingedam, die dan meteen denken dat ze verstand hebben van crowd management en evenementenveiligheid. Maar een evenement in de binnenstad van Appingedam is een compleet ander evenement dan wanneer je dit in Den Haag doet of in Arnhem.

O: Door de andere doelgroep?

RB: Ja, andere doelgroep, andere bewoners, ander geld, andere omgangsvormen. Als je in Arnhem het woord kanker zegt, is iedereen gechoqueerd omdat dat gevoelig ligt en je daar niet over spreekt. Terwijl als je datzelfde woord in Den Haag zegt, kijkt bij wijze van spreken niemand je gek aan. Den Haag heeft ook de grootste verschillen tussen arm en rijk in één stad wonen. Ik weet niet of dat je dat weet, maar Den Haag heeft demografische en sociologisch de meest uiteenlopende doelgroepen in één wijk wonen. Alleen dat al. Los daarvan wat je er überhaupt gaat doen. Dus leuk dat je een keer wat hebt gedaan in Appingedam of in Den Haag of in Arnhem, maar dat wil nog niks zeggen. Het is een vak. Dus het is niet interessant als ik iets roep over brand of over bouwkundige zaken, maar toch zijn er heel veel mensen die het leuk vinden om iets te roepen over evenementen of over terreur. Ze kunnen zich alles nog herinneren tot 11 september, maar van de gebeurtenissen daarvoor hebben ze geen idee. Wij werken samen met Glenn Schoen, ik weet niet of je weet wie hij is?

O: Nee?

RB: Dat is een van de grootste terreurdeskundige van de wereld, een hele serieuze meneer ook. Maar die is gewoon in staat om 300 jaar terug te kijken in de geschiedenis en die heeft daar ook veel meer verstand van. En daarnaast heb je ook nog een combinatie van de mensen in de praktijk en de mensen van de wetenschap. Die zijn allebei waardevol. Zelfde als psychologie, dat is mooi als je dat hebt gestudeerd, maar iemand die al jaren in de geestelijke gezondheidszorg werkt weet er waarschijnlijk veel meer van af dan iemand die net van school af komt. Je vroeg wat er verbeterd kon worden toch?

O: Ja.

RB: Nou schoenmaker houdt je bij je leest is natuurlijk de kritische noot, maar het andere is dat er al heel goed wordt samengewerkt en dat er vooraf al veel wordt gedaan. Vooraf en samen zijn wat mij betreft de twee toverwoorden. En daar kan ik ook niks lelijks over zeggen, want dat gaat wat mij betreft steeds beter.

O: Dat is wel opvallend dat u dat zegt, want ik heb ook een interview gehad met het Event Safety Institute en de politie en die zeiden allebei dat er beter moet worden samengewerkt om de veiligheid te verbeteren.

RB: Heb je met Syan Schaap gesproken?

O: Ja.

RB: Ja ik ben niet altijd gecharmeerd van zijn werkwijze. Hij heeft bestuurskunde gestudeerd en natuurlijk werkt hij al een aantal jaren in de branche en heeft hij verstand van zaken, maar wat ik lastig vind is hij voornamelijk in algemeenheden spreekt. Begrippen als de politie en de overheid zijn allemaal een beetje vaag. En daar komt het stukje schoenmaker blijf bij de leest ook weer bij.

O: Bent u het ook niet eens met de adviezen die daar worden gegeven?

RB: Nou ik wil niet zeggen dat ik het er niet mee eens ben, maar wij werken hier heel erg met concrete begrippen wat praktisch is. En zij werken veel meer met ruime begrippen, zoals de politie en de overheid en de organisatoren. Dat zijn zulke ruime begrippen dat je soms helemaal niet meer weet wie of wat ze er dan mee bedoelen.

O: Uhu.

RB: Er zijn grote verschillen tussen organisatoren en politie. Dus als je het vaak over algemene begrippen hebt, heb je altijd wel raakpunten. Het is nog altijd een vak van inzicht hebben en niet van waarheden

O: Dus eerst meer ervaring op doen in de praktijk?

RB: Ja en dan kan het nog steeds heel erg fout gaan. Dus je best practice lessons learned. En als je het te veel hebt over waarheden, dan ga je het krachtenveld voorbij. Je moet het dan veel meer gaan hebben over de daadwerkelijk locatie en de politie die er op dat moment bij betrokken is. De politie Amsterdam is namelijk een hele andere politie dan die in Delfzijl. En net als de mensen die naar een concert van de Toppers gaan of mensen die een stille tocht bezoeken. Die kan je niet allemaal plaatsen onder de noemer 'mensen die een evenement bezoeken'. Je moet dan echt gaan kijken naar wie is die doelgroep nou en wat zijn hun beweegredenen.

O: Ja, precies.

RB: Ik vind het dus belangrijk dat het allemaal niet te algemeen is.

O: Merken jullie dan wel dat er beter wordt samengewerkt op evenementen tussen de organisatie en diensten?

RB: Nou als je Haaksbergen neemt als waarheid voor heel Nederland, dan klopt dat niet want dat is geen goed doordacht verhaal. Daar heeft feitelijk, zonder dat je een vinger hoeft te wijzen, niemand eigenlijk echt goed opgelet. Van het publiek niet heel sterk dat ze zo dicht bij die auto zijn gaan staan, niet hun schuld, maar het is gewoon niet heel sterk. De meneer in de auto, heeft het ook niet expres gedaan, maar was waarschijnlijk ook niet de meest professionele meneer van de branche. En ook de gemeente heeft niet helemaal opgelet, de winkeliersvereniging niet en ook alle betrokken partijen niet. Dus eigenlijk is het gewoon niet heel handig geweest. Dus als je denkt dat dat door heel Nederland is geweest, nee dat is niet zo. Maar toch ook nog soms wel. Dus moet je veel meer kijken naar de punten waarop je veel meer risico loopt dan iemand anders bij de organisatie van een evenement. Als jij naar een evenement gaat van kinderen die allemaal een instrument bespelen, dan is het enige risico misschien wat vieze mannetjes die iets met kinderen willen en mogelijk wat gehoorschade. Maar voor de rest zijn de risico's niet zo heel groot, want het zijn lieve kinderen en een muziek-evenement, toch?

O: Ja.

RB: Maar daar waar je weet, ik ga naar autoraces toe op een industrieterrein of op een rally en je weet dat je naar springende monstertrucks gaat of je doet iets met dieren of met een helikopter vliegshow, dan kun je wel bedenken dat daar veel meer risico's aan hangen. En dan kijk je weer voor elk aspect hoe dat is geregeld. Net als een evenement met vuurwerk, vuurwerk is niet altijd gevaarlijk.

Maar als jij vuurwerk afsteekt in een groep met mensen, waar de kans is dat het omvalt, ja dan is het heel erg gevaarlijk. Maar als je vuurwerk op een berg doet of op 300 meter afstand van het publiek, dan is datzelfde vuurwerk ineens niet meer gevaarlijk. Dan neemt het risico af van 10 naar 1 en krijg je misschien alleen brandgevaar erbij. Dus het is zo belangrijk dat je het krachtenveld op die manier benaderd en dat je echt kijkt naar het specifieke evenement.

O: Nee inderdaad.

RB: Daarnaast is het wel zo dat mensen wel steeds meer hun verantwoordelijkheid moeten pakken, omdat je anders niks bijdraagt in de markt. Maak het concreet, dat is de boodschap.

O: Ja dus altijd naar het specifieke evenement kijken om te bepalen of zaken gevaarlijk zijn of niet.

RB: Ja zeker, want dan hoeft vuurwerk alleen maar gevaarlijk te zijn als je het verkeerd gebruikt. Dat is eigenlijk hetzelfde als met koeien. In Schagen heb je altijd het Paasvee in April met koeien en paarden. Wat is nou het gevaar met een koe en een paard, weet je dat een beetje?

O: Dat ze kunnen schoppen?

RB: Ja en dan voornamelijk vrij hard naar achteren trappen. Hoe lang ben jij 1.70 of 1.75 ofzo?

O: Ja.

RB: Nou jij loopt op die markt en die koe trapt ineens heel hard naar achteren. Wat kan er met jou gebeuren maximaal?

O: Omvallen en iets breken.

RB: Ja precies. Maar loop jij daar met je kind van 3, die nog niet zo groot is ..

O: .. dan brengt dat veel meer schade toe ..

RB: .. ja zo'n koe kan dat kind bij wijze van spreken door midden trappen. Niet expres, maar het kan wel gebeuren. Dus de organisator en daarbij de bezoeker dus ook, moet kijken van oké ik wil een evenement met koeien, wat is dan het risico. Één van de grootste risico's is die trap naar achteren. Is dat erg? Ja heel erg. Zeker als je Olympisch sporter bent en je zit daardoor maanden in revalidatie. Maar een kind dat wordt doodgetrapt door een koe is pas echt vervelend, dus maak je het verboden voor kinderen. Probleem opgelost. Verboden voor kinderen.

O: Zou dat het advies vanuit u zijn?

RB: Als je concreet zou zeggen wat is het grootste gevaar, dan zouden wij dat inderdaad adviseren. We denken dan na wat het ergste zou zijn, nou dat zou zijn als iemand het niet overleeft en wie kan het niet overleven, de doelgroep die laag bij de grond is. En als je dan ook nog wilt uitsluiten dat het bij de volwassenen gebeurt, dan kan je nog wel koeien hebben maar dan moet er ten alle tijden een hek tussen. En dan kun je nog steeds zeggen dat dieren evenementen niet goed zijn, want daar heeft de Partij voor de Dieren ook weer een mening over. Maar het is het meest belangrijk om bij jezelf na te gaan waar je echt van zou wakker liggen. En als je dat niet wilt, dan moet je dat oplossen.

O: Ja en maatregelen nemen.

RB: Precies en dan is het misschien dus verboden voor kinderen. Dat zie je ook in pretparken want de meeste goede pretparken hebben regels bij bepaalde attracties dat je een bepaalde leeftijd, gewicht of lengte moet hebben om er in te mogen. Dat doen zij om te voorkomen dat je onder het hekje door gaat of dat je gelanceerd wordt. Op die manier benaderen is het ineens weg van je gemeenschappen. Nu wil ik niet zeggen dat ik dé deskundige ben op dit gebied, want we hebben allemaal onze wijsheden, maar ik ben het dan niet eens met iemand die zegt dat er niet goed wordt samengewerkt. In basis wordt er al veel beter samengewerkt en dat is ook een positieve trend. Helaas zijn er nog steeds ongelukken, dus het kan altijd beter.

O: Maar dat is in elke branche zo.

RB: Ja dat is zeker in elke branche zo. Dat zie je ook in de bouwwereld. Vroeger vielen er op jaarbasis tientallen bouwvakkers naar beneden, maar tegenwoordig zijn daar veel meer maatregelen voor getroffen, door het plaatsen van steigers en netten en het zekeren van mensen. Natuurlijk sterft en nog wel eens iemand in de bouw, maar dat is wel minder dan eerder jaren. Vroeger was de waarde van de mens ook anders wellicht. Wij zien een positieve trend. En kun je een gemeente, daarna zal ik stoppen met mijn pleidooi, maar kan je een gemeente waar relatief weinig evenementen zijn kwalijk nemen dat hun referentiekader niet groter is. Nee dat kan niet, want zij doen een keer het feest van Sinterklaas of een bepaalde braderie maar meer doen ze niet en dat is dan ook hun referentiekader. Dan komt er ineens een evenement met bijvoorbeeld motoren, ik noem maar iets, dan proberen die mensen dat zo goed mogelijk te doen. Natuurlijk is er ook wel wetgeving voor als het gaat om techniek, geluid en milieu maar er zijn ook bedrijven die ze hadden kunnen helpen met die voertuigen. Wat je ze kwalijk kan nemen is dat ze niet even naar Assen hebben gebeld om te vragen hoe zij dat nou aanpakken, omdat zij daar veel meer ervaring hebben met motor evenementen. Dat kun je die gemeente kwalijk nemen. Maar de wereld blijft verschillend, dus je hoeft niet automatisch een motor evenement in een kleine gemeente te verbieden. Maar steeds meer regelgeving en standaardisering is wel van belang en natuurlijk even de moeite nemen om naar een locatie te bellen waar ze vergelijkbare evenementen doen. Je moet jezelf dan altijd vragen of je er alles aan hebt gedaan om te voor te zorgen dat het veilig is en goed zal gaan. Natuurlijk zijn er altijd wel een paar mensen die dat niet doen ..

O: .. maar die hou je altijd ..

RB: .. ja denk ik wel. Ik ben misschien wel positiever dan andere mensen, maar we stoppen zo veel tijd in de overleggen en dan dus met name dat krachtenveld. Want ook jij weet vanuit het vak, de zwakste schakel bepaald uiteindelijk het risico. Dus heb je het goedkoopste uitzendbureau en die mensen achter de bar voeren niks uit en geven niemand drinken, dan heb je een super evenement, super veiligheid en super artiest maar heel veel chagrijnige mensen omdat ze heel lang moeten wachten op hun drinken en dan heb je toch een nare angel in je feestje wat wel eerder kan lijden tot nare gevolgen. Net als een pinstoring bij de muntverkoop, als je dan alleen nog maar apparaten hebt voor cash, maar het dichtstbijzijnde pinapparaat is drie kilometer verderop, dan moet je daar wel iets voor bedacht hebben. En daar had je eigenlijk dan vooraf al over na moeten denken, dat er dan bijvoorbeeld vervoer klaar staat om die mensen naar dat pinapparaat te brengen. Goede organisatoren gaan daar steeds beter over nadenken.

O: En daarbij mogen ze er dan ook niet meer zomaar vanuit gaan dat als het vorig jaar goed ging dat het dan dit jaar ook wel goed zal komen.

RB: Ja.

O: Oké. Nou eigenlijk was dat ook de laatste vraag van mijn interview. Ik weet niet of u nog een aanvulling heeft of misschien nog iets weet wat nog interessant is om nog even naar te kijken.

RB: Nou laat ik dat dan zeggen. Je hoeft mij geen antwoord te geven, maar de mensen met wie je hebt gesproken of de mensen waar je nog mee gaat spreken, is het belangrijk om te onderkennen welke branche zij vertegenwoordigen en of zijn expert in zijn. Ik ben natuurlijk de vertegenwoordiger van de evenementen en organisatoren branche, dus ik zal daar waarschijnlijk ook niks lelijks over zeggen. Maar dan moet je ook in twijfel brengen hoeveel ik daar van weet. En als je mensen hebt gesproken die over alles en iedereen een mening hebben en die over van alles zeggend dat het niet goed is.

O: Dan moet ik in twijfel trekken of dat allemaal we zo betrouwbaar is.

RB: Ja, ik zou dat doen. Dus in de presentaties die ik geef over het krachtenveld en over wat is nou evenementenveiligheid en crowd management, moet je van zoveel dingen verstand hebben en dat hebben we gewoon niet. Dus je hebt elkaar gewoon nodig. Om het beter te maken. Dus allerlei zeikerds die zeggen dat het allemaal niet goed is, nee het kan allemaal beter, maar het is nooit helemaal niet goed. Er is een behoorlijk goede trend dat we steeds meer kijken en er is een Nederlandse veiligheidsbranche en die kijkt daar ook naar en die heeft ook een boekje geschreven over de verschillende plannen. En dat is ook een prima initiatief, hebben wij uiteraard ook aan meegewerkt en wij ondersteunen dat ook. Kost heel veel tijd en moeite om die mensen bij elkaar te krijgen, maar langzamerhand sluiten steeds meer mensen zich aan bij de Nederlandse veiligheidsbranche. Keurmerken zeggen er ook iets over, maar ja. Jij kunt het keurmerk Laura hebben, maar wat zegt dat nou. Dus wat is een keurmerk alleen. Maar ja, al die componenten. Dus ik zou voor jezelf even een selectie maken wie wat vertegenwoordigd en wie heeft er belang bij om iets positiefs of iets negatiefs te zeggen. Zo moet je uiteraard ook naar mij kijken. Maar ik ben absoluut niet bezorgd, maar we moeten wel elke dag blijven opletten en blijven nadenken. Nou dat is mijn slotwoord.

O: Dat is inderdaad een mooie afsluiting.

VI. Transcript interview Mari van Dorst

Voorafgaand aan het interview heeft de onderzoeker de heer van Dorst bedankt voor zijn medewerking aan dit onderzoek. Vervolgens heeft de onderzoeker het onderzoek verder toegelicht en het doel van dit interview beschreven. De opbouw van het gesprek is omschreven en een schatting van de tijdsduur van het interview is gegeven. Tevens heeft de onderzoeker het belang uitgelegd van de te verkrijgen informatie en de daarmee samenhangende waardering van de deelname. Tot slot heeft de onderzoeker aangegeven hoe de informatie na afloop verwerkt zal worden.

O: Onderzoeker

MD: Mari van Dorst

O: Nou aller eerst natuurlijk hartelijk dank dat u wilt meewerken aan dit onderzoek. Voordat we gaan beginnen wil ik nog even nagaan of u er problemen mee heeft als ik uw naam gebruik in dit onderzoek of dat u liever wilt dat de gegevens anoniem worden verwerkt.

MD: Nee hoor, geen probleem mee.

O: Oké, mooi zo.

MD: Tenzij ik natuurlijk hele nare dingen ga zeggen over mensen.

O: Dat zal wel meevallen denk ik. Nou ik had net al even het onderwerp geïntroduceerd. De hoofdvraag die bij elk interview leidend zal zijn is de vraag: 'Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?'. En door middel van de verschillende vragen uit de topiclijst wil ik uiteindelijk tot antwoorden komen.

MD: Oké.

O: Zou u eerst kort uw functie binnen dit bedrijf kunnen vertellen?

MD: Ja is goed. Phoe in een notendop. Ik ben na mijn studie Integrale Veiligheidskunde aan de Hogeschool van Utrecht ben ik eerst in dat kader nog even gaan werken bij de politie, voor het bureau conflict en crisisbeheersing. Daarna ben ik begonnen bij WBS wat toentertijd een prominente veiligheidsorganisatie was. Daar heb ik een jaartje of negen gezeten. Toen ben ik betrokken geweest bij het opzetten van het Kenniscentrum Evenementenveiligheid, daar adviseer ik nog steeds. En nu sinds een jaar of drie ben ik daarnaast ook nog directeur van Crowd Support. En dat is de veiligheidstak van de Safety Group en dan met name weer gericht op evenementen.

O: Oké, helemaal duidelijk. Leuk! Welke invloed merken jullie van de terreurdreiging op de Leisure sector in het algemeen?

MD: Die vraag hangt heel erg samen met het moment. Dat zag je ook heel goed op het moment na de aanslagen vorig jaar in Parijs en ook dit jaar in Brussel dat er direct daarna heel veel aanvullende maatregelen gevraagd werden. Terecht of onterecht en zinnig of onzinnig, maar op dat moment wordt dat gevraagd en daarna ebt dat ook weer een beetje weg. Dus wat je eigenlijk ziet en dat geldt overigens met heel veel incidenten die zich voordoen, dan is daar kort daarna heel veel aandacht voor en wordt er heel erg op ingezoomd.

O: Ja.

MD: Maar daarna neemt dat ook weer af. Dus je zag na die aanslagen dat er gevraagd werd om te investeren, extra maatregelen te nemen en adviezen te geven. En nu zijn we al weer even verder en dan zie je dat ook weer weg ebben.

O: Dus dat mensen er weer minder mee bezig zijn.

MD: Ja, ze gaan weer naar hetgeen wat ze daarvoor deden en het is weer minder on top of mind. Met name dat en je kan je natuurlijk afvragen hoe terecht dat is, want het maakt natuurlijk niet uit hoe on top of mind het is, het gaat erom hoe groot het risico is. Ik en ervan overtuigd dat dat risico niet kleiner was voor de aanslagen en ook niet groter is geworden na de aanslagen. Het is gewoon meer top of mind geworden bij iedereen. Dat is denk ik ook één van de belangrijkste opmerkingen die je in dit licht moet plaatsen.

O: Oké. Merkt u een ander gevolg van de terreurdreiging op de evenementensector dan op de Leisure sector?

MD: Nee, eigenlijk niet nee. Ik denk niet dat het heel erg verschillend is.

O: Oké. Wat is de invloed geweest op de beveiliging van evenementen en nationale feesten binnen jullie bedrijf?

MD: Nou wat ik zeg, het is voor ons als er al verschil heeft gezeten dat dat heel kort is geweest. Ik geloof dat wij voor de aanslagen ook oog hadden voor dit risico en dat wij dat ook altijd meenamen in onze planvorming. Ik geloof dat we al heel veel deden, je neem het risico natuurlijk nooit helemaal weg, dat kan ook niet. Maar alles wat we rondom dat onderwerp deden, deden we al heel veel en dat doen we nu ook niet anders. Natuurlijk kijken we ook even naar die gebeurtenissen en wat nou als en zijn de maatregelen die we nu nemen goed genoeg. Dus het is wel een stukje revisie maar meer dan dat niet eigenlijk.

O: Oké, want jullie hebben ook een deel van de beveiliging gedaan van Koningsdag in Zwolle.

MD: Ja een groot deel verkeer inderdaad.

O: Worden daar dan ook extra maatregelen bij getroffen, anders dan voor een terreuraanslag?

MD: Ik zeg dat zonder van de hoed en de rand te weten, want daarvoor ben ik er niet intensief genoeg bij betrokken geweest. Maar ik geloof dat zij, natuurlijk ook na de aanrijding in Apeldoorn wat in feite ook een soort aanslag is, al heel veel extra maatregelen hebben ingevoerd om aanslagen in algemene zin van het woord te voorkomen. En dat is ook een beetje hoe dat nu nog steeds niet. Dus ik geloof niet dat er nog een extra schepje bovenop is gedaan.

O: Dat was eigenlijk altijd al zo?

MD: Nou niet altijd al, maar sindsdien is er wel al het nodige veranderd en zijn er andere vormen van beveiliging toegepast.

O: Oké. Wat is volgens u veiligheid?

MD: Ik denk dat dat niet te maken heeft met bepaalde fases, maar gewoon het feit dat mensen zoveel mogelijk vrij zijn van gevaren.

Ik onderscheid zelf altijd wel twee vormen, namelijk beveiliging en veiligheid. Veiligheid kan je wel als overkoepelende term gebruiken, om voor het gemak de Engelse analogie te gebruiken: Security & Safety. Waarbij je zegt security is de bescherming van de moedwillige verstoringen van de openbare veiligheid en hieronder vallen ook terrorisme maar ook activisme, ordeverstoringen en kleine criminaliteit. En veiligheid en safety dus zagezegd, is meer de bescherming tegen de niet moedwillige verstoringen. Dat zijn onder meer slecht weer scenario's, verdrukkingen en over crowding, instortingen dat soort gevaren. Dus dat is een onderscheid wat ik zelf vaak gebruik om dat begrip te omschrijven. Dus echt het beschermen tegen verstoringen en gevaar.

O: Oké. Welke veiligheidseisen stellen jullie aan een evenement?

MD: Phoe, dat is een hele algemene vraag. In de basis stellen wij geen veiligheidseisen aan een evenement, dat doet vaak de vergunningverlener.

O: Uhu.

MD: Wij adviseren wel in veiligheidsmaatregelen. Dat is dusdanig divers en dat heeft zoveel te maken met, voor je beeldvorming, wij zijn betrokken bij kleinschalige zakelijke bijeenkomsten bijvoorbeeld BNR nieuwsradio die komt presenteren over schaliegas boren bij KPMG en vreest voor activisme. En we zijn betrokken bij Mysterland, wat een enorm omvangrijk evenement is waar geen bijzondere dreiging op zit. Wij zijn betrokken bij evenementen met een sterk religieus karakter of met enorme voor- en tegenstanders. Ik noem als voorbeeld ook insprekavonden voor de AZC, maar ook de finale voor The Voice of Holland en dat maakt nogal wat uit. Dus wat wij eigenlijk doen, wij kijken steeds naar het evenement en daar maken wij een inschatting van het profiel van het evenement en de bezoekers en alles wat daarmee samenhangt. En dan gaan we kijken welke risico's nou uit dat totaal profiel kunnen voortkomen en hoe kunnen we ons daar nou zo goed mogelijk op voorbereiden. Nou dat verwoorden wij, in hoe wij dat noemen een beveiligingsplan. Als we alleen verantwoordelijk zijn voor de beveiliging, in sommige gevallen doen we meer dan alleen de beveiliging en houden we ons ook bezig met de veiligheid, dus die niet moedwillige verstoring. En dan wordt het nog wat ruimer en daar verwoorden we dat dan in en vervolgens kijken we ook in hoeverre dat aansluit en vaak gaat dat nog wel verder dan de eisen die daar aan worden gesteld door de overheid. Vaak doen wij meer, omdat die eisen vaak een minimum niveau zijn van de overheid wat ze in ieder geval willen dat je doet.

O: Uhu.

MD: En wij komen daar nog wel een keer overheen met wat wij dan belangrijk vinden. Ja het draaft te ver denk ik om een hele lijst op te sommen over wat wij allemaal doen en wat ik al zeg, het maakt ook heel erg uit wat voor type evenement je hebt. Je hebt het hier natuurlijk over terreurdreiging. We hebben evenementen gehad met een verhoogde terreurdreiging, daar zet je hele andere beveiligingsconcepten in dan op een goedlachs muziekfestival.

O: Ja, dat is waar.

MD: Ja.

O: Maar als een bedrijf nou zegt, we gaan geen toegangscontrole doen, maar dit was wel jullie advies. Gaan jullie dan als nog in samenwerking of haken jullie dan af?

MD: Jazeker. Wij zijn niet degene die uiteindelijk bepaald. We zullen ze er op dat moment wel op wijzen dat het wel ons advies is en dat zij er zelf voor kiezen om dat niet te doen, dus dit zijn dan ook de risico's die daarmee samen lopen dat jij daar voor kiest.

En op het moment dat ze dat dan nog steeds willen is dat prima, maar dan ligt vanaf dat moment de verantwoordelijkheid ook wel bij hun. Het is een beetje als de politie die de burgemeester adviseert en op het moment dat de burgemeester besluit om dat advies niet op te volgen is dat prima, maar dan is het ook zijn verantwoordelijkheid.

O: Ja.

MD: Er zijn natuurlijk wel grenzen daaraan. Op het moment dat onze medewerkers in gevaar komen of dat we zeggen dat het volstrekt onverantwoord is om iets op die manier te doen, ik noem maar iets raars. Een bepaalde toegangsconstructies waarvan je op voorhand al weet dat die niet gaat werken, maar toch willen ze dat zo en dat gaat echt de duivel opleveren, dan gaan wij daar onze vingers niet aan branden.

O: Nee.

MD: Nouja ander voorbeeld is. Als je gevraagd wordt om twee medewerkers in te zetten in een kruitvat van ordeverstoringen, nou liever niet want dat is niet gezond voor onze mensen en dat moet je ook niet willen. Dus er zijn voorbeelden waarvan je moet zeggen, nee dit sluit niet aan bij onze werkwijze. Maar in de basis, ja als iemand iets wilt laten dan moet hij dat doen. Ik neem altijd het voorbeeld van een muntenkassa. Die kan je beveiligen tegen diefstal, maar je kan het ook niet doen en dan accepteer je ook dat risico. Het is als de caissière bij de Albert Heijn, je kan hem er neerzetten of je kan de mensen zelf laten scannen, het ene bespaart kosten aan de ene kant maar ..

O: .. het brengt ook weer meer risico ..

MD: .. ja, maar dat is ook een stukje economische schade. Ik vind het anders op het moment dat er ook echt menselijke schade bij komt kijken.

O: Ja, oké. Wat is binnen jullie bedrijf het belang van de risicoanalyse en het veiligheidsplan? Zetten jullie die verplicht voor elk evenement in?

MD: Nee, dat doen we niet verplicht overal. Wij maken ook een onderscheid tussen, zoals de overheid dat ook doet die zeggen eigenlijk, we hebben reguliere evenementen, aandachtsevenementen en risico evenementen. Onze risicoanalyses zie je meestal alleen in die laatste twee categorieën dus op het moment dat er wel echt aandacht voor is om zo iets ook te doen. Een evenement wat echt geen donder voorstelt en wat niks meer is dan het inzetten van een beveiliging voor ontvangst of iets dergelijks, waarbij je direct ziet dat het qua risico's niks voorstelt. Natuurlijk wordt er even goed naar gekeken of dat wel echt het geval is en vindt er altijd wel een classificering van de evenementen plaats. Dat doen we altijd wel even, het is niet zo dat we een natte vinger in de lucht steken en bepalen dat dat niet nodig is. Pas als die classificatie er aanleiding toe geeft, dan gaan we naar die risicoanalyse toe. Wat het belang is van die risicoanalyse, dat is wel groot. Ik vind dat dat eigenlijk de basis is van wat je voor het gevolg aan maatregelen gaat inzetten. Je noemde heel mooi toegangscontrole. Ik heb wel eens zo'n gesprek gevoerd dat je zegt, goh waarom zet je daar een toegangscontrole in en toen kreeg ik als antwoord 'omdat iedereen dat doet'. Maar dan ga je de fout in.

O: Ja.

MD: Want wat wil je er nou eigenlijk mee bereiken. Wat is nou een reden voor jou om dat te doen. Het inzetten van de toegangscontrole is geen doel op zichzelf het is het inzetten van een instrument, het is een beveiligingsmaatregel die ergens toe moet leiden.

En op het moment dat iemand tegen mij zegt 'ik vrees dat er drugs binnen gaat komen en ik wil dat niet hebben', dan heb je een reden te pakken om dat te doen. En weten of dat risico er is, dat doe je met de risicoanalyse. Pas dan weet je dat er een verhoogd risico is dat iemand iets meeneemt, waarvan je niet wilt dat dat binnen komt. Dan pas kan je gaan besluiten dat je er iets tegen wilt gaan doen. Die risicoanalyse is eigenlijk het fundament van elke maatregel die we nemen.

O: Ja.

MD: En anders is die maatregel eigenlijk een beetje natte vinger werk.

O: Wordt er vooraf altijd duidelijk gecommuniceerd bij wie de verantwoordelijkheid ligt voor de veiligheid tijdens een evenement?

MD: Nee dat wordt niet altijd even specifiek afgesproken, maar daar heb je denk ik zelf ook een rol in. Ik vind dat je ook zelf duidelijk mag maken wat je wel voor ze gaat doen en wat niet. Wij doen dat door het veiligheidsplan, waarin ook duidelijk staat vermeld wat we allemaal voor hun gaan doen en daarmee dus ook wat er niet binnen onze verantwoordelijkheid valt. Er zijn natuurlijk ook bepaalde grenzen aan de middelen en bevoegdheden die een particuliere beveiligingsorganisatie heeft. Het houdt ergens op. Als een risico die middelen of bevoegdheden overstijgt, dan moet je daar ook duidelijk in zijn. Maar wat jij zegt, klopt wel. Het is niet zo dat dat altijd heel nadrukkelijk wordt gecommuniceerd van te voren en we echt even duidelijk die verantwoordelijkheden afbakenen. Dus ik denk dat je er verstandig aan doet als particuliere beveiligingsorganisatie om te zeggen, joh wacht eens even, dat moet duidelijk zijn en dat moet helder zijn wat je wel en niet van ons mag verwachten. Er zijn nog steeds organisatoren die denken dat alles wel even bij de beveiliging kan worden neergelegd, maar zo werkt het niet.

O: Nee. Hebben jullie binnen het bedrijf al voelbare gevolgen ondervonden van de terreurdreiging dan wel positief dan wel negatief?

MD: Je bedoelt in onze uitvoering en in ons contact met de opdrachtgevers?

O: Ja of dat jullie juist minder graag met bepaalde partijen willen samen werken of juist met een bedrijf willen gaan samenwerken.

MD: De opdrachtgevers bedoel je?

O: Ja.

MD: Ja, waarmee ik opende. Vaak na een aanslag is het echt on top of mind.

O: Dan merk je echt dat de business toeneemt?

MD: Nou de business toeneemt, mwah hier en daar maar niet enorm. Maar wat wel zo is, is bijvoorbeeld een controle op explosieve wat normaal niet het eerste is wat bij mensen opkomt of waar mensen over nadenken, daar is dan wel meer vraag naar ineens. Ik vind het niet goed, want ik vind nogmaals dat je wel moet kijken naar de daadwerkelijke dreiging en het dreigingsniveau in Nederland, dat zowel ervoor als erna nog steeds ongewijzigd is, dus je moet wel concreet kijken of dat risico er is. Het is hoog of laag en je wil daar iets aan doen of niet, maar dat moet eigenlijk niet afhankelijk zijn van wat er recent is gebeurd. Dat moet afhankelijk zijn van het daadwerkelijke dreigingsniveau. En daarnaast, je vraag is of we daar wat van merken, maar we hebben bijvoorbeeld ook een bijeenkomst gedaan vier dagen na de aanslagen in Parijs en daar kwam een persoon die redelijk bekend is en ook een beste prijs op zijn voorhoofd heeft staan.

Dat heeft op dat moment dan wel wat meer voeten in aarde. Dat was sowieso een daadwerkelijke bijzonder hoge terreurdreiging. Ook nog eens een keer in het veiligheidsklimaat, vooral voor de veiligheidsbeleving. Je hebt natuurlijk objectieve veiligheid en je hebt subjectieve veiligheid, je hebt de daadwerkelijke veiligheid en de veronderstelde veiligheid. Het kan heel veilig zijn maar ik kan mij heel erg onveilig voelen, of ik voel mij juist heel veilig terwijl die omgeving totaal niet veilig is. Beide wegen daarin wel een rol, maar dan zie je dat het bij zo'n evenement wel even alle hens aan dek is en dat er wel even andere veiligheidsconcepten uit de kast getrokken dan gebruikelijk. Dat vind ik ook goed. Dat bewijst ook dat je kijkt naar het daadwerkelijk gevaar dat er heerst en op basis daarvan ook besluit om de organisator te adviseren om op dat gebied meer in veiligheid te adviseren.

O: Ja, oké. Nou we hadden het er net al even over en de volgende vraag zou dan ook zijn of er veranderingen binnen het bedrijf hebben plaatsgevonden. Maar het was dus altijd al wel dat er naar heel veel risico's werd gekeken.

MD: Ja, zeker. En natuurlijk hebben wij er ook over gecommuniceerd, het is in de media en je medewerkers lezen het ook dus er zijn mensen die daar vragen over hebben, de wildste verhalen gaan de ronde. Wij hebben niets veranderd, we hebben de dingen gedaan die we altijd al hebben gedaan. We hebben nog wel eens goed gekeken naar de concepten die we hebben, die toezien op dit soort risico's. En daarnaast hebben we ook naar onze mensen gecommuniceerd van luister, het dreigingsniveau is niet anders dan dat het was, zo zit de werkelijkheid in elkaar even los van wat de media in Nederland daarover bericht. Evenementen vinden gewoon doorgang en er is geen reden om te panikeren. Er is zeker een risico, dat was er en dat is er nog steeds en we houden ons er ook zeker mee bezig. Alertheid is altijd op zijn plaats, daar ben je uiteraard ook beveiligd voor.

O: Ja. Uit andere interviews heb ik ook best wel meegekregen dat het niet de vraag is of er iets gaat gebeuren, maar wanneer er iets gaat gebeuren. Heeft u zelf ook dat idee of denkt u dat dat overdreven is?

MD: Nou dat is in ieder geval niet wat het dreigingsniveau van de NCTV zegt. Die zeggen dat er een reële kans is en er zijn ook heel veel krachtenvelden en partijen en we hebben in West Europa nog nooit zoveel Jihadistische terreuraanslagen gehad als in 2015. Dus de kans is substantieel, zoals dat zo mooi heet, maar er is echt een reële dreiging daar kunnen we de ogen niet voor sluiten. Maar dat is geen garantie dat het gebeurt.

O: Nee.

MD: Het is geen garantie. Ik bedoel er werken ontzettend veel mensen hard aan en als zij zeggen ik heb een glazen bol en ik kan voorspellen dat het gebeurt alleen niet wanneer, dan voor hetzelfde geldt zijn die voornemens er wel bij bepaalde mensen maar worden die op tijd in de kiem gesmoord.

O: Ja.

MD: Het is een beetje een pessimistisch beeld om te zeggen dat gaat allemaal niet lukken en het gaat sowieso plaatsvinden.

O: Ja, dat is waar.

MD: Dat er sowieso mensen zijn met dat soort ideeën en dat ze daar ook toe in staat zijn dat onderschrijf ik wel. Maar ik zie het niet zo als dat het per definitie gaat gebeuren. Maar de kans is zeker reëel en daar moet je je ook zeker op voorbereiden. Daarom is het ook zo goed om dingen te doen die echt effect hebben in plaats van alleen maar meer beveiligers in te zetten, want dat is natuurlijk kul.

O: Nee dat verbeterd niet automatisch de veiligheid.

MD: Nee en dat niet alleen. Soms slaat het de plank helemaal mis. We zijn in die tijd ook wel gebeld van, joh we gaan iets publiceren of we gaan iets roepen wat dan onwel bevallig is voor mensen die sympathiseren met die terreurdreiging, zet maar een beveiliging neer voor de deur. Maar wat gaat die man daar dan doen en wat is het nu ervan. Ja die moet dan iemand tegenhouden die kwade bedoelingen heeft. Maar zo werkt het natuurlijk niet. Het inzetten van de beveiliging is geen doel op zichzelf. Nogmaals je moet kijken naar wat je wilt bereiken en vervolgens hoe je dat kan bereiken. En dat is heus niet altijd door het neerzetten van een beveiliging. Of die beveiliging moet een rol hebben in een veiligheidsconcept.

O: Ja.

MD: Dat is wel een wereld van verschil wat heel veel mensen niet zien.

O: Waar liggen volgens u nog de verbeterpunten voor de veiligheid?

MD: Op dit specifieke punt bedoel je?

O: Ja.

MD: Nou dat noemde ik net al even. Dat mensen leren om conceptueel te denken en dat mensen leren om te denken in beveiligingsmaatregelen. Zelden is de oplossing, zet maar meer beveiligers in. En dat klinkt raar van iemand die zijn brood verdient met beveiligers, maar ik geloof dat we uiteindelijk ons brood verdienen door dat evenement zo goed mogelijk te beveiligen en zo goed mogelijk beveiligen doe je voornamelijk met concepten. Ik zal je een mooi voorbeeld geven. Schilbeveiliging is iets dat best wel veel in het nieuws geweest. Je zet het begin van de straat al af en als daar dan iemand komt aanlopen waarvan je denkt, die kan wel eens een aanslag gaan plegen. Dan geef je hem een signaal naar de binnenste schil en dan gaat alles dicht, alle luiken gaan op slot en je trekt alle mensen vanaf de achterkant weg. Dat is een effectieve maatregel, maar dat heeft helemaal niks te maken met hoeveel beveiligers je inzet. Je hebt er natuurlijk een paar nodig om dat concept uit te voeren, dat wel, maar dat is wat anders dan dat je zegt ik had eerst tien beveiligers bij de deur staan en ik zet er nu twintig neer. Want met zijn twintigen gaan ze dit soort geweld ook niet tegenhouden.

O: Nee.

MD: Dus het allerbelangrijkste is dat mensen conceptueel gaan denken en dat ze beveiligingsconcepten gaan inzetten die effect hebben. En dat vraagt om specialistische kennis en daar gaat natuurlijk ook wel een hele hoop mis.

O: Uhu.

MD: De beveiligingsmarkt bestaat voor een groot deel uit mensen die ooit als beveiliging zijn begonnen en die weten ontzettend goed hoe ze moeten beveiligen in de uitvoerende zin van het woord. Maar die zullen al heel snel multipliceren op het moment dat een probleem zich voordoet. Terwijl juist zij moeten leren om dan anders te gaan denken. Je moet gaan nadenken welke maatregel een bepaald risico wegneemt of in ieder geval de impact ervan verkleint. Dat is denk ik het allerbelangrijkste en dat is ook heel vaak het punt waar de plank wordt misgeslagen op het moment dat je kijkt naar wat het antwoord is op dit soort problemen.

O: Dat ze soms allemaal maar wat doen in plaats van dat ze zich er echt bewust van zijn of specialist in zijn.

MD: Ja of dat ze ineens gaan opschalen of maatregelen treffen tegen explosieve. Dat is gewoon heel **specialistisch werk**, daar kan je maar op een paar plekken in Nederland voor terecht. Maar het wordt niet door een paar plekken in Nederland aangeboden. **En daar zit natuurlijk wel een punt en daar zie ik ook wel een risico in**. Dat de opdrachtgever het idee heeft dat het allemaal in kunnen en kruiken zit, want ze gingen toch wat doen tegen explosieve maar uiteindelijk blijkt dat dat hartstikke ondeugdelijk is. **Of dat er ook gewoon compleet onzinnige maatregelen worden getroffen**, die kom je ook tegen en dan denk je ook waarom doe je dit nou. En vaak is dan het antwoord tegen terreur, maar stop er dan maar mee want dit heeft geen enkele zin. Wat ik zeg, je kan een ontzettend grote uit de kluiten gewassen man voor de deur zetten die jou moet gaan beschermen, maar als er iemand komt aanwandelen met een vuurwapen ..

O: .. ja dan ben je als nog niks ..

MD: .. nee dat toen toch zeer dan.

O: Ja.

MD: Ja, dus dan werkt zo'n schilbeveiliging en er zijn nog meer concepten die in dit scenario goed werken, maar goed dan moet je wel mensen gaan bellen die die concepten kunnen uitwerken en daar ook de juiste mensen en intelligentie voor hebben. Dat is ook het wezenlijke verschil. **Een groot deel van onze beveiligingsbranche is gericht op gewoon de traditionele risico's zoals een ordeverstoring of mensen die met elkaar op de vuist gaan, maar dat is echt andere koek dan waar we hier nu mee te maken hebben. En het is echt van belang dat mensen dat inzien. Dat vraagt om specialistische maatregelen en die maatregelen zijn ook niet altijd in het voordeel van de beveiligingsorganisatie want vaak is het minder inzet.**

O: Ja.

MD: **Maar dat is met name wat organisatoren zich heel goed moeten gaan beseffen.**

O: Oké, nou daarmee ben ik ook bij het einde van mijn interview gekomen met deze vraag. Ik weet niet of u nog een aanvulling heeft op dit interview of dat u zegt dat ik mij op bepaalde zaken nog beter kan verdiepen.

MD: Datgene waarmee ik al afsloot, jouw onderzoek richt zich er natuurlijk ook op wat de mogelijkheden zijn om er op in te spelen. **Maar daarbij kan je ook kijken hoe er op dit moment op wordt ingespeeld en is dat effectief en zo nee, hoe maak ik dat dan wel effectief.**

O: Misschien meer een nulmeting en daarna meten hoe het nu is?

MD: Ja, maar met name ook te kijken naar datgene wat je dan verzameld aan mogelijkheden om er op in te spelen om ook te kijken naar de effectiviteit van de mogelijkheden om er op in te spelen. En ik denk waar we verder een beetje aan voorbij zijn gegaan is dat je niet kan ontkennen dat met name **de overheid een hele grote rol heeft in dit verhaal**. Wij kunnen onmogelijk opsporen of antwoorden geven op voorwapengeweld, want daarvoor moet er gewoon politie komen.

O: Ja.

MD: Net als de inlichtingendienst, die spelen een ontzettend grote rol. Nog een grotere rol dan dat wij doen, dus dat zou ik zeker niet helemaal onderbelicht laten. Of juist heel goed afbakenen. Maar aan de andere kant moeten we als private partij weg van het idee dat wij er niks tegen kunnen doen, dat is kul.

O: Ja precies, je kan altijd wel iets doen.

MD: Ja want de mensen die zeggen dat je niks kan doen is waarschijnlijk omdat ze niet weten wat ze wel kunnen doen. Want dan kom je weer bij die concepten uit.

O: Vindt u ook dat de overheid en de inlichtingendienst een grotere rol moeten spelen nu?

MD: Nee! Ik geloof dat ze al een hartstikke grote rol spelen en ik heb er ook verder geen kijk op. Ik heb een keer het jaarverslag gelezen, maar ik geloof ook niet dat ze daar nou alles in vertellen. Daar zijn ze natuurlijk ook inlichtingendienst voor. Dus ik vind het heel moeilijk om te zeggen of ze een grote rol moeten gaan spelen, want ze doen natuurlijk al heel veel. Maar wat ik ermee probeer te zeggen is dat een heel groot deel van je onderzoeksvraag bij die overheid kant ligt.

O: Ja.

MD: Ik denk dat informatie uitwisseling wel belangrijk is, zeker bij evenementen met een verhoogde terreure dreiging. Dat zij dus even aangeven van joh luister dit is de informatie die wij hebben en mogen delen, dat is natuurlijk wel belangrijk want zij mogen niet alles delen. Maar op het moment dat die informatie belangrijk is om te weten in het kader van de veiligheid, vind ik wel en desnoods sluit je daar een bepaalde afspraak over dat dat niet verder komt. Maar je moet die informatie wel kunnen delen en dat is wel iets wat natuurlijk vaak ontbreekt.

O: Ja.

MD: Die dreiging informatie vanuit de overheid naar de private partijen, dan hebben ze vaak zo iets van dat is ons pakkie aan. Terwijl ze hier eigenlijk wel voor een private publieke samenwerking moeten kiezen.

O: Ja.

MD: Nou heb je er wat aan?

O: Ja, zeker!

MD: Mooi!

VII. Transcript interview Lara Roos

Voorafgaand aan het interview heeft de onderzoeker mevrouw Roos bedankt voor haar medewerking aan dit onderzoek. Vervolgens heeft de onderzoeker het onderzoek verder toegelicht en het doel van dit interview beschreven. De opbouw van het gesprek is omschreven en een schatting van de tijdsduur van het interview is gegeven. Tevens heeft de onderzoeker het belang uitgelegd van de te verkrijgen informatie en de daarmee samenhangende waardering van de deelname. Tot slot heeft de onderzoeker aangegeven hoe de informatie na afloop verwerkt zal worden.

O: Onderzoeker

LR: Lara Roos

O: Aller eerst nogmaals hartelijk dank dat u wilt meewerken aan dit onderzoek.

LR: Graag gedaan, leuk!

O: Voordat we echt beginnen, heeft u er bezwaar mee als uw naam wordt genoemd in het verslag of heeft u liever dat ik de gegevens anoniem verwerk?

LR: Nee hoor, geen probleem.

O: Nou top. We hebben net natuurlijk al even besproken hoe dit interview is opgebouwd. De hoofdvraag die bij elk interview leidend zal zijn is de vraag: 'Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?'. Onder deze hoofdvraag hangen weer andere vragen die gebaseerd zijn op de deelvragen van dit onderzoek. Uiteindelijk zullen deze vragen weer leiden tot de hoofdvraag. Dus als alles duidelijk is kunnen we beginnen of wil je nog iets aanmerken?

LR: Nee, we kunnen beginnen!

O: Wat is volgens u de invloed van de terreurdreiging op de evenementensector?

LR: Ik denk dat iedereen wel wat gevoeliger is, dat überhaupt de gast gevoeliger is om ergens heen te gaan waar grote groepen mensen samen komen. Die beslissing om te komen nemen ze dan zelf de ja of de nee, maar ik denk dat het vooral dus de uiteindelijke opdrachtgever is die meer verantwoordelijkheid voelt voor zijn of haar gasten en dat nu ook risicovoller vindt. Hij of zij zal zich hierin toch gaan indekken door het inzetten van een extra verzekering of extra beveiliging. Dit om te voorkomen dat er bijvoorbeeld bij een groot corporate event, waar alle cao's van Nederland op één plek zijn, dat je dan dus wel extra maatregelen gaat treffen. Het is denk ik ook meer het gevoel wat de invloed is. Het zijn natuurlijk helemaal geen evenementen die in eerste instantie aantrekkelijk zijn voor aanslagen, omdat ze helemaal niet publiekelijk kenbaar worden gemaakt. Maar ze moeten denk ik wel intern kunnen verantwoorden dat ze er alles aan hebben gedaan om risico's te voorkomen.

O: Dus voornamelijk het besef is de invloed op de sector?

LR: Ja!

O: Oké duidelijk. Wat valt er binnen jullie organisatie onder de organisatie van een evenement? Welke aspecten behoren standaard onder de organisatie?

LR: Ja de organisatie van een evenement omvat natuurlijk heel veel dingen. Een groot stuk voortraject natuurlijk waar je het concept creëert en afbakent. Op het evenement zelf is het voornamelijk het logistieke management van onder andere je mensenstroom. Daarnaast moet je ook dealen met leveranciers en moet je je locatie op orde hebben. De veiligheid en materialen van je leveranciers moet je gecheckt hebben.

O: Uhu.

LR: Je moet er goed op letten hoe bepaalde zaken worden bevestigd, maar ook hoe je personeel omgaat met stalen neuzen en dat soort zaken. Zelfde geldt voor catering. Daar zit het hem weer meer in de HACCP regelgeving en natuurlijk het gebruik van materialen en noem maar op. Bij het stukje mensenstroom hoort denk ik ook wel weer het transport, dus de logistiek rondom. Het coördineren van mensenstromen dan wel per vervoer dan wel lopend. En in de locatie zelf valt er ook nog een stukje onder beveiliging en dat soort zaken. Ja dan heb je natuurlijk ook altijd nog een stukje entertainment dat sowieso veilig gecoördineerd moet worden en tot uiting komt tijdens je evenement.

O: Ja. Wanneer is een evenement volgens jou veilig?

LR: Ik denk dat je niet alleen moet kijken naar de veiligheidseisen. Je maakt een draaiboek om je programma duidelijk te hebben, maar je zet als organisator daarin wel die stap verder dat je al nadenkt over wat risico's zijn en wat daar oplossingen voor zullen zijn. We hebben wel eens evenementen gehad op het water, dan denk je wel al na over wat als er brand ontstaat op dat eiland. Hoe kunnen mensen dan weg, zijn er dan trappetjes om in ieder geval het water uit te komen en zijn er noodroutes. Je draaiboek is wel leidend voor het programma, maar doordat je het draaiboek hebt kan je al heel goed nadenken over de B scenario's. En ik denk vooral op events op niet geijkte evenementenlocaties moet je echt zelf wel goed gaan nadenken voor de B scenario's die kunnen gaan gebeuren. Dit kan bijvoorbeeld zijn in de vorm van een calamiteitenplan.

O: Oké. Welke veiligheidseisen zijn er binnen uw bedrijf gesteld aan een evenement en zijn deze eisen überhaupt gesteld?

LR: We hebben het denk ik niet zo zwart op wit, maar we gaan er natuurlijk vanuit dat al onze leveranciers werken volgens de evenementenveiligheidsnorm. Als het aankomt op techniek moeten materialen zoals de rigging gewoon conform norm zijn afgesteld, zodat het natuurlijk niet zomaar de lucht uit kan komen zetten.

O: Uhu.

LR: Hetzelfde geldt natuurlijk voor tenten dat ook deze gewoon conform norm worden opgebouwd. Leveranciers zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor de geleverde materialen en ook als er iets veroorzaakt wordt door eigen materialen. Maar wanneer het weer mee gaat spelen zal dit wel altijd een soort van gedeelde smart zijn en daar moet dan de opdrachtgever ook wel over worden geïnformeerd. Ja, voor de rest veiligheid.. Ik denk dat veiligheid bij ons vooral zit in de opbouw, dus als er iets in de lucht beweegt dat je een helm op moet hebben, als er met zwaar materiaal wordt gewerkt dat je veiligheidsschoenen aan hebt. Tijdens het evenement is het natuurlijk wel in de vorm van beveiliging die op je evenement aanwezig is.

O: Uhu.

LR: Maar dan moet alles al wel zo geïnstalleerd zijn, dat daar eigenlijk niks meer mee kan gebeuren.

Je treft als organisatie natuurlijk ook al maatregelen dat als je in een tent zit of in een niet geijkte locatie dat er voldoende brandblussers zijn per ruimte, dat er een minimaal aantal branddeuren aanwezig zijn, dat vluchtroutes vrij zijn en dat er eventueel een brandwachter aanwezig is als je iets met vuur gaat doen of met rook. Zo een beetje.

O: Dus eigenlijk zijn er nog best wel veel veiligheidseisen, maar het is niet zo dat ze binnen de organisatie allemaal zwart op wit staan? Dat je meer moet kijken wat ook logisch is om te doen en waar mogelijke gevaren liggen.

LR: Ja, dat inderdaad, maar ik denk ook dat je het gewoon wel weet. Het is niet zo dat ik een lijstje afvink, maar het is wel afhankelijk van op welke evenementenlocatie je zit. Als het een standaard locatie is, heb je natuurlijk gewoon een party manager die ook een plan moet schrijven en moet inleveren bij de gemeente en de brandwacht voor het evenement. Maar je checkt wel altijd in de tekeningen die je maakt, dat je altijd rekening houdt met voldoende ruimte tussen de stoelen, brede looppaden, dat stoelen gekoppeld zijn boven een bepaald aantal, dat nooduitgangen vrij zijn en ook verlicht zijn met een bordje. Dus je hebt wel een soort checklist ..

O: .. maar meer in je hoofd ..

LR: Ja, precies.

O: Oké. Werken jullie standaard met een risicoanalyse of een veiligheidsplan?

LR: Nee, niet standaard. Maar wanneer we zien dat de klant ook heel erg op veiligheid zit of we zitten in een complexe locatie, dan kiezen we er vaak wel voor om een calamiteitenplan te schrijven. Dan weet je in ieder geval als er een ontruiming komt welke acties je moet ondernemen. En heel veel evenementenlocaties hebben al een standaard eigen ontruimingsplan.

O: En hoe communiceren jullie het calamiteitenplan?

LR: In het geval dat het een standaard locatie is dan overleg je dat meestal gewoon zelf tijdens de draaiboekbespreking of in een overleg met de locatie, maar dan wordt het niet zozeer gecommuniceerd met de klant. Als de vraag echt vanuit de klant komt dan wordt zo'n calamiteitenplan getoond en dan wordt er ook echt aangegeven wie de aanspreekbare persoon is die een bepaalde rol neemt. Maar dat is wel heel erg beperkt. Je hebt dit eigenlijk alleen als je spreekt over evenementen voor grote bedrijven zoals Unilever of Shell, die er zelf ook heel erg mee bezig zijn. Die geven vaak ook van te voren aan dat ze het dan willen hebben. Als de klant er niet om vraagt, gaan wij zelf niet een heel calamiteitenplan voor hun schrijven.

O: Nee, oké. Heeft de terreurdreiging invloed gehad op de werkwijze binnen je organisatie?

LR: Nee. Nou misschien alleen de bewustwording dat je bij sommige evenementen waar je echt een grote groep belangrijke gasten bij elkaar hebt, dat je het wel aankaart bij je opdrachtgever dat ze zich bewust zijn van het feit dat die groep mensen bij elkaar is. Dus dan kunnen zij bepalen of ze daarom extra maatregelen willen nemen door bijvoorbeeld extra beveiliging in te huren, maar verder eigenlijk niet.

O: Nee oké, duidelijk. Is er altijd duidelijkheid over wat er binnen jouw verantwoordelijkheid valt als het aankomt op veiligheid?

LR: Ja. Ik denk dat je als projectmanager altijd de eerste lijn bent, omdat jij ook het aanspreekpunt bent.

De projectmanager zal altijd een coördinerende rol moeten nemen in overleg met de locatie manager, want die kan jou eigenlijk overrulen daarin, omdat zij de locatie natuurlijk het beste kennen en de kortste lijnen hebben. Dus die verdeling is altijd wel duidelijk.

O: Ja. Als jullie een risicovol evenement organiseren, wordt er dan een andere verdeling gemaakt in verantwoordelijkheid. Ligt er dan meer verantwoordelijkheid bij de klant of blijft deze verantwoordelijkheid bij jullie?

LR: Dat is lastig. Ondanks dat een klant misschien wel aansprakelijk is, als bureau krijg je er geen betere naam van als je iets overkomt. Uiteindelijk is het natuurlijk wel jouw evenement die je organiseert, dus ik denk dat ondanks dat je afspraken maakt op papier je wel alles op alles wil zetten om die verantwoordelijkheid te pakken.

O: Ja.

LR: Ik denk dat je vooral moet benadrukken wie de regie pakt op zo'n moment en ik denk dat wij er de voorkeur aan geven dat wij die regie pakken op zo'n moment, omdat de opdrachtgever daar vaak helemaal geen verstand van heeft.

O: Nee.

LR: Of dat de beveiliging wel met jou schakelt wat de acties daarin zijn. Het blijft natuurlijk altijd een beetje een grijs gebied om te bepalen wie er nou verantwoordelijk voor is.

O: Ja. Zijn er al merkbare gevolgen in de sector, bijvoorbeeld afname van aanvragen, naar aanleiding van de terreurdreiging?

LR: Vind ik lastig te zeggen. Ik denk het niet, maar ik merk wel dat een aantal klanten zelf bewust de vraag stelt, 'moeten we hier nog een actie ondernemen?'. Dus ze zijn er wel mee bezig..

O: .. maar meer weer dat stukje bewustwording ..

LR: .. ja ik denk niet dat het er tot gaat leiden dat er minder evenementen worden georganiseerd. Misschien wel, maar dat is misschien wel voorbarig, maar misschien is het wel zo dat publieksevenementen minder worden georganiseerd. Voor zakelijke evenementen denk ik dat het wel mee zal vallen.

O: Oké. In hoeverre worden alle veiligheidsmaatregelen die jullie treffen gecommuniceerd met de klant?

LR: Niet. Dat hoort gewoon bij het logistieke proces. Je neemt natuurlijk wel het draaiboek door met de klant, maar je gaat niet helemaal in detail treden hoeveel statafels er op welke plek staan en of dat veilig is. Als er iets moet worden gecheckt, bijvoorbeeld een speciale locatie zoals het Rijksmuseum dan kijkt er in ieder geval al een brandwacht mee. Dan bespreek je natuurlijk wel met de klant dat die check met de brandwacht er is geweest, maar je gaat niet helemaal voor hun op papier zetten dat ehm ..

O: .. deze en deze punten zijn gecheckt ..

LR: .. nee precies. Zij gaan er gewoon vanuit dat jij dat al meeneemt in je verhaal, want anders kan je alles wel gaan benoemen.

O: Waar liggen volgens jou de verbeterpunten voor de veiligheid tijdens evenementen?

LR: Hmm de verbeterpunten voor de veiligheid tijdens evenementen. Lastige vraag. Je dekt natuurlijk al heel veel in, omdat je een selecte groep mensen uitnodigt en dus ook alleen deze selecte groep mensen weet van je evenement af. Als het een high end evenement is, dan is er altijd beveiliging aanwezig en wordt er bij elke ingang controle gedaan voordat je binnenkomt. Dus eigenlijk zou je al kunnen zeggen dat het al redelijk structureel gecontroleerd wordt. Opdrachtgevers nodigen natuurlijk eigen relaties uit, dus er komen geen totaal onbekende personen. Daarnaast is er altijd wel iemand van het bedrijf aanwezig bij de registratiebalie, dus wanneer iemand niet op de gastenlijst staat kan deze persoon als nog beslissen of de persoon wel of niet naar binnen komt. Deze persoon moet daar echt akkoord voor geven.

O: Jullie hebben alles dus wel redelijk ingedekt.

LR: Ja, zeker. En het is ook niet zo dat er bij onze evenementen ineens honderden mensen tegelijk buiten staan. Het wordt meestal wel zo gereguleerd dat er geen lijn ontstaat. Op deze manier zijn er eigenlijk ook niet echt verbeterpunten buiten de locatie waar de veiligheid nog verbeterd kan worden.

O: Eigenlijk is alles van te voren dus al zo goed afgesproken en gestroomlijnd dat er geen ongenodigde komen en de publieksstromen goed verlopen.

LR: Ja, het is niet zo dat je tassen gaat controleren, maar dat zou ook raar zijn want het zijn zakelijke relaties dus je vertrouwd er ook op dat deze mensen betrouwbaar zijn. Je hebt ook een band met deze relaties en je zult nooit zomaar een willekeurig persoon uitnodigen voor je evenement. Afgezien van een stukje beveiliging en die check dingen ..

O: .. zijn er niet echt punten waarvan je denkt dat die nog beter kunnen ..

LR: .. nee. En als je nou echt grote evenementen hebt zoals de opening van de Markthal, dan zit je ook samen met de gemeente voor vergunningen omdat het wel een zakelijk evenement is, maar er hang ook een publieksevenement aan vast. Daarnaast zit je dan ook met de brandweer en de politie en met de NS voor een goede mensenstroom, dus dan kijken zij met jou mee over wat er allemaal gaande is in de stad en waar zij ondersteuning moeten bieden om de veiligheid te garanderen. Maar daar sparren we dan alleen mee als het ook een publieksevenement is.

O: Nou dan zijn we al redelijk aan het einde van dit interview gekomen. Zijn er nog punten die je zou willen aanvullen op dit interview of waarvan je denkt dat ze nog interessant kunnen zijn?

LR: Ik ben dus wel benieuwd, maar dat is leuk als je met Sandra Schouten spreekt, hoe dan [begint zin opnieuw]. Wij zijn natuurlijk altijd een tussenliggende partij tussen de uiteindelijk doelgroep en de klant. En hoe dan een klant dat zelf ervaart, want ik denk dat een klant [begint zin opnieuw]. Wij zien het als onze verantwoordelijkheid dat alles goed wordt georganiseerd, maar dat een klant nog veel meer kijkt naar het belang en het financiële belang als je ergens voor aansprakelijk wordt gesteld. Ik denk dat het in ons bloed zit dat ook het hapje er mooi uit ziet, maar dat ook de veiligheid gegarandeerd wordt. Maar ik denk dat een opdrachtgever het soms meer ziet vanuit een financieel oogpunt en dan met name op aansprakelijkheid. Dus ik ben wel benieuwd wat daar dan uit komt. Voor de rest niks, maar ik denk dat het wel interessant is om te zien wat daar uit komt.

O: Nou, oké. Ik ben ook benieuwd! In ieder geval bedankt voor je deelname en je input.

LR: Graag gedaan!

VIII. Transcript interview Madeline Spronk

Voorafgaand aan het interview heeft de onderzoeker mevrouw Spronk bedankt voor haar medewerking aan dit onderzoek. Vervolgens heeft de onderzoeker het onderzoek verder toegelicht en het doel van dit interview beschreven. De opbouw van het gesprek is omschreven en een schatting van de tijdsduur van het interview is gegeven. Tevens heeft de onderzoeker het belang uitgelegd van de te verkrijgen informatie en de daarmee samenhangende waardering van de deelname. Tot slot heeft de onderzoeker aangegeven hoe de informatie na afloop verwerkt zal worden.

O: Onderzoeker

MS: Madeline Spronk

O: Nogmaals bedankt voor je deelname aan dit interview. Voordat we echt gaan beginnen wilde ik nog even vragen of je er bezwaar mee hebt als je naam wordt gebruikt in dit interview of dat je liever wilt dat de gegevens anoniem worden verwerkt.

MS: Nee hoor, geen enkel bezwaar tegen.

O: Gelukkig maar. We hebben net natuurlijk al het onderwerp besproken en de opbouw van dit onderzoek en interview. Wat ik nog wilde toevoegen is dat het onderzoek voornamelijk op het organisatorische aspect wordt gericht. Dit is ook voornamelijk gedaan omdat het onderzoek anders te breed werd en dit relevante en interessante informatie is voor organisatoren van evenementen. Uiteraard worden wel de visies van de bedrijven uit de veiligheidsbranche meegenomen om zo een duidelijk beeld van de werkelijkheid te krijgen. We hebben net natuurlijk al even besproken hoe dit interview is opgebouwd. De hoofdvraag die bij elk interview leidend zal zijn is de vraag: 'Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?'. Onder deze hoofdvraag hangen weer andere vragen die gebaseerd zijn op de deelvragen van dit onderzoek. Uiteindelijk zullen deze vragen weer leiden tot de hoofdvraag. Dus als alles duidelijk is kunnen we beginnen of wil je nog iets aanmerken?

MS: Ja nou helemaal goed. Brand maar los.

O: Oké, de eerste vraag. Wat is volgens jou de invloed van de terreurdreiging op de evenementensector?

MS: De invloed op de sector en moet ik dan alleen kijken naar de organisatie of kan ik kijken naar de sector in het algemeen.

O: Nee dit is inderdaad voor de evenementensector in het algemeen.

MS: Ik denk toch dat mensen voorzichtiger zijn en dat ze zich er meer bewust van zijn. Als ze naar een plek gaan waar veel mensen samen komen, dat ze daar toch wel over nadenken. Ik denk dat dat zeker te maken heeft met wanneer er recent iets is gebeurd, dus dat het later wel weer weg ebt. En voor het organisatorische aspect merk je gewoon dat er meer eisen worden gesteld en dat er meer maatregelen worden genomen. Maar ook dat er wordt gekeken of er op meer punten beveiliging moet komen en dat mensen wordt verzocht om kleinere tassen mee te nemen. Beetje op die manier.

O: Dus je merkt dat er meer aandacht aan wordt besteed tijdens evenementen.

MS: Ja, dat zeker. En toch ook het gevoel dat je krijgt door de communicatie dat er vooraf wordt gecommuniceerd dat bezoekers hier rekening mee moeten nemen. Met die extra maatregelen.

O: Oké. Wat voor soort evenementen organiseer je zoal bij Sublime FM en wat valt er allemaal onder de organisatie van evenementen?

MS: Wat bedoel je met 'valt er allemaal onder de organisatie' ?

O: Welke stappen doorliep jij allemaal in het organisatieproces. Deed jij alles zelf of nam de klant ook een deel op zich?

MS: Het gaat veelal om evenementen in samenwerking met partners. Een voorbeeld is het Schaft food fair festival, in het spoorwegkathedraal in Utrecht. Daar ben je dan mediapartner en verzorg je onder andere ook de muziek, dus meer de band en de campagnes vooraf. Daarnaast is een ander goed voorbeeld de Grand Départ 2016 in Utrecht in samenwerking met de Jaarbeurs. Wat wij dan wederom doen is de content invulling, het muziek- en podiumprogramma en ook hier de campagnes vooraf. We waren daar voornamelijk bezig met het bevorderen van bezoekersaantallen, maar namen ook het zakelijke deel op ons en we gingen er zorg voor dragen dat partijen zich meer zouden interesseren om vip locaties af te nemen in dit evenement.

O: En nam je dan ook organisatorische aspecten als catering en techniek op je of gaf je dat uit handen?

MS: Nee dat werd dan vaak gedaan door een andere partij. Uiteraard doe je dit wel in afstemming met elkaar, bekijk je wat er nodig is en hoeveel personen er zullen komen, maar het is wel een specialistische andere partij die dit uiteindelijk op zich neemt.

O: Oké. Wat is volgens jou veiligheid?

MS: Phoe lastige, is een brede vraag. Ik denk dat veiligheid voor mij 1 is dat het goed is controleert, maar ook daadwerkelijk het creëren van een veilig gevoel en 2 ervoor zorgen dat iedereen die binnenkomt zoveel mogelijk gecheckt wordt, maar ook overall tijdens het evenement en dat daar voldoende ogen voor zijn. Dus het is enerzijds een gevoel, maar daarnaast natuurlijk ook iets wat je in werkelijkheid moet realiseren.

O: Ja, oké. Welke veiligheidseisen worden er bij Sublime FM gesteld aan een evenement?

MS: Ja dat is lastig te zeggen, omdat wij hier vaak beveiligingsbedrijven voor inschakelen. Hierdoor stelde wij niet zozeer zelf de veiligheidseisen. Uiteraard ben je er wel mee bezig, maar het is meer de verantwoordelijkheid van de organisatie van het beveiligingsbedrijf.

O: Schakelen jullie voor alle evenementen een beveiligingsbedrijf in of laten jullie dit ook wel eens achterwegen?

MS: Als je gaat kijken naar bijvoorbeeld een beurs die wij organiseren in Jaarbeurs, dan hebben zij zelf al beveiliging rondlopen en gaan wij niet nog een keer extra een bedrijf inschakelen. Maar bij de organisatie van de Grand Départ, dan hoort die organisatie bij ons en dan schakelen we hier wel een bedrijf voor in. Uiteraard ging dit ook wel in overleg met de beveiliging vanuit de gemeente Utrecht zelf. Sorry, wat was je vraag nogmaals?

O: Welke veiligheidseisen stellen jullie aan evenementen en of jullie altijd een extern beveiligingsbedrijf inschakelen?

MS: Ja precies. Nou die veiligheidseisen werden dus eigenlijk altijd door externe bedrijven gesteld als wij die hiervoor inhuren. En wij zijn daar dan natuurlijk onderdeel van uit dus ..

O: .. die stellen dat allemaal vast ..

MS: .. ja precies en dan ga je er ook vanuit dat het klopt.

O: Oké. Heeft de terreurdreiging invloed gehad op jullie werkwijze binnen de organisatie?

MS: Nou misschien niet zo zeer op onze werkwijze, maar wel op ons eigen kantoor. We zitten natuurlijk in de Jaarbeurs en rond dezelfde tijd als de aanslagen verbleven er ook een hele hoop vluchtelingen, zo rond de 500 mannen, in de zaal boven ons kantoor. Daarnaast zitten we ook rechtstreeks verbonden aan het Centraal Station, dus er is toen veel meer gekeken naar veiligheid van eigen personeel. Er komen natuurlijk ook klanten bij ons op bezoek, dus daar hebben wij toen wel extra aandacht aan besteed. We hebben gekeken wat onze vluchtroutes zijn, hoe we het beste kunnen handelen in geval van noodsituaties en daar zijn we toen echt heel bewust mee aan de slag gegaan. We hebben toen echt gekeken wat de dreiging voor ons was, omdat je natuurlijk op een belangrijk en centraal punt zit.

O: Dus jullie hebben niet zozeer veranderingen doorgevoerd in jullie werkwijze maar puur intern gekeken.

MS: Ja, precies.

O: Oké. Werken jullie standaard met risicoanalyses en veiligheidsplannen?

MS: Nee, eigenlijk nooit.

O: Wel af en toe of echt nooit?

MS: Ehm nee eigenlijk niet nee. We zijn een klein bedrijf, dus het is niet zo dat we daar speciaal mensen voor in dienst hebben. Het is meestal gewoon zo, net als recentelijk de Museumweek, dat wij meegaan in de plannen van het beveiligingsbedrijf.

O: Dus deze analyses en plannen komen nooit uit jullie eigen bedrijf zelf?

MS: Nee, precies.

O: Oké. Was het altijd duidelijk wat er binnen jouw verantwoordelijkheid viel als het aan kwam op veiligheid?

MS: Nee eigenlijk niet. En ik denk dat dit ook pas top of mind is geworden toen zulke zaken echt zijn gaan spelen. Daarna zijn we ons er eigenlijk pas echt bewust van gaan worden en behoeft dit ook echt onze aandacht. Toen werd ook wel duidelijk dat daar echt protocollen voor moeten worden ontwikkeld en dat er ook echt onderzoek moet worden gedaan naar wat je calamiteitenplan is en hoe je daar verzekeringstechnisch in zit. Dat soort aspecten zijn wel van belang. En wij merkten wel dat we voor die aanslagen nog te veel in the heat of the moment aan het werk waren, maar dat het wel belangrijk is dat er zeker binnen je organisatie aandacht is voor dit soort protocollen.

O: Dit zou volgens jou dus wel een aanbeveling zijn voor de veiligheid voor evenementen?

MS: Ja, absoluut! Maar dat is denk ik toch een probleem van kleinere bedrijven dat je met de handen en voeten die je hebt moet zorgen om alles te realiseren wat je moet doen.

O: Ja.

MS: En ook als je kijkt naar andere protocollen, dat daar echt wel meer aandacht aan moet worden besteed.

O: Dat ze dat nog verder moeten ontwikkelen.

MS: Ja zeker en ik denk dat het ook wel voor andere misschien ook wel geldt dat daar meer aandacht voor moet komen en dat er misschien wel een landelijke campagne moet komen zodat dit onderwerp en het belang van protocollen meer top of mind wordt.

O: Oké. Hebben jullie al duidelijk merkbare gevolgen in de sector gehad, bijvoorbeeld dat er minder aanvragen zijn voor evenementen, naar aanleiding van de terroristische aanslagen?

MS: Nee, eigenlijk niet. Na januari zijn de aanvragen eigenlijk niet echt afgenomen. We hebben wel gevolgen ondervonden van de crisis destijds, dat er toen wel minder aanvragen waren. Maar daarna is er eigenlijk niet een duidelijk dal geweest op verkoop of op aanvraag.

O: Niet iets wat je aan de aanslagen kan linken.

MS: Nee inderdaad. Dat bleef wel gewoon redelijk doorlopen. We hadden in dezelfde periode ook de museumweek, waar we op twee zaterdagen op twee verschillende locaties in Nederland in een museum stonden. Maar daar is geen moment over nagedacht om dat evenement mogelijk te annuleren of dat we merkten dat er minder bezoekers waren. Iedereen leeft dan denk ik toch in zijn eigen wereld en natuurlijk ben je er ook wel mee bezig ..

O: .. maar je wilt gewoon door ..

MS: .. ja je wil zeker gewoon door. Je hebt het wel altijd in je achterhoofd, maar ik denk wel als je kijkt naar de mensen zelf dat iedereen ook gewoon door wil met leven. Iedereen schrikt er natuurlijk van op dat moment, maar twee weken later pakt iedereen zijn leven ook gewoon weer op.

O: Ja dat is waar. Ga je bij publieksevenementen anders te werk dan bij zakelijke evenementen?

MS: In verband met veiligheid?

O: Ja.

MS: Ja, het zijn natuurlijk ook twee totaal verschillende evenementen. Maar de publieksevenementen zijn bij ons voornamelijk wel in samenwerking met andere partijen zoals food festivals of beurzen, dus zij namen daarbij wel een groot deel uit handen en daarvoor hoefde je niet alles zelf te doen. Maar ik kan me wel voorstellen dat met het North Sea Jazz festival dat er aankomt, dat het wel steeds een belangrijker onderwerp wordt omdat het natuurlijk ook een groot evenement is. Als ik daar dan als organisator sta moet ik wel goed kijken hoe ik met de situatie om ga en er ook rekening mee houden dat er iets kan gebeuren. Bij zakelijke evenementen hoef je dat aspect denk ik iets minder in je achterhoofd te houden, omdat die dreiging daar minder aanwezig is.

O: In hoeverre communiceren jullie de veiligheidsmaatregelen met de klant?

MS: Ja weinig eigenlijk nog. We hebben hier dus de beveiligingsbedrijven voor die zelf hun plannen schrijven en weten wat ze doen. En als we een keer een zakelijk evenement hebben dan is dit vaak op een bekende evenementenlocatie welke ook met hun eigen veiligheidsplannen en ontruimingsplannen werkt.

O: Dus daar werken jullie dan ook standaard mee.

MS: Ja, precies.

O: Waar liggen volgens jou de verbeterpunten voor de veiligheid?

MS: Ja, wat ik dus al had gezegd is dat met name de bewustwording heel erg belangrijk is. Maar dat je daarin ook moet kijken naar wat zijn nou die gevolgen en in hoeverre zijn we verplicht op bepaalde zaken te doen. Het is voor evenement organisatoren denk ik echt van belang dat ze er eens induiken wat nou hun rol hierin is en waar ze allemaal aan moeten voldoen.

O: Ja, dat kost inderdaad wel een investering van tijd en geld en dat speelt vaak wel mee.

MS: Ja, ook dat inderdaad! En dat zijn toch wel de twee aspecten die je veelal niet hebt.

O: Nou dan zijn we eigenlijk bij het einde van dit interview gekomen. Heb je nog een aanvulling op dit onderzoek of zijn er nog zaken waarvan je denkt dat ze van belang zijn om te onderzoeken?

MS: Je zou eventueel een vergelijking kunnen maken met hoe andere radiozenders hiermee omgaan. Radio 538 is bijvoorbeeld wel groter dan wij zijn en organiseren met koningsdag grotere evenementen. Dus misschien is dat nog interessant omdat verschil te onderzoeken.

O: Dus wat een verschil is tussen jullie publieksevenementen en hun publieksevenementen?

MS: Ja, inderdaad.

O: Nou, dankjewel voor je medewerking aan dit interviews.

MS: Ja, graag gedaan!

IX. Transcript interview Sandra Schouten

Voorafgaand aan het interview heeft de onderzoeker mevrouw Schouten bedankt voor haar medewerking aan dit onderzoek. Vervolgens heeft de onderzoeker het onderzoek verder toegelicht en het doel van dit interview beschreven. De opbouw van het gesprek is omschreven en een schatting van de tijdsduur van het interview is gegeven. Tevens heeft de onderzoeker het belang uitgelegd van de te verkrijgen informatie en de daarmee samenhangende waardering van de deelname. Tot slot heeft de onderzoeker aangegeven hoe de informatie na afloop verwerkt zal worden.

O: Onderzoeker

SS: Sandra Schouten

O: Allereerst nogmaals hartelijk dank dat je wilt meewerken aan dit onderzoek. Zoals ik net al in de introductie vertelde onderzoek ik dus de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen en hierbij kijk ik voornamelijk naar het organisatorische deel. Om daarin een goed beeld te krijgen wat de organisatoren van evenementen kunnen verbeteren neem ik ook de klanten van D&B Eventmarketing mee. En daarnaast zal ik het onderwerp ook nog belichten vanuit politiek kant en de vanuit de visie van de beveiligingsbedrijven. De hoofdvraag die bij elk interview leidend zal zijn is de vraag: 'Wat zijn de mogelijkheden om in te spelen op de gevolgen van de terreurdreiging op evenementen?'. En door middel van de verschillende vragen uit de topiclijst wil ik uiteindelijk tot antwoorden komen.

SS: Nou prima, helemaal duidelijk!

O: Heb je er bezwaar tegen als ik je naam gebruik in het verslag?

SS: Nee hoor, geen probleem dat mag.

O: Oké. Zou je eerst misschien kort iets over je eigen functie kunnen vertellen bij KPN?

SS: Ja! Ik ben senior projectmanagers zoals dat heet, senior eventmanager net wat je wilt. Ik organiseer voor KPN alle raad van bestuur evenementen en daarnaast, want het is niet elke week een fulltime baan, doe ik ook alle sponsor evenementen. KPN is hoofdsponsor van het schaatsen, van het Rijksmuseum, vandaar ook de relatie met D&B.

O: Ja, door de Rijksmuseum Top.

SS: Precies. En we hebben ook nog een fonds en het concertgebouw. Dus die combinatie maakt mijn werk een meer dan fulltime job. Dus ik doe eigenlijk altijd alles op de kant van evenementen, dus zowel de hospitality en de uitvoering ..

O: .. maar dan ook zaken als techniek en catering ..

SS: .. nou ik doe heel veel zelf, we huren ook niet standaard een evenementenbureau in omdat we ook gewoon heel veel zelf kunnen. Maar ik huur bijvoorbeeld wel voor techniek een bureau in, maar dan stem ik alles wel zelf af en doe ik tijdens de dag zelf ook de coördinatie. Maar zo'n Rijksmuseum Top is dermate groot en conceptmatig, dat besteden wij veel uit. Dat doe je dan samen met evenementenbureaus en dat zijn dan ook langdurige partnerships, zodat je elkaar kent en dat is heel fijn.

O: Oké, want hoe lang werken jullie al met D&B?

SS: Nu al vijf jaar voor de Rijksmuseum Top, maar daarvoor ook al met diverse andere projecten. Maar dit jaar wordt wel het lustrumjaar voor de Rijksmuseum Top.

O: En hoe lang werkt u zelf al bij KPN?

SS: Ik werk nu 22 jaar bij KPN, maar ik zit niet al 22 jaar in de evenementen. Ik heb eerst mijn hotelschool afgemaakt en daarna bedrijfskunde omdat ik toch iets meer verdieping wilde dan alleen hotellerie. Achteraf is dat wel iets wat ik nog steeds heel leuk vind en wat ik hierna ook zeker weer wil gaan doen. Maar met bedrijfskunde heb je een verdieping in je werk en kan je ook bedrijfseconomische adviezen geven en dat trok mij heel erg aan. Binnen KPN ben ik ook begonnen met financiële besturing. Echt totaal niets met evenementen dus, maar langzamerhand begon ik daar wel hospitality in te bouwen. En ik werk nu al weer zeven jaar voor de raad van bestuur. En daarvoor wel zakelijke evenementen gedaan ..

O: .. maar vanaf zeven jaar echt fulltime projectmanager ..

SS: .. ja. Maar toch ben ik wel blij dat ik die verdieping heb gemaakt. Er zijn zoveel projectmanagers die op zoek zijn naar een baan, dus het is echt van belang om je te verdiepen zodat je onderscheid kan maken op de arbeidsmarkt. Het is zo belangrijk om te weten waar je het over hebt en dat maakt je een stuk sterker.

O: Ja, dat is zeker waar. Merken jullie nu al dat de terreurdreiging invloed heeft op de evenementensector? Bijvoorbeeld dat KPN minder evenementen gaat organiseren?

SS: Nee, dat is eigenlijk geen reden. We laten ons daarin ook absoluut niet bang maken, maar ik ben altijd al wel iemand geweest die heel secuur bezig is met veiligheid. Ik organiseer natuurlijk ook evenementen voor de raad van bestuur, dus dan ben je al bezig met een ander soort veiligheid.

O: Ja.

SS: Ik moet wel zeggen dat het intensiever is geworden, maar het volume is daarin niet afgenomen.

O: Hebben jullie dan altijd evenementen met een verhoogd risico wat betreft aanwezigheid van belangrijke personen?

SS: Ja, eigenlijk wel.

O: Oké. Hebben de gebeurtenissen in Parijs vlak voor de Rijksmuseum Top invloed gehad op het wel of niet door laten gaan van het evenement?

SS: Ja.

O: Oké en wat was deze invloed?

SS: Nou de Rijksmuseum Top is ons grootste en hoogst aangeschreven evenement van het jaar en er zit een jaar aan voorbereidingen aan vooraf. Tout bekend Nederland is hier op sea level.

Het heeft eigenlijk twee gevolgen gehad. Sowieso dat je nog een keer goed met elkaar ging afspreken of we op de goede weg zaten, of het veilig was en of het door kon gaan.

O: Ja.

SS: Dat kunnen laten doorgaan is ander jaren nooit een onderwerp van gesprek geweest, maar nu dus wel ineens. Dat doen wij niet alleen, binnen KPN hebben wij er een afdeling Security en Veiligheid voor. Binnen deze afdeling zitten consultants die ik voor elk evenement inzet. Andere jaren deden we alleen een check van de gastenlijst en de locatie, maar nu was het echt een extra overleg met elkaar. Deze afdeling geeft uiteindelijk de go of de no go of het doorgaat. Het tweede gevolg was ook dat gasten afgemeld hebben.

O: En gaven zij dan de specifieke reden dat het kwam door de eerdere aanslagen?

SS: Ja, nouja je krijg het niet specifiek terug, maar je ziet aan het typen gast dat afmeldt dat dat er wel degelijk mee te maken heeft. Dus je ziet wel dat die aanslagen zeker invloed hebben gehad.

O: Oké. Heeft deze gebeurtenis ook invloed gehad op de keuze voor de organiserende partij? Jullie werken natuurlijk vaak met D&B, maar is er een moment geweest dat jullie misschien voor een andere partij wilde gaan.

SS: Nee, maar dat komt ook weer omdat D&B voor ons vooral een partner is die meedenkt in het concept, maar de security gaat volledig via ons. Ik sta zelf in controle met onze security afdeling en ook met het Rijksmuseum hebben wij zelf contact over de veiligheid en de security ambtenaren, dus daar is D&B voor ons geen onderdeel van.

O: Dus dat zal ook nooit meewegen in een besluit om wel of niet voor hun te gaan.

SS: Nee. Zij zijn echt gekozen op hun kwaliteit van conceptontwikkeling en creatie en dat soort zaken.

O: Oké. Wat is volgens u veiligheid?

SS: Wat is veiligheid? Veiligheid is eigenlijk een onderdeel van hospitality. Vanaf het moment dat je aankomt en eigenlijk ook daarvoor, moet je het gevoel hebben dat er over is nagedacht. Je moet de gast geen moment de gelegenheid geven dat het onveilig zou kunnen zijn of dat het onheil is. En hoe doe je dat, dat doe je niet door een batterij mensen te zetten met een v'tje op. Je geeft ze het gevoel van veiligheid door ze helemaal mee te nemen door zo'n proces en ze dat ook te laten ervaren. Dat kan dus zijn in zo'n geval van de Rijksmuseum Top dat we dat in de speech even laten aanhalen door de CEO. Zo laten wij zien dat wij ons bewust zijn van het risico dat er is en dat we daar ook zeker naar hebben gekeken. Dat gevoel en het aankomen en alles wat netjes verzorgd is en de beveiligers die er normaal ook al staan, maar waar je nu net even wat meer alert op bent, dat gevoel dat wil je ze meegeven.

O: Dus je wilt de veiligheidsbeleving maximaliseren?

SS: Ja, zeer zeker. Want je treft natuurlijk zichtbare en onzichtbare maatregelen en ik kan daar ook niet alles van noemen, maar dat gevoel dat we er serieus mee bezig zijn dat geef je ze sowieso mee. Dat laat je ze ook ervaren door de dingen die dus zichtbaar zijn, maar de dingen die niet zichtbaar zijn laat je ze ook beleven door die hele belevenis die er hangt. En het blijft ook iets persoonlijks, want wanneer voelt iemand zich veilig. Jij kan je nu heel veilig voelen nu jij je hier eerst moet melden en een pasje krijgt, maar ik kan denken jij staat daar in je eentje en er kan als nog van alles gebeuren. Het speelt daarin ook mee uit welke sector je komt en in welke levensfase je zit. Dit is natuurlijk wel allemaal top van de top en deze mensen zijn zich er heel erg van bewust wat er allemaal speelt en zeker wat er op het gebied van terreurbestrijding gebeurt en die hebben al heel snel in de gaten wat je hebt gedaan en wat je als bedrijf hebt nagelaten.

O: Oké, dus die mensen zijn zich er veel meer van bewust dan iemand die je zo van de straat plukt en ook aanwezig laat zijn.

SS: Ja, ja.

O: De volgende vraag was inderdaad wat de extra maatregelen zijn die waren getroffen. Je zei net al dat je niet alles mocht zeggen, maar kan je wel iets zeggen?

SS: Nou, wij zijn natuurlijk een telecombedrijf en wij hebben een privacywetgeving waar we ten alle tijden aan moeten voldoen. Onze gastenlijst wordt ook altijd gecontroleerd door onze security afdeling en deze gastenlijst is overigens volledig besloten en ook D&B krijgt die niet te zien. Alleen ik weet wie er op die lijst staat en onze security afdeling. Hij gaat volledig beveiligd naar de security afdeling en daar wordt hij gecheckt. De locatie wordt helemaal binnenstebuiten ondersteboven gekeerd, maar dat is bij ons ook normaal.

O: En is de locatie zich er dan van bewust dat jullie dit komen controleren of doen jullie dat anoniem?

SS: Ja, beide eigenlijk. Het bezoek wordt vooraf wel gecommuniceerd en er is ook veelvuldig contact tussen onze security afdeling en de security afdeling van de locatie. Er wordt een risicoanalyse gemaakt op alle aspecten, dus naast de veiligheid ook op gezondheid en EHBO en dergelijke. Die komt vervolgens weer bij mij en daar komen dan weer actiepunten uit waarbij we zichtbare of onzichtbare maatregelen voor treffen. Dat kan dus ook zijn, zoals in het geval van de Rijksmuseum Top, dat we de speech hebben aangepast en dat we het bewust zijn gaan benoemen dat we erover hebben nagedacht. En wat we nu wel hebben gedaan en eerder jaren niet is dat er ook buiten de locatie beveiliging is neergezet. Dus hebben het optisch wel iets zichtbaarder gemaakt, maar het meeste is binnen gedaan en onzichtbaar.

O: Oké. Wordt er tijdens het voortraject gecommuniceerd wie er verantwoordelijk is voor de veiligheid tijdens het evenement?

SS: Zeker!

O: En hoe vindt die communicatie dan plaats?

SS: Nou Lara is onze projectmanager binnen D&B, dus van daaruit nemen wij wel veiligheidsaspecten door, maar zij weten wel dat ik daar zelf persoonlijk voor verantwoordelijk ben vanuit KPN en dat zij daar geen verantwoordelijkheid voor hoeven te nemen. Zij weet wie de contactpersoon is en zij weet ook wie er benoemd is als security officer die komt, maar wij maken zelf de afspraken. Natuurlijk moet zij wel weten of zij er wel of niet verantwoordelijk voor is ..

O: .. ja klopt, maar dat wordt dan wel vastgelegd ..

SS: .. ja in het projectplan staat heel duidelijk beschreven dat security een onderdeel is waar KPN verantwoordelijk voor is.

O: Dus als er iets gebeurd stellen jullie nooit de organiserende partij aansprakelijk?

SS: Nee. Maar sowieso die hele aansprakelijkheidsrol, want ben je wel eens bij het Genootschap voor Eventmanagers geweest?

O: Nee.

SS: Oh want dat is misschien ook wel een keer leuk om een keer heen te gaan. Ze hebben daar ook sessies die specifiek over risicoanalyses en veiligheid gaat. Je bent als klant bijna altijd zelf verantwoordelijk. Veel bureaus hebben ook al in hun voorwaardes staan dat ze wel faciliteren maar dat ze niet verantwoordelijk zijn. Dat is natuurlijk ook wel belangrijk, maar lang niet alle bedrijven hebben dat zo duidelijk. Nu zijn wij natuurlijk wel groot en hebben wij dat goed georganiseerd, maar ik kan me voorstellen dat dat met kleinere bedrijven iets anders loopt. Bij ons ligt de verantwoordelijkheid altijd bij ons. Of ze moeten het echt verzaken. Ze zijn dan wel verantwoordelijk voor de valid parking en het is dan ook wel van belang dat ze dat bureau screenen en dat is dan ook hun verantwoordelijkheid. Wij stellen eisen waaraan het bedrijf moet voldoen en als zij dan toch een bedrijf zoeken die niet aan die eisen voldoet, dan ligt de verantwoordelijkheid duidelijk bij hun. Zo moet je hem eigenlijk een beetje scheiden.

O: Ja, want ik heb ook een interview gedaan met Lara en zij zei inderdaad ook dat bij evenementen waar die scheidingslijn veel kleiner is neemt D&B eigenlijk altijd de verantwoordelijkheid op zich. Dus het belang van communicatie vooraf is best wel groot.

SS: Ja, zeker maar het is ook een risico. Want wat we net ook zeiden, wat is veiligheid en hoe ver ga je. Als je dat dus niet begrensd in een document dan kan jouw verantwoordelijkheid dus heel ver gaan. Als het allemaal goed gaat, gaat het allemaal prima en is er niks aan de hand. Maar als het een keer misgaat, wat dan. Waar ligt dan jouw verantwoordelijkheid. Dat is natuurlijk ook het geval met schade. We hebben nu twee keer schade gehad met de Rijksmuseum Top in het Rijksmuseum top en schade in een museum dat wil je niet.

O: Nee dat begrijp ik.

SS: Daar word je helemaal niet blij van. Maar ik ben ook wel iemand die denkt, oké het kan gebeuren. Maar dan kom je wel op het punt dat je denkt wie is er verantwoordelijk en wie is er aansprakelijk. Wat is veiligheid en hoe begrenst je dat. Ben jij alleen verantwoordelijk voor mijn persoonlijke welzijn tijdens dat evenement of ben jij ook nog verantwoordelijk voor de omgeving en doe jij een garantie op de schil van veiligheid. En het is heel belangrijk dat dat heel strak is en daarom ligt die rol ook overduidelijk bij ons.

O: Oké.

SS: Je zal als bureau wel altijd moeten blijven nadenken en er actief mee bezig moeten zijn.

O: Ja, je kan niet alles zomaar bij jullie neerleggen.

SS: Nee precies, want dan krijg je hem natuurlijk gewoon weer terug. Je moet hem altijd heel duidelijk in je projectplan benoemen en als hij van jouw is, heel goed beschrijven en kaderen.

O: Is er binnen KPN altijd bereidheid om meer geld te investeren als dit de veiligheid ten goede komt?

SS: Ja zeker 100 procent.

O: En zijn er nog factoren die hierin meewegen?

SS: Nou dat is weer die security officer die dus voor mij beslissend is. Als hij zegt, joh Sandra je moet honderd man extra beveiliging inhuren dan wordt dat gewoon gedaan.

O: Oké. Dus veiligheid wordt bij jullie altijd voorop gesteld?

SS: Altijd.

O: Oké. Vind je dat alle extra veiligheidsmaatregelen wel of niet naar de bezoekers communiceert moeten worden en waarom?

SS: Het is nu natuurlijk een hele ander tijd van voorheen. Met de laatste Rijksmuseum Top hebben we er niet voor gekozen om te fouilleren of wat dan ook, maar wel dus om het op te nemen in de speech. Het is een gala, dus mensen komen met een klein tasje die niet gefouilleerd hoeft te worden, maar uiteraard zijn er wel extra ogen die deze tasjes in de gaten houden. Wij zouden dit dus nooit communiceren. Waar we dan voor zouden kiezen [begint zin opnieuw] . We hebben ook evenementen waar je een ID kaart moet laten zien voordat je naar binnen mag. Ik doe heel veel evenementen voor de raad van bestuur en die zijn op zeer streng beveiligde locaties waar je eerst je ID kaart moet laten zien, anders kom je niet binnen. Nu heeft iedereen altijd wel een rijbewijs of ID bij zich, maar dat communiceren we dan wel vooraf. We communiceren daar ook altijd bij waarom dat is en dat we die niet alleen willen zien voor hun eigen veiligheid, maar ook voor de veiligheid voor het bestaan van KPN en haar netwerk. Dus dat communiceren we. Bij de Rijksmuseum Top doen we dat niet, omdat we daar hebben gesteld dat als we iets willen communiceren we dat persoonlijk doen. Dus dan zouden we aan Lara vragen huur nog eens twintig hostesses in die de gasten vertellen dat zij vandaag gaan fouilleren, dat was dan wel niet van toepassing maar zulke maatregelen zouden wij dan treffen.

O: Altijd dus pas op het moment zelf.

SS: Ja, of het moet zo zwaar wegend zijn, maar dan is het bijna het annuleren van het evenement.

O: Ja, dan moet je inderdaad goed de afweging gaan maken.

SS: Maar dan nogmaals, die security officer is daar leidend in. Die is in alles bepalend.

O: We hadden het net al over de risicoanalyse, die wordt bij de Rijksmuseum Top sowieso gemaakt. Is het van belang dat dit bij elk evenement van KPN wordt gedaan?

SS: Altijd.

O: Ook bij alle sportevenementen?

SS: Ja, maar dat is sowieso een regel bij ons. Voor elk evenement moet dit worden gedaan.

O: Oké.

SS: Maar het zijn ook wel die locaties die het ook standaard in hun beleid hebben. Daardoor is het voor mij ook wel makkelijker geworden. Ik weet nog wel dat toen ik begon dat ik dat langzaam ben gaan introduceren, ook bij kleine evenementen omdat je gewoon te maken hebt met een bestuur. Maar tegenwoordig is het bijna altijd wel, helemaal met dit soort locaties, een stuk makkelijker omdat iedereen het standaard doet.

O: Waar liggen volgens u de verbeterpunten in de organisatie als het aankomt op veiligheid?

SS: En dan kijkend naar? Rijksmuseum Top alleen?

O: Nee mag ook over evenementen die u zelf organiseert.

SS: Oké, in de breedte dus. Nou ik denk zeker als we dan de Rijksmuseum Top los laten dat je er zeker als evenementenbureau een actieve rol in moet hebben om dat te sturen. Ik zeg niet dat je daarmee de verantwoordelijkheid moet nemen, maar je moet wel de klant bewust maken van wat veiligheid nou is. Jij zal dat ook gaan doen als je gaat werken, maar wat ik doe als ik ergens binnen kom dan kijk ik meteen om mij heen waar de nooddeuren zijn en of die makkelijk open kunnen en verlicht zijn. Dat hoort gewoon bij mijn beroep. Maar hoe vaak kom je wel niet bij kleine locaties waar de ruimte voor de nooddeuren zijn gebruikt als voorraadruimte van dranken en flessen, waar je er helemaal niet uit kan. Daar ligt wel een belangrijke adviserende rol van het bureau. Dat zijn wel de eerste kleine dingen die je dan al gewonnen hebt in veiligheid. Vraag jezelf ook af is er een EHBO doos en waar hangt deze. Al deze kleine dingen die eigenlijk al de basis vormen van je veiligheid, die moet je al onder controle hebben. Net als dat mensen zomaar een rode loper neerleggen, maar deze dan niet vast tappen. Hartstikke leuk, maar één windvlaag en er kan iemand over vallen. Het zijn allemaal hele kleine dingen, maar daar kan je zeker als bureau heel goed in adviseren.

O: Ja.

SS: Dus dat is eigenlijk wel de eerste basis.

O: Denk je dat dit bij de klant ook meer vertrouwen wekt als je aantoont dat je hier al allemaal over hebt nagedacht?

SS: Dat denk ik wel ja. Maar dat is eigenlijk bij alle aspecten zo ook bij catering en entertainment. Als je dat meeneemt in je verhaal en je adviseert de klant daar direct in tijdens het locatie bezoek en je bespreekt daar meteen wie waar de verantwoordelijkheid voor heeft. Dat is eigenlijk al de eerste basis voor veiligheid.

O: Nou helemaal goed, ik ben eigenlijk al wel door mijn vragen heen. Wilt u nog een aanvulling op dit interview of zijn er zaken waarvan u denkt dat ze interessant zijn om te onderzoeken?

SS: Nou je vroeg net al, wat is veiligheid. Wat is veiligheid benoem je ook in je scriptie en hoe ver gaat het. Is veiligheid inderdaad van ik kom binnen en de nooduitgang is vrij, het is veilig. Of ga je zo ver dat je denkt [begint zin opnieuw]. Wij hebben ook evenementen in Den Haag waar wij een complete locatie check doen voorafgaand aan een evenement. We kijken dan niet alleen naar de locatie zelf, maar ook naar de hele omgeving eromheen. Doe hoe ver ga je. Ik denk dat het voor je scriptie ook belangrijk is om dit af te kaderen.

O: Ja ik heb dat zeker afgekaderd. Ik heb eerst allerlei verschillende literatuur naast elkaar gelegd en de resultaten van de interviews daaraan toegevoegd, dit uiteindelijk samengevat en zo kwam ik tot een kader voor mijn onderzoek.

SS: Ja precies, anders kan je zo breed gaan. Want heb je zelf al constatering gedaan of adviezen in gedachten?

O: Nou wat ik wel uit veel interviews heb meegekregen is dat communicatie het meest belangrijk is en dan ook met name communicatie in de samenwerking tussen overheid, politie en organisatie. Dat is wel een punt waar het nu nog wel eens op misloopt. De politie gaf zelf ook aan dat ze niet gewend zijn om te communiceren, maar dat dat in deze tijd wel heel erg van belang is. Als zij informatie hebben over een dreiging kunnen zij deze beter van te voren delen zodat de organisatie hier maatregelen voor kan nemen. Dus ik denk wel dat communicatie hierin heel erg belangrijk is.

SS: En heb je het dan over publieksevenementen?

O: Ja. Voor de zakelijke evenementen denk ik dat er voornamelijk actief naar de veiligheid moet worden gekeken. Wat je nu bij bedrijven merkt is dat het veiligheidsplan soms van het ene evenement doorgaat naar het andere evenement en dat ze er wel naar kijken, maar dat hier echt wel meer aandacht aan mag worden besteed. Veel meer kijken naar wat er concreet op dat evenement gaat gebeuren en welke materialen aanwezig zijn.

SS: Ja, een Rijksmuseum maakt dat wat dat betreft wel makkelijk. Die hebben zoveel regels ..

O: .. die bakenen alles af ..

SS: .. ja daar kan bij wijze van spreken geen eens meer brand ontstaan. En bij mij pakt een security officer al een hele hoop weg. Maar die locatie doet voor ons dan het contact met de politie en die melden het evenement ook aan. Maar inderdaad dat soort kleine dingen, zoals een apparaat die verkeerd wordt aangesloten, dat zijn allemaal risico's. Maar we blijven natuurlijk allemaal mensen.

O: Ja dat is waar, maar daarom is het denk ik ook wel een goed advies als ze er soms wat kritischer naar kijken en hier een actievere rol in pakken.

SS: Ja, zeker. We hadden laatst ook een evenement in een hele grote tent buiten, waar we werkte met kaartverkoop. Maar op een gegeven moment kwam iemand in paniek binnen rennen dat de kassasystemen het niet meer deden. Op dat moment heb je niet meer te maken met veiligheid, maar met crowd control want de hele toegang stroomt vol met mensen die niet verder kunnen. Nu bleek later dat er een foodtruck was aangekomen en daar een adapter zag zitten en dacht, nou deze stekker eruit en mijn stekker erin maar daardoor lagen dus wel al onze kassasystemen plat.

O: Oh oh.

SS: Ja, nouja dan gaat veiligheidsplan meteen in. Maar eigenlijk heeft die hele jongen van die foodtruck niks met veiligheid te maken, maar toch gaat het dan ineens heel erg ver.

O: Ja.

SS: En dan is een goed plan en een goed communicatieplan in lijn van verantwoordelijkheden ontzettend belangrijk. Want als we allemaal wat gaan doen, dan wordt de chaos alleen maar groter. Dus wat voor jou misschien ook nog wel interessant is, is om te kijken wat nou een goede risicoanalyse is en wat doet iemand daarmee. Want ik heb wel gemerkt dat mijn risicoanalyse er heel anders uitziet dan een risicoanalyse van een collega.

O: Ja, dat hier misschien meer richtlijnen voor moeten komen met minimale eisen.

SS: Ja zeker! Want bij mij gaat hij vaak heel ver, dat ik ook de omgeving erin mee neem en alle aanwezige apparaten. Maar soms zie ik er ook een waarvan ik denk, oh is dit aan analyse? Dat er dan staat 'is er een nooduitgang?' ja, check vink. Dan denk ik oh als ik dat zou doen dan was ik zo klaar.

O: Ja dan moet je natuurlijk doorvragen waar die zit en hoeveel het er zijn.

SS: Ja precies en of er dan een ontruimingsplan aanwezig is en een vluchtplan en wie is de contactpersoon. Dat staat allemaal in dat document.

O: Ja.

SS: Maar je hebt wel een heel leuk onderwerp!

O: Ja, dankjewel! Bedankt voor je aanvulling op dit onderzoek en je bevindingen.

SS: Ja geen probleem. Heel veel succes nog met het afronden van je scriptie.

X. Codering interviews

In dit hoofdstuk worden de resultaten uit de interviews gecodeerd. Allereerst zal er open codering plaatsvinden. Dit houdt in het labelen van stukken tekst uit de diverse interviews welke hetzelfde onderwerp belichten. Na het toekennen van labels aan de resultaten van de interviews wordt er axiaal gecodeerd. Bij deze vorm van coderen worden gegevens binnen hetzelfde label met elkaar vergeleken en wordt er gekeken naar de verschillen en overeenkomsten (Verhoeven, 2011).

De volgende kernbegrippen (labels) zijn toegekend aan de resultaten:

- o Terreurdreiging
- o Gevolgen
- o Veiligheid
- o Risicoanalyse
- o Veiligheidsmaatregelen / veiligheidseisen
- o Samenwerking
- o Communicatie
- o Verantwoordelijkheid
- o Ontwikkelingen

Terreurdreiging

Meneer Baving geeft aan dat terreur niet iets van de laatste tijd is. De terreurdreiging gaat al tot 300 jaar terug, alleen doordat hij nu anoniemer is worden mensen banger en voorzichtiger (R. Baving, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016). Mevrouw Rexwinkel stelt dat voornamelijk evenementen met een religieus karakter aantrekkelijker zijn voor een aanslag. Daarnaast vindt zij het onderwerp momenteel wel heel actueel en ze acht de kans best groot dat er iets gaat gebeuren. Ze stelt dat men zich niet moet afvragen of het gaat gebeuren, maar wanneer het gaat gebeuren. Ondanks dat er nu geen concrete informatie is, vindt ze de kans wel heel reëel (D. Rexwinkel, persoonlijke communicatie, 25 mei 2016). Meneer van Dorst stelt dat ondanks het feit dat de dreiging reëel substantieel is, dat het nog geen gegeven is dat het ook echt gaat gebeuren (M. van Dorst, persoonlijke communicatie, 27 mei 2016).

Gevolgen

Volgens mevrouw van Rexwinkel brengt de terreurdreiging voornamelijk veel onrust en onwetendheid met zich mee. Veel burgers hebben het gevoel dat ze iets moeten doen, maar niemand weer precies wat ze moeten doen. Daarnaast brengen de extra maatregelen die worden genomen voor de veiligheid en het mogelijk opschalen van het dreigingsniveau ook hele hoge kosten met zich mee (D. Rexwinkel, persoonlijke communicatie, 25 mei 2016). De heer Schaap kan zowel de onrust als de vele extra kosten beamen. Daarnaast merkt hij dat er naar aanleiding van de terreurdreiging meer vraag is voor risicoanalyses en veiligheidsplannen en dat ook de overheid actiever is geworden in haar rol voor het beoordelen van de veiligheid (S. Schaap, persoonlijke communicatie, 27 mei 2016).

De heer Baving noemt als negatief gevolg ook de extra kosten die ermee gepaard zijn, maar benoemt ook het positieve gevolg dat er meer bewustzijn is gecreëerd in de evenementenbranche en dat mensen beter over hun plannen gaan nadenken. Er komt meer aandacht voor het zogeheten awareness en profiling. Daarnaast maakt de veiligheidsbranche ook een positieve groei mee door de toenemende vraag voor plannen en diensten. De heer Baving denkt dat dit voornamelijk komt doordat mensen het idee hebben dat een aanslag realistischer is geworden en dat ze daar op voorbereid willen zijn (R. Baving, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

Ook de heer van Dorst merkt dat de vraag toeneemt en dat de zaken goed gaan in de veiligheidsbranche. Wel merkt hij een verschil in vraag vlak na een aanslag en een aantal weken later. Direct na de aanslagen is het onderwerp meer top of mind en neemt de vraag naar advies toe, maar na enkele weken neemt de vraag ook weer een beetje af. Daarnaast merkt hij dat er meer vraag is naar specialisme en dat er een verandering komt in de veiligheidsconcepten die zij voorschrijven. Er is meer vraag voor de aanpak van terrorisme en het preventief handelen tegen moedwillige ordeverstoring door personen (M. van Dorst, persoonlijke communicatie, 27 mei 2016).

Projectmanager Roos merkt als gevolg van de terreurdreiging dat er voornamelijk meer bewustzijn is gecreëerd bij klanten en dat zij zich beter beseffen dat zij verantwoordelijk zijn voor bepaalde risico's bij het bij elkaar brengen van grote groepen mensen. Het onderwerp veiligheid is meer gaan leven en er wordt ook meer naar gevraagd dan voor de aanslagen (L. Roos, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016). Ook projectmanager Spronk merkt deze verandering. Klanten gaan voorzichtiger handelen en zijn zich meer bewust van de maatregelen die zij moeten treffen voor de veiligheid. Daarnaast merkt zij ook dat er meer aandacht is gekomen voor de veiligheidsbeleving en dat deze niet meer op elk evenement automatisch als positief wordt ervaren. In de markt merkt zij vooral dat organisatoren van evenementen nog een keer goed hun eigen werkwijze nagaan en deze mogelijk aanscherpen op veiligheid. Een negatief gevolg is volgens haar de extra kosten die bij de extra maatregelen komen kijken en het feit dat dit budget er vaak niet is (M. Spronk, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016).

Ook mevrouw Schouten beaamt dat organisatoren meer naar zichzelf zijn gaan kijken en dat de organisatie daarom intensiever is geworden. Een negatief gevolg te danken aan de terreurdreiging is de terugloop van gasten tijdens evenementen (S. Schouten, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

Veiligheid

De definitie van veiligheid wordt door de respondenten anders ingevuld. Mevrouw Rexwinkel stelt dat veiligheid een situatie is die goed geprepareerd is en waar duidelijke plannen voor liggen. Veiligheid moet altijd de eerste prioriteit zijn (D. Rexwinkel, persoonlijke communicatie, 25 mei 2016). De heer Schaap stelt dat veiligheid voornamelijk de beleving is dat je vrijgesteld bent van schade en dat deze pas wordt ervaren wanneer deze beleving er niet is. Daarnaast is hij ook van mening dat de ultieme veilige situatie niet gecreëerd kan worden, omdat het financiële aspect dan te zwaar meeweegt (S. Schaap, persoonlijke communicatie, 17 mei 2016). Ook mevrouw Schouten stelt dat veiligheid een beleving is. Deze beleving wordt deels gecreëerd door de zichtbare veiligheidsmaatregelen die zijn getroffen en voor het andere deel door het onbewust ervaren van de onzichtbare genomen maatregelen. De mate van de veiligheidsbeleving van de bezoeker wordt wel beïnvloedt door het referentiekader van deze persoon (S. Schouten, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

De heer Baving stelt daartegenover dat veiligheid zeker deels iets psychisch is, maar dat het voornamelijk een proces is. Alle partijen in het krachtenveld welke van invloed zijn op de veiligheid, vormen samen het proces. Uiteraard kunnen er wel middelen en maatregelen worden gebruikt om dit proces positief te beïnvloeden (R. Baving, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016). De heer van Dorst maakt ditzelfde onderscheid. Hij onderscheidt binnen veiligheid de daadwerkelijke en de veronderstelde veiligheid. Binnen de daadwerkelijke veiligheid kan weer een onderscheid worden gemaakt tussen beveiliging en veiligheid. Onder beveiliging valt de moedwillige verstoring van de openbare orde zoals terrorisme. Onder veiligheid wordt de niet moedwillige ordeverstoring verstaan zoals slecht weer (M. van Dorst, persoonlijke communicatie, 27 mei 2016). Ook mevrouw Spronk sluit zich hierbij aan door te stellen dat veiligheid een combinatie is van een daadwerkelijke veilige situatie en een veilig gevoel (M. Spronk, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016).

Mevrouw Roos stelt als laatste dat veiligheid de maatregelen zijn die zijn getroffen. Wanneer er een plan B is voor de voorafgestelde risico's dan kan er volgens haar gesproken worden van veiligheid (L. Roos, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016).

Risicoanalyse

Mevrouw Rexwinkel vindt dat er meer prioriteit moet worden gegeven aan het opnemen van terreurdreiging in de risicoanalyse. Vaak wordt dit onderwerp alleen kort na een aanslag meegenomen in een risicoanalyse en zakt het daarna weer weg. Momenteel zitten we in een substantiële fase van terreurdreiging wat inhoudt dat er een reële kans is dat er een aanslag komt. Het is daarom volgens haar van belang dat deze vorm van gevaar altijd wordt meegenomen in de risicoanalyse. Het gevaar zit hem juist in het onderschatten van risico's. Daarnaast vindt zij ook dat er voor elk evenement, met vergunning, een risicoanalyse moet worden gedaan en dat het van belang is dat er altijd naar het specifieke evenement wordt gekeken (D. Rexwinkel, persoonlijke communicatie, 25 mei 2016).

De heer Schaap stelt ook dat er ten alle tijden een risicoanalyse moet worden uitgevoerd welke uiteindelijk wordt doorvertaald in een veiligheidsplan. In de risicoanalyse is het van belang dat alle verschillende profielen die komen kijken bij een evenement worden meegenomen. Voornamelijk het bezoekersprofiel acht hij hier van belang. Naast de aspecten die er bij komen kijken, moeten de risico's die je niet kan voorkomen maar waar je wel op voorbereid moet zijn ook worden meegenomen. Het denken in protocollen is hierbij gevaarlijk en er moet ten alle tijden naar het specifieke evenement worden gekeken. De gemeente moet hierin ook een actievere rol gaan spelen en van de organisator eisen dat hij moet aantonen dat zijn plannen functioneren. Concurrentie in de branche maakt het wel moeilijker om de tijd te nemen voor deze plannen omdat er snel gewerkt moet worden voor weinig geld (S. Schaap, persoonlijke communicatie, 17 mei 2016).

De heer Baving kan zich vinden in het feit dat men zich ook moet voorbereiden op de risico's die je niet kan voorkomen. Op basis van profielen acht de heer Baving het activiteitenprofiel voornamelijk van belang. Voor een risicoanalyse is het volgens hem van belang dat iedereen dezelfde risico's gebruikt en dat de plannen die hieruit voortkomen kort en praktisch zijn. Daarnaast is het ook van belang dat de evaluaties van eerdere edities, wanneer deze er zijn, worden meegenomen in de risicoanalyse. Meneer Baving gelooft dat het voor organisatoren van evenementen makkelijker wordt om een risicoanalyse te maken wanneer er meer een standaard format zou worden gevormd (R. Baving, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016). Mevrouw Schouten kan zich vinden in het idee dat er meer een standaard format zal moeten gecreëerd. Daarnaast is zij het er ook mee eens dat er voor elk evenement een risicoanalyse moet worden gemaakt en dat alle aspecten hierin belicht moeten worden. Zij vult hier nog op aan dat het wel van belang is dat deze plannen voortkomend uit de risicoanalyse goed worden afgebakend en dat de rolverdeling duidelijk moet zijn (S. Schouten, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

De heer van Dorst maakt een onderscheid in het belang van een risicoanalyse. Binnen de Safety Group maken zij, net als de overheid, een verschil in regulierenevenementen, aandachtsevenementen en risico-evenementen. De evenementen worden geclassificeerd en op basis daarvan wordt er bepaald of er een risicoanalyse moet worden gemaakt. Als deze er moet komen is het wel van belang dat alle aspecten hierin worden meegenomen. De risicoanalyse vormt de basis voor de maatregelen die gaat nemen (M. van Dorst, persoonlijke communicatie, 27 mei 2016).

Projectmanager Roos stelt juist dat er alleen een risicoanalyse moet worden gedaan als de klant daar naar vraagt. Als de klant daar niet naar vraagt wordt er alleen gewerkt met het calamiteitenplan en het ontruimingsplan van de locatie (L. Roos, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016). Ook bij de organisaties van mevrouw Spronk wordt er geen risicoanalyse gemaakt.

Er wordt hierbij vertrouwd op de risicoanalyse van het ingeschakelde beveiligingsbedrijf (M. Spronk, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016).

Veiligheidsmaatregelen / veiligheidseisen

Direct na de aanslagen ondervond mevrouw Rexwinkel een stijging in het aantal maatregelen dat voor een evenement moest worden genomen. Toch neemt zij enkele maatregelen wel in twijfel, omdat deze wel werden ingezet maar niet op de juiste manier werden benut. Daarnaast merkt zij ook dat gemeentes strenger zijn geworden in het verlenen van vergunning. Ook het belang van monitoren is na de terroristische aanslagen toegenomen en dit is volgens haar ook een goede maatregel om kwaadwillige personen vroegtijdig op te sporen (D. Rexwinkel, persoonlijke communicatie, 25 mei 2016).

Ook de heer Schaap ondervond een positieve groei in het gebruik van maatregelen, maar moet hier wel aan toevoegen dat deze maatregelen structureel moeten worden genomen willen ze ook daadwerkelijk effect hebben. Hij is van mening dat maatregelen meer effect zullen hebben als deze maatregelen gezamenlijk door de overheden en brancheverenigingen worden genomen en niet op individueel vlak. Daarnaast vindt hij zowel voor als na de terroristische aanslagen dat het voorkomen van gevaar de belangrijkste maatregel is. Wel moet hier een kanttekening worden geplaatst. Maatregelen voor een evenement zijn vaak op basis van acht uur. Dit weegt vaak niet op tegen de kosten die hiervoor worden gemaakt, dus in deze gevallen is het wel van belang dat de organisatie goed duidelijk heeft waar ze verantwoordelijkheid voor willen pakken en waar ze maatregelen voor treffen (S. Schaap, persoonlijke communicatie, 17 mei 2016). De heer Baving benadrukt het belang van het nemen van structurele maatregelen voor de veiligheid. Daarbij is het belangrijk dat er maatregelen worden genomen voor alle aspecten uit het krachtenveld en dat de organisatie iets heeft geleerd van eerder gemaakte fouten (R. Baving, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

De heer van Dorst merkt niet zozeer een groei in het aantal maatregelen dat wordt genomen, maar ziet voornamelijk dat er meer aandacht wordt besteed aan de maatregelen die altijd al werden genomen. Deze zijn nog eens extra onder een vergrootglas gelegd en er is gekeken of ze ook daadwerkelijk doen waar ze voor bedoeld zijn. Daarnaast acht hij het ook van belang dat de maatregelen die worden genomen altijd ergens toe leiden. Ze moeten een risico wegnemen of de impact ervan verkleinen. Wanneer dit niet het geval is heeft de maatregel waarschijnlijk geen enkel effect of zorgt het juist voor meer overlast (M. van Dorst, persoonlijke communicatie, 27 mei 2016). Mevrouw Spronk zegt hierbij dat je bij het nemen van maatregelen altijd moet kijken in hoeverre je verplicht bent om daar iets aan te doen (M. Spronk, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016).

Mevrouw Roos is bij de maatregelen meer ingegaan op de inhoud hiervan. Zo stelt zij dat het van belang is dat er altijd conform norm wordt gewerkt door de leveranciers en dat er in de plannen en in het draaiboek al rekening wordt gehouden met de maatregelen die zijn genomen. Zo staat in de plattegrond bijvoorbeeld al ingetekend waar de nooduitgangen zijn, hoe de mensenstroom zal verlopen en hoeveel mensen op een bepaald tijdstip in een ruimte zijn (L. Roos, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016). Ook mevrouw Schouten is meer ingegaan op de inhoudelijke kant van de maatregelen. Zo acht zij het van belang dat een gastenlijst op voorhand wordt gecheckt en dat de locatie en de omgeving van de locatie vooraf worden gecheckt. Daarnaast moeten er volgens haar maatregelen zijn getroffen voor alle punten die uit de risicoanalyse zijn gekomen zodat er in geval van nood acuut kan worden ingespeeld op de gebeurtenis (S. Schouten, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

Samenwerking

Mevrouw Rexwinkel ziet duidelijk het belang van samenwerken in en vindt dat er meer een driehoek moet worden gecreëerd tussen de politie, de organisatie en de gemeente. Wanneer er in een vroegtijdig stadium contact met elkaar is, kunnen plannen beter op elkaar worden afgestemd en kan er in geval van nood beter worden samengewerkt (D. Rexwinkel, persoonlijke communicatie, 25 mei 2016). Meneer Schaap beaamt het idee dat er beter moet worden samengewerkt door hulpdiensten en gemeentes. Bij een verbeterde samenwerking kan er sneller worden gewerkt en geschakeld. Daarnaast vindt hij ook dat evenementenorganisaties binnen de branche beter met elkaar moeten samenwerken en samen afspraken moeten gaan maken. Als er meer wordt samengewerkt, kunnen er duidelijkere afspraken worden gemaakt en kan er een gezamenlijk besluit worden genomen hoe er in bepaalde situaties gereageerd moet worden. Op deze manier hoeven organisaties dat niet meer individueel te bepalen (S. Schaap, persoonlijke communicatie, 17 mei 2016).

De heer Baving benadrukt ook meermaals het belang van goed samenwerken. Je hebt een gezamenlijk belang bij een evenement en daarom is het ook van belang dat je gezamenlijk optreedt. Je hebt binnen de organisatie specialisme nodig en je kan niet van elk onderwerp wat af weten. Daarom is het van belang om dit gezamenlijk te doen. Hij moet daar over bekennen dat er al steeds beter wordt samengewerkt en zaken vooraf worden kortgesloten (R. Baving, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016). De heer van Dorst vult hierbij aan dat de overheid niet meer kan ontkennen dat er moet worden samengewerkt tussen hun en tussen private partijen (M. van Dorst, persoonlijke communicatie, 27 mei 2016).

Mevrouw Roos stelt dat deze samenwerking alleen van belang is bij publieksevenementen. Voor zakelijke evenementen stelt zij dat de locatiemanager dit met de gemeente moet afstemmen en dat de organisatie daar niet bij betrokken hoeft te worden (L. Roos, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016). Mevrouw Schouten is wel van mening dat de organisatie zich hierin moet mengen. Zij acht het van belang dat de eigen beveiliging samenwerkt met de beveiliging van de locatie om tot een optimaal resultaat te komen (S. Schouten, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

Communicatie

In de diverse interviews kwam het delen van informatie en dus de communicatie tussen de diverse betrokken partijen naar voren. Zowel de heer Schaap als de heer van Dorst vinden dat de overheden en politie meer informatie moeten delen, met name als het gaat om terrorisme. De heer Schaap vindt het van belang dat de politie meer communiceert met de organisatoren van evenement over eventuele dreiging op hun evenement. Wanneer er daadwerkelijke dreiging is of er zijn aanwijzingen voor dat het evenement een verhoogd risico loopt is het van belang dat de organisator dit weet. Als de organisator dit vooraf weet kunnen er maatregelen worden getroffen (S. Schaap, persoonlijke communicatie, 17 mei 2016). De heer van Dorst vindt dat voornamelijk de overheid meer moet communiceren over terrorisme en de organisatoren moet laten weten wat de maatregelen zijn. Hij is van mening dat informatie ten alle tijden gedeeld moet worden. Daar kunnen desnoods aparte afspraken over worden gemaakt zodat de informatie binnen een select aantal mensen blijft (M. van Dorst, persoonlijke communicatie, 27 mei 2016). De vertegenwoordiger van de politie in dit onderzoek kan deze behoefte aan meer communicatie beamen. Zij vindt het van belang dat alle informatie welke gedeeld mag worden ook daadwerkelijk gedeeld wordt. Ze geeft aan dat dit onder de jongere generatie politie steeds meer gaat leven en steeds mee wordt gedaan, maar dat het tijd nodig heeft om zich verder te ontwikkelen. Daarnaast is zij ook van mening dat er meer gecommuniceerd moet worden tussen de politie, de ambulance en de brandweer. Momenteel leeft ieder nog voor zich, maar voor een efficiëntere aanpak acht zij het van belang dat er beter wordt gecommuniceerd en wordt samengewerkt (D. Rexwinkel, persoonlijk communicatie, 25 mei 2016).

De andere respondenten hadden het hierbij meer over het belang van communiceren tussen de diverse betrokken partijen. De heer Baving vindt het de rol van de organisatoren dat veiligheidseisen en maatregelen beter worden gecommuniceerd. Wanneer de beveiliging voor bepaalde zaken verantwoordelijk is, moeten zij hier vooraf van op de hoogte worden gesteld en niet pas op het moment dat het misgaat. Om plannen te laten slagen is het van belang dat deze gecommuniceerd worden (R. Baving, persoonlijk communicatie, 26 mei 2016). De beide projectmanagers beamen het belang van communicatie van maatregelen naar de leveranciers, maar zijn niet van mening dat dit ook allemaal naar de klant moet worden gecommuniceerd. Mevrouw Roos geeft aan dat sommige maatregelen standaard worden meegenomen in de draaiboekbespreking en ze dus door middel van het draaiboek aan de klant worden gecommuniceerd, maar dat ze niet alles expliciet gaat benoemen (L. Roos, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016). Mevrouw Spronk is van mening dat deze maatregelen helemaal niet naar de klant hoeven te worden gecommuniceerd (M. Spronk, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016).

Dit staat weer recht tegenover de mening van mevrouw Schouten. Zij stelt dat het de rol is van de organisator om deze maatregelen naar de klant te communiceren. Wanneer de organisator uit zichzelf communiceert over de getroffen maatregelen ten behoeve van de veiligheid zal dit zorgen voor meer vertrouwen bij de klant (S. Schouten, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

Verantwoordelijkheid

Over de verantwoordelijkheidsrol van de diverse personen op een evenement waren de meningen van de respondenten verdeeld. Voor mevrouw Rexwinkel is het duidelijk dat de organisatie verantwoordelijk is voor alles wat er op het evenemententerrein gebeurt en is de politie verantwoordelijk voor de zaken die daarbuiten gebeuren. Deze verantwoordelijkheidsrol is de laatste jaren wel verschoven, waardoor deze nu meer bij de organisatie ligt en de politie zich steeds meer terug trekt. Ondanks het feit dat deze scheidingslijn voor haar heel duidelijk is, is zij van wel van mening dat het in het belang van de veiligheid is dat er duidelijkere afspraken worden gemaakt rondom deze verdeling (D. Rexwinkel, persoonlijke communicatie, 25 mei 2016). De heer Schaap benoemd ook dat de organisatie verantwoordelijk is voor de zaken die op het evenemententerrein gebeuren. Wel vult hij hierop aan dat het van belang is dat de evenementenbranche meer sturing geeft over het invullen van deze verantwoordelijkheidsrol (S. Schaap, persoonlijke communicatie, 17 mei 2016).

De heer Baving stelt dat er wel kan worden gesproken van een gedeelde verantwoordelijkheid. Ondanks dat een beveiligingsbedrijf de veiligheid voor zijn rekening neemt is het uiteindelijk wel het evenement van de organisator en zal deze dan ook verantwoordelijk blijven. Voor de verdeling van deze verantwoordelijkheid benoemt hij het belang om dit te omschrijven in het veiligheidsplan en het daarbij ook goed af te bakenen. Hij is van mening dat iedereen zijn eigen verantwoordelijkheid moet pakken, maar om het zeker voor het onzekere te nemen moet deze verdeling wel in het veiligheidsplan worden opgenomen (R. Baving, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016). Ook de heer van Dorst stelt dat er gedeelde verantwoordelijkheid is en dat dit ten alle tijden moet worden opgenomen in het veiligheidsplan. Er zijn nog wel verbeterpunten voor het nadrukkelijker verdelen van deze rol (M. van Dorst, persoonlijke communicatie, 27 mei 2016).

Waar de veiligheidsindustrie aangeeft dat de organisatie verantwoordelijk is, geeft mevrouw Roos aan dat de verantwoordelijkheid van elke leverancier bij de partij zelf ligt. Uiteraard moet de organisatie er wel alles aan hebben gedaan om de risico's te voorkomen, maar mocht er wel iets gebeuren is dit de verantwoordelijkheid van de leverancier of is er sprake van gedeelde smart. Voor de klant zal de organisatie wel ten alle tijden het schakelpunt zijn en dus verantwoordelijk. Mevrouw Roos geeft aan dat de verdeling van de verantwoordelijkheid wel vaak een grijs gebied is (L. Roos, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016).

Projectmanager Spronk bevestigt dit grijze gebied. Voor haar is het niet altijd duidelijk wie welke verantwoordelijkheid draagt en daarom acht zij het ook van belang dat hier speciale protocollen voor worden ontwikkelt. Op deze manier kan iedereen zijn verantwoordelijkheid pakken en wordt niet alles bij de beveiliging neergelegd (M. Spronk, persoonlijke communicatie, 19 mei 2016).

Mevrouw Schouten geeft aan dat het tijdens al hun evenementen duidelijk is bij wie welke verantwoordelijkheid ligt, omdat dit allemaal is afgebakend in een projectplan. Daarnaast wordt er ook duidelijk over gecommuniceerd wie welke rol heeft en wat er van deze persoon wordt verwacht. Zij moet hier wel bij toegeven dat dit mede mogelijk is doordat er bij KPN budget voor wordt vrijgemaakt en dat dit bij organisaties met minder budget waarschijnlijk minder goed is geregeld. Toch is de klant in haar ogen ten alle tijden verantwoordelijk (S. Schouten, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

Ontwikkelingen

Naast de gevolgen die de terreurdreiging met zich mee brengt, zagen de respondenten ook diverse ontwikkelingen naar aanleiding van deze gebeurtenissen. Mevrouw Rexwinkel merkt dat sociale media een steeds grotere rol speelt in het monitoren van kwaadwilligen en dat deze tool ook een positieve groei doormaakt. Daarnaast heeft zij profijt bij het feit dat trends beter kunnen worden voorspeld en dat de politie hier dus beter en vroegtijdig op in kan spelen (D. Rexwinkel, persoonlijke communicatie, 25 mei 2016). De heer Schaap merkt voornamelijk dat gemeentes een steeds actievere rol aannemen als het aankomt op veiligheid en hier ook strengere eisen aan zijn gaan stellen (S. Schaap, persoonlijke communicatie, 17 mei 2016). De heer Baving geeft aan dat deze actievere rol ook gepaard gaat met een betere samenwerking tussen de diverse partijen. Er is op dit punt nog wel ruimte voor verbetering, maar het heeft de afgelopen jaren zeker een positieve groei doorgemaakt. Daarnaast vindt hij het een goede ontwikkeling dat veiligheid steeds meer een hbo vak wordt en dat de branche de afgelopen twintig jaar, mede hierdoor, is geprofessionaliseerd. De combinatie tussen praktijk en wetenschap is belangrijk voor een goede en krachtige samenwerking. Ook merkt hij dat organisatoren van evenementen steeds beter gaan kijken naar de maatregelen die ze nemen en zij ook steeds betere plannen schrijven (R. Baving, persoonlijke communicatie, 26 mei 2016).

De heer van Dorst is ook tevreden over de professionalisering van de markt en vindt het ook een goede ontwikkeling dat er steeds meer vraag komt naar specialisme. Ondanks dat dit kan leiden tot minder werk voor de beveiligingsbedrijven zal het de veiligheid wel ten goede komen als er wordt gewerkt met specialisten op bepaalde gebieden. Ook het feit dat er meer alertheid is gecreëerd rondom veiligheid ziet hij als een goede ontwikkeling (M. van Dorst, persoonlijke communicatie, 27 mei 2016).